

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ANTS
Act. Navigate. Transform. Shape

КОНЦЕПЦІЯ ВІДБУДОВИ ТА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Дрогобицької міської
територіальної громади
Львівської області

м. Дрогобич

листопад 2022

Даний проект «Зміцнення громад заради перемоги та відродження України» виконується за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

ЗМІСТ

Address of the Project Manager from the United States Agency for International Development (USAID).....	3
Звернення Голови Правління ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””.....	4
Звернення Наглядової Ради Проєкту	5
Передмова Міського голови Дрогобича.....	6
Передмова Керівника проєкту від ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””.....	7
Про Проєкт №UKR096 “Зміцнення громад заради перемоги та відродження України” “Зміцнення громадської довіри” USAID/UCBI III.....	8
Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””.....	9
РОЗДІЛ I. ІНСТИТУЦІЙНИЙ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК ДРОГОБИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ	10
Заснування та формування громади. Відомі історичні факти та видатні постаті.....	10
Демократичні перетворення на місцевому рівні.....	12
Залученість громадськості в розбудові місцевої територіальної громади	14
Успішні реалізовані проєкти мирного життя та розвитку громади	17
Інституційні основи діяльності Дрогобицької міської територіальної громади	28
РОЗДІЛ II. РОСІЙСЬКА ВОЄННА АГРЕСІЯ: РУЙНУВАННЯ, ВТРАТИ, СТРАЖДАННЯ ТА ЗБИТКИ З 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ.....	67
РОЗДІЛ III. ПРОТИДІЯ РОСІЙСЬКІЙ ВОЄННІЙ АГРЕСІЇ, ПЕРЕБУДОВА ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА УМОВИ ВОЄННОГО СТАНУ	71
Взаємодопомога та важливі рішення щодо забезпечення діяльності місцевої громади в умовах воєнного стану.....	71
Стратегічна сесія щодо планування відбудови та сталого економічного розвитку Дрогобицької міської територіальної (жовтень 2022 року)	74
РОЗДІЛ IV. ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ, НАПРЯМИ, ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ВІДБУДОВИ МІСЦЕВОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	80
Глава 1. Забезпечення безпеки.....	80
Глава 2. Формування умов сталого економічного розвитку	84
Глава 3. Соціальний та гуманітарний захист	96
Глава 4. Зміцнення інституційної та фінансової спроможності	131
Глава 5. Захист навколишнього середовища	161
ЮРИДИЧНА ОСНОВА – АКТУАЛЬНІ НОРМИ ЗАКОНОДАВСТВА.....	171
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	180
КОМАНДА ПРОЄКТУ.....	181
Учасники Проєкту від Дрогобицької міської територіальної громади	181
Учасники Проєкту від ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””.....	182
ПОДЯКИ.....	183
КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ.....	184

Address of the Project Manager from the United States Agency for International Development (USAID)

Дорогі українці!

21 сторіччя – це час лідерства України. Час відповідальності за розвиток власної держави та світу, який переживає кризу цінностей. Кризу ефективності міжнародних організацій, які мали б бути насторожі демократії та запобігати агресії авторитарних режимів. Зокрема, вони б мали запобігти геноциду, який держава-терорист вчиняє проти нашого народу.

Збройні сили України, всупереч багатьом прогнозам, продемонстрували неймовірну звитягу та здатність давати відсіч ворогу при нерівних силах та військовому забезпеченню. Наш досвід успішного звільнення землі від окупантів, як і ефективність територіальної оборони, протидії кіберзагрозам та пропаганді, уже вивчають у різних куточках планети. Там де інші авторитарні режими чекають можливості атакувати.

Кожен українець - від дитини до пенсіонера - об'єднали зусилля і стали на захист держави та щодня здійснюють свій внесок в історичну перемогу.

Хочеться кожного обійняти і подякувати за важку працю задля правосуддя, справедливості та перемоги України. Я впевнена — проєкт "Зміцнення громад заради перемоги та відродження України" допоможе відновити зруйноване. І ми передамо у спадщину прийдешнім поколінням країну-мрію, лідера демократичного світу.

Лідера, який задає тренди у відстоюванні правди та справедливості, лідера, який через передові технології сприяє вирішенню від локальних до глобальних проблем.

«Цивілізація виросла, Людина змаліла», - казав Євген Сверстюк. Хочеться перефразувати ці слова морального авторитету України: «Нова цивілізація постала в Україні, де Людство через розквіт Людини змужніло».

І ще я хочу бачити українські громади комфортними для людини. Де «в садку вишневому біля хати» будуть усміхнені сусіди, діти навчатимуться в сучасних дитсадках і школах, а підприємці втілюватимуть найкращі ідеї. Де економічне благополуччя та інфраструктура будуть орієнтовані на потреби суспільства.

Саме місцеве самоврядування через власний розквіт укріпить фундамент незворотності нашого лідерства і нанесе поразку тоталітарному режиму, автократії.

Ганна ГОПКО

Звернення Наглядової Ради Проєкту

Наглядовій раді Проєкту №UKR096 “Зміцнення громад заради перемоги та відродження України” “Зміцнення громадської довіри” USAID/UCBI III випала відповідальна місія щодо відбору місцевих територіальних громад, які постраждали від російської повномасштабної воєнної агресії, для участі в проєкті, який здійснює надзвичайно професійна команда ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””

В кожного члена Наглядової ради було велике бажання допомогти кожній із 71 місцевих громад, органи місцевого самоврядування яких подали заявки від громад, на території яких площею 33,8 тис. км² (5,6 % площі України) проживало 3523,9 тисяч осіб (8,6 % населення України) в 1 967 населених пунктів (32 міста, 42 селища міського типу, 1 852 села та 41 селище) в 16 областях. До вторгнення РФ 24 лютого 2022 року успішно працювало 56,1 тисяч суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб (3,9% СПД - юридичних осіб в Україні), 188,4 тисяч фізичних осіб (9,5 % ФОП в Україні), 605 комунальних підприємств, що забезпечували послугами населення громад (4,3 % КП в Україні).

Однак, обмежені наявні ресурси змусили залишити в Проєкті лише 30 місцевих територіальних громад, розміщених на території площею 17,7 тис. км² (2,93 % площі України) в 10 областях з населенням 794,4 тисяч осіб (1,93 % населення України) в 1030 населених пунктах (16 міст, 15 селищ міського типу, 986 села та 13 селищ).

Впевнені, що **Дрогобицька міська громада** в особі ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”” отримала надійного партнера, у співпраці з яким буде представлене цілісне розуміння розвитку місцевої територіальної громади - від її історичних коренів через теперішні воєнні руйнування та страждання до бачення майбутньої ролі, місця та можливостей для безпеки та сталого економічного розвитку громади, України та світу.

Михайло ГОНЧАР,
Президент
Центру глобалістики
Стратегія XXI

Сергій КАСЯНЧУК,
Директор
Представництва
Світового Конгресу
Українців в Україні

Олена КРАВЧЕНКО,
Директор
Міжнародної
благодійної організації
“Екологія-Право-
Людина”

Передмова Міського голови Дрогобича

Створення Концепція відбудови та сталого економічного розвитку Дрогобицької міської територіальної громади стало можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Одним з основних завдань після нашої Перемоги стане відбудова міста з урахуванням нових геополітичних реалій та реалізація економічних можливостей міста та території громади для забезпечення нашого сталого розвитку. У цьому сенсі сталий розвиток є комплексом інтегрованих заходів, спрямованих на створення чи вдосконалення системи економічних зав'язків у поєднанні із забезпеченням соціальної стабільності та безпечного довкілля, на нашій території. Зважаючи на закордонний досвід співпраці з органами місцевого самоврядування та тісну співпраці Дрогобицької міської територіальної громади з різними європейськими інституціями, ми маємо унікальну можливість скористатися певним набором інструментів розвитку, апробованих в економічно успішних країнах. І ми зобов'язані цим скористатися. Заради майбутнього нашої громади, заради майбутнього наших дітей!

СЛАВА УКРАЇНІ!

Тарас КУЧМА

Передмова Керівника проєкту від ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”

Перемога та відродження України як світоглядна основа буття кожного українця з нечуваною силою об’єднали в громадські ініціативи усі сторони життя в потребі бути, жити, відроджуватися, зростати і розвиватися.

Наш проєкт це властиво є ця громадська ініціатива і активність людей, котрі обіймали і обіймають різні позиції в суспільстві: від юних активістів-волонтерів, - до народних депутатів і міністрів, котрі об’єднали свої професійні таланти для допомоги громадам у якнайшвидшій оцінці наслідків війни, мінімізації її щоденних загроз, напрацюванні та реалізації проєктів захисту, відновлення та розвитку.

Надамбінні завдання Проєкту в гіперкороткі терміни з максимально професійним підходом – єдина прийнятна формула допомоги громадам України в оцінці та реалізації воєнних та післявоєнних економічних, інфраструктурних і соціальних потреб громад.

Напрацьовані підходи реагування та допомоги повинні масштабуватися і стати модельними для швидкого подолання все ще існуючих пострадянських правил паразитування на бюджетних ресурсах, запровадження енергоощадних технологій, плекання національного економічного потенціалу, втілення прозорих механізмів управлінських рішень, відродження традицій соціальної відповідальності громади за потребуючого.

Ми маємо повернути спадщину Київської Русі додому в Україну і зайняти вкрадене в Україні місце у великій 20, керівних органах міжнародних організацій.

Для цього національна ідея під назвою Україна має об’єднати і працювати щодня у кожній громаді нашої Батьківщини.

Наталія ФЕДОРОВИЧ

Про Проєкт №UKR096 "Зміцнення громад заради перемоги та відродження України" "Зміцнення громадської довіри" USAID/UCBI III.

Нещодавно відновлені території потребують більш масштабної підтримки для ревіталізації, відродження, адаптації та сталого розвитку. Реформа децентралізації стала однією з найефективніших змін в історії незалежної України, наділивши органи місцевого самоврядування повноваженнями та ресурсами для вирішення більшості громадських проблем на місцевому рівні.

Відповідно до Грантового проєкту Громадська організація "Мережа захисту національних інтересів "АНТС"" має завдання надавати постраждалим від війни містам необхідну аналітичну підтримку та допомогу у розробці стратегії подолання наслідків бойових дій, провести інтерв'ю з лідерами місцевого самоврядування, представниками бізнесу та громадянського суспільства щодо проблем, спричинених війною, з метою виявлення та проведення комплексної оцінки проблем громади у воєнний та післявоєнний період в областях економіки, інфраструктури, доступу до публічних послуг, зайнятості, соціальної сфери тощо, дослідження перерваних бізнес-процесів у громаді, у тому числі сформулювати передумови їх відновлення та потенційні наслідки для бюджетів місцевого самоврядування, провести серію комунікаційних та стратегічних заходів з метою збору вичерпної інформації та розробки науково обґрунтованих концепцій розвитку, які повинні бути імplementовані органами місцевого самоврядування в плани розвитку громад, забезпечити технічні завдання для щонайменше 10 міжнародних донорських і спільних ініціатив з відновлення готовності життєво важливої інфраструктури для безпечного життя, а також покращення надання соціальних послуг особам у цільовій області.

Під час реалізації цієї діяльності Грантоотримувач запропонує постраждалим громадам допомогу, необхідну для подолання наслідків, пов'язаних із вторгненням, шляхом формулювання стратегій відновлення для громад та розробки дорожніх карт впровадження. Окрім сприяння взаємодії між містами-побратимами, ця діяльність забезпечить ефективну координацію та співпрацю з іншими відповідними проєктами та програмами, підтримку у складанні програм підтримки та оптимізації логістичних операцій, а також залучення прямої фінансової підтримки для ремонту необхідної інфраструктури міст шляхом створення та розробки інвестиційних проєктних пропозицій для обраних громад.

Громадська організація забезпечуватиме вивчення потенційних законодавчих перешкод для розвитку та просування необхідних реформ в оцінюваних сферах, підготовку ідей для успішної адаптації цілей і пріоритетів відповідної іноземної технічної допомоги, а також процесу відновлення підтримки громад, які будуть пов'язані із загальним шляхом реформ в Україні: відповідно до її прозахідних зобов'язань і пріоритетів.

Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”

У Дрогобицькій міській раді 6 Вересня 2022 року було підписано Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”. Метою Меморандуму є публічне засвідчення сторін про співпрацю, спрямовану на досягнення спільної мети щодо перемоги в боротьбі українського народу із збройною агресією російської федерації, підтримки місцевого самоврядування у подоланні наслідків руйнувань, соціально-економічних, культурних та інших втрат, спричинених воєнними діями країни-агресора. А також створення передумов для швидкого відновлення та сталого економічного розвитку місцевої територіальної громади.

Міський голова Дрогобича Тарас Кучма підписав Декларацію про демократичний розвиток та нульову толерантність до корупції в громаді.

<p>Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.1. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.2. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p>	<p>1.3. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.4. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.5. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p>	<p>1.6. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.7. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.8. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p>	<p>1.9. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.10. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.11. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p>	<p>1.12. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.13. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p> <p>1.14. Меморандум про співпрацю між Дрогобицькою міською радою Дрогобицької міської територіальної громади та ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”</p>
---	---	---	---	--

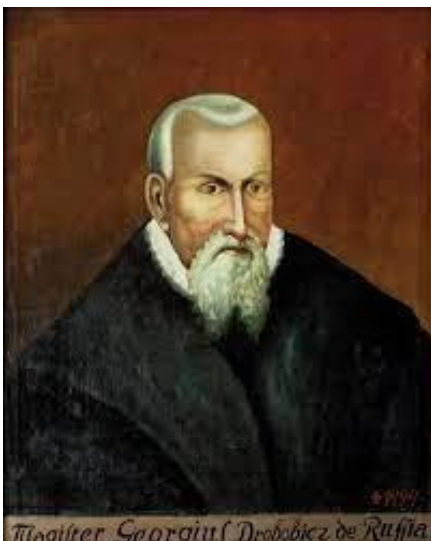
РОЗДІЛ І. ІНСТИТУЦІЙНИЙ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК ДРОГОБИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

Заснування та формування громади. Відомі історичні факти та видатні постаті.

Дрогобич – найбільше місто Львівщини після Львова. Цікавою є легенда про його заснування, яка за сюжетом дуже нагадує легенду Нестора-літописця про те, як княгиня Ольга помстилася древлянам, спаливши їхню столицю – Іскоростень. Дрогобицьку ж легенду вперше надрукував 1843 року український поет і вчений Іван Вагилевич.

Засновників міста безперечно привабив скарб природи – біла сіль. Місто поступово стало головним постачальником солі для цілого краю. Коли, як свідчить «Києво-Печерський патерик», через князівські міжусобиці на схід «перестали пускати купців з Галича і людей з Перемишля», то «не було солі в усій Руській землі».

Протягом середньовіччя солеварні промисли в Дрогобичі притягали сюди велику кількість купців. Мешканці міста і навколишніх сіл здавна вивозили сіль у різні частини України. А до Дрогобича приїжджали за сіллю чумаки з Наддніпрянщини, купці з Закарпаття, Волині, Холмщини, Білорусі. Сіль, нафта, мінеральні добрива, лікувальні джерела, серед яких знаменита «Нафтуса» – це невелика частина того, чим уславився Дрогобич. З сіллю пов'язані назви старих дрогобицьких вулиць. Це вулиці Жупна (від слова ропа), Солоний ставок, Зварицька. Сіль справедливо вважають матір'ю Дрогобича. Тому не випадково на гербі Дрогобича здавна зображено дев'ять бочок солі на фоні щита.

Юрій Дрогобич (Близько 1450 – 4 липня 1494). Філософ, астроном, доктор медицини. Відомий як Джорджо да Леополі – був вченим східноєвропейського Відродження. За своє життя встиг стати першим українським автором друкованої книги, латинською мовою і в Римі. А ще навчав видатного астронома Миколая Коперника.

Іван Франко (27 серпня 1856, село Нагуєвичі – 28 травня 1916, Львів, Австро-Угорщина) Дрогобич – місто юнацьких років Івана Франка. видатний письменник

Мирослав Маринович (4 січня 1949) Правозахисник, публіцист, релігієзнавець, член-засновник Української Гельсінської групи, організатор амністерського руху в Україні, віце-ректор Українського Католицького Університету у Львові. З Дрогобичем його пов'язують дитячі роки, коли він навчався тут у середній школі та працював після випуску.

Бруно Шульц (12 липня 1892, Дрогобич — 19 листопада 1942, Дрогобич). Митець єврейського походження зі світовим ім'ям. Письменник, художник, графік. Шульца порівнюють з Прустом та Кафкою, а його «Цинамонові крамниці» та «Санаторій під клепсидрою» перекладені всіма європейськими мовами, а також японською, гебрійською та корейською. Літератор все життя прожив у Дрогобичі, рідко подорожував в інші міста.

Демократичні перетворення на місцевому рівні.

Із здобуттям Незалежності України на територія місцевої громади успішно розвивалась.

На території Дрогобицького району в результаті реформи децентралізації було утворено п'ять територіальних громад:

Дрогобицька міська територіальна громада;
Трускавецька міська територіальна громада;
Бориславська міська територіальна громада;
Східницька селищна територіальна громада;
Меденицька селищна територіальна громада.

Рішенням Дрогобицької міської ради від 05.12.2019 року № 2051 затверджено Статут Дрогобицької територіальної громади.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України №718-р від 12.06.2020 року, постанови Верховної Ради України № 807-IX від 17.07.2020 року створена Дрогобицька міська територіальна громада шляхом об'єднання Дрогобицької і Стебницької міських і Бистрицької, Болехівської, Броницької, Верхньогаївської, Волянської, Дережицької, Добрівлянської, Долішньолужецької, Лішнянської, Медвежанської, Михайлевицької, Нагуєвицької, Нижньогаївської, Почаєвицької, Раневицької, Рихтицької, Снятинської, Ступницької і Унятицької сільських рад Дрогобицького району. Адміністративним центром громади є місто Дрогобич.

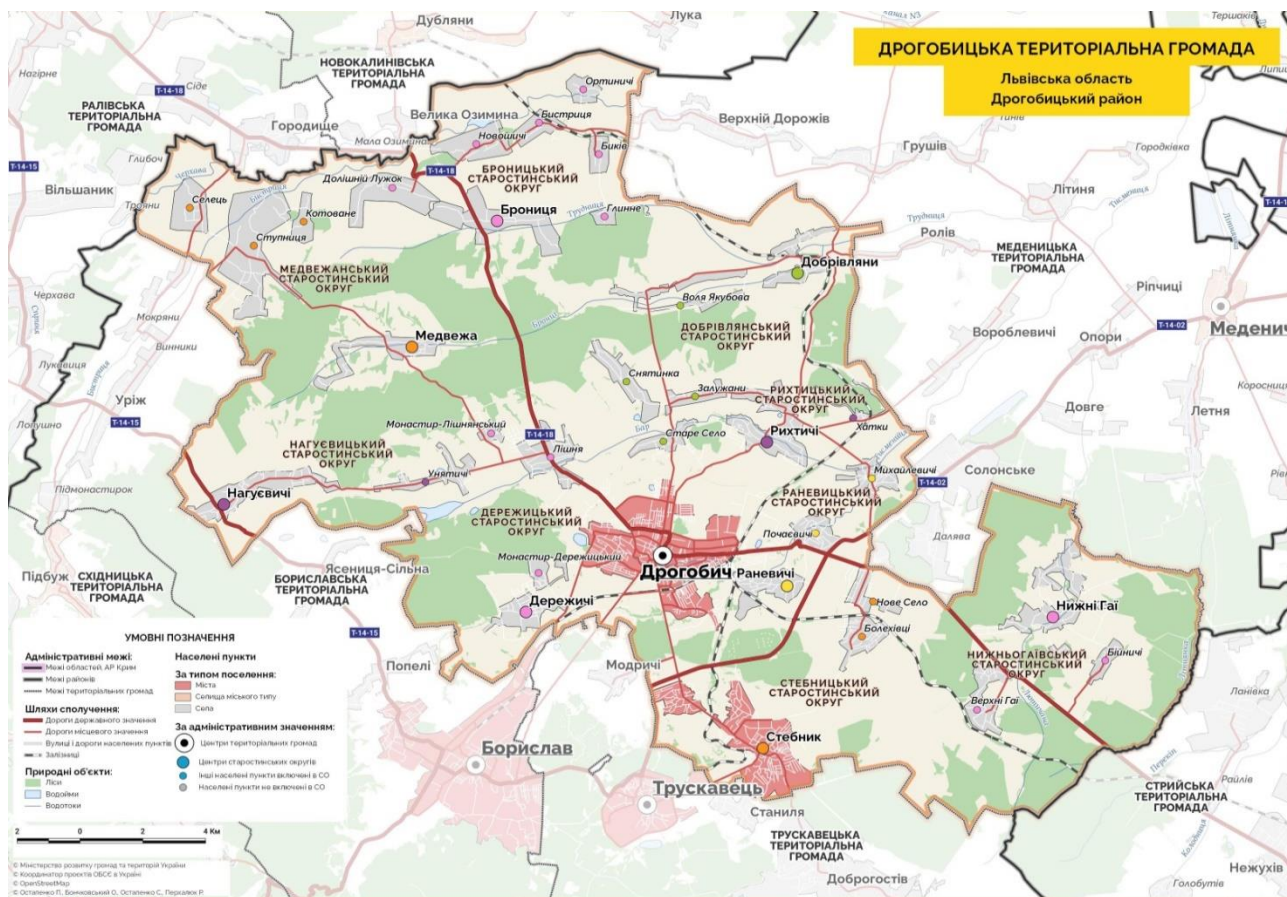
До складу Дрогобицької міської територіальної громади входить 34 населені пункти: місто Дрогобич та місто Стебник та 32 сільське поселення.

Чисельність населення місцевої територіальної громади станом на 1 січня 2022 року - 123303 осіб.

Загальна площа територіальної громади - 416,8 км².

25 жовтня 2020 року відбулися місцеві вибори (з повторним голосуванням на виборах Дрогобицького міського голови 22 листопада). У містах Дрогобичі та Стебнику, а також у селах, які входять до складу Дрогобицької територіальної громади, участь у голосуванні з виборів депутатів Дрогобицької міської ради взяли 31832 виборці (37,59%) із 84682, внесених до списків виборців.

Мапа (схема) території Дрогобицької міської територіальної громади

Майно місцевої громади. Комунальні підприємства, бюджетні установи та організації, створені для забезпечення життєдіяльності місцевої громади
Комунальні підприємства – 18.

Бюджетні установи та організації

Заклади освіти:

Ліцеї – 8;

Гімназії – 8

Загальноосвітні школи I-III ступенів - 6

Навчально-виховні комплекси - загальноосвітні навчальні заклади I-II ст. - 9

Заклади дошкільної освіти (ясла-дитячий садок) – 17

КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Дрогобицької міської ради Львівської області»;

Інклюзивно-ресурсний центр;

Дрогобицька вечірня (змінна) школа II-III ступенів №1 Дрогобицької міської ради Львівської області;

Благодійний греко-католицький дитячий садок "Ангелятко";

Будинок науково-технічної творчості учнівської молоді м. Дрогобича;

Станція юних туристів м. Дрогобича;

Будинок працівників освіти м. Дрогобича;

Стебницький будинок художньо-естетичної творчості учнівської молоді;

Палац дитячої та юнацької творчості м. Дрогобича;

Дрогобицька дитячо-юнацька спортивна школа ім. Івана Боберського;
Дитячий будинок «Оранта»

Заклади культури

Дрогобицька дитяча музична школа №1;
Дрогобицька дитяча музична школа №2;
Стебницька дитяча музична школа;
Дрогобицька дитяча художня школа;
Народний дім імені Івана Франка;
Стебницький Народний дім;
Міська централізована бібліотечна система; Музей «Дрогобиччина».

Заклади охорони здоров'я

КНП “Дрогобицька міська лікарня № 1”;
КНП “Дрогобицька міська поліклініка”;
КНП “Стебницька міська лікарня”;
КНП “Дрогобицька дитяча міська лікарня”;
КНП “Дрогобицький міський пологовий будинок”;
КНП “Дрогобицька міська лікарня № 3”;
КНП “Болехівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини”.

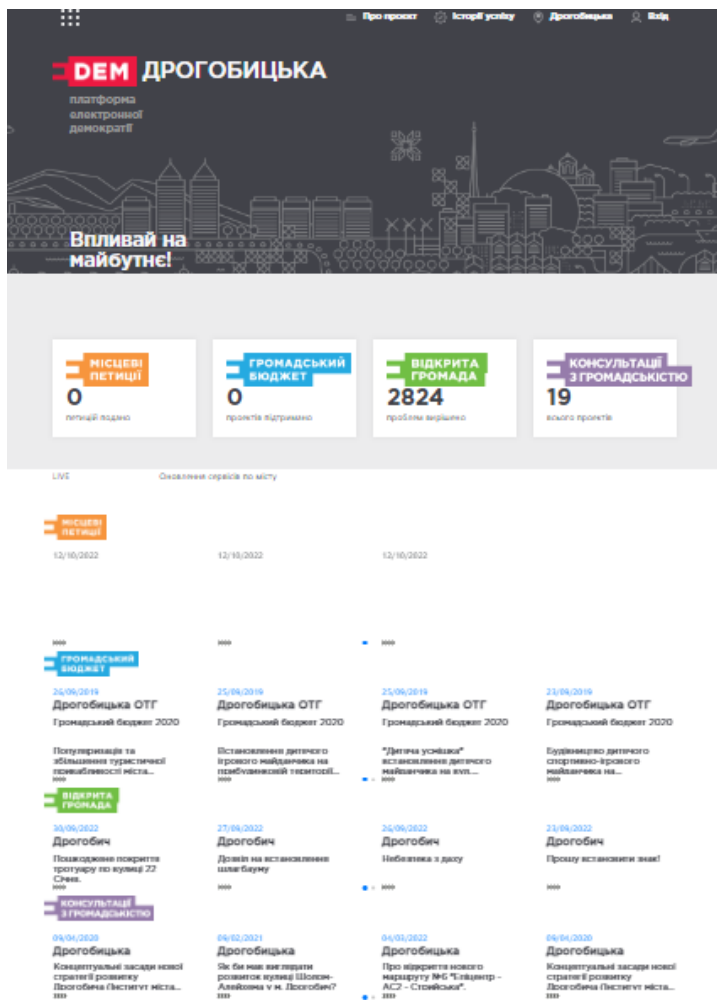
Залученість громадян в розбудові місцевої територіальної громади

У Дрогобицькій громаді активно використовують електронні сервіси, як дієвий механізм комунікації з громадою – електронні звернення, петиції та публічні е-консультації, які дозволяють швидко й ефективно дізнатись думку громади з приводу того чи іншого актуального питання.

Електронна демократія сприяє взаємодії влади й громади у вирішенні багатьох соціально важливих проблем. За допомогою електронної платформи Е-DEM (<https://e-dem.ua/>) було об'єднано найбільш дієві та затребувані інструменти Е-демократії, які регулярно застосовує Дрогобицька громада. Сервіс дає можливість зареєструвати електронну петицію чи взяти участь у консультаціях, або обговоренні нормативно-правових актів.

Сесія Дрогобицької міської ради ухвалила рішення №1232 “Про затвердження Місцевої програми інформатизації «Цифрова Дрогобицька громада» на 2022-2024 роки”. Над формуванням Програми працювала команда управління цифровізації, інформаційної політики та комунікацій. У Програмі враховано план стратегічного розвитку з цифровізації як Дрогобицької громади, так і Львівщини, критерії програми «Дрогобич Smart City», рекомендації КУ «Інститут міста Дрогобича» та управління з питань цифрового розвитку Львівської ОВА.

Серед сервісів платформи, доступних на офіційному порталі Дрогобицької міської ради – Громадський бюджет, Електронні петиції, сервіс Відкрите місто та електронні консультації з громадськістю.

«Громадський бюджет» – дає змогу мешканцям громади вирішувати, на які проекти використовувати бюджетні кошти;

«Місцеві електронні петиції» – впливати на розвиток своїх громад через звернення до органів влади з петиціями;

«Відкрита громада» – дозволяє швидко вирішити тут чи іншу наявну в громаді проблему, повідомивши про неї за допомогою сервісу.

«Консультації з громадськістю» – надає органам місцевої влади можливість залучати

мешканців до обговорення питань розвитку міст і громад.

Через війну в країні та зміну пріоритетності у фінансуванні господарських робіт – використання деяких сервісів стало менш актуальним. Однак кожен з них є дієвим інструментом в процесі взаємодії влади та громади, вирішення проблем та реалізації проектів.

Зокрема за час використання сервісу «Відкрита громада» у Дрогобицькій громаді було вирішено 2 752 проблеми, про які повідомили мешканці, скориставшись механізмом електронної платформи.

Через сервіс «Консультації з громадськістю» було проведено 17 публічних електронних консультацій, опитувань та обговорень з громадою з приводу різних важливих питань – таких як демонтаж радянського пам'ятника «Вічний вогонь», перейменування вулиць в межах заходів дерусифікації, облаштування відкритого простору та зупинок громадського транспорту.

Дрогобич Смарт сіті:

Комунікація з мешканцями – це основа роботи органу місцевого самоврядування. У час діджиталізації важливо мінімізувати час процесу надання послуг громадянам. Кабінет мешканця – ефективний інструмент, який дає змогу отримати послуги онлайн.

Дрогобич Смарт сіті – інформаційно-комунікаційна платформа, яка дає можливість мешканцям Дрогобицької громади оперативно комунікувати з місцевим самоврядуванням. Для зручності, фахівцями відділу інформаційних технологій, аналізу та цифровізації розроблено «Кабінет мешканця» за допомогою якого мешканці громади можуть надіслати звернення до міської ради, подати запит на інформацію, записатися на прийом до посадовця, подати заявку на отримання житла, оцінити якість надання послуг, анонімно повідомити про корупцію чи неетичну поведінку посадовця, отримати соціальну послугу.

Для цього потрібно пройти реєстрацію з метою ідентифікації особи.

Функціонал Кабінету створено таким чином, що громадяни мають змогу відстежувати подані запити та звернення, графік запису на прийом до посадовця, отримувати сповіщення.

Всі електронні сервіси системи Смарт сіті розміщено на головній сторінці Інтернет-порталу Дрогобицької міської ради у рубриці «**Smart City**».

Також можна надіслати офіційне звернення на електронну скриньку dmr@drohobych-rada.gov.ua.

Сесія Дрогобицької міської ради ухвалила рішення № 1173 “Про затвердження концепції індустріального парку «ЕКО-СМАРТ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК «ГАЛІТ» Дрогобицької міської територіальної громади”, рішення № 1174 “Про створення індустріального парку «ЕКО-СМАРТ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК «ГАЛІТ»

Проаналізувавши потреби сучасного бізнес ринку – **індустріальний парк «Галіт»** планує об’єднати в собі таких гравців підприємництва: легку промисловість, торгівлю, ІТ, меблеву промисловість, металообробку, машинобудування, хімічну промисловість тощо.

За концепцією парку – у Дрогобичі дещо змінюють акценти в його діяльності та залученні підприємців – ставки роблять на малий та середній. Оскільки практика показує, що саме малий та середній бізнес сьогодні надсилає чи не найбільше запитів на Львівщину про релокацію своїх виробничих площ.

<https://cutt.ly/CCGDayW>

Успішні реалізовані проекти мирного життя та розвитку громади

Здобуватимуть дошкільну освіту в сучасних умовах: у селі Бійничі відкрили оновлений дитячий садочок [<https://cutt.ly/MCSTeaG>]

2 Вересня 2021 року 15:40

В селі Бійничі відбулося урочисте відкриття сучасного дитячого садка «Бджілка». У церемонії відкриття взяли участь перший заступник міського голови Ігор Герман, заступник міського голови Роман Москалик, керівник відділу освіти Віталій Вовків, радник міського голови Михайло Сікора, голова постійної депутатської комісії ради з питань освіти, культури, молодіжної політики, сім'ї та спорту Роман Грицай, староста села Василь Василенко та численна громада села Бійничі.

Майже три роки пішло на капітальну реконструкцію приміщення колишньої сільської школи. Як наслідок – споруда стала сучасним приміщенням садка, комфортним для дітей.

Захід розпочали із благословення місцевого пароха – отця Анатолія, який згодом освятив дошкільну установу та побажав вихованцям, педагогам та керівництву садка плідної праці та здобутків.

Гімназія №9: Відкриття спортивного майданчика зі штучним покриття // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.2966905446744463&type=3>

Лікарні:

Велике будівництво: Реконструйоване приймальне відділення першої міської лікарні офіційно відкрито // <https://cutt.ly/RCSJ56b>

21 Січня 2021 року 16:57

У приймальному відділенні КНП «Дрогобицька міська лікарня №1» проведено реконструкцію. Реалізувати проєкт вдалося в межах національної Програми «Велике будівництво». Офіційне відкриття відбулося у четвер, 21 січня 2021 року.

Участь в офіційному відкритті взяли заступниця міністра охорони здоров'я **Ірина Микичак**, голова Львівської обласної ради **Ірина Гримак**, заступник голови Львівської обласної державної адміністрації **Іван Собко**, керівниця Західного департаменту Національної служби здоров'я **Мар'яна Возниця**, народний депутат України **Орест Саламаха**, голова Дрогобицької районної ради **Андрій Шевкенич**, міський голова Дрогобича **Тарас Кучма**, заступники міського голови **Ігор Герман**, **Володимир Коцюба**, **Андрій Ковч**, депутати різних рівнів, службовці міськради, працівники галузі охорони здоров'я.

У вересні 2020 року затверджено «Стратегію розвитку міста Дрогобича», у якій один з ключових напрямів є розвиток галузі охорони здоров'я.

Дрогобицька міська лікарня №1 є однією з дев'яти опорних закладів Львівської області, відібраних до реалізації Програми «Велике будівництво». КНП «ДМЛ №1» є багатопрофільною лікарнею інтенсивного лікування другого рівня. У лікарні забезпечують надання ургентної та планової медичної допомоги мешканцям регіону з населенням понад **500 тисяч осіб**. Окрім мешканців Дрогобицької територіальної громади, медичні послуги отримують мешканці міст Трускавця та Борислава, Дрогобицького, Самбірського та Стрийського районів.

Загальна вартість проєкту – **62,5 млн гривень**, з яких **15,5 млн гривень** затрачено на будівельні роботи, **39,6 млн гривень** – на закупівлю обладнання, інші витрати становлять **7,2 млн гривень**.

Наразі реалізовано перший етап проєкту: проведено реконструкцію приміщень, облаштовано заїзд для карет швидкої допомоги, проведено енергозберігаючі заходи, облаштовано сучасну вентиляційну систему, систему відеонагляду, пожежну сигналізацію, закуплено та встановлено нове обладнання – комп'ютерний томограф, апарати УЗД та рентгенографії), облаштування системи відеонагляду та пожежної сигналізації.

У межах другої черги передбачено введення в дію кисневої станції та блоку автономного живлення, придбання та заміну двох ліфтів. На це у міському бюджеті було передбачено на 2022 рік 1,5 мільйона гривень.

На базі Дрогобицької міської лікарні створили інсультний центр // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.2852801708154838&type=3>

У Стебнику відкрили відремонтоване та сучасне інфекційне відділення міської лікарні | Відео [<https://cutt.ly/QCSTaM1>]

Фото: Оновлене хірургічне відділення Стебницької лікарні // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.3400966996671637&type=3>

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.4641215045980153&type=3>

У Дрогобицькій міській поліклініці запрацював Кол-центр // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.3556348767800125&type=3>

У Дрогобичі відкрили центр соціально-психологічної допомоги

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.4262920297142965&type=3>

Осучаснили: Стебницька лікарня та пологовий будинок Дрогобича поповнилися новим обладнанням // <https://cutt.ly/ECF9Aao>

19 Серпня 2021 року 11:05

У Стебницькій міській лікарні осучаснили хірургічне відділення – в операційному блоці встановили сучасний операційний стіл, лампу, а також наркозно-дихальний апарат. Усе потрібне та важливе для злагодженої роботи медиків обладнання вдалося придбати по програмі соціально-економічного розвитку. За нею – понад 2 млн.грн було скеровано в стебницький медзаклад на закупівлю медичних меблів та апаратури.

ЦНАП (Дія Центр):

В новий рік з новим адмінцентром: новозбудований «Дія Центр» прийняли в експлуатацію [<https://cutt.ly/mCSTlCf>]

У Дрогобичі офіційно відкрили Дія Центр //

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.4174107832690879&type=3>

Під завісу 2021 року у Дрогобичі відкрили новий Центр надання адміністративних послуг «Дія Центр». Сьогодні, 28 грудня, приміщення офіційно прийняли в експлуатацію та провели його тестовий запуск.

Новий «Дія Центр» знаходиться на вулиці Бориславській. Тут, в одному приміщенні, зібрали адміністраторів ЦНАПу та представників комунальних установ, аби мешканці громади могли отримувати всі необхідні послуги в одному місці.

Усі будівельні та ремонтні роботи вдалось завершити до кінця грудня. Працівники ЦНАПу протягом останньої доби безперервно працювали над прибиранням та облаштуванням приміщення, підключенням техніки, інтернету, налаштуванням системи «Електронна черга» тощо. Сьогодні будівлю прийняли в експлуатацію та провели пробний запуск центру.

Міський голова Тарас Кучма, спільно з секретарем ради, заступниками та керівниками управлінь і відділів ради стали першими відвідувачами закладу. Директорка ЦНАПу Оксана Тішина провела екскурсію новим приміщенням та розповіла про процедуру отримання послуг.

В Дія Центрі стоїть термінал, на екрані якого виведені всі доступні в центрі послуги. Відвідувачі можуть обрати необхідну їм послугу, після чого термінал видає талончик з номером. Почекаати, поки на табло не з'явиться номер та інформація щодо адміністратора, який готовий надати цю послугу, – можна в комфортному залі очікування, де обладнано дитячий куточок.

Відповідно до проекту, на 1-му поверсі споруди розташована реєстрація та зал очікування з дитячою зоною, зал обслуговування абонентів, громадська приймальня, система електронної черги та паспортні послуги. На 2-му поверсі обладнані два конференц-зали, зал для коворкінгу та ряд технічних приміщень. Варто наголосити, що «Дія Центр» відповідає усім вимогам інклюзивності, адже в ньому передбачено безперешкодний доступ для маломобільних груп населення.

Наш «Дія Центр» – є першим центром адміністративних послуг, який був збудований з нуля. Я думаю, що центру такого рівня в Україні ще немає. Ми тут зробили все, щоб громадянин міг прийти і в одному місці, в одній будівлі, отримати всі необхідні йому послуги, – наголошує міський голова Тарас Кучма.

Розбудова інфраструктури, об'єктів туризму, культури, спорту, рекреації та активного відпочинку

Культура:

Відкриття Культурно-освітнього центру імені Івана Франка //

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.2899263456841996&type=3>

Пазл, який вдалося скласти докупі: Культурно-освітній центр імені Івана Франка у Дрогобичі відкрито [<https://cutt.ly/ICSE60u>].

12 Жовтня 2021 року 12:28

У приміщенні колишньої вечірньої школи на вулиці Івана Франка відкрили Культурно-освітній центр. Ця будівля є пам'яткою архітектури місцевого значення. Відкриттю передувала довга процедура оформлення документації, проведення ремонтних робіт, чисельні наради. Та все це стало можливим завдяки наполегливості міського голови Тараса Кучми. Активно над створенням КОЦу працював директор художньої школи Ігор Шимко. Сама ж ідея зародилася ще у 2017 році, під час проведення Днів Австрії.

У неділю, 11 жовтня 2021 року, відбулося урочисте відкриття КОЦу. На початку, за християнським обрядом, чин освічення споруди провів отець Іван Паньків.

Далі відбулися виступи за участі дітей та лунали вітальні слова місцевої інтелігенції. Привітав з непересічною подією учасників дійства й міський голова Тарас Кучма.

Вітаючи поціновувачів Франка, Тарас Кучма зі сарказмом пригадав, як «доброзичливці» заявляли, що у цій будівлі облаштують приватний медичний центр міського голови.

«Звісно, що сьогодні можна кепкувати з того, що говорили наші «доброзичливці». Але, якщо серйозно, то сьогодні вітаю кожного, хто причетний до створення КОЦу. Мало хто вірив в успішний результат, але згуртувавшись, ми реалізували задумане. Це новий крок в епоху розвитку Дрогобича як міста, де поважають і люблять кожну людину. Дрогобича – у якому прагнуть творити наслідуючи Івана Франка», – заявив Тарас Кучма.

Про те, як зародилася ідея облаштування КОЦу розповів Ярослав Лопушанський – доцент ДДПУ ім. І. Франка. За його словами, у 2017 році під час проведення Днів Австрії виникла ідея створити Центр австрійської культури у Дрогобичі. Саме тоді Тарас Кучма ініціював створення робочої групи з напрацювання стратегії реалізації цієї ідеї. Однак, в ході низки засідань виникла ідея облаштувати Культурно-освітній центр, до складу якого включити не лише Центр Австрійської культури, але й інші культурні та освітні представництва у місті. Таким чином робоча група почала працювати над створенням КОЦу, який згодом назвали імені Івана Франка.

Сьогодні КОЦ – пазл, який складається з Центру Українсько-Австрійської співпраці, галереї мистецтва, представництва Міжнародного Фонду Івана Франка та музею-садиби у Нагуєвичах, сучасного театрального простору, центру вивчення міської історії.

Урочисту атмосферу доповнила виставка полотен художників – учасників художнього пленеру, який також щороку відбувається за підтримки міського голови Тараса Кучми. За словами Ігоря Шимка, на виставці представлено **90** картин з видами Дрогобичан, які написані **40** художниками з України та Європи.

На завершення дійства до присутніх зі словами подяки звернулася керівник КОЦу Марія Супрун, яка процитувала представника роду Франка – Петра Галушака: **«І Ти – Франко!»**.

Спорт:

У ДЮСШ відкрили новий мультифункціональний футбольний майданчик // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.2913123992122609&type=3>

У Дрогобичі урочисто відкрили спортивний майданчик зі штучним покриттям. ФОТО. ВІДЕО [<https://cutt.ly/4CSRjBV>]

У Дрогобичі відкрили новий тренажерний майданчик //

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.4674355482666109&type=3>

Рекреація та активний відпочинок:

На вулиці Шолом-Алейхема розпочали облаштовувати зелені зони // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.2719325551502455&type=3>

«Діємо для здоров'я»: Дрогобич поповнився ще одним спортивним антивандальним майданчиком [<https://cutt.ly/HCSEKOC>].

Відкриття інклюзивного майданчика на вулиці М. Грушевського // <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.3071811279587212&type=3>

Пам'яті новітніх Героїв: у Стебнику облаштовують сквер Небесної Сотні // <https://cutt.ly/HCFP5Yf>

Дрогобич долучиться до озеленення планети в рамках глобального екологічного проекту «Greening of the Planet» // <https://cutt.ly/QCF1cwF>

Озеленення міста: на вулиці Винниченка планують висадити алею гостролистих кленів // <https://cutt.ly/LCFMUGb>

Інституційні основи діяльності Дрогобицької міської територіальної громади

Відповідно до Конституції України, Закону України “Про місцеве самоврядування” затверджено Статут громади, Програма соціально-економічного та культурного розвитку.

Стратегія розвитку Дрогобицької міської територіальної громади

Стратегія розвитку Дрогобицької міської територіальної громади має назву «Стратегія сталого розвитку Дрогобицької міської територіальної громади до 2030 р. Центр інноваційної економіки та медицини, орієнтований на людину» [<https://cutt.ly/DCSPq4G>] // Стратегію затверджено рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 17.09.2020 р. №2578 «Про затвердження Стратегії сталого розвитку м. Дрогобича до 2027 року».

Зміни до Стратегії затверджені від 21.10.2021 року № 697 «Про внесення змін до рішення сесії Дрогобицької міської ради від 17.09.2020 р. №2578 «Про затвердження Стратегії сталого розвитку м. Дрогобича до 2027 року» // <https://doc.drohobych-rada.gov.ua/№-697-рішення-сесії-дрогобицької-місько-2>

Територіальна громада є складним та багатокомпонентним утворенням, кожен з яких є окремим живим організмом, хоча разом вони і створюють цілісну структуру. Дрогобицька міська територіальна громада є міською саме тому, що її основу утворюють два міста – Дрогобич і Стебник, розвиток яких є нерозривним. Тому у більшості розділів мова йтиме про Дрогобич як ядро громади, проте необхідно зважати на те, що під словом «Дрогобич» слід розуміти цілісну громаду та всі її населені пункти разом, адже розвивати громаду необхідно цілісно, комплексно і гармонійно, отже всі напрями розвитку будуть збігатись як для міста, так і для села. Особливі ж і специфічні сфери реалізації, які зосереджено виключно на окремих населених пунктах, буде розкрито у відповідних розділах Стратегії.

Дрогобич – сприятливе місто для розвитку економіки. Це підтверджують не лише численні рейтинги, але й наступні дані: індекс податкоспроможності 2019 р. високий – 0,86; в місті працюють підприємства з іноземним капіталом; за рейтингом Zruchno.Travel в 2020 р. Дрогобич нагороджено спеціальною номінацією «Найперспективніше мале місто»; Дрогобич з-поміж 1321 міста України з населенням до 100 тис. мешканців посів 10 місце у рейтингу Регіонального центру економічних досліджень та підтримки бізнесу «Рейтинг інституційної спроможності та сталого розвитку малих і середніх міст України».

На підприємствах Дрогобича та Стебника працюють люди не лише з цих міст, але й інших населених пунктів Львівщини. Міста мають інфраструктуру, на яку можуть спертись мешканці.

Впродовж тривалого часу в місті проводились комплексні вивчення сучасного стану та основних тенденцій, що лягло в основу розробленої Стратегії сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р. Її сконцентровано на вирішенні суттєвих викликів та зосереджено в шести основних тематичних площинах, які відображають основні напрями розвитку, в яких Дрогобич є найбільш конкурентноздатним. Всі ці зусилля спрямовано, насамперед, на мешканців Дрогобиччини: вони повинні

об'єднатись та мати рівні можливості у підвищенні життєвого рівня. Високий рівень якості життя – ключовий елемент у розвитку Дрогобицької МТГ, який обрали ще багато років тому.

Стратегія сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 року має на меті реалізацію базових проектів в основних напрямках:

- Розумні рішення для міського життєвого простору 21 століття
- Дрогобич – метрополія здоров'я
- Дрогобицька діджиталізація
- Смарт спеціалізація регіонального центру
- Місто відоме у світі
- Дрогобич – культурна, творча і освітня метрополія

Стратегічні сфери реалізації

- Освіта
- Ринок праці та підготовка кваліфікованих кадрів
- Вища освіта та наука
- Захист клімату та адаптація до зміни клімату
- Інфраструктура Дрогобича
- Інноваційне управління містом
- Інноваційне середовище
- Ефективне управління громадою
- Економічний розвиток та фінансове стимулювання
- Локальний маркетинг
- Сільське господарство

Дрогобич хоче зайняти видиме місце в Україні та показати, що тут створюються чудові рішення для людей у контексті Drohobych Smart City. Мова йде про систематичне навчання, інновації, стимулювання стартапів, залучення талантів та компаній, просування міжнародності та створення якісних робочих місць. У всій країні повинно бути зрозуміло, що у Дрогобичі зокрема і в Дрогобицькій МТГ

загалом можна знайти відмінні товари та послуги, які забезпечують високий рівень якості життя – як у реальній, так і цифровій сфері.

Як друге за розмірами місто Львівської області та одна з найбільших громад, Дрогобич прагне бути зразком щодо якості життя, збереження ресурсів та інновацій у Львівській області та в Україні. Для цього ми будемо спиратися на існуючий передовий досвід: на посилення підприємств, наукові дослідження, управління та громадянське суспільство.

Дрогобицька економіка

Економіка у Drohobych Smart City означає «створення цінності» у первісному розумінні – через та для людей. Дрогобич може бути успішним, конкуруючи з іншими територіями, лише в тому випадку, якщо це досягається через місцевих гравців відповідних ринків, високу якість продукції та послуг. Завдяки «Стратегії сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.» всі дійові особи поставили за мету створити рамкові умови, які будуть спрямованими на забезпечення конкурентоспроможності міста, заощадження ресурсів з точки зору збереження клімату і, в той же час, не хтуватимуть потребами людей.

Дрогобич прагне сформулювати активу економічну політику, яка боротиметься з негативними наслідками таких економічних коливань, як високий рівень безробіття, та супроводжуватиме і контролюватиме структурні зміни в економіці. Дрогобич приділяє особливу увагу динамічній і водночас сталій економіці, яка забезпечує основи гідного життя та доброї праці для наступних поколінь. Принцип: економіка Дрогобицької МТГ не пов'язана зі зростанням забруднення навколишнього середовища, її зосереджено на отриманні користі від гармонії із соціальними потребами та кліматичною придатністю.

Для конкурентоспроможної та стійкої метрополії різноманітність економічної структури, висококваліфікована робоча сила, яскраво виражена інноваційність, соціальна свобода та підтримка і розбудова ефективної інфраструктури є необхідною умовою та ідеальним середовищем для зростання.

Інноваційність

Інноваційність є необхідною передумовою і відправною точкою для пошуку відповідей на виклики сучасності на практиці. «Стратегію сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.» спрямовано на стимулювання та підтримку виникнення інновацій у широкому спектрі галузей та оптимальне використання їх потенціалу для економічного та соціального розвитку Дрогобича, Стебника і кожного окремо взятого села як місця розташування бізнесу.

Технологічні інновації – це нові продукти, послуги чи процеси, рішення про застосування яких приймається користувачами. Користь соціальних інновацій полягає, насамперед, у їхній актуальності для суспільства, вона не обов'язково ґрунтується на економічній доцільності. Системні інновації служать для подолання суспільних викликів (наприклад, внесок у процес переходу до використання відновних джерел енергії, нової інфраструктури). Художні та культурні інновації дають важливий імпульс для розташування на території наукових та інноваційних центрів.

Особливість Дрогобича – підприємства комунальної форми власності

Окрім компаній приватного сектору, комунальні підприємства також є важливими суб'єктами, що впливають на розвиток Дрогобича. До них відносяться всі підприємства, що працюють у сфері надання та забезпечення житлово-комунальних послуг та енергетики. Дрогобицький комплекс лікарняних установ також робить важливий внесок у розвиток економіки та інновацій у місті. Дрогобич залишається вірним цій стабільній економічній силі, яка охоплює широкі сфери загального інтересу і є головною причиною, у зв'язку з якою Дрогобич займає провідні місця у державних рейтингах та стає все більш привабливим для іноземних партнерів. Це також є важливою рушійною силою для інновацій у системі Smart City та забезпечує існування простору для практичного тестування інновацій.

Цілі системи Drohobych Smart City як рушійна сила для розвитку економіки та інновацій

«Стратегія сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.» взаємопов'язана з існуючими профільними стратегіями, програмами та ініціативами Дрогобича, Стебника та всіх сіл. Система Drohobych Smart City лідирує, зобов'язуючись забезпечити високу якість життя для всіх мешканців громади з максимально можливим збереженням ресурсів за допомогою всебічних соціальних та технічних інновацій. «Стратегію сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.» сфокусовано на таких цільових напрямках як «Економіка і праця» та «Інновації і розвиток», але вона також тісно пов'язана практично з усіма цільовими напрямками системи Smart City – зокрема «Просторовий розвиток», «Діджиталізація», «Охорона здоров'я» та «Освіта».

Система Drohobych Smart City також є, свого роду, стратегією сталого розвитку Дрогобича. Обрані напрями розвитку економіки та інновацій у громаді, що ґрунтуються на ній, також зосереджено на впровадженні Цілей сталого розвитку ООН (UN Agenda 2030).

Цілі системи Drohobych Smart City для економіки та ринку праці:

- Продуктивність економіки Дрогобицької МТГ як основа процвітання, ефективності використання ресурсів та конкурентоспроможності постійно зростає.
- Дохід і задоволеність роботою серед дрогобичан постійно зростають, а соціальна нерівність зменшується.
- Продукція, що виробляється у Дрогобицькій МТГ, довговічна та переробляється, в основному не сприяє формуванню відходів та викиду забруднюючих речовин.
- Дрогобич стане відомим в Україні як місто з ресурсоефективною економікою та залучатиме інвестиції і таланти у цю галузь.

Цілі системи Drohobych Smart City для науки:

- Дрогобич буде одним з провідних дослідницьких та інноваційних міст Львівській області у 2030 р. з високим рівнем залучення та використання ІТ-технологій.
- Дрогобицька МТГ є магнітом для провідних українських дослідників та дослідницьких підрозділів.
- Дрогобич ініціює великі наукові та інноваційні проекти, орієнтовані на соціально-екологічну трансформацію.
- Конкретні виклики для Drohobych Smart City буде скоординовано та вирішено у співпраці між міською адміністрацією, університетами і науково-дослідними установами, компаніями та громадянами.

Дрогобич в економічних та інноваційних стратегіях

Дрогобич є центром наукомістких, експортно-орієнтованих економічних послуг та високовартісної зайнятості, де в центрі всього перебуває людина. Дрогобицька економічна зона не закінчується в адміністративних межах міста. Щодня сотні людей приїждять на роботу до Дрогобича та Стебника, а також дрогобичани, в свою чергу, їдуть на роботу в оточуючі населені пункти. Дрогобицькі компанії пропонують рішення для підприємств, установ, організацій, що знаходяться на сусідніх територіях.

Структурне різноманіття регіону створює економічне та інноваційне середовище, що дає простір для розвитку. Для впровадження та ефективного застосування системи Drohobych Smart City Дрогобич, Стебник та всі населені пункти МТГ повинні діяти продумано та узгоджено в комплексі при плануванні розвитку та прийнятті рішень. Тому Дрогобич прагне до інтенсивної співпраці з навколишніми територіями для формування ефективного «розумного регіону».

Питання, що стосуються вищої освіти, наукових досліджень та ринку праці, належать до компетенції держави. Дрогобич дотримується узгодженого та спільного підходу в цих сферах із урядом, Львівською обласною радою та державною адміністрацією, іншими органами влади. Цілі Стратегії сталого розвитку України до 2030 р. та Стратегії розвитку Львівщини на період до 2027 р. враховуються у всіх починаннях та проектах Дрогобицької МТГ, оскільки потенціал можна використовувати лише у співпраці та у взаємному діалозі. При розробці стратегічних документів у Дрогобичі спираються на досвід ЄС.

Дрогобич у Львівській області

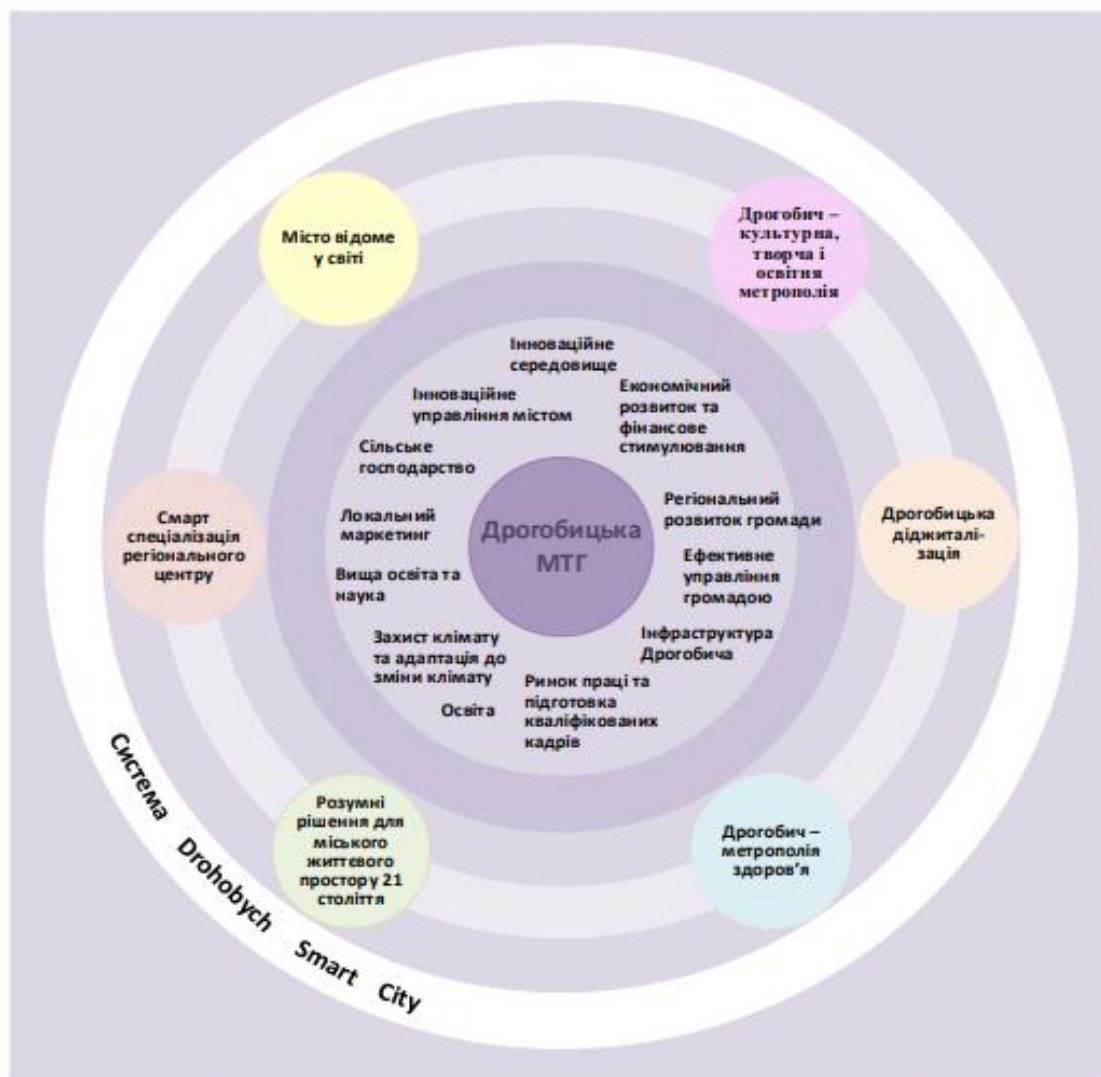
Виклики ХХІ століття потребують глобальної перспективи та комплексного підходу. Дрогобицька МТГ відіграє сполучну роль для економічних та соціальних відносин між двома частинами Львівщини (гірську південно-західну та рівнинну – північно-східну). Ми будемо продовжувати відігравати цю роль з упевненістю і встановлювати важливі напрями економічної та інноваційної політики, реалізувати відповідні проекти для того, щоб формувати прогрес разом з іншими територіями. Орієнтація на «Цілі сталого розвитку» Організації Об'єднаних Націй, поточні та майбутні пріоритети України та ЄС, як і рамкова програма дослідження «Горизонт Європи», є опорними точками для подальшого розвитку, а також для прийняття конкретних рішень заради майбутнього Дрогобицької МТГ.

Основні напрями для Дрогобича

За допомогою цієї Стратегії Дрогобицька МТГ зосереджується на тих напрямках, для яких у міста вже є передумови і які вже є чи можуть стати її сильними сторонами, а також які дають відповіді на основні виклики найближчих років. Ці напрями буде перетворено на основні сфери конкурентоспроможності та основні напрями розвитку.

Вони розроблені з урахуванням наступних критеріїв:

- У них є потенціал для міжнародного позиціонування.
- Вони базуються на особливих сильних сторонах Дрогобицької МТГ та підключають їх до нових інноваційних підходів в контексті «Дрогобицьких рішень».
- Вони сприяють вирішенню викликів, які постануть перед містом у майбутні роки.

Основні напрями розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.

Стратегічні сфери дій

Сфери дій – це якості та місця розташування суб’єктів економіки, які, з одного боку, є основною структурою для всієї економічної та інноваційної діяльності, але з

іншого боку також сприяють подальшому розвитку основних напрямів в цілому. Необхідні для реалізації у сферах дій заходи часто тісно переплітаються і підтримують одне одного.

Для сталого забезпечення формування економічного та інноваційного простору Дрогобицької МТГ на наступні десять років планується щорічно переглядати та коригувати у відповідності до вимог сучасності реалізацію стратегії. Це дасть можливість реагувати на поточні проблеми за допомогою конкретних базових проектів і, якщо необхідно, адаптувати стратегічні цілі до нових викликів.

Реалізація стратегії передбачає:

- Систематичну реалізацію базових проектів у рамках основних напрямів та стратегічних сфер дій, які є ініційованими та розробленими спільно у Дрогобичі.
- Щорічний звіт про базові проекти та стан їх реалізації.
- Щорічна координація та узгодження дій з Радою підприємців у співпраці з економічними та інноваційними суб'єктами Дрогобицької МТГ.
- Приведення бюджету у відповідність до основних напрямів Стратегії, а також передбачення коштів на реалізацію пілотних проектів.
- Координацію виконання, а також моніторинг та регулярні оцінки стану Дрогобицької МТГ – економіка, ринок праці та статистика реалізації базових проектів.
- Розробка та підтримка відповідних фахових спільнот шляхом реалізації основних напрямів. Систематичний моніторинг базових проектів на предмет потенційного зменшення структурної дискримінації за ознакою статі, соціального та етнічного походження, віку, переконань.

Операційні цілі та завдання реалізації Стратегії відображено в Плані реалізації цілей сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р.

План реалізації складається з трьох частин:

- Основні напрями та сфери реалізації Стратегії сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р. – в якій відображено основні напрями для Дрогобицької МТГ і їх цілі, а також стратегічні сфери реалізації та їх цілі, визначені Стратегією;
- Головні проекти, завдяки реалізації яких буде досягнуто цілей Стратегії сталого розвитку Дрогобицької МТГ до 2030 р. – містить узагальнені категорії головних проектів, які буде реалізовано в МТГ впродовж 2021-2030 рр.;
- Заходи з реалізації Стратегії сталого розвитку Дрогобицької МТГ на період 2021-2024 рр. – зосереджує конкретні проекти, які будуть реалізовуватись в МТГ для досягнення цілей, визначених Стратегією, впродовж 2021-2024 рр.

Зважаючи на динаміку розвитку громади та мінливість процесів, які відбуваються у всіх сферах життя і господарювання, План реалізації буде постійно переглядатись та може доповнюватись новими актуальними проектами, потреба в реалізації яких має важливе значення для підвищення якості життя в громаді та досягнення цілей, визначених в Стратегії.

По завершенню короткострокового трирічного циклу План реалізації буде доповнено четвертою частиною, в якій знайдуть відображення конкретні проекти, які будуть реалізовуватись в МТГ для досягнення цілей, визначених Стратегією, впродовж 2025-2030 рр.

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Дрогобицької міської територіальної громади на 2022 рік є основним комплексним програмним документом і розроблена на короткостроковий період виконавчим комітетом

Дрогобицької міської ради відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» з урахуванням: Цілей Сталого Розвитку :Україна, постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 671 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2020- 2022 роки», Індексу конкурентоспроможності міст, Стратегії сталого розвитку м.Дрогобича до 2027 року, на основі аналізу поточної ситуації в господарському комплексі об'єднаної громади із використанням офіційних статистичних даних, а також на основі пропозицій управлінь та відділів виконавчого комітету Дрогобицької міської ради з використанням прогностичних тенденцій з урахуванням фінансових можливостей

Рішення сесії Дрогобицької міської ради «Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Дрогобицької міської територіальної громади на 2022 рік» [<https://cutt.ly/KCSYSXX>]

Програмі вказані першочергові заходи, які необхідно реалізувати у 2022 році, визначено ключові завдання та заходи комплексних і галузевих загальнодержавних та міських цільових програм.

Фінансування пріоритетних напрямків, у тому числі через місцеві цільові програми, планувалось здійснювати з урахуванням реальних можливостей бюджету громади, а також залучених фінансових ресурсів обласного та державного бюджетів, приватних інвестицій та технічної допомоги міжнародних організацій.

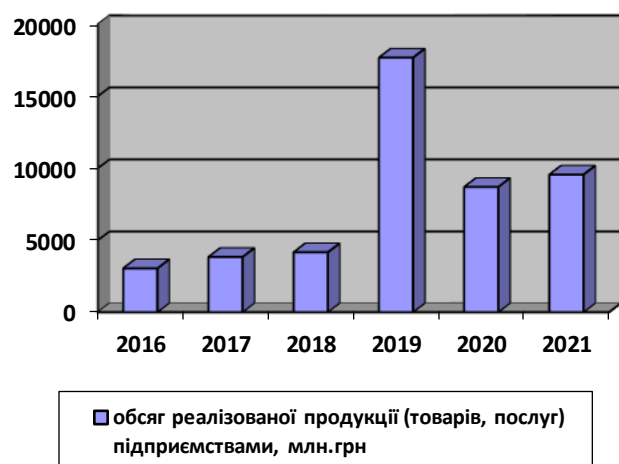
Пріоритетними напрями розвитку територіальної громади, як і міст Дрогобича та Стебника, є розвиток освіти, охорони здоров'я, інфраструктура та благоустрій, сприяння підприємницькій активності, підвищення інвестиційної привабливості громади, розвиток туризму, культури, молоді та спорту.

Промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці громади, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. У поточному році розвивалися традиційні для громади галузі харчової промисловості, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, текстильного виробництва, виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності, машинобудування, виготовлення фармацевтичної продукції, виробництва готових металевих виробів, добувної промисловості.

Виробничий потенціал міста складається з понад 20 промислових підприємств.

Протягом 2020-2021 років на результати діяльності промисловості та бізнесу загалом впливало введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19.

За прогностичними даними обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) підприємствами міста на 01.01.2022 р. становитиме близько 9,5 млрд.гривень.

Зважаючи на структуру економіки Дрогобицької міської територіальної громади, ринок праці громади помірно концентрований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Рівень зайнятості населення на підприємствах громади невисокий – питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності населення громади за результатами 2020 року становила 12,3%. Значна частина мешканців громади зайнята у малому бізнесі. Також, у період 2020-2021 рр. на стан ринку праці громади значною мірою вплинули запроваджені карантинні заходи, щодо запобігання поширення коронавірусу.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій міста (з кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) на 01.01.2020р. становила 11692 особи, що на 21% менше ніж на 01.01.2019р.

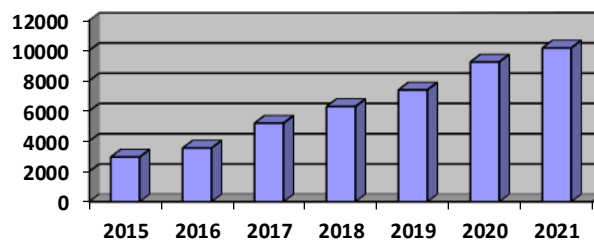
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників територіальної громади за останні 5 років були високими.

Важливою соціальною складовою добробуту мешканців міста є збільшення розміру грошових доходів, зокрема, заробітної плати як основного їх джерела, що, у свою чергу, впливає на розв'язання їх соціально-побутових проблем, сприяє відтворенню робочої сили та підвищує їх купівельну спроможність.

Станом на 01.01.2021р. середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників міста становила 9232 грн. Протягом 2016-2021 років зберігається тенденція до зростання розміру середньомісячної заробітної плати одного штатного працівника міста.

Динаміка рівня оплати праці та чисельності зайнятих прямо впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагомніше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень ПДФО протягом 2016-2021 рр. зростали високими темпами, зокрема місяців 2021р. до бюджету надійшло 198,9 млн.грн ПДФО. Основними платниками ПДФО (зі суб'єктів господарювання) у поточному році є ПАТ «НПК-Галичина», ПРАТ ТЕК «Західукртранс», ТЗОВ «Декарест», ДП «ЮТГ Україна».

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників, грн за 9

Однак, карантинні обмеження, що запроваджувалися у поточному році, мали свій вплив на уповільнення економічної активності суб'єктів господарювання, споживчої активності населення, зменшення доходів громадян, та стан наповнення місцевого бюджету. Найбільш негативно вплинули обмежувальні заходи на діяльність таких галузей, як транспорт, будівництво, торгівля, готельне і ресторанне господарство.

У 2021 році Львівським обласним конкурсом проектів місцевих ініціатив підтримано 38 проектів ініціатив громади міста на реконструкції, будівництво, закупівлі обладнання, тощо. Кошторисна вартість задіяних капітальних вкладень у місто становить 12,5 млн.грн.

По обласній Програмі капітального будівництва об'єктів соціально-культурного та житлово-комунального призначення по 2 проектах, сума залучених капіталовкладень становила 1,7 млн.грн.

З Державного фонду регіонального розвитку у звітному році заплановано залучено 40,2 млн.грн. на реалізацію проектів будівництва центру публічних послуг «Документ-Сервіс Дрогобич» на вул. Бориславська та реконструкція стадіону «Галичина» на вул.Спортивній, 2 під спортивно-тренувальний молодіжний комплекс.

У звітному та майбутньому році соціально-важливими для громади є, зокрема, такі проекти, як завершення будівництва «Документ-Сервіс Дрогобич», реконструкція стадіону «Галичина» на вул.Спортивній, 2, впровадження проекту «Розумна вода в Дрогобицькій громаді», проекту «Будівництво сміттесортувальної лінії та допоміжних споруд на вул.Гайдамацькій», проведення демонтажу аварійного житлового будинку на вул.Грушевського, 101/1, завершення будівництва багатофункціонального комплексного майданчика по вул.А.Сахарова, 2а, реконструкція приймального відділення та капітальний ремонт операційного блоку у Дрогобицькій міській лікарні №1, капітальні ремонти у Стебницькій міській лікарні, забезпечення заходів для якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти у форматі «Нова українська школа», реконструкція Стебницької гімназії №6, ремонтно-реставраційні роботи фасадів пам'ятки архітектури місцевого значення музею «Дрогобичина», капітальні ремонти доріг.

Забезпечено вжиття комплексу заходів щодо впровадження енергоефективних заходів в бюджетних закладах міста: заміна вікон та дверей на енергоефективні, утеплення фасаду. Завдяки впровадженню зазначених заходів у будівлях бюджетної сфери зростатиме економія витрат на паливно-енергетичні ресурси.

У поточному році ОСББ міста взяли активну участь у державній програмі «Енергодім» ДП «Фонд енергоефективності», зокрема ОСББ «Перлина» проведено виконання робіт по утепленню багатоквартирного будинку, ОСББ «Соломія 2016» - розпочали підготовчі роботи до виконання утеплення будинку, ОСББ «Павлін» (Стебник) – підготовлено документи для подання заявки на участь у програмі.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- популяризація продукції місцевих товаровиробників шляхом організації виставково-презентаційних заходів і ярмарків, сприяння участі підприємств промисловості у таких заходах;

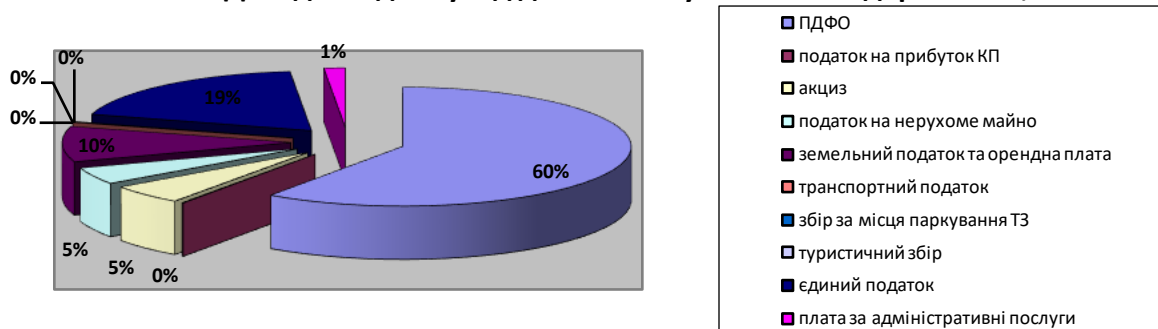
- співпраця з місцевим бізнесом щодо зацікавлення інвесторів у використанні територій непрацюючих промислових підприємств, об'єктів незавершеного будівництва, неефективно використовуваних земельних ділянок, що перебувають у приватній власності тощо, допомога у формуванні відповідних інвестиційних пропозицій; сприяння товаровиробникам у впровадженні інвестиційно-інноваційних проектів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій;

- реалізація та супровід інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись за кошти як державного так і міського бюджету, а також за рахунок іноземних інвестицій та грантів;

- розробка інформаційних матеріалів з метою інформування про інвестиційний потенціал громади.

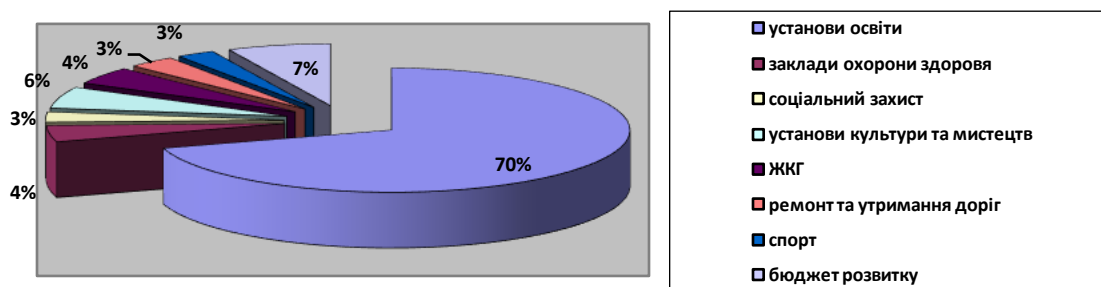
- забезпечення співпраці із державною установою «Фонд енергоефективності» щодо впровадження інструментів стимулювання і підтримки здійснення заходів з підвищення рівня енергетичної ефективності будівель та енергозбереження.

Доходи бюджету від діяльності суб'єктів господарювання, %

✓ Соціально-економічний розвиток села

Видатки бюджету %

Входження до складу Дрогобицької міської територіальної громади сільських населених пунктів актуалізувало завдання розробки стратегії розвитку сільських територій в цілому, та їх соціально-економічного розвитку зокрема. Стратегічна мета управління сільськими територіями вбачається у перетворенні агросектору на драйвер, точку росту, перспективну сферу регіональної економіки, потенційне джерело залучення інвестицій в Дрогобицьку громаду. Державна економічна політика повинна сприяти наповненню бюджету громади обробітком власної землі.

Ця стратегічна мета конкретизується в наступних стратегічних завданнях:

- участь у реалізації аграрної політики, сприяння розвитку інфраструктури аграрного ринку;

- сприяння комплексному розвитку сільського господарства і сільських територій та надання підтримки виробникам сільськогосподарської продукції усіх форм власності та господарювання за кошти державного та місцевих бюджетів.

Основними проблемами соціально-економічного розвитку сільських територій Дрогобицької громади є:

- недостатність обсягів державної фінансової підтримки існуючих програм, спрямованих на сільський розвиток;

- низький рівень диверсифікації економіки сільських територій, що призводить до міграції сільської молоді, високого рівня безробіття та низьких доходів сільського населення;

- низька рентабельність та конкурентоспроможність малих та середніх сільськогосподарських товаровиробників;

- низький рівень технічного забезпечення та/або використання застарілих технологій та обладнання сільськогосподарського виробництва;

- обмеженість можливостей сільського населення для підвищення рівня своїх доходів;
- низький рівень підприємницької ініціативи;
- низький рівень внутрішніх та зовнішніх інвестицій в розвиток сільських територій;
- відведення недостатньої ролі у процесах реформування аграрного сектору економіки для кооперації;
- практика реєстрації виробників сільськогосподарської продукції не за місцем провадження господарської діяльності.

На вирішення зазначених проблем спрямована **Програма соціально-економічного розвитку Дрогобицької міської територіальної громади на 2022 рік**, виконання якої закладе основи підтримки сільського розвитку та поліпшення якості життя та економічного благополуччя сільського населення. Сприятиме розв'язанню проблем зайнятості, зупинить обезлюднення села і деградацію його потенціалу.

Програмою в частині соціально-економічного розвитку сільських територій були заплановані наступні заходи:

- створення та забезпечення стимулів та належних умов для роботи і проживання на селі молодих фахівців у галузі сільського господарства;
- будівництва сучасної транспортної інфраструктури та розвитку телекомунікацій (фіксованого зв'язку, цифрового стільникового радіозв'язку, Інтернету);
- збереження та відновлення культурної та історичної спадщини села;
- створення умов для розвитку різноманітних видів економічної діяльності та форм господарювання;
- сприяння розвитку державно-приватного партнерства для реалізації проєктів розвитку сільських територій та залучення інвестицій;
- створення реєстру непродуктивних земель, які можуть бути використані для вирощування енергетичних культур рослин;
- інформаційне забезпечення сільського населення щодо перспектив підприємництва, доступу до кредитних ресурсів;
- сприяння інноваціям шляхом просування системи дорадництва до сільськогосподарських виробників;
- визначення та підготовка фахівців для формування локальних проєктів розвитку сільських територій.

На території Дрогобицької МТГ у 2021 році функціонували наступні агропідприємства: ТОВ «Дрогобицьке племпідприємство» (м.Дрогобич), ТзОВ «Галичина Фарм», ТзОВ «Тандем» (м.Дрогобич), ТзОВ «Медвежа Воля» (с.Медвежа), ТзОВ «Геліос» (с.Дережичі), ТзОВ «Агро» (с.Дережичі), ТОВ«Акрітера-Захід», ПП «Ротен», ТзОВ «Барком», ТзОВ «Галицькі аграрні традиції» (с.Нижні Гаї), ТзОВ «Захід-Агро МХП», ТзОВ «Агро ЛВ Лімітед» та інші. Також на теренах громади діють наступні фермерські господарства: ФГ «Ромалін» (с.Рихтичі), ФГ «Родина» (с.Залужани), ФГ «Еко-ферма Шароле» (с.Залужани), ФГ «Агро Воля» (с.Воля Якубова), ФГ «Годів» (с.Болехівці), ФГ «Улмакс» (с.Унятичі), ФГ «Галишин» (с.Раневичі), ФГ «Валько М» (с.Рихтичі), ФГ «Сілець» (с.Сілець), ФГ «Меринос-Захід» (с.Почаєвичі), ФГ «Агро Ступниця» (с.Ступниця) та інші.

Одним із напрямків роботи відділу економічних ресурсів та агропромислового комплексу став інформаційний супровід та сприяння участі суб'єктів аграрного ринку у державних програмах підтримки та розвитку сільського господарства. Результатом участі аграріїв Дрогобицької міської територіальної громади в програмах підтримки АПК протягом 2021 року стали:

- участь у державній програмі фінансової підтримки розвитку фермерських господарств за напрямом – бюджетна дотація за утримання корів фермерського господарства «Родина» (с.Залужани). Розмір допомоги склав 70 тис. грн.;
- отримання фінансової підтримки на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів двома фермерськими господарствами: ФГ «Еко-ферма Шароле» (с.Залужани) та ФГ «Улмакс» (с.Унятичі). Розмір допомоги склав 500 тис. грн. та 700 тис. грн. відповідно;
- участь в рамках державної програми дотацій за наявні бджолосім'ї прийняли 82 пасічники, які утримують в своїх господарствах 3022 бджолосім'ей. Відповідно до програми сума нарахувань склала 604400 грн (200 грн. на одну бджолосім'ю). Однак, у зв'язку з недостатністю фінансування розмір дотацій на одну бджолосім'ю склав 109,67 грн., що в сумі становить 345351 грн.;
- на отримання бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь (а саме вирощування гречки) подало документи ФГ «Улмакс» (с.Унятичі);
- на отримання бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь – новоствореним фермерським господарствам подало документи ФГ «Валько» (с.Рихтичі);
- на отримання компенсації 80% вартості садитивного матеріалу (лохина) в рамках державної програми підтримки розвитку садівництва, виноградарства та хмелярства подав документи ФОП Карпин (с.Лішня);
- на отримання компенсації сільськогосподарської техніки та обладнання подало документи ФГ «Еко ферма Шароле» (с.Залужани).

✓ **Основні заходи для стабільного соціально-економічного та культурного розвитку сільських територій Дрогобицької міської територіальної громади:**

с. Раневичі

- поточний ремонт комунальної дороги по вул.Трускавецькій (від траси Пісочна-Східниця до перетину з вул.Стрийською в с.Раневичі);
- поточний ремонт дороги між с.Раневичі (вул.Дорошенка та вул.І.Вільде) і м.Дрогобича;
- поточний ремонт та заміна ламп вуличного освітлення;
- будівництво каналізаційної мережі та очисних споруд по вул.Дрогобицькій, Дорошенка, Сагайдачного;
- облаштування автобусних зупинок по вул. Дрогобицькій;
- облаштування системи відеоспостереження;
- поточний ремонт дороги загального користування місцевого значення Нижанковичі-Стрий-Раневичі;
- придбання театральних крісел в Народний Дім с.Раневичі;
- будівництво спортивного майданчика із штучним покриттям;
- капітальний ремонт території скверу із заміною пам'ятного знаку «Борцям за волю України по вул.Дрогобицькій»;
- поточний ремонт приміщень Раневичької АЗПСМ;
- розроблення генерального плану с. Раневичі.

с.Михайлевичі:

- капітальний ремонт дороги від межі с.Михайлевич до с.Рихтич (дорога загального користування місцевого значення);
- поточний ремонт комунальної дороги між с.Почаєвичі (вул.Січових Стрільців) та с.Михайлевичі (вул.Дрогобицька)
- поточний ремонт та заміна ламп вуличного освітлення;
- поточний ремонт автобусної зупинки по вул.Дрогобицькій;
- відкриття магазину продуктових та непродуктових товарів;
- капітальний ремонт покрівлі даху Михайлівської СЗОШ І-ІІст;
- капітальний ремонт огорожі території Михайлівської СЗОШ І-ІІст;
- придбання обладнання для кабінету інформатики Михайлівської СЗОШ І-ІІст;
- капітальний ремонт народного дому с.Михайлевичі;
- благоустрій спортивного майданчика на території школи в с.Михайлевичі;
- реконструкція приміщень адмінбудівлі під розміщення ФАПУ.

с.Почаєвичі

- поточний ремонт дороги вул.Михайлівської с.Почаєвичі до перетину з вул. Ак.Люльки м.Дрогобича
- поточний ремонт комунальної дороги між с.Почаєвичі (вул.Січових Стрільців) та с.Михайлевичі (вул.Дрогобицька);
- поточний ремонт та заміна ламп вуличного освітлення;
- облаштування автобусних зупинок;
- капітальний ремонт огорожі біля адміністративного будинку;
- придбання театральних крісел, ноутбуку, проектору, екрану для Народного дому;
- придбання комп'ютерної техніки для ФАПУ.

села Добрівляни, Снятинка, Залужани, Старе Село, Воля Якубова

- проведення інвентаризації земель;
- оренда вільних земельних ділянок комунальної власності;
- участь в мікропроектах та програмах для оновлення шкіл, Народних домів, ФАПів;
- оновлення спортивної бази (стадіони, спортивні майданчики);
- виділення земельної ділянки та будівництво АЗС с.Добрівляни;
- створення індустріального парку, логістичного центру (на базі колишніх ферм, площа ділянки 9 га) с. Добрівляни;
- розвиток та промоція локацій туризму с. Воля Якубова (відпочинковий комплекс Козацька Слобода «Раковець») та Еко – резиденція «Залужани» в с.Залужани.

села Рихтичі, Хатки

- ремонт і обслуговування дороги Рихтичі-Снятинка;
- розташування на території села комплексу АЗС;
- встановлення та облаштування автобусних зупинок;
- виготовлення і встановлення знаку – стелла населеного пункту;
- виготовлення і встановлення пам'ятного знаку депортованим українцям із земель Закерзоння;
- підсвітка статуї Ісуса Христа;
- винесення телекомунікаційного кабеля, який прокладений по території кладовища за його межі;

- винесення телекомунікаційного кабеля, який прокладений по території кладовища за його межі;
- проведення капітального ремонту Народного дому та придбання звукопідсилювальної апаратури, проектору, екрану, театральних крісел, костюмів для вакального ансамблю;
- поповнення бібліотечного фонду, покращення матеріально-технічної бази, тим самим створення центру дозвілля і відпочинку;
- облаштування території і спортивного майданчика, забезпечення водопостачання школи, ремонт харчоблоку;
- проведення капітального ремонту сімейного відділення лікарні, придбання сучасного обладнання для сімейного відділення лікарні, сприяння у розвитку паліативного відділення;
- облаштування системою відео спостереження головних будівель, що знаходяться вздовж центральної дороги;
- проведення телекомунікації в с.Хатки із встановленням інтернету;
- будівництво і реконструкція вуличного освітлення всієї території сіл Рихтичі та Хатки

села Нагуєвичі, Унятичі

- капітальний ремонт даху Нагуєвицької СЗШ І-ІІІ ст. ім.І.Франка;
- покращення матеріально-технічної бази ЗДО «Лис Микита»;
- капітальний ремонт внутрішнього приміщення народного дому;
- осучаснення бібліотеки, придбання нових меблів та комп'ютерної техніки;
- підтримка дитячого танцювального колективу «Веселка»;
- забезпечення роботи вуличного освітлення по вул.22 Січня, вул.Шкільній в с.Нагуєвичі;
- капітальний ремонт комунальної дороги по вул.М.Фридера;
- ремонт комунальної дороги в с.Унятичі по вул.Коцюбинського, вул.Паркова, вул.Кікти;
- завершення реконструкції футбольного стадіону в с.Унятичі.

м.Стебник, с.Болехівці, с.Нове Село

- реконструкція системи каналізування, водопостачання та водовідведення;
- реконструкція та встановлення системи вуличного освітлення (встановлення вуличного освітлення по вулиці Чорновола);
- покращення транспортної інфраструктури (капітальний ремонт вулиці Мекелити, Стуса, Сагайдачного м.Стебник, вулиці Шевченка, Л.Українки, Шкільна – с.Болехівці, с.Нове Село);
- покращення транспортної інфраструктури (будівництво тротуарної та велосипедної доріжки по вулиці Трускавецькій та Чорновола);
- покращення транспортної інфраструктури – капітальний ремонт дороги, яка з'єднує населені пункти Стебник та Болехівці;
- облаштування парків по вулиці Трускавецькій та Шептицького;
- розробка проекту «Реконструкція площі за адресою: м.Стебник, Майдан Шевченка».

с.Долішній Лужок

- підключення Народного дому до електричних мереж;
- завершення будівництва дитячого майданчику;
- ремонт фасаду, опалення школи;

- капітальні ремонти доріг в селі;
- проведення електрофікацію 3-х вулиць – І.Франка, Т.Шевченка, У.Кравченка.

с.Брониця

- перекриття даху, ремонт в Народному домі;
- ремонт вулиць Дрогобицька, Т.Шевченка, Зелена, Гагаріна;

с.Новошичі

- ремонт підлоги в Народному домі, придбання театральних крісел, техніки;
- поточний ремонт фельдшерсько-акушерського пункту.

с.Бистриця

- ремонт даху і фасаду Народного дому, придбання крісел, проведення інтернету;
- ремонт фасаду школи, придбання техніки, облагородження території школи;
- ремонт вулиць Миру, Молодіжна.

с.Ортиничі

- підсипка вул.Озерна, Зарічна;
- укріплення берегової лінії р.Бистриця;
- будівництво дитячого майданчика.

с.Биків

- перенесення Народного дому та бібліотеки в приміщення будівлі школи;
- перенесення ФАПу в приміщення будівлі школи;
- підсипка вулиць Зелена і Тожівської, облаштування автобусної зупинки;
- будівництво дитячого майданчику.

села Нижні Гаї, Верхні Гаї, Бійничі

- капітальний ремонт дороги Нижанковичі-Стрий-Бійничі, Нижанковичі-Стрий-Нижні Гаї, Нижанковичі-Стрий-Верхні Гаї;
- поточний ремонт доріг в с.Нижні Гаї, Верхні Гаї та с.Бійничі;
- завершення реконструкції мереж вуличного освітлення по вулицях с.Нижні Гаї;
- завершення реконструкції мереж вуличного освітлення по вулицях с.Верхні Гаї;
- завершення реконструкції огорожі кладовища в с.Нижні Гаї;
- реконструкція фасаду садочка «Бджілка» с.Бійничі;
- ремонт даху, фасаду , дренажної системи Народного дому в с.Нижні Гаї;
- реконструкція фасаду та благоустрій території Народного дому в с.Верхні Гаї;
- придбання та встановлення металевого димоходу для твердопаливного котла в Народному домі в с.Верхні Гаї;
- придбання для Народного дому с.Верхні Гаї театральних крісел та одягу для сцени.

села Медвежа, Ступниця, Селець, Котоване

- капітальний ремонт центральної дороги Лішня – Медвежа – Ступниця;
- поточний ремонт комунальних доріг населених пунктів;
- облаштування вуличного освітлення в селах Ступниця та Котоване;
- добудова Медвежанського НВК імені М.Біласа;
- ремонт ФАПу в селі Медвежа;
- проведення телекомунікації в селах;
- включення сіл Ступниця-Котоване в туристичну карту Дрогобицької ОТГ.

села Лішня, Монастир-Лішнянський, Дерезичі, Монастир-Дерезицький

- капітальний ремонт дорожнього покриття с.Дерезичі;

- поточний ремонт доріг с.Монастир-Дережицький;
- поточний ремонт доріг с.Лішня та с.Монастир-Лішнянський;
- руслорегулюючі та берегоукріплюючі роботи на р.Бар в с.Лішня та р.Раточина в с.Дережичі;
- будівництво, реконструкція водопостачання та водовідведення в с.Лішня, с.Монастир-Лішнянський, с.Дережичі, с.Монастир-Дережицький;
- капітальний ремонт адміністративної будівлі та прилеглої території в с.Лішня;
- реконструкція приміщення ФАПу та придбання обладнання для ФАПу в с.Дережичі;
- реконструкція будівлі (внутрішні приміщення) Лішнянського НВК;
- реконструкція вуличного освітлення с.Дережичі;
- будівництво спортивних та дитячих майданчиків в с.Лішня, с.Монастир-Лішнянський, с.Дережичі, с.Монастир-Дережицький.

✓ Управління комунальним майном громади, земельні відносини та містобудування

Основні завдання на 2022 рік

- ефективного управління комунальним майном задля забезпечення надходжень до міського бюджету від його оренди та приватизації;
- встановлення економічно виправданих і обґрунтованих розмірів орендної плати через використання електронних торгів Прозоро.Продажі;
- забезпечення розвитку соціальної інфраструктури навколо орендованих нежитлових приміщень, проведення невідємних покращень орендованих нежитлових приміщень, що сприяє подальшій приватизації нерухомого майна;
- сприяння приватизації орендованого майна;
- забезпечення планових надходжень до бюджету від оренди та приватизації об'єктів комунальної власності;
- формування пропозицій вільних об'єктів нерухомості комунальної власності для передачі в оренду;
- формування пропозицій щодо приватизації майна комунальної власності шляхом викупу орендарями або продажу на аукціонах;
- проведення роботи по інвентаризації майна щодо виявлення об'єктів необлікованого безхазяйного майна, які не використовуються чи використовуються не за призначенням;
- створення єдиної електронної бази об'єктів комунального майна;
- проведення роботи щодо організації обліку земель, які надані в оренду на територіях населених пунктів, які увійшли до Дрогобицької міської ради;
- проведення роботи щодо організації обліку земельних часток (паїв);
- збільшення дохідної частини міського бюджету за рахунок надходжень від плати за землю та виконання планових показників по надходженнях від продажу землі;
- продаж земельних ділянок під об'єктами нерухомого майна;
- проведення роботи з виявлення землекористувачів, які користуються земельними ділянками без правовстановлюючих документів та не здійснюють плату за землю.

- розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Дрогобицької міської територіальної громади Львівської області.

- **розроблення концепції влаштування набережної вздовж р.Серет в м.Дрогобичі;**

- **розроблення** ескізної пропозиції кольорового вирішення фасадів західної та східної сторони площі Ринок м. Дрогобича.

- **розробити концепцію розвитку парку «Новонароджених» в м. Дрогобичі;**

- **розробити та затвердити оновлений генеральний план м. Стебник;**

- розробити детальні плани житлових кварталів населених пунктів Дрогобицької міської територіальної громади;

- розробка проекту Реконструкції площі за адресою м. Стебник, майдан Шевченка;

- розробка концепції перенесення тимчасових споруд з вул. Малий Ринок м. Дрогобича.

- розробка концепції упорядкування території солевиварювального заводу в м. Дрогобичі.

✓ **Транспорт і зв'язок**

Пасажи́рські перевезення здійснює спеціалізоване комунальне підприємство ДП «Дрогобицьке АТП» КП «Служба муніципального управління» Дрогобицької міської ради. Протягом року підприємство здійснює перевезення на 8 міських автобусних маршрутах загального користування, залучаючи до перевезень 38 автобусів комунальної та приватної форми власності.

З метою підтримки фінансової стабільності в галузі пасажирських перевезень 07.06.2021 року рішенням виконавчого комітету Дрогобицької міської ради №175 переглянуто тариф на послуги з перевезення та встановлено вартість перевезення одного пасажирів в розмірі 7,00 гривень.

Цим же ж рішенням, частково виконано одне із стратегічних завдань галузі – запроваджено гнучку систему оплати проїзду, яка відображається в диверсифікації методів оплати проїзду та вартості одного проїзду.

В громадському транспорті можна розрахуватись, як готівкою, так і безготівково, за допомогою будь-якої банківської карти, «Картки дрогобичанина», смартфона чи гаджета (смарт-годинники, тощо).

Що стосуються вартості проїзду, то для всіх хто проводить розрахунки готівкою чи банківськими картками вартість проїзду становить 7,00 гривень, а для мешканців Дрогобицької громади, які розраховуються «карткою дрогобичанина» надано знижку на оплату проїзду в розмірі однієї гривні, тож вартість проїзду зменшено до 6,00 гривень.

Залишаються дійсними і права на пільговий проїзд для окремих категорій громадян (згідно посвідчення), таких як учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, батьки та члени сімей загиблих військовослужбовців, учасники ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, особи з інвалідністю I та II групи, діти з багатодітних сімей, та інші.

Також, пенсіонерам за віком, особам з інвалідністю III групи, опікунам дітей сиріт надано право на 20 пільгових проїздів при наявності «картки Дрогобичанина» та відповідного посвідчення.

Дане нововведення стало можливим завдяки впровадженню та підтримці роботи автоматизованої системи обліку оплати проїзду – муніципальному проекту «картка

дрогобичанина», який реалізовано спільно з партнерами АТ «Ощадний банк України» та компанією «VISA».

На кінець 2021 року акціонерним товариством «Ощадний банк України» виготовлено більше 3500 «карток дрогобичанина», з яких 2900 – соціальних (з правом пільгового проїзду), та більше 600 – працюючих мешканців (зі знижкою одна гривня).

Протягом 2021 року ДП «Дрогобицьке АТП» КП «СМУ» ДМР перевезено більше 1,5 млн. пасажирів, зокрема:

- 223 967 пільгових поїздок (картка дрогобичанина);
- більше 250 тис. пільгових поїздок (окремі категорії громадян);
- 44 081 платних поїздок (банківські картки).

Крім цього, перевізником надається послуга з безкоштовного перевезення учнів навчальних закладів міста Дрогобича під час навчального процесу, а також організація щорічних безкоштовних перевезень мешканців до міських кладовищ у поминальний день – 1 листопада.

✓ Основні завдання на 2022 рік:

- оновлення рухомого складу комунального транспорту за рахунок коштів міського бюджету, коштів інвесторів та кредитних коштів;
- продовження впровадження гнучкої системи оплати проїзду у міському громадському транспорті;
- стимулювання пасажирів до здійснення оплати безготівково;
- покращення якості інформування населення шляхом розміщення додаткової інформації в салонах автобусів та на зупинках громадського транспорту.

✓ Житлово-комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство Дрогобицької територіальної громади забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Для ЖКГ громади характерними і надалі залишаються проблеми зношеності житлового фонду, окремих об'єктів інженерної інфраструктури та комунальних мереж і обладнання, що у свою чергу призводить до втрат енергоносіїв; наявність заборгованості споживачів за житлово-комунальні послуги.

На даний час у житлово-комунальній системі Дрогобицької територіальної громади працює сім підприємств, які підпорядковані департаменту міського господарства Дрогобицької міської ради:

- КП «Дрогобичтеплоенерго»;
- КП «Дрогобичводоканал»;
- КП «Управитель «Житлово-експлуатаційне об'єднання»;
- КП «Міський сервіс»;
- КП «Служба муніципального управління»;
- КП «Комунальник»;
- КП «Муніципальна варта».

Житловий фонд міста Дрогобича налічує 1009 багатоквартирних житлових будинків, житловий фонд міста Стебника – 56 багатоквартирних житлових будинків. Житловий фонд громади обслуговують КП «Управитель «ЖЕО» та КП «Міський сервіс».

Підприємствами виконуються роботи по прибиранню прибудинкових територій, обслуговуванню ліфтів, освітлення місць загального користування, обслуговування

внутрішньобудинкових інженерних мереж, поточний ремонт центрального опалення, водопровідно-каналізаційних мереж, дахів.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- капітальний ремонт внутрібудинкових доріг, доріжок до під'їздів та відмосток навколо будинків, дворових колодців;
- капітальний ремонт конструктивних елементів будинків;
- проведення експертного обстеження та капітальні ремонти, модернізації пасажирських ліфтів;
- відведення каналізаційних стоків від житлових будинків на вул.Бориславській, 95, 97, 101, Симоненка, 4, 21, Стрийська, 445, 451, 457, 443/4, 443/6, Злуки, 17 до міської каналізаційної мережі;
- капітальний ремонт дворової каналізаційної мережі на вул.Грушевського, 170, Самбірська, 60, В.Великого, 62;
- капітальний ремонт дахів по вул.Кн.Ольги, 12, 16, 4-6, М.Грушевського, 95/2.

КП «Дрогобичводоканал» надає послуги з постачання холодної води та водовідведення. Впродовж 10 місяців поточного року реалізовано 3,54 млн.м³ води, в т.ч. ТОВ «Трускавецький водоканал» - 1,16 млн.м³, населенню Дрогобича, Стебника та сіл – 2,07 млн. м³. Надано послуги з пропуску стоків в об'ємі 5,14 млн.м³.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- заміна водопровідних мереж у рамках Програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки в м.Дрогобичі Львівської області;
- встановлення комерційного побудинкового обліку через впровадження «Програми оснащення багатоквартирних житлових будинків у м.Дрогобичі та м.Стебнику вузлами комерційного обліку питної води на 2021-2022 роки»,

Також, серед основних завдань є:

- оснащення приладами технологічного обліку об'єктів централізованого водопостачання (свердловин на водозабір «Гірне»);
- заміна насосного агрегату на ВНС 3-го підйому «А.Мельника» в м.Стебнику;
- придбання станцій управління та захисту на КНС;
- капітальні ремонти насосних агрегатів.

На території Дрогобицької територіальної громади послуги з теплопостачання надають **КП «Дрогобичтеплоенерго»**, ТОВ «Дрогобичтепломережа» та ТОВ «Біоальтернатива».

✓ Основні завдання на 2022 рік

- ремонт котлів, насосного та допоміжного обладнання, автоматики тощо, а також перевірка газових, водяних, теплових лічильників
- будівництво опалювальної для дитячої установи №27 по вул.Чорновола;
- реконструкція котельні з встановленням теплового насоса для теплопостачання лікарняного містечка по вул.Шептицького, 9;
- реконструкція котелень по вул.Лепкого, Самбірська, Д.Галицького.

Упродовж 2021 року **КП «СМУ»** проведено часткову реалізацію проекту «Будівництво сміттесортувальної лінії та допоміжних споруд на вул.Гайдамацькій», зокрема укладено договір з ТзОВ «БК «Валк» на виконання робіт. Також, проведено капітальний ремонт вуличного освітлення на вул.Нафтовиків.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- завершення будівництва кладовища на вул.П.Орлика;

- придбання спецтехніки (автовишки, прибиральної машини, міні навантажувача, ескаватора навантажувача, канало-промивної машини);
- капітальний ремонт вуличного освітлення на вул.Будівельній.

КП «Комунальник»

✓ Основні завдання на 2022 рік

- облаштування контейнерного майданчику на вулицях Підвалля, Стрийська, 27, 105, П.Орлика, 20/1;
- придбання близько 50 контейнерів;
- провадження роздільного збору відходів за фракціями пластик-скло.

Динаміка створення ОСББ у громаді є досить позитивною і на кінець 2021 року становить 186 ОСББ, які обслуговують 219 житлових будинків, що складає 21,8% від наявного житлового фонду міста Дрогобича.

Динаміка створення ОСББ у місті Стебник за останні роки залишається стабільною і на кінець 2021 року становить 33 ОСББ, які обслуговують 45 будинки, що складає 78,8% від наявного житлового фонду міста Стебника.

З метою реалізації державної політики енергозбереження розроблено цільову Програму «Тепла оселя». Метою Програми є покращення умов проживання мешканців багатоквартирних будинків, зменшення витрат населення спожитих енергоресурсів, збільшення терміну експлуатації житлового фонду, зменшення витрат міського бюджету на аварійні ремонти, зменшення виплат субсидій. У поточному році розпочато роботи по даній Програмі в житловому будинку на вул. Бориславська,1 (ОСББ «Перлина», та проводяться підготовчі роботи в житловому будинку на вул.Грушевського,34 (ОСББ «Соломія-2016»).

У березні 2021 р. Дрогобицька міська рада затвердила «Програму співфінансування капітального ремонту багатоквартирних будинків на 2021-2022 роки», в якій передбачено співфінансування капітального ремонту за рахунок коштів міського бюджету не більше 70% та коштів співвласників житлових будинків не менше 30% від загальної кошторисної вартості виконання робіт.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- капітальний ремонт житлового фонду за Програмою співфінансування;
- капітальний ремонт фасадів та реставрація фасадів в центральній частині міста Дрогобич;
- капітальний ремонт, влаштування пандусів для осіб з обмеженими можливостями;
- реконструкція 1-го поверху житлового будинку на вул.Фабрична,61/8 в м.Дрогобич (на 4 квартири);
- рекультивация Броницького міського сміттєзвалища;
- будівництво сміттєсортувальної лінії та допоміжних споруд по вул.Гайдамацькій в м.Дрогобич;
- капітальний ремонт доріг;
- руслоочисні, руслорегулюючі та берегоукріплюючі роботи правого берега р.Тисмениця в районі вул.Дністровської мікрорайону Млинки;

✓ Діяльність підприємств комунальної форми власності

КП «Управління капітального будівництва» Дрогобицької міської ради виконує функції замовника будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів житлового, комунального та соціально-культурного призначення в Дрогобицькій

міській територіальній громаді; надає послуги по здійсненню технічного нагляду за об'єктами будівництва; залучає на договірних засадах кошти юридичних та фізичних осіб для формування програм будівництва вищезазначених об'єктів.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- продовжити реконструкцію стадіону «Галичина» на вул.Спортивній, 2 у м. Дрогобичі під спортивно-тренувальний молодіжний комплекс;
- для потреб каналізування стадіону «Галичина» збудувати каналізаційну насосну станцію з напірним колектором;
- розпочати будівництво господарсько-фекального каналізаційного колектора в районі вулиць Завіжна-Зварицька, Коцюбинського;
- продовжити роботу по залученню коштів фізичних осіб та завершити будівництво інженерно-транспортної інфраструктури на вул. Парковій в м. Дрогобичі;
- завершити будівництво дороги від вул.П.Орлика до вул.Паркової в м. Дрогобичі;
- завершити будівництво спортивного багатофункційного комплексного майданчика по вул. А. Сахарова, 2а в м. Дрогобичі; - Розпочати будівництво I-ї черги об'їзної дороги на вул. С.Наливайка в м. Дрогобичі;
- розпочати виконання Програми реновації житлового фонду Дрогобицької міської територіальної громади шляхом будівництва багатоквартирного житлового будинку на вул. Є Коновальця в м. Дрогобичі.

КП «Дрогобицький ринок». КП «Дрогобицький ринок» здійснює господарські функції по наданню території для ведення торгівлі, створення сприятливих умов для торгівельної діяльності фізичних осіб - підприємців, покращення умов для збільшення кількості орендарів та постояльців у готельному комплексі.

✓ Основні завдання на 2021 рік

- забезпечення орендарів торгових місць м'ясного павільйону та продуктової частини сучасним холодильним, морозильним обладнанням та торговими меблями;
- облаштування м'ясного павільйону системою кондиціювання повітря;
- реконструкція входів середньої частини ринку з врахуванням архітектурних особливостей центральної частини міста;
- здійснення благоустрою території еко-ринку з дотриманням санітарно-ветеринарних вимог;
- модернізація служби охорони ринку з метою дотримання громадського порядку та підвищення загального рівня безпеки на території ринку;
- розроблення проектно-кошторисної документації з подальшим облаштуванням накриття та освітлення території ринку для здійснення торгівлі на вул.В.Великого;
- проведення благоустрою території, а також модернізації торгових місць на промисловому ринку на вул.П.Орлика;
- проектування перепланування 5-го поверху будівлі готелю з метою подальшого використання для короткострокової оренди житла (хостел);
- облаштування та благоустрій місць для паркування автотранспорту на території готелю.

КП «Кредо» Дрогобицької міської ради виконує роботи та надає послуги для підприємств міста та регіону різних форм власності та задоволення потреб населення

у виконанні робіт та послуг у сфері архітектурної діяльності, а саме проводить підготовку проектних пропозицій по розміщенню об'єктів будівництва, підготовка замовникам містобудівельних розрахунків та вихідних даних для видачі містобудівельних умов і обмежень забудов земельних ділянок, будівельних паспортів, технічних умов на проектування, будівництво, реконструкцію будівель та споруд, благоустроїв і озеленення територій, погодження документації з відповідними службами, виконання комплексу проектно-кошторисних робіт на будівництво, ремонт і реконструкцію об'єктів житлово-цивільного та виробничого призначення, проектування та виконання робіт по оздобленню інтер'єрів та екстер'єрів будівель та споруд, елементів благоустрою, озеленення, зовнішньої реклами, інжиніринг, проектування тимчасових споруд та малих архітектурних форм, у тому числі елементів огорож тощо.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- пріоритетне розроблення ПКД комунальним підприємствам та відділам виконавчих органів Дрогобицької міської ради, громадським організаціям, ОСББ для участі вищевказаних в міських, обласних та державних конкурсах та програмах.
- для вільного доступу замовників до інформації про надання послуг КП «Кредо» розробити сайт організації.

ДКП «Екран» є надавачем послуг у сфері кабельного телебачення. У звітному році підприємство встановило нове обладнання для транслявання вітчизняних телеканалів у цифровому форматі, та збільшило кількість телеканалів кабельної мережі до 54 аналогових та 35 цифрових. Також підприємством встановлено опори пішохідних переходів на вулицях м.Дрогобича, виготовлено та встановлено вуличні і паркові світильники, встановлено міське відео-спостереження.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- розширення кабельної мережі по всьому місту та підготовка інфраструктури для подальшого розширення в межах Дрогобицької територіальної громади;
- збільшення кількості транслявання телеканалів;
- перехід для транслявання основної частини каналів у цифровому форматі.

КП «Дрогобицька лазня» надає послуги лазні (масаж, душ, парна) мешканцям громади та навколишніх міст. Середня відвідуваність лазні в місяць 600 осіб. На балансі знаходиться одна будівля загальна площа приміщення складає 1886,0 м.кв, з них 555,6 м.кв. підприємство здає в оренду.

Підприємство проводило ряд заходів по зменшенню видатків на комунальні послуги а саме – проведено модернізацію камер згоряння на дрова (що дало економію споживання природного газу на 30%), встановлено парогенератор 20 кВт (що дало економію споживання електроенергії на 50%), встановлено піч-булерьян для обігріву приміщення та 2 електричних протічних водонагрівачів.

✓ Соціальний захист населення

Соціальний захист населення Дрогобицької територіальної громади є одним із важливих напрямів діяльності міської влади особливо в умовах економічної нестабільності та появи нових суттєвих кризових ситуацій.

У зв'язку із негативною тенденцією щодо інвалідизації, яка відбувається на фоні стійкого збідніння суспільства зростає навантаження на управління соціального захисту населення Дрогобицької міської ради як орган, який здійснює соціальну політику у сфері соціального захисту пенсіонерів, людей з інвалідністю, одиноких непрацездатних громадян, дітей-сиріт та дітей з інвалідністю, одиноких матерів, багатодітних сімей, малозабезпечених сімей з дітьми, ветеранів війни і праці, учасників антитерористичної операції, внутрішньо переміщених осіб та інших громадян, які потребують допомоги і соціальної підтримки.

Соціальна підтримка учасників АТО/ООС

Одним із основних напрямків діяльності Управління є призначення і нарахування державних допомог, субсидій та пільг.

Пріоритетним напрямком у роботі з дітьми з інвалідністю є забезпечення заходами з реабілітації за принципом «гроші ходять за людиною». У січні 2021р. міською радою затверджено комплексну програму соціальної підтримки учасників АТО/ООС, членів родин загиблих під час безпосередньої участі в АТО/ООС та родин Героїв Небесної Сотні на 2021-2023 роки. Отже за кошти міського бюджету виплатили:

- одноразової адресної грошової допомоги родинам загиблих учасників АТО;
- одноразової адресної грошової допомоги демобілізованим учасникам бойових дій та добровольцям, які повернулися з АТО;
- одноразової адресної грошової допомоги учасникам АТО в разі отримання поранення, контузії, каліцтва чи захворювання, одержаних в зоні проведення антитерористичної операції.
- одноразової компенсації на оплату житлово-комунальних послуг добровольцям та родинам Героїв Небесної Сотні.

Упродовж 2019-2021 років проводиться активна робота щодо призначення компенсації для придбання житла учасникам АТО/ООС, у т.ч. особам з інвалідністю внаслідок війни I-II групи, членам сімей загиблих/померлих учасників АТО/ООС, учасникам АТО/ООС з числа внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Загальна сума таких призначень становить 3,3 млн.грн.

Слід акцентувати увагу на роботі з внутрішньо переміщеними особами (ВПО). На обліку в управлінні перебуває 328 осіб зазначеної категорії, які щомісяця отримують адресну допомогу для покриття витрат на проживання, у т.ч. на оплату житлово-комунальних послуг. Загальна сума виплат за звітний період становить 1688,6 тис.грн.

Щорічно сесією міської ради передбачаються кошти для підтримки мешканців Дрогобицької міської територіальної громади з пільгової категорії громадян.

Відтак цьогоріч міським бюджетом передбачено кошти для надання пільг, допомог та компенсацій особам з інвалідністю I групи лежачих та по зору, одиноким непрацюючим особам з інвалідністю I та II груп, сім'ям, в яких зареєстровано 2-є і більше непрацюючих осіб з інвалідністю, сім'ям, в яких зареєстровано двоє і більше дітей з інвалідністю віком до 18-ти років, особам з інвалідністю внаслідок загального захворювання (проблемні сім'ї), сім'ям, які виховують дітей з діагностованим ДЦП, сім'ям, в яких виховуються діти з інвалідністю на стоматологічні послуги в медичних

установах України, самотнім громадянам з числа інвалідів, які проживають у муніципальному будинку, воїнам та інвалідам УПА, особам, що реабілітовані.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- призначення державних допомог та надання пільг окремим категоріям громадян;
- оздоровлення осіб з інвалідністю та інших пільгових категорій населення у санаторно-курортних закладах;
- забезпечення заходами з реабілітації дітей та осіб з інвалідністю;
- використання адресного підходу в забезпеченні технічними та іншими засобами реабілітації осіб/дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення;
- покращення якості надання соціальних послуг за рахунок розширення ринку соціальних послуг для осіб з інвалідністю;
- надання соціальної підтримки учасникам антитерористичної операції, членам родин загиблих під час безпосередньої участі в антитерористичній операції та родинам Героїв Небесної Сотні, зокрема відшкодування пільг з оплати житлово-комунальних послуг членам сімей загиблих учасників АТО (ООС);
- призначення компенсації на придбання житла учасникам АТО, сім'ям загиблих учасників АТО, воїнам-інтернаціоналістам;
- надання державних допомог внутрішньо переміщеним особам;
- надання соціальної підтримки особам/дітям з інвалідністю, самотнім громадянам тощо із залученням бюджетів усіх рівнів.
- максимальна інтеграція осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в життєдіяльність суспільства;
- запровадження автоматизованої системи видачі і обліку персоніфікованих транспортних карт – АІС ВК окремих пільгових категорій громадян відповідно до розпорядження голови Львівської облдержадміністрації «Про запровадження багатофункціональної електронної картки «Соціальна картка мешканця Львівщини».

Дрогобицький міський територіальний центр соціального обслуговування надає соціальні послуги - догляд вдома, соціальна адаптація, соціально-економічні (у формі надання натуральної чи грошової допомоги), інформування, консультування, представництво інтересів, посередництво (медіація).

З метою підвищення якості надання соціальних послуг відділенням соціальної допомоги вдома, Дрогобицьким міським терцентром було придбано чотири сучасні велосипеди для соціальних робітників, що обслуговують ОНГ у селах Дрогобицької міської територіальної громади. Це дозволяє якісно та вчасно надавати соціальні послуги за місцем проживання і неабияк полегшує роботу для соціальних робітників.

У зв'язку зі створенням Дрогобицької міської територіальної громади, до складу якої увійшли 32 села, багато людей, що перебувають на обліку в Дрогобицькому міському територіальному центрі соціального обслуговування, проживають на територіях, які через відсутність транспортних сполучень є важкодоступними не лише взимку, а й у літній період. Крім цього, стан здоров'я самотніх з кожним роком погіршується, вони стають більш немічними, а їхньої мізерної пенсії не вистачає на

гідне проживання. З огляду на це, неабиякої актуальності набуває питання створення стаціонарного відділення для постійного або тимчасового проживання одиноких громадян та інвалідів, у якому здійснюватиметься цілодобовий догляд, допомога та медичне обслуговування.

Впродовж поточного року Дрогобицький міський терцентр приймав участь у конкурсах грантів, а саме:

- у конкурсі грантів «Енергія розвитку» від Групи Нафтогаз, спрямованому на підтримку соціальних ініціатив громад;
- у конкурсі Міжнародної організації з міграції і Агентства США з Міжнародного Розвитку для об'єднаних територіальних громад із поліпшення соціально-економічних умов життя в громаді;
- наразі Дрогобицький міський терцентр бере участь у конкурсі соціальних ініціатив, що впроваджується Благодійною організацією «Мережа 100% Життя Рівне».

В межах конкурсів грантів терцентр планує реалізувати проєкт «Цифрова освіта для літніх людей», спрямований на забезпечення функціонування осіб похилого віку в сучасному інформаційному суспільстві, покращення якості їх життя, збереження та формування активної життєвої позиції шляхом проведення заходів з цифрової грамотності.

З метою підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, у місті діє **Дрогобицький міський центр соціальних служб**. Впродовж 2021 року фахівцями центру соціальних служб для м.Дрогобича опрацьовано 10700 звернень сімей/осіб, які перебували в складних життєвих обставинах і потребували системної та комплексної допомоги.

Основні завдання Дрогобицького міського центру соціальних служб на 2022 рік є:

- реалізація Програми соціальної підтримки сімей та осіб, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- покращення якості послуги при здійсненні соціального супроводу через створення простору підтримки родин «Щаслива родина»;
- активізація роботи Денного центру соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі з кризовою кімнатою, яка функціонує при Дрогобицькому міському центрі соціальних служб та надає відповідні соціальні послуги для мешканців Дрогобицької міської територіальної громади;
- реалізація Програми соціально-психологічної підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей;
- реалізація Програми оздоровлення дітей та молоді з інвалідністю;
- реалізація Програми літнього дозвілля дітей соціальних категорій та інших дітей, які не залучені до відпочинку та оздоровлення у літніх таборах під час літніх канікул «За крок від дому»;
- впровадження соціальної послуги щодо підтримки ментального здоров'я в громаді через забезпечення роботи міждисциплінарної бригади;
- введення нової соціальної послуги - тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю;
- введення у громаді нової соціальної послуги раннього втручання -

міждисциплінарної сімейно-центрованої системи допомоги дітям раннього віку з порушеннями розвитку та дітям груп біологічного і соціального ризику, спрямована на покращення розвитку дитини та підвищення якості життя родини.

У Дрогобицькій міській територіальній громаді за статистичними даними проживає 20504 дітей віком до 17 років включно, функціями піклування та захисту їх прав проводиться **відділом-службою у справах дітей** виконавчого комітету Дрогобицької міської ради.

На обліку служби у поточному році перебувало 210 дітей, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та діти, які виховуються у сім'ях, що опинилися в складних життєвих обставинах, з яких (89 дітей, які перебувають на первинному обліку: дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 18 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які прибули з інших територій, 57 дітей, які виховуються у сім'ях, що опинилися в складних життєвих обставинах, та 46 дітей, усиновлених громадянами Дрогобицької міської територіальної громади). Даний показник систематично перебуває в динаміці. Основний акцент зосереджено на забезпеченні розвитку сімейних форм виховання та усиновлення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

За останні 7 років Дрогобицькою міською радою придбано 11 житлових квартир, в результаті забезпечено житлом 13 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На території м. Дрогобича функціонує дитячий будинок «Оранта». Станом на 01.11.2021 р. у дитячому будинку «Оранта» перебувало 17 дітей: з них, 6 дітей, позбавлених батьківського піклування, 11 дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Утримання дитячого будинку здійснюється за рахунок міського бюджету Дрогобича.

✓ Підтримка сім'ї, дітей та молоді

На території Дрогобицької громади постійно забезпечується реалізація державної політики з питань молоді, сім'ї, гендерної політики, організовується оздоровлення, відпочинку і дозвілля дітей та молоді, зокрема в громаді реалізовувалася «Комплексна програма «Молодь Дрогобича на 2019-2021 роки», програма «Пакунок малюка на 2021-2022 роки».

✓ Основні завдання на 2022 рік

- реалізація комплексної програми «Комплексна програма «Молодь Дрогобицької громади на 2022-2026 роки»;
- реалізація програми «Програма забезпечення житлом молодих сімей та одиноких молодих громадян Дрогобицької МТГ на 2022 рік».

✓ Фізична культура і спорт

У дитячо-юнацьких спортивних школах міста займається 1180 дітей. З ними працюють близько 40 висококваліфікованих фахових працівників. Цьогоріч у місті Дрогобичі на вул. Бориславській відповідно до соціального проекту «Активні парки-локації здорової України» за програмою президента «Здорова Україна» облаштовано спортивний майданчик з тренажерним обладнанням та навігаційні матеріали з QR – кодами.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- залучення до здорового способу життя через активні заняття фізичною культурою і спортом усіх категорій населення, в тому числі людей з особливими потребами, з метою поліпшення їх здоров'я та забезпечення умов провідним спортсменам Дрогобицької міської територіальної громади, членам збірних команд Дрогобицької територіальної громади до підготовки на участь у змаганнях всіх рівнів;

- створення відповідних умов для підвищення рівня здоров'я та фізичного розвитку населення, удосконалення системи підготовки збірних команд Дрогобицької міської територіальної громади, підвищення якості функціонування дитячо-юнацької спортивної школи імені Івана Боберського та спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву з велоспорту «Медик», підтримка становлення та впровадження ефективних форм організації реабілітаційної та спортивної роботи з особами, які мають уроджені та набуті вади фізичного розвитку;

- реконструкція стадіону «Галичина» (м.Дрогобич, вул. Спортивна, 2),

- будівництво спортивного майданчика із синтетичним покриттям на території ліцею №2 Дрогобицької міської ради (м.Дрогобич, вул. Козловського, 17).

✓ Охорона здоров'я

Медичні послуги у Дрогобицькій територіальній громаді у 2021 році надавали 10 комунальних некомерційних підприємств - КНП «Дрогобицька міська лікарня №1», КНП «Дрогобицька міська лікарня №3», КНП «Дрогобицька міська лікарня №5», КНП «Дрогобицька міська дитяча лікарня», КНП «Дрогобицька міська поліклініка», КНП «Стебницька міська лікарня», КНП «Дрогобицький міський пологовий будинок», КНП «Дрогобицька міська стоматологічна поліклініка», КНП «Дрогобицька районна лікарня» та КНП «Болехівська АЗПСМ».

В галузі медицини задіяно 1821 ставок медичних працівників, з них близько 432 ставок лікарів та 718 ставок середнього медичного персоналу.

Станом на листопад 2021 року в закладах охорони здоров'я розгорнуто 675 круглодобових ліжок.

На медичне обслуговування населення у 2021 році з Національною службою здоров'я України укладено угод на загальну суму 365 млн. 333 тис.грн.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- проведення капітального ремонту приміщень палати інтенсивної терапії кардіологічного відділення у КНП «ДМЛ №1»;

- проведення капітального ремонту приміщень анестезіологічного відділення з палатою інтенсивної терапії у КНП «ДМЛ №1»;

- проведення капітального ремонту харчоблоку у КНП «ДМЛ №3»;

- проведення капітального ремонту фасаду головного корпусу у КНП «ДМЛ №3»;

- проведення ремонту 5 –ти пологових залів у Дрогобицькому пологовому будинку;

- проведення капітального ремонту лівого крила приміщення Дрогобицької дитячої лікарні, а також реконструкція лікарняного ліфта;

- капітальний ремонт фасаду приміщення у КНП «ДРЛ»;

- ремонт фасаду інфекційного відділення у Стебницькій лікарні, а також вимощення бруківкою території інфекційного відділення;

- ремонт терапевтичного відділення у Стебницькій лікарні.

- придбання дороговартісного медичного обладнання, оргтехніки.

✓ Освіта

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою держави. Освітній процес з 01 вересня 2021 року забезпечує 31 заклад загальної середньої освіти, з них:

16 закладів загальної середньої освіти м.Дрогобича та Стебника - 8 ліцеїв, 7 гімназій; 1 загальноосвітня школа I-III ступенів;

15 закладів загальної середньої освіти сіл Дрогобицького району;

4 ЗЗСО I-III ст., з них: два НВК;

11 ЗЗСО I-II ступеня, з них: шість НВК.

Фактична мережа загальноосвітніх навчальних закладів Дрогобицької територіальної громади на 2021-2022 навчальний рік становить 534 класи, у яких навчається 12278 учнів. Крім цього, при ліцею №3 ім.В.Чорновола функціонують вечірні класи (групи), у яких навчається 143 учні.

У 2021-2022 році функціонує 57 класів з інклюзивною формою навчання, у яких навчається 75 учнів.

У ЗЗСО сіл району функціонують 9 дошкільних груп, у яких охоплено 150 дітей, з них: одна дошкільна група з інклюзивною формою навчання у Медвежанському НВК «ЗОШ I-II ст.-ДНЗ».

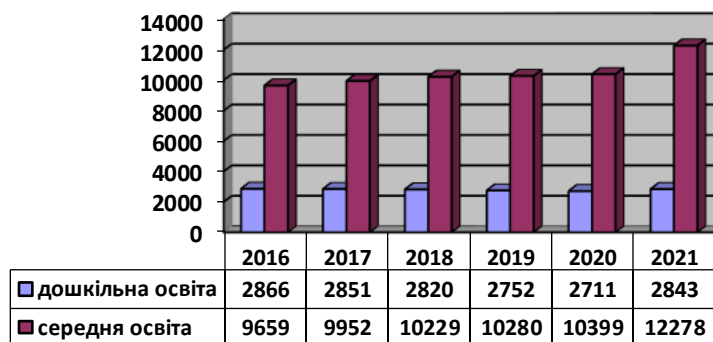
У закладах загальної середньої освіти Дрогобицької територіальної громади функціонує 23 групи подовженого дня, у яких охоплено 690 учнів.

Протягом 2017-2027 років у закладах загальної середньої освіти Дрогобицької міської територіальної

громади
впроваджується
концепція «Нової
Української школи»
пілотним закладом
загальної середньої
освіти є Дрогобицький
№2.

У звітному році
відкрито дошкільний
заклад «Лис Микита»
с.Нагуєвичі.

Кількість дітей, що відвідували дошкільні та шкільні
навчальні заклади у період 2016-2020 роки, осіб

ліцей

В

На даний час функціонує 18 закладів дошкільної освіти Дрогобицької територіальної громади, у яких діють 127 груп, охоплено 2693 дитини, з них 20 груп дітей з інклюзивною формою навчання, у яких виховується 46 дітей.

Також, функціонує 5 закладів позашкільної освіти Дрогобицької територіальної громади, у яких охоплено 2357 дітей та Дрогобицька дитячо-юнацька спортивна школа імені І. Боберського, охоплено 1017 вихованців.

Для надання допомоги сім'ям, які потребують соціального захисту в м. Дрогобичі функціонує дитячий будинок «Оранта», в якому проживає і виховується 18 дітей.

У зв'язку із оптимізацією закладів загальної середньої освіти у звітному році придбано два шкільні автобуси для Медвежанського НВК «ЗОШ І-ІІст.-ДНЗ» та Снятинського НВК «ЗОШ І-ІІст.-ДНЗ», з місцевого бюджету виділено співфінансування **1140,0** тис.грн.

З метою забезпечення педагогічних працівників ноутбуками для організації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти (придбання 391 комп'ютера) виділено співфінансування з місцевого бюджету – 2350,692 тис.грн.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- реконструкція Стебницької гімназії №6 ім. Героїв АТО Дрогобицької міської ради, що знаходиться за адресою м.Стебник, вул.Грушевського, 10 А – 3 млн.788,337 тис.грн.;

- покращення надання послуг з фізичної культури шляхом будівництва спортивного багатофункційного комплексного майданчика у м.Дрогобичі, вул. А.Сахарова, 2 (коригування) – 1 млн.321,321 тис. грн.;

- капітальний ремонт покрівлі даху Нагуєвицької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів імені Івана Франка, за адресою с.Нагуєвичі, вул. Спортивна, 1 Дрогобицького району Львівської області – 1 млн. 400,0 тис. грн. – 1 млн. 600,0 тис.грн.;

- капітальний ремонт покрівлі даху ЗДО №30 за адресою м.Дрогобич, вул.П.Орлика, 8 – 1 млн. 200,0 тис.грн.

- капітальний ремонт покрівлі шатрового даху ЗДО №19 «Полуничка», за адресою м.Дрогобич, вул.Івана Франка 20 – 750,0 тис.грн.;

- капітальний ремонт харчоблоку Стебницької ЗОШ І-ІІІ ступенів №18, за адресою м.Стебник, вул.Дорошенка 1 – 500,0 тис. грн.;

- капітальний ремонт приміщень санвузлів ліцею ім.Б.Лепкого, за адресою м.Дрогобич, вул. Б.Лепкого 19 – (2-3 етапи) 1 млн. – 1млн.,500 тис.грн.;

- капітальний ремонт покрівлі даху Стебницької ЗОШ І-ІІІ ступенів №18, за адресою м.Стебник, вул.Дорошенка 1 – 700,0 тис. грн.;

- капітальний ремонт актового залу Добрівлянського НВК, за адресою Дрогобицький район, с.Добрівляни, вул.Шкільна, 14 - 500,0 тис.грн.;

- реконструкція приміщення для переведення діючої короткотривалої групи на режим повного дня Верхньогайської гімназії ім. М.Шашкевича, за адресою Дрогобицький район, с.Верхні Гаї, вул.Шкільна, 17 – 500,0 тис.грн.

✓Культура

Дрогобицька централізована бібліотечна система. У 2021 році структура Дрогобицької ЦБС шляхом проведення оптимізації підведена до мінімальних соціальних нормативів по забезпеченню книгою мешканців міст Дрогобича, Стебника та сіл Дрогобицької територіальної громади.

На сьогодні мережа Дрогобицької ЦБС охоплює 30 бібліотек. Книжкові фонди бібліотек Дрогобицької ЦБС за звітний період нараховують 385,0 тис. примірників видань на суму 3,1 млн.грн. Впродовж поточного року до бібліотек надійшло 468 примірників видань на суму 45,9 тис.грн.

За підзвітний період бібліотек Дрогобицької ЦБС відвідало 18,2 тис. читачів.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- забезпечення технічним оснащенням для проведення зустрічей з письменниками та цікавими людьми в онлайн-форматі. Розпочати реалізацію проєкту «Кінозал в бібліотеці».
- створення у Дрогобицькій міській бібліотеці для дітей оновленого простору - «Пазл – бібліотеки» зі створеними інтерактивними зонами.
- продовження ремонтно-будівельних робіт у бібліотечних установах.

Дрогобицький краєзнавчий музей «Дрогобиччина». У 2021 р. музей «Дрогобиччина» здійснював свою діяльність на основі цілей розвитку, визначених Програмою соціально-економічного розвитку міст Дрогобича та Стебника на 2021 рік, зокрема:

- продовжено реставраційні роботи на церкві Св. Юра та дзвіниці;
- продовжено реставрацію іконостасу церкви Св. Юра;
- продовжено реставрацію дзвіниці церкви Воздвиження Чесного Хреста;
- розпочато створення експозиції «Дрогобиччина в період Австро-Угорської імперії» у відділі історії музею;
- закуплено сенсорний кіоск для експозиції «Дрогобиччина в період Австро-Угорської імперії»;
- проведено інвентаризацію нових надходжень – 390 одиниць, опрацьовано понад 110 одиниць архіву монастиря оо. Василіян в Дрогобичі;
- облаштовано пожежну сигналізацію в приміщенні Галереї сакрального мистецтва;
- замінено на енергозберігаючі вікна та двері у відділах дерев'яної архітектури та фондосховищі;
- розроблено новий сайт музею «Дрогобиччина» та наповнено його музейним контентом;
- створено документальний мультимедійний проєкт «30 років Незалежності України. Дрогобич»;
- підготовлено віртуальну виставку «30 експонатів з нашої історії», присвячену 30-річчю Незалежності України;
- підготовлено віртуальну екскурсію Дрогобичем «Дрогобичу – 930!» з нагоди Дня міста.

Загальна кількість відвідувачів – 17 696 осіб.

Проведено екскурсій – 445.

Відбулось: 20 виставок (2 віртуальні); 5 майстер-класів, 4 концерти, 4 презентації, 5 онлайн-конкурсів, гаївки та фестиваль біля церкви Св.Юра.

✓ Основні завдання на 2022 рік:

- облаштування благоустрій території, що прилягає до церкви Св. Юра;
- розпочати реставрацію фасадів Палацу мистецтв (в рамках реалізації проєкту регіонального розвитку обласного конкурсу Львівської обласної ради);
- облаштувати музейний простір на території навколо відділу історії та природи (в рамках підготовки та реалізації мікропроєкту Львівської обласної ради);
- продовжити реставрацію дзвіниці церкви Воздвиження Чесного Хреста (в рамках реалізації програми охорони культурної спадщини);
- продовжити реставрацію церкви Св. Юра (в рамках реалізації програми охорони культурної спадщини);

- продовжити реставрацію іконостасу церкви Св. Юра (в рамках реалізації програми охорони культурної спадщини);
- встановити пожежну сигналізацію у Палаці мистецтв (власні надходження музею);
- провести ремонтні роботи у відділі природи (власні надходження);
- придбати музейні вітрини для відділу природи (підготувати мікропроект на конкурс Львівської обласної ради).

Дрогобицька дитяча музична школа №1. У школі навчається 365 учнів, у тому числі діти з багатодітних сімей, діти учасників АТО, діти з особливими потребами.

58 учнів стали переможцями 17 конкурсів та фестивалів. Було організовано 12 концертів, знято 2 відеокліпи.

У 2021 році Дрогобицька ДМШ №1 стала переможцем у конкурсі «ТОП-10 мистецьких шкіл Львівщини» та отримала кошти в розмірі 60,0 тис. грн. на закупівлю музичних інструментів.

У 2021 році Дрогобицька ДМШ №1 стала переможцем у конкурсі проєктів місцевих ініціатив Львівської обласної ради з проєктом «Придбання меблів для Дрогобицької дитячої музичної школи №1 на вул. Т.Шевченка, 10 в м. Дрогобич Львівської області» на суму 135,9 тис.грн.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- участь у конкурсі проєктів місцевих ініціатив Львівської обласної ради з проєктом «Капітальний ремонт з влаштуванням дренажної системи, гідроізоляцією і облицюванням фундаменту приміщення Дрогобицької дитячої музичної школи №1 (навчальні корпуси №1 та №3) на вул.Т.Шевченка, 10 в м. Дрогобич Львівської області»;
- проведення ремонтних робіт внутрішніх приміщень;
- придбання музичних інструментів і обладнання.

Дрогобицька дитяча музична школа № 2 ім. Романа Сороки. У 2021 р. школа здійснювала свою діяльність згідно плану роботи школи. У школі навчається 360 учнів, навчальний процес забезпечують 57 викладачів. 30 вересня 2021 р. рішенням виконкому Дрогобицької міської ради затверджено контингент учнів на рівні 430 дітей за рахунок відкриття філій школи в селах Лішня та Рихтичі Дрогобицької ОТГ.

У звітному році у Дрогобицькій ДМШ №2 ім. Р.Сороки реалізовано 2 проєкти місцевих ініціатив, а саме:

- «Капітальний ремонт внутрішніх приміщень Дрогобицької ДМШ №2 ім.Р.Сороки» на суму 494,8 тис.грн.;
- «Придбання обладнання для кабінетів музично-теоретичних дисциплін Дрогобицької ДМШ №2» на суму 144,9 грн.

Також було закуплено за спецкошти 10 учнівських парт, 20 стільців та готово-виборний баян на суму 26 тис.грн.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- продовження капітального ремонту внутрішніх приміщень школи;
- зміцнення матеріально-технічної бази шляхом придбання музичних інструментів, мультимедійного обладнання та меблів;
- зміцнення матеріально-технічної бази новостворених філій у селах Лішня та Рихтичі;

- облаштування прилеглої території школи;
- участь у конкурсі проєктів місцевих ініціатив Львівської обласної ради з проєктами «Капітальний ремонт окремих внутрішніх приміщень Дрогобицької дитячої музичної школи №2 ім.Р.Сороки (друга черга)» та «Придбання мультимедійного обладнання та інструментів для Дрогобицької дитячої музичної школи №2 ім. Р.Сороки».

Стебницька дитяча музична школа. Впродовж 2021 року навчальний процес забезпечували 39 викладачів та навчалось 247 учнів.

-відповідно до п.7 ст.21 Закону України «Про освіту», ст.16 ЗУ «Про позашкільну освіту», «Концепції сучасної мистецької школи», що затверджена наказом Міністерства культури України від 20.12.2017р. №1433, наказу Міністерства культури України від 29.08.2019р. №711 впроваджено з 01.09.2021 Наскрізню освітню програму початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямку «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», та розроблені і затверджені предметні навчальні програми.

- 4 випускники, що становить 19% від загальної кількості, продовжили навчання у вищому мистецькому навчальному закладі I-II рівня акредитації;

- учні школи брали участь у різноманітних мистецьких конкурсах та фестивалях різних рівнів:

- міжнародні: Гран-прі - 1, дипломи I ст. - 20, дипломи II ст. - 15, дипломи III ст. - 5;

- всеукраїнські: дипломи I ст. - 15, дипломи II ст. - 11, дипломи III ст. - 4, звання дипломант - 5;

- регіональні: Гран-прі - 1, дипломи I ст. - 2, дипломи III ст. - 6, звання дипломант - 9;

- обласні: дипломи I ст. - 2, дипломи II ст. - 1.

Учні та викладачі брали участь у концертних програмах міст Дрогобича, Стебника, Трускавця.

Проведено поточний ремонт даху будівлі Стебницької ДМШ на суму 49,9 тис.грн. (кошти спеціального фонду школи).

✓ Основні завдання на 2022 рік

- продовження впровадження Наскрізних освітніх програм початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямку «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво»;

- провести реконструкцію музичного залу Стебницької ДМШ - участь у конкурсі проєктів місцевих ініціатив «Капітальний ремонт концертного залу Стебницької дитячої музичної школи на вул.Січових Стрільців 1/1 в м.Стебник»;

- участь у грантових проєктах УКФ «Культура без бар'єрів», «Безбар'єрне суспільство»;

- продовження заходів щодо зміцнення матеріально-технічної бази школи та впровадження інноваційних методів навчання.

Дрогобицька дитяча художня школа. У 2021 року здійснювала свою діяльність згідно плану роботи школи. На даний час у школі навчається 486 учнів, навчальний процес забезпечують 21 викладач.

У звітному році у Дрогобицька дитяча художня школа реалізувала проект місцевих ініціатив «Придбання обладнання для дистанційних відеозанять інтерактивного навчання учнів Дрогобицької дитячої художньої школи під час карантину та після його завершення» на суму 161,8 тис.грн

✓ Основні завдання на 2022 рік

- завершення проекту: «Капітальний ремонт будівлі для створення культурно-мистецького комплексу на базі Дрогобицької дитячої художньої школи на вул. Л.Українки, 37 в м. Дрогобичі» на суму 6572,7 тис.грн. Цей проект сприятиме досягненню визначених стратегічних цілей: створення іміджу міста Дрогобича, запровадження ефективних механізмів управління за рахунок введення в експлуатацію сучасного, просторого та якісного корпусу для навчання дітей, де одночасно можна проводити різноманітні мистецькі заходи (фестивалі, виставки, інсталяції), а також покращити якість освіти естетичного виховання молоді.

Участь в обласному конкурсі місцевих ініціатив: «Придбання довгострокового обладнання (рояль, відеокамера) в рамках проведення Міжнародного мистецького джаз-плєнеру «Розмаїття культур» в Дрогобицькій міській територіальній громаді» на суму 327,2 тис.грн.

Придбання довгострокового обладнання (рояль, відеокамера) буде мати великий вплив на подальший розвиток міжнародного джаз-плєнеризму у Дрогобицькій міській територіальній громаді та формування естетичних смаків за допомогою кольорів та звуків. Згідно даного проекту користувачами його результатів насамперед будуть 486 учнів та 21 викладач Дрогобицької дитячої художньої школи, а також приблизно 5000 тис. жителів Дрогобицької міської територіальної громади і гостей міста які відвідають заходи джаз-плєнеру у різних локаціях громади.

Народний дім імені Івана Франка. У 2021 році робота Народного дому імені І.Франка була спрямована на відродження та пропаганду народних свят, звичаїв, традицій, обрядів, правдиве висвітлення історії рідного краю, формування засобами мистецтва моральних та етичних основ громадянина України, зберігання, примноження та популяризацію кращих зразків української культури. З цією метою в Народному домі імені І.Франка було організовано та проведено 127 різноманітних масових заходів, кількість відвідувачів склало 49950 осіб. Творчими колективами Народного дому дано понад 80 концертів, вистав, конкурсів, фестивалів та культурно-мистецьких свят.

Значимим є участь народного ансамблю бального танцю «Оksamит» у фестивалі хореографічного мистецтва «UZHGOROD CUP-2021» (м.Ужгород, 21 лютого, І-е місце у європейській програмі).

Благочинна акція для хворих дітей. Спільний концерт народних ансамблів танцю «Верховинка» Народного дому ім. І.Франка та «Лада» з міста Рівне (12 березня, м.Дрогобич).

Участь народного ансамблю бального танцю «Оksamит» у фестивалі бальної хореографії «Stanislaviv dance festival» (м.Івано-Франківськ 29 травня, два другі місця). Проведення фестивалю – конкурсу «Роду нашого розмай» (м.Дрогобич, 12 червня).

Всього кількість відвідувачів складає понад 35000 осіб.

✓ Основні завдання на 2022 рік

Виготовлення проектно-кошторисної документації капітальний ремонт Народного дому імені І.Франка для подальшої участі у конкурсах проектів місцевих ініціатив.

Упорядкування прилеглої території.

Придбання звуко-посилувальної апаратури та сценічного обладнання.

Стебницький народний дім. У 2021 році для розвиток матеріально-технічної бази Народного дому:

- придбано електричне піаніно (29,398 тис.грн.);
- оновлено вбрання сцени (22,0 тис.грн.);
- закуплено гімнастичні мати (5,0 тис.грн).

Впроваджено енергозберігаючі заходи, а саме:

- замінено віконні блоки на енергозберігаючі (24,742 тис.грн.);
- замінено дверні блоки на енергозберігаючі (51,774 тис.грн.);

✓ Основні завдання на 2022 рік

Розвиток матеріально-технічної бази:

- придбання музичних інструментів (25,0 тис.грн.);
- придбання костюмів для народних колективів (30,0 тис.грн.);
- придбання світлового обладнання (15,0 тис.грн.);

Участь у конкурсі проектів місцевих ініціатив Львівської обласної ради з проектом «Капітальний ремонт даху Стебницького Народного дому».

Впровадження енергозберігаючих заходів шляхом заміни дверних і віконних блоків на енергозберігаючі (20,0 тис.грн.).

Встановлення пожежної сигналізації та системи оповіщення (705,34 тис.грн.).

Дрогобицький центр культури та мистецтв «Каменярь». Для задоволення культурних, естетичних та духовних потреб населення в Дрогобицькій об'єднаній територіальній громаді у 2021 році функціонували 26 народних домів які є філіями Дрогобицького центру культури та мистецтв «Каменярь» в яких працює 57 осіб.

Незважаючи на те, що упродовж року було впроваджено ряд карантинних обмежень, за підсумками річної звітності у закладах культури було проведено 715 культурно-мистецьких свят на яких були присутні 42,0 тис. глядачів різної вікової категорії. Загалом за цей рік працівниками культури було проведено 100 онлайн різноманітних заходів створювались тематичні, творчі відео привітання, фоточеленджи, фото-конкурси, майстер-класи в медіа-сфері та висвітлювались інформаційні матеріали в соціальних мережах.

У народних домах громади функціонували 110 гуртків художньої самодіяльності в яких залучено 1190 учасників.

Творчі досягнення колективів

- участь народного аматорського ансамблю народної музики «Галич» в обласному онлайн конкурсі «Музична скарбниця» (м.Львів) – II місце і звання Лауреата;

- участь народного аматорського танцювального колективу «Веселка» у 4 регіональному фестивалі «Роду нашого розмай» (м.Дрогобич) – I місце, (вікова категорія 10-14років);

-участь жіночого вокального ансамблю «Гармонія» НД с.Рихтичі в Міжнародному багатожанровому онлайн конкурсі «Нашого цвіту-по всьому світу» - Лауреати I ступеня.

У 2021 році Дрогобицький центр культури та мистецтв «Каменярь» брав участь у конкурсі «ТОП-10 народних домів Львівщини» та став переможцем і отримав кошти в розмірі 60,0 тис. грн. за які придбано проектор та світлове забезпечення.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- покращення рівня матеріально-технічної бази НД-філій сіл Залужани, Новошичі;
- проведення капітальних ремонтів НД-філій сіл Нагуєвичі, Михайлевиці, Рихтичі;
- продовження ремонтних робіт НД-філії с.Лужок Долішній та капітального ремонту підлоги у фойє Центру «Каменярь»;
- проведення фестивалів великодніх писанок та гаївок (квітень-травень с.Нагуєвичі);
- святкування 645 річчя села «З днем народження тебе, моє село» (липень с.Новошичі);
- свято села «Моє рідне село» (червень с.Медвежа);
- святкування дня села «Село моє—частинка України» (липень с.Рихтичі, Добрівляни, Снятинка, Залужани).

✓ Розвиток туризму

КП «Туристично-інформаційний центр м.Дрогобича». Розвиток туристичної сфери дав можливість підняти популяризацію міста Дрогобич на всеукраїнський та міжнародний рівень, покращити сферу гостинності міста, розпочати процес формування концепції створення позитивного іміджу Дрогобицької міської територіальної громади.

Активно розвивається співпраця між містами-партнерами, іншими містами України, що розвивають туризм, туристично-інформаційними центрами. Екскурсії з елементами театралізації стають принадою для туристів, та освітньо-культурним пластом для розвитку та поглиблення знань про рідне місто для місцевих мешканців, туристів та, зокрема, для молоді.

Упродовж останніх років реалізовано ряд проєктів у туристичній сфері:

- реалізовано проєкт «Вуличний музей»;
- встановлено лого-лавки, створено мурал «Одне небо», встановлено водяну колонку на Площі Ринок, інформаційні таблиці про історичні будівлі, телефонну будку, встановлено пам'ятник гасовому ліхтарю, нафтові бочки, селфі-точки тощо;
- розроблена та видана друкована продукція - загальна мапа міста та мапа «Дрогобич освітній», інформаційний флаєр про єврейську спадщину у Дрогобичі на двох мовах, рекламний флаєр про дрогобицьку солеварню, мапа «Місця Бруно Шульца у Дрогобичі» польською мовою, «Довідник мешканця Дрогобицької територіальної громади», туристична карта «Нафтополіс- Дрогобич»;
- встановлено туристичні інсталяції;
- підтримка туристичного порталу drogtravel.com;
- розроблено та впроваджено туристичні піші маршрути, які відображають історію Дрогобича;

- сприяння відновленню екскурсій на Дрогобицьку солеварню.

✓ Основні завдання на 2022 рік:

- розвиток міста Дрогобича як центру ділового туризму шляхом збільшення кількості наукових конференцій, ділових заходів, тематичних виставок, тренінгів;
- розвиток Дрогобицької громади у сфері велотуризму, зеленого туризму;
- проведення культурних та освітніх подій, цікавих внутрішнім та іноземним туристам;
- об'єднання Дрогобича, Стебника, Борислава, Трускавця, Східниці, Тустані, Нагуєвич в один туристичний продукт – маршрут «Соляний шлях»;
- проведення рекламно-інформаційної діяльності, направленої на зміцнення позитивного іміджу громади на всеукраїнському та міжнародному рівнях (проведення форумів, конференцій, виставково-ярмаркових заходів);
- реалізація Програми розвитку культури та туризму Дрогобицької МТГ

✓ Охорона навколишнього природного середовища

У 2021 році для запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в містах Дрогобичі та Стебнику проведено заходи пов'язані з мінімізацією наслідків від COVID-19, а також забезпечено усунення наслідків ураганного вітру та снігопадів у лютому поточного року. Також, у напрямку запобігання надзвичайних ситуацій встановлено дві електронні сирени на будівлях шкіл у Дрогобичі та Стебника.

Проблемними питаннями Дрогобицької територіальної громади є і залишаються несанкціоновані забруднення стічними водами річок та водойм, ремонт мостів, розчистка та укріплення русла річок, ремонт доріг загального користування місцевого значення Львівської області, які не є в комунальній власності, а саме: Дрогобич-Снятинка, Дрогобич-Дережичі, Ступниця-Лішня, Бійничі-(Нижанковичі-Стрий), Ортиничі-Биків.

✓ Основні завдання на 2022 рік

- продовження оснащення новітніми системами оповіщення території Дрогобицької міської територіальної громади;
- - приведення захисних споруд цивільного захисту, які знаходяться в комунальній власності в готовність;
- поетапне виведення з незадовільного стану житлових будинків;
- надання допомоги рятувальним підрозділам аварійно-рятувальним обладнанням.
- встановлення резервного фонду бюджету Дрогобицької міської територіальної громади в розмірі не менше 1% від обсягу видатків загального фонду бюджету.

✓ Інформаційна політика та комунікація

Продовжується робота з реформування місцевого самоврядування шляхом покращення надання адміністративних та соціальних послуг для громадян міста, поліпшення комунікації і порозуміння з мешканцями громади. Зокрема, у місті працюють сервіси електронної демократії «Відкрите місто», також розроблено мапу інвестиційних об'єктів, удосконалюється впровадження проекту «Картка Дрогобичанина» (безготівковий розрахунок за проїзд), у сфері ЖКГ налагоджено комунікацію з КП щодо оперативного інформування громади про проведення аварійних та планових робіт, розроблено систему реєстрації дітей в освітні заклади на

основі Блокчейн.

Основні завдання на 2022 рік

- оцифрування доходів та видатків з привязкою до населених пунктів Дрогобицької територіальної громади;
- розроблення інвестиційного паспорту громади, насення відповідної інформації на геоінформаційну систему;
- спільно з КП «Екран та радіо «Франкова земля» створення телерадіокомпанії з розробкою інформаційної системи міста.

Містобудівна документація

Шлях до сталого та гармонійного розвитку територій - це розроблення і впровадження в практичну діяльність добре спроектованої містобудівної документації. Такий документ є ефективним інструментом управління, регулювання планування, забудови та іншого використання територій. Стратегічні документи, у тому числі програми економічного, соціального та культурного розвитку територій повинні узгоджуватись з містобудівною документацією відповідного рівня.

Генеральний план — це основний вид містобудівної документації на місцевому рівні, призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Виключно після затвердження генплану можливе використання земель за новим функціональним призначенням. На підставі затвердженого генерального плану розробляються план зонування території та план земельно-господарського устрою.

Відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» забудова територій має здійснюватися на підставі затвердженої містобудівної документації. Зокрема, реалізація інвестиційних проектів потребує наявності планів зонування території або детальних планів територій для видачі забудовникам містобудівних умов та обмежень.

Міжнародне співробітництво

Дрогобич – місто з розвиненою конкурентоздатною та інноваційною економікою, місто національних цінностей, традицій, знань, культури, туризму та спорту.

Здобутий досвід роботи у сфері транскордонного і міжнародного співробітництва свідчить про існування таких перешкод:

- відсутність механізмів та важелів впливу на розвиток процесів транскордонного співробітництва з боку місцевих органів самоврядування;
- недостатній рівень інформаційно-консультаційної допомоги фахівцям та громадськості з питань євроінтеграційних процесів та розвитку транскордонної і міжрегіональної співпраці;
- відсутність постійно діючого оргкомітету, який може забезпечити високий рівень організації міжнародних заходів (бізнес-форумів, інвестиційних форумів, конгресів тощо) та координацію інтересів усіх учасників (оскільки репрезентуватиме інтереси як влади, так і громадськості та бізнесу);
- недостатній рівень інформаційно-пропагандистської роботи у висвітленні питань, пов'язаних з міжнародною співпрацею міста, досвідом реалізації транскордонних проектів, обговоренням існуючих труднощів у цій площині в місцевих засобах масової інформації;

- недостатній рівень свідомості щодо можливостей використання міжнародної технічної допомоги як допоміжного інструменту соціально-економічного розвитку міста та зменшення навантаження на місцевий бюджет;
- необхідність створення команди висококваліфікованих спеціалістів у сфері проектного менеджменту та необхідних умов для ефективної роботи;
- відсутність практики проведення консультацій з консульськими установами сусідніх держав з метою прийняття важливих рішень для активізації транскордонного співробітництва рішень, а також при обговоренні шляхів вирішення існуючих у цій площині проблем (наприклад організація видачі віз);
- недостатній рівень співпраці між регіональними органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадськими організаціями, які спеціалізуються на питаннях європейської інтеграції та залучення міжнародної технічної допомоги;
- адміністративні обмеження, пов'язані з погодженням закордонних відряджень, укладенням міжнародних угод і договорів, підготовкою пропозицій для отримання грантів за програмами міжнародної технічної допомоги тощо.

РОЗДІЛ II. РОСІЙСЬКА ВОЄННА АГРЕСІЯ: РУЙНУВАННЯ, ВТРАТИ, СТРАЖДАННЯ ТА ЗБИТКИ З 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

В Дрогобицькій громаді офіційно залишається 11 410 вимушених переселенців, які, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.22 №269, мають діючі довідки ВПО.

Загалом від початку повномасштабного вторгнення росії на українські землі, управлінням соціального захисту населення видано 14 126 довідок ВПО. З числа осіб, взятих на облік, 2 716 людей офіційно вибули з громади. Станом на сьогоднішній день 11 410 вимушено переміщених осіб офіційно залишаються в Дрогобицькій громаді. Левова частка з них розмістилась в приватному секторі. В установах комунальної власності продовжує проживати 1 126 людей з числа ВПО // У Дрогобицькій громаді залишається понад 11 тисяч вимушених переселенців / <https://cutt.ly/fCSCLB4>

Божес берези України!

Станом на 08 серпня 2022р.

Відповідно до постанови КМУ від 13.03.2022 № 269

Видано довідок ВПО		14126
Офіційно вибули		2716
Діючі довідки ВПО		11410

Працюємо спільно для перемоги!

Контактні телефони
 м.Дрогобич 068-059-93-13
 м.Стебник 095-046-14-80

електронна адреса
uszndrohobych@ukr.net

В економічній (промисловій) сфері на території місцевої громади (виїхали чи приїхали підприємства)

Назва	Галузь	Звідки релокувались
ФОП Позняков І.О.	Харчова	м. Харків
ТОВ «Піранья Тех»	Машинобудування	Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг
ПОГ «Перспектива» ВГО «Жінок інвалідів та сімей, в яких виховуються діти інваліди «АСОЛЬ»	Металообробка	м. Київ та Дніпропетровська область
ТОВ "Карданвал Сервіс"	Машинобудівна	м. Харків

	ТОВ НВО "Вертикаль"	Машинобудування	м. Харків
	ФОП Гура А.О.	Легка промисловість	м. Харків
	ФОП Масюткін О.В.	Легка промисловість	Херсонська обл., м. Нова Каховка
	ТОВ "Т Престиж"	Харчова промисловість	м. Харків
	ФОП Коваленко Є.О.	Харчова промисловість	м. Миколаїв
0	ФОП Акімов В.О.	Легка промисловість	м. Харків
1	ФОП Масюткіна О.Г.	Легка промисловість	Херсонська обл., м. Каховка,

Якщо спочатку війни підприємства із гарячих точок ведення військових дій переслідували мету зберегти своє устаткування та виробництво як таке – тому й релокували на західні терени, – то тепер чимало гравців бізнесу розуміють, що слід мати своє представництво на Заході тому й продовжують надходити запити про релокацію та збільшується кількість представництв різних компаній на Львівщині в цілому та Дрогобиччині зокрема.

На територію Дрогобицької громади із зони бойових дій релокували 18 підприємств у різних галузях: машинобудування, виробництво, металообробка, оптика, харчова промисловість, ІТ. Більшість з них перереєструвались у Дрогобицькій МТГ та сплачують податки до місцевого бюджету.

Дрогобицький долотний завод отримав нових інвесторів, які погасили заборгованість на суму 7,5 мільйонів гривень та завантажили виробництво комплектуючими на 3-6 місяців вперед.

З міста Нікополь релокувала ІТ-академія «Step». Між міською радою та керівництвом Академії підписано меморандум, в межах якого відбуватиметься реалізації проектів щодо навчання ІТ –грамотності дітей, молоді, освітян, ВПО та службовців.

В жовтні 2022 надано бюджетні кошти на облаштування житла для ВПО у Дрогобичі та Стебнику. Загальна сума становить близько 8,3 мільйони гривень. 1,5 мільйона гривень виділили для реалізації програми зі створення місцевого резерву продовольства для підтримки ВПО. Також 1 мільйон 250 тисяч гривень виділили на програму фінансування військово-лікарської комісії.

З метою облаштування житла для переселенців проводиться реконструкція гуртожитків та інших об'єктів соціальної сфери, які занепадали, або ж не використовувались за призначенням. Наразі їх 5. Планова кількість ВПО, яких вдасться розмістити у даних об'єктах становить 900 ВПО.

РОЗДІЛ III. ПРОТИДІЯ РОСІЙСЬКІЙ ВОЄННІЙ АГРЕСІЇ, ПЕРЕБУДОВА ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА УМОВИ ВОЄННОГО СТАНУ

Взаємодопомога та важливі рішення щодо забезпечення діяльності місцевої громади в умовах воєнного стану

30 березня 2022 року відбулась онлайн-нарада з представниками районних військових адміністрацій та територіальних громад Львівщини, на якій обговорили актуальні питання у галузі АПК в умовах воєнного стану. Йшлося про формування місцевого резерву продовольства громадами, моніторингу за проведенням весняно-польових робіт та залучення додаткових площ земель сільськогосподарського призначення до сільськогосподарського обороту в умовах воєнного стану.

Як розповіла директорка департаменту агропромислового розвитку Тетяна Гетьман, створення громадами місцевого резерву продовольства можна поділити на три етапи.

«Створення продовольчого резерву – це складний, але вкрай необхідний процес. Перший етап стосується підготовки розпорядчого документа про створення резерву. Тут необхідно визначити перелік продуктів та об'єми продовольчого резерву. На другому - прийняття розпорядчого документа щодо затвердження обсягів та фінансування резерву. Завершальний етап - фактичне формування продовольчого резерву, укладення договорів, оплата, прийняття і зберігання матеріальних цінностей», - зазначила Тетяна Гетьман.

В частині громад такий продовольчий резерв створений за дорученням начальника ЛОВА у визначені терміни. Однак, як повідомив заступник начальника ЛОВА Віталій Загайний є громади, які лише на стадії прийняття розпорядчих документів.

«Умови воєнного часу вимагають чіткого виконання функцій і обов'язків органами місцевого самоврядування», - звернувся до голів громад Віталій Загайний.

На території Львівщини проводились весняно-польові роботи. Необхідно задіяти всі можливі площі сільськогосподарських угідь, наростити обсяги валового виробництва. Посів та збір урожаю важливо провести в оптимально визначені агротехнічні терміни з відповідним матеріальним забезпеченням кожного гектару посіву: добрив, засобів захисту рослин, сортового складу культур.

«Для прийняття правильних управлінських рішень потрібна об'єктивна та актуальна інформація. Це особливо важливо зараз, коли ці рішення потрібно прийняти швидко, бо на довгі роздуми просто немає часу», - наголосив начальник управління департаменту агропромислового розвитку Ігор Вус.

Своєю чергою науковці закладів освіти та науки сільськогосподарського профілю Львівщини пропонують безкоштовні консультації для аграріїв з актуальних питань з можливістю виїзду на місце, проведення лабораторних досліджень. Про це доповів заступник директора Інституту біології тварин НААНУ Микола Шаран.

Продовольча безпека держави набуває критичного значення, що вимагає невідкладно використати у 2022 році доступні сільськогосподарські угіддя.

«24 березня прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» № 7178. Відтак, територіальним громадам

необхідно опрацювати його та як найшвидше передати в оренду вільні земельні ділянки сільськогосподарського призначення комунальної власності. Позаяк, законодавством визначено механізм передачі в оренду таких земель», - зазначила заступниця начальника управління-начальниця відділу розвитку аграрної інфраструктури, земельних відносин департаменту агропромислового розвитку Тетяна Борушок.

Також, в ході наради порушили питання щодо функціонування державних реєстрів та надання адміністративних послуг.

«Станом на сьогодні вирішується питання доступу до Державного реєстру прав та в найкоротші терміни буде надаватись доступ визначеному переліку суб'єктів державної реєстрації на підставі наказу Мін'юсту для проведення певних реєстраційних дій у сфері державної реєстрації нерухомого майна. Отож, очікуємо офіційні повідомлення на сайті Міністерства юстиції України для реалізації своїх майнових прав», - зазначила начальниця відділу взаємодії з суб'єктами державної реєстрації та підвищення кваліфікації державних реєстраторів УДР Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Львів) Віталія Шепега.

Нарада відбулась під головуванням заступника начальника Львівської обласної військової адміністрації Віталія Загайного. До участі в заході долучились також представники Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Львів) та Інституту біології тварин НААНУ.

Після 24 лютого 2022 року «Дія Центр» в Дрогобичі працював у звичному режимі проте надавав не всі послуги, а саме: видає закордонні паспорти мешканцям, які уже вироблені і є в наявності. Проте нові документи, на оформлення закордонних паспортів, поки що не приймають. Також тимчасово припинено роботу реєстраторів, які надавали послуги із реєстрації речового права, фізичних та юридичних осіб.

16 березня 2022 року Дрогобицький Дія Центр, який концентрує в собі максимальну кількість доступних адміністративних послуг, відновив роботу. Частину державних реєстрів відкрили, тож адміністратори Центру повернулись до роботи та щоденно надають послуги як місцевим мешканцям, так і тимчасово переміщеним особам, які зараз проживають у Дрогобицькій громаді.

У зв'язку з воєнним станом, низка державних реєстрів, з якими працюють центри надання адміністративних послуг, залишаються закритими. Однак реєстратори центру продовжують надавати мешканцям громади та внутрішньо переміщеним особам адміністративні послуги.

Поміж ними – прийом документів та виготовлення паспортів, видача довідок про склад сім'ї та реєстрацію місця проживання. Однак безпосередня процедура прописки чи виписки в час війни заборонена.

Окрім цих послуг адміністратори Дія Центру працюють з внутрішньо переміщеними особами, через інтегрований сервіс «Соціальна громада». Реєструють переселенців, шляхом внесення даних у реєстр внутрішньо переміщених осіб та приймають заяви на отримання державної допомоги та інших соціальних виплат.

Адміністратори Центру працювали в порядку живої черги, у зв'язку з неможливістю забезпечення стабільної роботи сервісу та повітряними тривогами, електронну чергу було відключено.

Сервіс «Онлайн запису на отримання послуг в ДІЯ Центрі» став активний 25 серпня 2022 року.

З початку військової агресії російської федерації проти України МОЗ прийняло низку рішень та заходів, щоб спростити доступ українців до необхідних медичних послуг та лікарських засобів.

Так, українці, які були змушені змінити місце проживання через військову агресію РФ (ВПО), мають можливість отримати первинну медичну допомогу за місцем фактичного перебування, без декларацій та направлень, у будь-якій лікарні, якщо вона здатна забезпечити необхідне лікування.

21 липня 2022 року відбулось публічне обговорення: «Продовольча безпека громад під час війни: глобальний та локальний погляди», організоване спільно Міністерством розвитку громад та територій України та Проєктом USAID «ГОВЕРЛА».

Внесок України до світового продовольчого ринку в 2021 році був еквівалентним забезпеченню харчуванням 400 мільйонів людей. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну порушило системи виробництва, переробки та постачання продовольства, зокрема, на міжнародний ринок.

За даними Міжнародної організації з міграції, всередині України – понад 8 млн внутрішньо переміщених осіб, які проживають на території громад. Саме на органи місцевого самоврядування припало значне навантаження в частині забезпечення продовольством внутрішньо переміщених людей, Збройних сил України, сімей, які втратили на фронті рідних.

Стратегічна сесія щодо планування відбудови та сталого економічного розвитку Дрогобицької міської територіальної (жовтень 2022 року)

Дата проведення - 22 жовтня 2022 року
У стратегічній сесії взяла участь 21 особа.

На території області запровадили вیاкові відключення для населення

Іх ввели у всіх районах області та частково у Львові, орієнтовно 3% від загальної потужності. Перша група вیاкових (аварійних) відключень введена з 09:20, згідно з розпорядженням головного диспетчера РДЦ Західного регіону НЕК «Укренерго».

Перевірити інформацію про відключення електроенергії можна на сайті «Львівобленерго», у розділі «Чому немає світла» (<https://poweroff.lviv.ua/>) або в кол-центрі за номерами: 0-800-30-15-68, 067-333-15-68, 050-460-15-68, 093-170-15-68, 093-170-15-68.

Також інформацію повідомляють чат-боти у Viber і Telegram.

Коли очікувати на відновлення електропостачання, повідомить «Укренерго».

За пошкодженням є породи, що потрібно підготувати на випадок відключення електроенергії: <https://cutt.ly/zNwFC17>

Галицька зоря

27 жовтня 2022 №49 (136)

Дрогобич – на орбіті міжнародної політики

25 жовтня у хорватському Загребі відбувся Перший Парламентський саміт Міжнародної Кризової платформи. У межах цього заходу у місті Ловран відкривають пам'ятник тат, присвячений видатному українському письменникові, мислителю та політичному діячу Івану Франку. Відкриття пам'ятника відбулося під головуванням Голови Верховної Ради України Руслана Косова та Голови хорватського Сабору Гордана Яндриковича.

На запрошення Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія Василя Кирилича участь у заході взяла делегація з Дрогобича, яку очолює міський голова Тарас Кучма та Заслужений Прикарпатський ансамбль пісні та танцю України «Верховина».

Як розповів під час шоттижневої понедількової наради у міській раді Тарас Кучма, окрім урочистостей з нагоди відкриття пам'ятника, делегація мала змогу поспілкуватися з урядовцями України та Хорватії. Після виступів ансамблем «Верховина» на заході, колектив запропонував залишатися у Хорватії та виконати державні Гімни України та Хорватії на відкритті саміту.

Пам'ятний знак у Ловрані, присвячений Івану Франку, встановлено на території приморського парку поруч з історичною набережною Луїтомаре, де Каменяр перебував у літньому-квітні 1909 року.

Наступного вівторка після зустрічі з урядовцями України та Хорватії, який запропонував на відкриття пам'ятника нашому земляку. Також горджуся нашим ансамблем «Верховина», який надзвичайно вражає урядовців і відповівши отримав запрошення виступити на відкритті Кризової платформи. Це ще раз свідчить про високий рівень професіоналізму наших митців. У підсумку скажу, що для нас було почесно презентувати Дрогобиччину як батьківщину Франка та перебувати поміж урядовців, дипломатів, посадовців та митців. Надзвичайно важливо те, що у складній для нашого народу час про українську культуру говорять на міжнародному рівні і безперечно Іван Франко є носієм цієї культури, а його творчість є актуальною і сьогодні, – прокоментував участь у заході міський голова Тарас Кучма.

Пресслужба ДМР

Синоптики обіцяють погожі дні

Під час шоттижневої наради у міській раді, окрім інших поточних питань, обговорили й старт опалювального сезону та температурний режим у комунальних закладах громади.

Як доповів керівник КП «Дрогобичтеплоенерго» Ігор Хом'як – підприємство вчасно підготувалося до початку опалювального сезону. Однак наразі опалення не вмикають, так як для цього немає необхідних передумов.

Головною передумовою для початку опалювального сезону є температурний режим. Середньодобова температура повітря повинна бути нижчою 8 градусів Цельсія протягом трьох днів, – наголосив Ігор Хом'як.

Зараз середньодобова температура повітря перевищує цей показник приблизно на 5 градусів Цельсія, тому наразі розпочинати опалювальний сезон – неможливо. Більше того, синоптики цього тижня прогнозують зростання температурного режиму повітря.

Нагадаємо, під час шоттижневої опалювального сезону діятимуть встановлені державною ліміти споживання газу. Тому КП «Дрогобичтеплоенерго» намагається економити газ та переходить на альтернативні види опалення. Минулого тижня в місті запустили котельню, яка працює на щепі та відходах аграрного сектору. Завдяки їй підприємство знизить споживання газу на 20%.

Пресслужба ДМР

Р.С. Дерево – одне, а плоди – різні

Можливо фахівці із психології мають пояснення деформації української діаспори у Росії на відміну від інших країн, зокрема США та Канади. У державі, де ідеологія вибудована на закабаленні українського гена і вилиття його в ордінську кров, дала свої результати. З 10 мільйонної української діаспори, яка проживала на просторах великої за розмірами країни, можливо лише одиниці заявили свій протест проти агресії Росії щодо України. Решта мовчать, не організовують бодяк якогось благодійних заходів, щоб засвідчити свою причетність до етнічної нації. А тепер під час мобілізації на Росії можуть статися на фронті випадки, коли насправді брат стрілятиме в брата.

Дійсно Росія – страшна держава, вона аскраєвний представник феодального типу правління народом. Тому всі українці, які народилися там, практично розчинилися в цьому середовищі, і вони на відміну від діаспори в США та Канаді, сидять тихоенько, а вночі у своїх розмовах із рідними в Україні згадують свою

рідню в агресії до Росії. Це дуже болічно та гірко усвідомити, що ті, хто в сусідній державі по суті стали поспіаками варварів.

Шовіністичний вершків Росії завжди бракувало міжів українців, починаючи від Петра І вони всіма способами замозовали наших співвітчизників на службу імперії.

І у гонимі за ситим життям вони ставали значаєрами.

Колись сто років тому на території нинішніх наших земель і Кубані проживало близько 80 мільйонів етнічних українців. Геноцид продовжується досі. Але ми не підемо на жодний «поклін» до ворога. Їх чекає ганьба, і поразка та крах. Ще жодна імперія не вижила в координатах війни, терору та бєчєства. Терпіння й організованість допоможуть нам у боротьбі за перемогу. Ми вартуємо щасливої долі. І на нашому бої правда, віра та героїчна мужність.

В.Т.

ЧЕРГОВИЙ ПРОЕКТ У ПОРТФЕЛІ ВЛАДИ

Цього дня в Дрогобичі вєрговє завітала депутат Верховної Ради України VIII скликання Оксана Юринець із командою ГО «Мережа захисту національних інтересів АНТС». Було проведено спільну зустріч з представниками місцевого самоврядування, депутатами, комунальними підприємствами та установ, бізнесу, громадських організацій міста. Стратегічна сесія відбулася у форматі відкритого діалогу у приміщенні ДІА Центру.

Зустріч розпочали із того, що Оксана Юринець акцентувала увагу присутніх на цілях Мережі АНТС по всій Україні та важливості залучення громад із різних регіонів до проекту. В його основі – підтримка місцевого самоврядування у подоланні наслідків руйнувань, соціально-економічних, культурних та інших втрат, які завдала українській міській через агресію ворога.

Через російську агресію, низка міст України, а також бізнесу потребують відновлення та поновлення до праці. ГО «Мережа захисту національних інтересів АНТС» покликана цьому сприяти, залучаючи можливості грантів та підтримку різноманітних фондів. Цимі днями наші представники вирушають закордон та шукатимуть партнерів під різноманітні проекти із відновлення міст, інфраструктури та об'єктів, а також реалізацію потрібних проектів для подальшого розвитку громад по всій Україні, – наголосила Оксана Юринець.

За словами пані Юринець – чимало країн світу із початком повномасштабного вторгнення росії на територію України – активно допомагають наші державі гуманітарною

провісією та зброєю. Натомість є й такі, які наразі пасуть задніх. Тож завдання АНТС – залучити до допомоги і ті країни, котрі зберігають нейтралітет.

Мова іде про залучення цих країн до програм із реабілітації постраждалих та поранених, підтримку наших медичних програм, сприяння у оснащенні, осучасненні тощо. Для цього представники АНТСу вирушають в Тайвань та Південну Корею налагоджувати партнерські відносини із цими країнами та залучити їх до підтримки наших проектів та допомоги Україні в непростий період військовоготривоттєвєння, – додала Оксана Юринець.

Усіх учасників діалогу через ZOOM-конференцію привітав і співзасновник та член правління ГО «Мережа захисту національних інтересів АНТС» Ярослав Сидорович.

Війна триває. Однак після всі нас чекає інтенсивний процес відбудови держави, яка буде масштабною та в різних сферах. Завдання України – повернути тисячі своїх мешканців, які через війну і російську агресію вїхали закордон. Для цього маємо й запропо-

нувати нові робочі місця, відновити міста та житлові квартали тощо, – наголосив Ярослав Сидорович.

У ході бесіди обговорили питання допомоги Дрогобичу, як місту, яке інтенсивно надає підтримку внутрішньо переміщеним особам, а також своєруче гуманітарні вантажі у постраждалі міста, регіони та на передовій позиції – для військових.

Дрогобич має і перші суттєві досягнення – у Стебнику вдалося капітально реконструювати освітній гуртожиток, на базі якого облаштовано 32 квартири для ВПО. Житло для переміщених осіб спонсують і в місті Котермака.

Підсумком зустрічі став відбір чергових пропозицій від влади міста та представників ГО для реалізації стратегічних проектів та розвитку Дрогобича як міста комфортного для мешканців та вимушено переміщених осіб.

Нагадаємо, 6 вересня міський голова Дрогобича Тарас Кучма та співзасновник і член правління ГО «Мережа захисту національних інтересів АНТС» Ярослав Сидорович підписали Меморандум про співпрацю.

Пресслужба ДМР

СТАТИСТИКА НЕ МАЄ РОЗСЛАБЛЯТИ НАС

Таку інформацію 24 жовтня на шоттижневої понедільковій нараді озвучив керівник відділу охорони здоров'я Володимир Чуба. За його словами на початок цього тижня зафіксовано 36 нових випадків захворюваності на ковід. Тоді як за аналогічний період минулого тижня було виявлено 66 хворих.

У стаціонарній інфекційної відділу Стебницької міської лікарні перебуває 7 пацієнтів, із них 3 із числа ВПО. Пацієнтів під'єдналих до апарату ШВЛ немає. Стан захворюваності неухудшений – середньої важкості. Можемо констатувати, що Дрогобиччина пройшла перший пік захворюваності на ковідну недугу, – повідомив Володимир Чуба.

Також за твердженням головного медика міста – на Дрогобиччину ще минулого тижня надійшла чергова партія вакцин Pfizer, 600 доз. Їх розподілили між

кабінетами шеплень.

Медики наголошують – вакцинацію в першу чергу слід робити особам похилого віку та людям, які мають супутні хвороби, щоб зберегти себе від ускладнень перебігу ковіду. Усім решта – дотримуватися санітарно-гігієнічних норм, уникати масових скупчень та вакцинуватися бустерними дозами із наближенням холодного зимового періоду та ростом інфекційних недуг.

Загалом від початку пандемії на Львівщині на ковід захворіли 322 001 людина, померли – 6 804, одужали – 309 862.

Пресслужба ДМР

Оксана Юринець разом з Юрієм Кушликом та ще 5.

22 жовт. •

Попри тривоги нам вдалося провести Стратегічну сесію у Дрогобицькій громаді. Люди вражають та надихають працювати ще більше.

Стратегували обговорюючи проблеми, з якими зіштовхнулася громада та працювали над планом, який допоможе громаді покращити життя людей. Це основна мета проєкту — зробити життя у громадах комфортним.

Команда Мережа захисту національних інтересів «А Н Т С» продовжує працювати над зміцненням громад. [Дрогобицька міська рада.](#)

Даний проєкт "Зміцнення громад заради перемоги та відродження України" "Зміцнення громадської довіри" USAID/UCBI III виконується за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

#громади

Стратегічну сесію відкрила Юринець О. В.: « Наше завдання – показати проблеми. Ми будемо мати багато проблем після перемоги. Нам відбудовувати треба кожного дня. Чому важлива вода? Ми є найбільшим скупченням артезіанської води. Ми маємо більше показати, що в нас є, щоб потім більше отримати грантів. Дорога – це життя. Щодо ТПВ. Ти сортуєш, а приходить машина – і все змішується. Немає сміттєпереробного заводу. Чому еко проекти в Європі на 1-му місці. Екоцид – це

буде питання №1 в Україні. Тому питання переробки надважливе. Сміттєспалювальний завод в Україні це проблема №1. Україна має місію стати першою у всьому. Нам дають проекти, але ми не готові їх брати. Попри важкі обставини мусимо шукати переваги. Мусимо бути мрійниками».

Під час стратегічної сесії проведено включення та відеозвернення **міського голови Кучми Тараса, який з робочим візитом перебував у Хорватії.** Головний месидж: «Відкриймо світу Україну».

Основні тези з проблематики громади:

1. Допомога з освітою для внутрішньо переміщених осіб. Вчителі та школи перевантажені.

2. Розвиток цифрових технологій через моделі кластерів. Формування кластерних моделей. Інноваційні технології. Як включити в кластер освітні заклади, науково-дослідні і фінансові інституції. Можемо розвивати власні цифрові технології.

3. Питання будівництва об'їзної дороги навколо Дрогобича. Є проект на 200 млн. доларів США. Це один із елементів логістики Європи на Україну. Поруч передбачається індустріальний парк.

4. Стимулювання розвитку ОСББ. У Дрогобичі створено тільки 2% ОСББ. Люди не бояться брати відповідальність. Постає питання пошуку донорів. Запускається програма «Новий дім».

5. Розвиток системи енергетичного менеджменту. Енергозбереження можна розділити на приватну сферу і на державну. Треба розвивати систему енергозбереження. Енергоефективність у всьому. Ми взяли показники споживання газу до і після модернізації. Скорочення споживання газу склало 45%.

6. Культурно-освітні послуги. Цінності формуються в іншому просторі. Установи освіти є в режимі економії. Законодавство є, але штатні розписи не витримані з законодавством. Цей спадок просвітницької роботи опирається на клуби. Це той цех, де виготовляються справжні патріоти України.

7. Реабілітація військових, протезування та обслуговування протезів. Люди поїхали в Америку, протезувались, повернулись і далі ніхто не обслуговує протез, який періодично ламається та зношується.

8. Будівництво сміттєпереробного заводу. Давно працюємо над цим питанням, але немає результатів. На рівні держави це не вирішено. У Франції вивчали спалювання сміття. Спалювання гідролізімним методом при температурі 3000 градусів. Сортувати чи ні? Якщо забрати зі сміття те, що горить, то воно не спалиться. Якщо все розсортовано, то воно не потребує спалювання. Сортування + пресування + захоронення.

9. Очистка води. В селах є криниці, де вода не відповідає нормам. Коли держава має невеликий капітал, то важливо правильно вкласти. Треба будувати новий водопровід. Я вже не кажу про очистку води. Але ми маємо забезпечити якісну послугу з очистки води. Інвестиційна складова по воді – це 5%. Щось треба робити із законодавством.

10. Дрогобичі третина міста не каналізована. В Дрогобичі є проблема з системами подачі та відведення каналізаційних мереж, очисною системою. В селах Дрогобицької громади є криниці, де вода не відповідає нормам.

11. Оновлення житлового фонду міста Стебник. У Стебнику дуже знищений житловий фонд. Стебник – туди заходить компанія ДТЕК.

Короткі висновки по результатах стратегічної сесії

Згідно інструкції всіх присутніх було розділено на 4 групи, в яких проводилось обговорення напрямків відбудови та розвитку громади на коротко-, середньо- та довгостроковий період. В результаті обговорення учасниками стратегічної сесії було визначено 11 проблемних напрямків. При голосуванні вибрано такі пріоритетні напрями:

1. **Будівництва об'їзної дороги навколо Дрогобича.**
2. **Будівництво сміттєпереробного заводу.**
3. **Очистка води.**
4. **Реабілітація військових, протезування та обслуговування протезів.**

РОЗДІЛ IV. ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ, НАПРЯМИ, ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ВІДБУДОВИ МІСЦЕВОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Глава 1. Забезпечення безпеки

ОКРЕМІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКОВОГО ВИМІРУ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: НОВІТНІ ПІДХОДИ

Якщо розглядати сучасний світ у контексті стратегії сталого розвитку, то він перебуває в ситуації протиборства двох взаємопов'язаних тенденцій: з одного боку, має місце гостра політико-економічна та цивілізаційна криза, а з іншого – енергетична, як результат між галузевої конкуренції.

Частково, від результату протиборства цих тенденцій залежить функціональне економічне та політичне майбутнє України. І якщо в процесі глобалізації спостерігалось зменшення рівня суверенітету держави та зростання ролі транснаціональних корпорацій, то на початку XXI ст. відбувається підвищення суб'єктності територіальних громад, які консолідуються в якості мережевого громадянського суспільства в рамках європейського інноваційного партнерства «розумних» міст та «розумних» спільнот (SCGC) щодо побудови мережевої інфраструктури.

Реформа децентралізації, що проводиться в Україні з метою мотивації місцевого самоврядування до залучення інвестицій для впровадження систем, що забезпечують функціонування ринків і реалізацію інфраструктурних проєктів, покликана повністю змінити систему управління в державі, фінансові можливості й потенціал регіонів. Кібербезпека систем є важливим компонентом із забезпечення надійної стійкої роботи мережевої інфраструктури територіальних громад. Однак існуючі та потенційні загрози можуть впливати на будь-який аспект енергетичного сектору територіальної громади, ураховуючи електростанції та системами передачі й розподілу електроенергії до споживачів і кінцевих пристроїв.

Максимально уразливими активами планети вважаються національні енергетичні мережі, можливі атаки та кібератаки можуть призводити до збитків в сотні мільйонів доларів. Так, аналітики найбільшої страхової компанії світу Lloyd's of London оцінили втрати від можливої кібератаки на енергетичну систему північного сходу США в 222 мільярди доларів США.

Дослідження «сталого світу» (Vision for Sustainable World), проведені Worldwatch Institute щодо зміни клімату, деградації ресурсів, зростання населення та бідності, свідчать, що боротьба за володіння мережевою інфраструктурою зумовлює нові суттєві ризики. Екологічні ризики, інвестиційні виклики, урбанізація, зростання попиту на електроенергію, зміна якісних характеристик – усі ці чинники призводять до зростання неефективності електроенергетичного сектору, підвищення тарифів та цін на електроенергію. У цьому контексті галузь, що базується на традиційних технологіях, не в змозі значно підвищити свою ефективність, а також задовольнити нові запити споживачів. Тому технологічний прогрес, цифровізація активів, еволюція паливного балансу є тими аспектами, які принципово впливають на переформатування географічної структури ринків. Це

потребує нового рівня співпраці всіх спільнот – учасників ринку, нової моделі фінансування на базі цифрової інфраструктури, яка дозволяє трансформувати цей новий суб'єкт економіки.

Вже сьогодні контури нової ери XXI століття, які свідчать про усвідомлення нових підходів у таких мегасистемах, окреслюються в моделях Співдружності Великої Британії (British Commonwealth), Китаю (з мегапроектом «Один пояс». і одна дорога»), Євразії тощо, де базовий дизайн системи базується на міжнародних стандартах функціональної сумісності (інтероперабельності) і які реалізуються при розгортанні стандартизованої моделі «Розумних» мереж (Smart Grids).

Зміна геополітичної та безпекової ситуації в Європі знайшла своє відображення у схваленій у червні 2016 року Глобальній стратегії ЄС «Спільне бачення, спільні дії: посилення Європи». В подальшому міжнародний та регіональний виміри співпраці між Україною та ЄС базуватиметься на більш активній підтримці України Європейським Союзом у питаннях, пов'язаних із суверенітетом, відновленням територіальної цілісності, захистом регіон національних інтересів, безпека держави та спільнот у рамках Чорного моря (по ea BOO price and format East Partnership).

У Глобальній стратегії ЄС системна стабільність окреслюється як «здатність держав і спільнот до реформ» та відображається через стійкість енергетичної системи шляхом диверсифікації енергоресурсів, розвитку інфраструктури, взаємоз'єднання мереж тощо, що вимагає, насамперед, синхронізації процесу виконання технічних вимог та створення чітких і єдиних правил для всіх працюючих на ринку (рівні умови конкуренції).

З огляду на те, що енергетична проблема є однією з ключових для міжнародної спільноти, важливим нововведенням, яке висвітлене на Форумі міністрів з проблеми чистої енергії (Clean Energy Ministerial? CEM). Аналітичні підходи, що застосовуватимуться до міжрегіонального планування, дадуть можливість розглянути ширший спектр імовірних ринкових умов, системних непередбачених обставин та їх наслідків. Регіональні стратегії, у свою чергу, повинні включати аналіз портфеля ресурсів, який забезпечує достатність ресурсів та врахування поновлюваних джерел енергії (Renewables of Energy Sources, RES) для просування надійних мережевих операцій.

Що виникають через усе ширше проникнення змінної відновлюваної енергії, де зазначається, що ринки електроенергії та ринкові правила зараз створили умови, проти традиційної генерації базової потужності, зокрема ядерних та вугільних електростанцій. Державна політика має сприяти збалансованості енергетичних ресурсів, які включають як традиційні, так і відновлювані джерела енергії та відіграють життєво важливу роль у підтримці безпечної, надійної та сталої енергетичної мережі. Обмеження впливу стихійних лих і шкідливих кібератак або фізичних атак і підтримка стабільної мережевої інфраструктури шляхом інвестування не лише в національну, регіональну та економічну безпеку, а й у життєдіяльність територіальних громад.

Еволюція ринків, що триває протягом останніх років, надзвичайні технологічні та ресурсні зміни, що відбуваються на ньому, вимагають прийняття рішень органами місцевого самоврядування щодо безпеки енергопостачання, враховуючи відмінності

та унікальні регіональні особливості, а також використання найбільш ефективної комбінації джерел енергії.

Інтелектуальний (розумна) енергетика, сформована на основі моделі Internet of Energy, є адекватною відповіддю на виклики сьогодення та відкриває принципово нові можливості як для самої мережі, так і для кваліфікованих споживачів для створення повноцінного ефективного місцевого та регіонального муніципалітету.

Тому, створення енергетики майбутнього на основі принципів Інтернету енергії зараз слід розглядати як один із найбільш пріоритетних напрямків, оскільки цей процес супроводжуватиметься створенням нових можливостей для сталого розвитку територіальних громад на глобальних ринках:

- розподіленої енергетики (Smart Grid, Smart City);
- нових персональних систем безпеки;
- персональної медицини;
- децентралізованої фінансової системи та валюти;
- розподіленої системи безпілотних літальних апаратів, морського транспорту, мережі управління автотранспортом без людської присутності.

Основою такої глобальної торговельної системи, визначеної Світовою організацією торгівлі (СОТ), є міжнародні стандарти Міжнародної електротехнічної комісії (ІЕС) та оцінки відповідності (СА), які, усуваючи технічні бар'єри між країнами та/ або регіонів, сприяти світовій торгівлі та досягати економічного зростання в рамках Угоди про технічні бар'єри в торгівлі (ТВТ) для II електричні, електронні та суміжні технології. Варто зазначити, що відкриття ІЕС на початку 2008 року безкоштовного доступу в Інтернет до Міжнародного електротехнічного словника ІЕВ (International Electrotechnical Vocabulary, або Electropedia), який є стандартом ІЕС 60050, дозволило вітчизняному машинобудуванню наблизитися до міжнародної електротехнічної термінології. Однак зараз, в умовах приєднання енергетичної мережі до Європейської мережі операторів систем передачі електроенергії (ENTSO-E), труднощі із застосуванням міжнародної термінології є дуже серйозними, оскільки значна кількість офіційних англійських термінів у сфері електротехніки перекладаються з певними особливостями. Крім того, існує відсутність їх тлумачення в національній нормативній базі.

Започаткування в Україні роботи з відновлення системи обов'язкових технічних вимог в енергетиці відповідно до термінології ІЕВ та прийняття Правил технологічного функціонування електроенергетичних систем і комплексу пов'язаних з цим нормативно-правових актів є надзвичайно актуальним. важливий пріоритетний етап для досягнення взаємного узгодження параметрів обладнання, яке працює в складі об'єднаної енергетичної системи України, та координації на всіх етапах – від проектування до поточної експлуатації, включаючи належне навчання оперативно-технічного персоналу. За цих умов вкрай необхідно в державі розпочати впровадження «економіки знань»

майбутнього та дати можливість молодому поколінню реалізувати свій інтелектуальний та вольовий потенціал, щоб органічно інтегруватися в новий глобальний і цивілізований світ.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СТРУКТУРА РОЗУМНИХ МІСТ ТА РОЗУМНИХ СПІЛЬНОТ ЯК ОСНОВА ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах формування нової глобальної архітектурної моделі цифрової економіки мережева інфраструктура є основою життєдіяльності, яка здатна витримувати глобальні соціальні, екологічні та технологічні виклики, і доступ до електроенергії стає визначальною умовою для інвестиційного розвитку регіонів і громад на основі принципово нових суб'єктів, нових ідей: робота з великими даними, так звані розподілені книги (блокчейн), віртуальні та доповнена реальність, штучний інтелект, квантові технології, однорангові платіжні системи (Bitcoin) та однойменні електронні гроші тощо. Однак, як зазначається в консультативному документі Базельського комітету з банківського нагляду, із зростанням технологічних інновацій у формі кредитних платформ, платіжні процеси, інвестиції та заощадження. блокчейн, цифрові валюти та інші, і ключові ризики безпеки зростають через появу нових бізнес-моделей і нових учасників ринку.

З розвитком технологій Інтернету речей постає закономірне запитання: чи готова вітчизняна критична інфраструктура до того, що подібний вид діяльності можна буде контролювати ззовні, в тому числі за допомогою іноземних цифрових платформ. Такі технології, наприклад, як блокчейн, здатні радикально трансформувати правові операції, пов'язані з обліком і підтвердженням даних, використанням контрактів тощо, і при цьому за своєю природою не можуть належати одній країні чи групі країн, що є проблемою як для держави, так і для територіальних громад. Нобелівський лауреат з економіки, професор Єльського університету Р. Шиллер, наприклад, вважав, що біткойн є найкращим прикладом бульбашки, а інший лауреат цієї премії Е. Прескотт стверджує, що «не потрібно чекати кращого». час для вашого власного фінансового розвитку та генеруйте ідеї відповідно до часу та контексту, оскільки наратив технологічних інновацій постійно змінюється та відображається в суспільстві». У цьому контексті під технологічними інноваціями розуміються такі інновації, які можуть призвести до створення нових продуктів, як-от штучний інтелект (наприклад, у створенні ботів, алгоритмів), машинне навчання (в обробці даних, у скорингу), технології розподілених даних (блокчейн), хмарні технології (для зменшення витрат на зберігання даних, підтримку власної ІТ-інфраструктури).

Основою таких технологічних інновацій є сервіси краудфандингу, платформи взаємного кредитування, онлайн-банкінг, цифрові валюти, мобільні гаманці, форекекс, платформи обміну цифровими даними, високочастотний трейдинг, електронна комерція тощо. Обробка цифрових даних дозволяє не тільки прогнозувати поведінку споживачів, а також будувати нові бізнес-моделі, які трансформують цілі ринки. На 12-му саміті лідерів країн G20 (липень 2017, Гамбург, Німеччина) одним із тематичних блоків Порядку денного ООН до 2030 року стали цифровізація, клімат та енергетика. Концепція цифровізації передбачає зміну підходів до державного управління, правового регулювання, операційної архітектури та зростання певних репутаційних ризиків, пов'язаних з передачею

даних. Проблеми виникають у сфері інтелектуальних прав, захисту особистої та особистої інформації, які пов'язані з транскордонним характером абсолютної

більшості послуг, коли іноді неможливо відстежити юрисдикцію та правила, за якими працюють такі компанії. Особливо гостро це питання стоїть перед регіонами та територіальними громадами, які, швидше за все, найближчим часом залишаться за межами технологічних інновацій та автоматизації процесів. Тому декларований світовою спільнотою процес інтеграції територіальних громад у екосистемний розвиток є надзвичайно важливим у тих сферах, де є потенціал для створення нових ринків, таких як: «розумні» міста, «електронне здоров'я», «інтелектуальне здоров'я». транспорт, освіта на основі розгортання мережевої інфраструктури, не тільки оцінка рівня інтелекту спільноти (Intelligence Quotient, IQ), але й здатність сприймати зміни, що відбуваються на основі емоційного інтелекту (Emotion Quotient, EQ), є вирішальною для успіху. У міжнародних нормативних документах інтелектуальна енергетика та інтелектуальна енергетична система визначені як основні елементи планування та реалізації інноваційних проектів у Концепція сталого розвитку, заснована на побудові інтелектуальної ширококутної FttH (ширококутної) інфраструктури та Smart Grids, вимагає підвищення ролі місцевого самоврядування в забезпеченні ефективного управління та споживання енергії. Удосконалена інтегрована енергетична система двостороннього інформаційного зв'язку та додатків, комп'ютерна система на основі хмарних обчислень відкрила шлях до управління потребами в електроенергії через програми передачі даних та отримання певних переваг.

У світовій практиці за допомогою інсталяції Smart Grid створено інтегровані функції управління комунікаціями, які сьогодні формуються як «розумна» енергетика (Smart Energy), «розумні» мережі (Smart Grids) та «розумні» міста (Розумні міста) і визначаються як стандарти для економічно ефективного екологічного використання енергетичних ресурсів. У сучасних містах велика частина інфраструктури встановлюється різними постачальниками та підтримується різними установами. Стандартизовані інтерфейси необхідні для уніфікації міських систем та подальше розгортання мережевої інфраструктури, оскільки формуються з урахуванням вимог стандартизованих процесів, створених міжнародними органами стандартизації Європейське інноваційне партнерство з розумних міст і громад, яке об'єднує міста, промисловість та громадян для реалізації стратегічних пріоритетів інтегрованої інфраструктури, сприяє прийняттю інтегрованих рішень міста, стійка мобільність, автоматизація будівель і розвиток районів на основі стандартів, норм і правил.

Для визначення пріоритетних напрямів Єврокомісія створила групи високого рівня для реалізації плану дій у Центрально-Східній Європі щодо розгортання мережі в таких сферах, як електроенергія, газ і нафта. Для забезпечення конструктивного діалогу із зацікавленими місцевими громадами на регіональному рівні та вироблення спільних рекомендацій р розвитку Smart Grid використовується веб-сайт мережевої інфраструктури Toolkit (Grid Infrastructure Communication Toolkit), на якому висвітлюється необхідна інформація та подається нормативна база. Крім того, з метою захисту критичної інфраструктури від можливих терористичних загроз або стихійних лих в ЄС сформовано Європейську програму захисту критичної інфраструктури SCGC-EPCIP (European Critical Infrastructure Protection).

Десять років тому ООН заявила, що понад 50% населення світу живе в містах, тому міста мають стати «розумнішими», інфраструктура – розвинутішою, а розширення – продуманішим. З цією метою Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) та Міжнародна електротехнічна комісія (IEC) створили спільний комітет із

технічної стандартизації ISO/IEC JTC 1 «Інформаційні технології», яка об'єднала експертів для розробки стандартів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та інтеграції різноманітних комплексних ІКТ-технологій, які лягли в основу розгортання мережевої інфраструктури.

Основні концепції концептуальної моделі «розумного» міста та рекомендації щодо створення моделі спільних даних відображені в міжнародному стандарті ISO/IEC 30182, який був опублікований у травні 2017 року. Однією з цілей цього стандарту є спрогнозувати майбутнє використання даних міських послуг на основі циркулярної економіки для виробництва інноваційних матеріалів та надання послуг.

Дослідження рівня цифровізації штатів (Digital State) Центром цифрового управління (Center for Digital Government, CDG's) США, який проводиться спільно з Інститутом вивчення продуктивності цифрових держав (Digital States Performance Institute, DSPi), а також кращі практики впровадження та використання цифрових ІКТ в SCEC свідчать про те, що унікальна модель інформації Web 2.0 сформувалися технології, які дозволяють користувачам створювати та поширювати власний контент у Всесвітній павутині. Оцифровка та швидкий розвиток Інтернет-розрахунків надають промисловості, підприємствам, домогосподарствам можливості створювати та зберігати електроенергію в SCEC, а також керувати попитом на неї.

Найбільш придатною для опису такої інтелектуальної структури SCEC є модель Internet of Energy: екосистема виробників і споживачів енергії, які інтегруються в спільну інфраструктуру та обмінюються енергією. Встановлено, що одним із найфундаментальніших нововведень Інтернету енергії є перехід до процесів колективного державотворення. Це проявляється не тільки в появі корпоративних користувальницьких систем (інфраструктури мережі), а й у широкому застосуванні інноваційних технологій. Мережева інфраструктура - це соціально-технічна структура, вбудована в інші структури, соціальні механізми та технології, я розглядаються як член глобальної спільноти. Засоби формування існуючої інтегрованої інфраструктури територіальних громад відрізняються через застосування різних технологій, регулювання та соціальних механізмів. Соціальна політика в даному випадку слугує переорієнтації соціальних мереж на місцеві потреби. Зосередженість на місцевості диктує, що кожна громадська мережа розвивається з урахуванням потреб та інтересів, а також ієрархії цінностей, властивих територіальній громаді, а міжгалузеві зв'язки розглядаються як платформа для універсального Дизайну та залучення спільнот в управлінні мережами.

Громада найкраще може забезпечити зв'язок усіх секторів та налагодити міжгалузеві зв'язки для досягнення ефективної взаємодії. В Україні з 2016 року запроваджено механізм співпраці територіальних громад, який створює додаткові можливості для комплексного розвитку територій на основі розгортання цифрової мережевої інфраструктури в інтересах розвитку спроможних територіальних громад. Водночас, відсутність власного бачення побудови мережевої інфраструктури SCEC на основі моделі цифрової економіки створює ризики для подальшого успішного впровадження реформи децентралізації в Україні та загрожує підірвати її суть. Бізнес-модель такої мережевої системи має бути спрямована на розширення участі споживачів SCEC в організації функціонування дерегульованого ринку електроенергії та забезпечення показників надійності, якості, доступності та втрат на основі впровадження інтелектуальних технологій, найважливіші з яких: це технології управління попитом (Demand Response, DR) на електроенергію. DR передбачає

зниження рівня споживання енергії кінцевими споживачами, в результаті чого споживачі стають складовою бізнес-моделі партнерства для спільного вирішення фінансових проблем, просування інвестиційного розвитку SCEC.

На думку американських інвесторів, Україна має потенціал стати енергетичним центром Європейського континенту. Сьогодні Україна має нагальну потребу у визначенні стратегічних пріоритетів розвитку SCEC, які можуть принести найбільшу соціально-економічну вигоду в науці, техніці, економіки та суспільства у розгортанні мережевої інфраструктури – структур із впровадженням міжнародної практики впровадження інструментів форсайту (Rapid Foresight, РФ) на основі мобілізації учасників для досягнення якісно нових результатів форсайт-проектів Smart Grid та дорожніх карт, які сьогодні вважаються одним із найважливіших інструментів інноваційної економіки розвитку територіальних громад. Завдання складні і досить комплексні, що, в свою чергу, вимагає координації різних вітчизняних компаній у форматі групової динаміки та моди міжгрупових відносин, пошуку нових підходів до розгортання мережевої інфраструктури та визначення вектора подальшого розвитку SCGC, як а також забезпечення фінансової спроможності риторичних спільнот відповідно до можливостей та професійних інтересів.

Реалізовується Програми підтримки бізнесу у Львівській області на період воєнного стану (далі – Програма).

Програма працюватиме через три інструменти:

- надання безповоротної фінансової допомоги релокованим виробничим підприємствам;
- ваучерна підтримка на маркетингові послуги або послуги сертифікації;
- надання безповоротної фінансової допомоги на закупівлю обладнання підприємствам харчової, легкої, машинобудівної промисловості.

Так, безповоротна фінансова допомога виробничим підприємствам, які релокувались, становить 100 тис гривень за умови, якщо підприємство перереєструється на території Львівської області. Також підприємство отримає додаткових 100 тис грн, якщо створить не менше 20 нових робочих місць під час воєнного стану на момент подачі заявки: <https://loda.gov.ua/news?id=67319>

Для підтримки мікро- та малого бізнесу на час воєнного стану передбачена ваучерна підтримка:

- не більше 50 тис грн на маркетингові ваучери;
- не більше 80 тис грн на ваучери для сертифікації продукції.

Важливо зазначити, що частка власних витрат суб'єктів господарювання на отримання послуг повинна становити не менше 30% суми від загальних витрат.

Детально ознайомитись з Програмою підтримки бізнесу у Львівській області на період воєнного стану, затверджена розпорядженням від 21.04.2022 №35/0/5-22 ВА можна за посиланням: <https://loda.gov.ua/rozporyadchi-dokumenty>.

На території Львівської області триває проект «Експедиція громад: фокус на туризм як шлях до економічного розвитку».

Основна мета проекту – це збільшення комунікації між органами влади, місцевого самоврядування, туристичного бізнесу та громадськості, збільшення поінформованості про туристичні ресурси, збільшення туристичних потоків, створення майданчиків для обговорення ідей та кооперації, а також підвищення

обізнаності щодо можливостей програм підтримки, грантів для ТГ та місцевого бізнесу.

У межах поїздки представники туристичних операторів, науковці в сфері туризму, представники постійної комісії з питань історико-культурної спадщини та туризму ЛОР, представники місцевої влади, та туристичного бізнесу найцікавіші місцини нашої громади.

Підсумком проєкту «Експедиція громад: фокус на туризм як шлях до економічного розвитку» стане представлення напрацьованих рішень у форматі круглого столу із залученням ЗМІ /форуму розвитку туризму в громадах, де буде представлено дорожні карти/стратегії, успішно започаткований локальний бізнес, туристичні маршрути/пропозиції, туристично-інформаційні центри, музейні установи, відкриті простори, фермерські господарства відкриті для туристів тощо.

Землеустрій – Рекомендації

Стан до війни

Загальна площа земель на території Дрогобицької МТГ – 43267,92 га

Загальна площа земель сільськогосподарського призначення Дрогобицької МТГ – 24116,4 га. в т.ч. рілля – 15483,4 га, багаторічні насадження – 1098,79 га, сіножаті – 3266,48 га, пасовища – 4269,78 га.

Загальна площа земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого – 1604,31 га.

Землі житлової та громадської забудови Дрогобицької МТГ – 2006,07 га.

Сільськогосподарські підприємства, що здійснюють вирощування сільськогосподарських культур на території громади:

- ТОВ «Барком» (розведення свиней; вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ТзОВ «Галицькі аграрні традиції» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ТзОВ «Захід-Агро МХП» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ТзОВ «Агро ЛВ Лімітед» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ФГ «Ромалін» (вирощування ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників);
- ТОВ «Акрітера-Захід» (основний вид діяльності – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ТзОВ «Галичина Фарм» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

- ТЗОВ «ГАЛИЧИНА – ЗАХІД» (розведення свиней; вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ФГ «Годів В.+Р.Є.» (ВИРОЩУВАННЯ ПТИЦІ; (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур).

Сільськогосподарські підприємства, що здійснюють вирощування великої рогатої худоби на території громади:

- ФГ «Родина-2012» (розведення великої рогатої худоби молочних порід);
- ФГ «Агро карт» (розведення великої рогатої худоби молочних порід).

Сільськогосподарські підприємства, що здійснюють садівництво на території громади:

- ФГ «Ромалін» (вирощування ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників);
- ФОП «Карпин А.І.» (вирощування лохини).

Сільськогосподарські підприємства, що здійснюють експорт сільськогосподарської продукції на території громади:

- ТзОВ «Агро ЛВ Лімітед» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур).
- ТзОВ «Галичина Фарм» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур)

Корисні копалини, поклади яких виявлені на території громади:

- Кухонна сіль – натуральні розсоли;
- Калійна сіль.

Корисні копалини, поклади яких розробляються на території громади:

- Кухонна сіль. Державне підприємство «Солевиварювальний дрогобицький завод».

Землевласники/землекористувачі у власності або користуванні яких перебуває більше ніж 500 га землі:

- ТОВ «Барком» (розведення свиней; вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);
- ТзОВ «Галицькі аграрні традиції» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

ТзОВ «Захід-Агро МХП» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

- ТзОВ «Агро ЛВ Лімітед» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

– ТОВ «Акрітера-Захід» (основний вид діяльності – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

– ТзОВ «Галичина Фарм» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

– ТЗОВ «ГАЛИЧИНА – ЗАХІД» (розведення свиней; вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур);

Вплив війни

Територія місцевої територіальної громади

Не була окупована

Не зазнавала ракетних ударів

Кількість суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб станом на 1 січня 2022 року - 1506

Проект NoUKR096 “Зміцнення громад заради перемоги та відродження України” “Зміцнення громадської довіри” USAID/UCBI III. Громадська організація “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”(С)

Кількість суб'єктів підприємницької діяльності - фізичних осіб станом на 1 січня 2022 року - 23387

Кількість комунальних підприємств станом на 1 січня 2022 року - 18

Зазнали ушкоджень від російської воєнної агресії та потребують відновлення

Багатоповерхові будинки - Не зазнали ушкоджень

Приватні будинки - Не зазнали ушкоджень

Заклади середньої та вищої освіти - Не зазнали ушкоджень

Заклади дошкільної освіти - Не зазнали ушкоджень

Заклади охорони здоров'я - Не зазнали ушкоджень

Адміністративні будівлі - Не зазнали ушкоджень

Інженерні мережі водопостачання і водовідведення - Не зазнали ушкоджень

Інженерні мережі електропостачання - Не зазнали ушкоджень

Інженерні мережі газопостачання - Не зазнали ушкоджень

Інженерні мережі зв'язку - Не зазнали ушкоджень

Об'єкти культури - Не зазнали ушкоджень

Спортивні об'єкти - Не зазнали ушкоджень

Об'єкти відпочинку та рекреації - Не зазнали ушкоджень

Релігійні споруди - Не зазнали ушкоджень

Торгові центри та ринки - Не зазнали ушкоджень

Виробничі приміщення підприємств - Не зазнали ушкоджень

Склади матеріалів та готової продукції - Не зазнали ушкоджень

Сільськогосподарські угіддя - Не зазнали ушкоджень

Інфраструктура автомобільних доріг - Не зазнали ушкоджень

Інфраструктура залізниці - Не зазнали ушкоджень

Інфраструктура аеропортів - Не зазнали ушкоджень

Річкова та морська інфраструктура - Не зазнали ушкоджень

Об'єкти природи - Не зазнали ушкоджень

Інші об'єкти - Не зазнали ушкоджень

Кількість об'єктів, які зазнали повного зруйнування і потребують відновлення - 0

Кількість об'єктів, які зазнали часткового пошкодження і потребують ремонту - 0

Потреби місцевої громади:

Обстеження та розмінування територій - Низькі

Обстеження та експертна оцінка руйнувань - Низькі

Розробка проектів реконструкції та будівництва нових об'єктів - Низькі

Проектування та будівництво укриттів - Помірні

Відновлення та будівництво критичної інфраструктури - Помірні

Будівництво та облаштування житла для переселенців - Високі

Проект NoUKR096 “Зміцнення громад заради перемоги та відродження України”
"Зміцнення громадської довіри" USAID/UCBI III. Громадська організація
“Мережа захисту національних інтересів “АНТС”(С)

Термомодернізація будівель - Високі

Енергоефективні технології - Високі

Покриття бюджетного дефіциту - Помірні

Підтримка мікро-, малого та середнього підприємництва - Високі

Підтримка фермерства - Високі

Партнерство для експорту продукції - Високі

Створення робочих місць з високою доданою вартістю - Високі

Автомобільний та спеціальний транспорт - Помірні

Сортування та переробка відходів - Високі

Навчання домедичної допомоги - Низькі

Навчання цивільного захисту - Низькі

Гуманітарна допомога переселенцям - Помірні

Соціальне забезпечення осіб з інвалідністю - Помірні

Соціальна допомога малозабезпеченим - Помірні

Психологічна допомога - Помірні

Гарантії медичного обслуговування - Низькі

Дошкільна та шкільна освіта - Помірні

Культура та бібліотеки - Помірні

Збереження природних ресурсів - Високі

Відновлення рекреаційних ресурсів - Низькі
Ширококутний доступ до Інтернету - Помірні
Цифрова трансформація - Високі
Координація роботи волонтерів - Низькі
Інші потреби - Низькі

Пріоритезація питань землеустрою, за оцінкою ОМС

Питання проведення інвентаризації земель громади не увійшло до переліку найбільш пріоритетних у плані повоєнного відновлення.

Питання фінансової підтримки аграріїв не увійшло до переліку найбільш пріоритетних у плані повоєнного відновлення.

Рекомендації до Плану відновлення у сфері землеустрою

Ключові виклики для відновлення:

- відсутність реальних ресурсів для створення бази даних;
- відсутність спеціалістів для створення інформаційної бази даних;
- відсутність реальних ресурсів для надання допомоги.

Ключові можливості:

- розвивати стратегічне партнерство – з органами державної влади, експертними організаціями, науковими установами, фінансовими інституціями, з метою залучення зовнішніх ресурсів (фінансових, експертних, трудових) для реалізації планів і проектів.

Ключові принципи відновлення:

- Створення об'єктивної бази даних щодо земельного ресурсу громади;
- Забезпечення прозорого та відкритого доступу до інформації про земельні ресурси;
- Мінімізувати корупційні впливи, шляхом забезпечення рівного доступу до інформації;
- Отримання громадою повної та об'єктивної інформації щодо важливого ресурсу;
- надання аграріям нових можливостей щодо фінансування та втілення в життя ініціатив та проектів;
- створення нових робочих місць та нових напрямків діяльності.

Проектна пропозиція

Назва проекту:

Проведення інвентаризації земель Дрогобицької громади

Фінансова підтримка аграріїв на території Дрогобицької громади

Обґрунтування проекту:

На території громади реалізує свою діяльність велика кількість фермерів, які у період війни потребують фінансової підтримки у своїй діяльності, залучення грантодавців забезпечить їм таку підтримку та сприятиме розвитку фермерства на

території громади. Крім того, велика кількість фермерів на території громади вирощує зернові культури, які забезпечують продовольчу безпеку України та країн світу.

У громаді на даний час відсутній об'єктивний облік земель, що сприяє неналежному використанню земель власниками та/або користувачами, не об'єктивному надходженню податку за землю та орендних платежів, а також відсутності відкритої інформації для потенційних інвесторів та землевласників та/або землекористувачів.

Стратегічні цілі проекту:

- Створення повноцінної бази даних про всі земельні ділянки в межах населених пунктів Дрогобицької територіальної громади на паперових та електронних носіях;
- Забезпечити ведення об'єктивної інформації щодо обліку земель;
- Забезпечити об'єктивну сплату податкових надходжень та орендної плати за землю;
- Забезпечити відкритий то прозорий доступ до інформації щодо наявного земельного ресурсу на території громади для інвесторів, землевласників та землекористувачів.
- Залучення фінансування для відновлення інфраструктури аграрієм;
- Отримання грантових коштів на розвиток аграрного бізнесу;
- Створення нових робочих місць.

Етапи проекту:

1. Залучити партнерів та інвесторів до реалізації проекту інвентаризації земель з розробленням програмного забезпечення, що надасть доступ до інформації про вільні землі на території громади;
2. Залучити грантодавців/донорів до фінансування програм для аграріїв;
3. Реалізувати проект, з досягненням мети належного обліку земельних ресурсів, створення реєстрів та забезпечення спрощеного доступу до них та профінансувати програми підтримки аграріїв на території громади.

Очікування громади:

1. Спрощений пошук потенційних земельних ділянок для інвестора та містобудівних потреб. Формування інтерактивної мапи для інвесторів та громади.
2. Громада отримає можливість організації постійного контролю за використанням земель в межах громади.
3. Скорочення витрат жителів громади, при присвоєнні кадастрового номеру земельної ділянки.
4. Підтримка фермерів та забезпечення їх стабільної роботи на території громади.

Період виконання: 2023 рік.

Фінансова потреба: для досягнення цілей проекту потрібні фінансові і техніко-економічні розрахунки.

Територія, на яку проект матиме вплив:

Дрогобицька міська територіальна громада, загальна чисельність населення 123 303 особи.

Орієнтовна кількість отримувачів вигоди: Дрогобицька міська територіальна громада, загальна чисельність населення 123 303 особи, потенційні інвестори, місцеві фермери.

© Шляхтич Тарас

Енергопостачання та енергоефективність – Рекомендації

Стан до війни

План дій сталого енергетичного розвитку та клімату був розроблений та затверджений. Проведені заходи впровадження енергоефективних технологій (14 в закладах освіти; 7 в закладах культури; 2 в закладах охорони здоров'я). Проводяться роботи щодо енергоефективності та заміщення природного газу альтернативними видами палива в розрізі виконання «Програми перспективного розвитку систем централізованого опалення міст Дрогобича та Стебника на період 2022-2025 рр.». Укладено два Енергосервісних договори щодо заклади охорони здоров'я.

Вплив війни

Пошкодження енергетичної інфраструктури України взагалі, що потребує вжиття додаткових заходів для належного проходження Осінньо-опалювального сезону

Пріоритезація питань енергопостачання та енергоефективності, за оцінкою ОМС

Питання енергоефективності були віднесені до переліку найбільш пріоритетних у плані повоєнного відновлення.

Ключові виклики для відновлення:

- відсутність ресурсів для проведення енергоаудиту;
- відсутність «швидких» ресурсів для придбання резервних джерел живлення;
- відсутність достатніх власних ресурсів щодо реалізації проектів з енергоефективності об'єктів.

Рекомендації до Плану відновлення у сфері енергопостачання та енергоефективності

1. Проведення енергоаудиту за результатами якого можливо буде продовжувати роботу щодо реалізації заходів з енергоефективності та термомодернізації об'єктів комунальної власності. Здобутий досвід у подальшому доцільно впровадити і на об'єкти інших форм власності. Після проведення енергоаудиту можливе залучення низки джерел для проведення заходів з енергоефективності та термомодернізації: Енергосервісний договір та співпраця з ЕСКО; залучення коштів Північної екологічної фінансової

корпорації (НЕФКО); кредитні кошти ЄІБ за Проєктом «Енергоефективність громадських будівель в Україні (UPBEE)» (0.25% річних) тощо.

Можливі джерела фінансування: власні кошти/співфінансування, грантові кошти, кредитні кошти, державна підтримка.

Можливі партнери: Держенергоефективність, Фонд Енергоефективності (проекти «Енергодім» та «ВідновиДІМ»), GIZ, МФО, Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО).

2. Продовжувати співпрацю щодо залучення коштів на заходи енергоефективності: Енергосервісний договір та співпраця з ЕСКО; залучення коштів Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО); кредитні кошти ЄІБ за Проєктом «Енергоефективність громадських будівель в Україні (UPBEE)» (0.25% річних) тощо.

Можливі джерела фінансування: власні кошти/співфінансування, грантові кошти, кредитні кошти, державна підтримка.

Можливі партнери: Держенергоефективність, Фонд Енергоефективності (проекти «Енергодім» та «ВідновиДІМ»), GIZ, МФО, Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО).

3. Придбання додаткових резервних джерел живлення для додаткового забезпечення критичної інфраструктури електроенергією (мобільні котельні, дизель/бензо/газо генератори) та паливо для них.

Можливі джерела фінансування: власні кошти/співфінансування, грантові кошти, кредитні кошти.

Можливі партнери: Донори (країни партнери), USAID (Energy security), GIZ, МФО

4. Проаналізувати План дій сталого енергетичного розвитку та клімату щодо дослідження впливу на його реалізацію воєнного стану та внести відповідні корективи. Удосконалювати впровадження енергетичного менеджменту у Громаді.

Можливі джерела фінансування: власні кошти/співфінансування, державна підтримка.

Можливі партнери: Донори (країни партнери), USAID (Energy security).

5. Розглянути варіант щодо будівництва заводу з виробництва енергії з відходів (за новітніми технологіями, які є майже нейтральним щодо CO₂ і стане чистим скороченням CO₂), що замінить використання газу та стане автономним джерелом електро та теплопостачання Громади.

Можливі джерела фінансування: власні кошти/співфінансування, грантові кошти, кредитні кошти, механізм державно-приватного партнерства.

Можливі партнери: Донори (країни партнери), МФО, інвестори

© Пишний Максим

Глава 3. Соціальний та гуманітарний захист

Рекомендації щодо соціального та гуманітарного забезпечення

Соціальні послуги в громаді надають такі установи:

Управління соціального захисту населення Дрогобицької міської ради
Дрогобицький міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
Дрогобицький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)

Потреби місцевої громади:

Ідеї щодо відновлення та проекти, які громада хотіла б першочергово реалізувати:

Реабілітація військових, протезування та обслуговування протезів.

Проектування та будівництво укриттів – вкрай необхідно.

Бомбосховище при закладі освіти суміщене з музеєм патріотичного виховання - необхідно.

Пріоритезація питань соціального та гуманітарного забезпечення, за оцінкою ОМС:

- Будівництво та облаштування житла для переселенців: проведення капітального ремонту
- Укриття/Бомбосховища

Рекомендації з відновлення та розвитку соціальної сфери базуватимуться на плані відновлення Національної ради з відновлення України від наслідків війни

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/social-protection.pdf>

Ціль	Рекомендації
Відновлення інфраструктури	Nefco Екологічні проекти для покращення енергетичної безпеки та допомоги країнам у досягненні цільових показників викидів https://www.nefco.int/financing-options/financing-for-municipal-sector/
Житло для ВПО	Звернутись до Міністерства розвитку громад та територій для надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на викуп, будівництво житла з метою передачі для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/495-2022-%D0%BF#n95

Надання невідкладної допомоги постраждалим внаслідок бойових дій, в тому числі ВПО	МБФ ІЗОЛЯЦІЯ за фінансової підтримки Європейського Союзу. Запити від громад приймаються на щотижневій основі до моменту вичерпання фінансового ресурсу на дану допомогу в рамках проекту ZMINA 2.0. https://izolyatsia.org/ua/project/war-related-population-needs/population-needs-info/ Звернутись до Центру допомоги цивільним особам у конфлікті CIVIC https://civiliansinconflict.org/tools/toolkit-advancing-protection-of-civilians-in-conflict/
Створення соціальних підприємств, працевлаштування вразливих груп населення	Програма Соціального інвестування WNISEF надає кредит соціальним підприємствам, які мають відповідати таким критеріям : 1) Зайнятість вразливих груп населення. На підприємстві працює більше 50% співробітників, які представляють вразливі групи населення, і велика частина прибутку реінвестується в розвиток компанії для створення нових робочих місць. 2) Зайнятість вразливих груп населення. На підприємстві працює менше 50% співробітників, які представляють вразливі групи, і щонайменше 10% від прибутку спрямовано на соціальну мету. 3) Мінімум 20% від прибутку спрямовано на соціальну мету. https://wnisef.org/uk/impact-investing/
Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам та громадянам, що постраждали від війни	Створити кімнати відновлення, психологічного розвантаження для мешканців громади. Звернутись до ГО "Асоціація ЕМДР в Україні фахове об'єднання зі спеціальної травматерапії" для підготовки фахівців https://emdr.com.ua/ Звернутись до БФ "Надія по всьому світові" за допомогою в підготовці фахівців у галузі психології, з метою подолання травматичного досвіду за допомогою технік самодопомоги, інструментів розслаблення та зцілення в умовах інтенсивного стресу, пов'язаного з війною, з застосуванням методики «Діти та війна. Навчання технік зцілення» https://www.facebook.com/hopewwukraine

Центри реабілітації ветеранів та членів їх сімей	<p>Можна звернутись до до Фонду “Східна Європа” за фінансуванням в рамках програми “Стійкість” https://eef.org.ua/program/programa-stijkist/</p> <p>Міністерство ветеранів розробляє механізм відшкодування вартості наданих послуг із психологічної реабілітації для ветеранів і членів їхніх сімей. https://www.kmu.gov.ua/news/psihologichnu-reabilitaciyu-zahisniki-v-ta-yihnih-rodin-na-chas-voyennogo-ta-pislyavoyennogo-stanu-zdijsnyuvatimut-zanovim-mehanizmom</p> <p>Методичні рекомендації щодо організації психосоціальної допомоги ветеранам війни та членам їхніх сімей на місцевому рівні https://cutt.ly/hN3HME5</p>
Університет третього віку	<p>Організація клубу дозвілля та освіти для людей поважного віку на базі територіального центру соціального обслуговування населення або хабу. Як приклад Гуманітарний Хаб "Вік Щастя" https://www.facebook.com/vikschastya</p>
Створення системи патронатних сімей	<p>Підготовка програми підготовки кандидатів у патронатні вихователів.</p> <p>Можна звернутись до міжнародної благодійної організації Партнерство «Кожній дитині» http://www.p4ec.org.ua/ua/about https://cutt.ly/EN7gF5r https://cutt.ly/uN7ggtN</p>
Покращення якості соціальних послуг самотнім громадянам похилого віку	<p>Громадські організації можуть наймати фіз-осіб підприємців для надання соціальних послуг самотнім людям похилого віку у них вдома, або можуть створити приватний хоспіс із надання соціальних послуг громадянам похилого віку.</p>
Патронатні сім'ї для дітей та громадян похилого віку	<p>Громада може спонукати мешканців забирати самотніх громадян у патронатні сім'ї, де вже виховуються діти, що залишились без батьківського піклування</p>
Створення центру безпеки	<p>Алгоритм створення Центру безпеки громадян на прикладі Лиману Донецької області https://cutt.ly/dN5msWy</p> <p>Досвід Німеччини. Bundesanstalt THW (Федеральне агентство технічної допомоги ФРН) https://m.thw.de/DE/THW/Bundesanstalt/bundesanstalt_node.html?noMobile=1</p>

Загальні рекомендації щодо соціального та гуманітарного забезпечення
<https://cutt.ly/BN3KUoD>

Ресурсні центри, українські та міжнародні донорські організації

- Український соціальний венчурний фонд <http://usv.fund/>
  - Портал «Громадський простір» <https://www.prostir.ua/category/grants>
  - Ресурсний центр «Гурт» <https://gurt.org.ua/news/grants/>
  - ICAP Єднання <https://ednannia.ua/>
  - House of Europe - <https://houseofeurope.org.ua/>
  - Міжнародний фонд «Відродження» <http://www.irf.ua/grants/contests/>
  - Програма ООН із відновлення та розбудови миру
<https://www.undp.org/uk/ukraine/UNRPP-grants-and-opportunities>
  - Міжнародна організація з міграції <http://www.iom.org.ua/ua>
  - Goethe-Institut – <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/kul/uap.html>
  - Всеукраїнська благодійна організація “Інститут місцевого розвитку”
<https://www.mdi.org.ua/>
  - Nefco <https://www.nefco.int/financing-options/financing-for-municipal-sector/>
  - USAID <https://www.usaid.gov/ukraine/>
  - Благодійний фонд «МХП – Громаді» <https://mhpgromadi.org.ua/hranty/potochni-hranty/>
  - МБФ ІЗОЛЯЦІЯ за фінансової підтримки Європейського Союзу
<https://izolyatsia.org.ua/project/war-related-population-needs/population-needs-info/>
  - Bundesanstalt THW (Федеральне агенство технічної допомоги ФРН)
https://m.thw.de/DE/THW/Bundesanstalt/bundesanstalt_node.html?noMobile=1
  - Платформа ініціатив “Теплиця” м.Слов’янськ (м. Дрогобич)
<https://www.facebook.com/teplitsia>
  - “Вільна хата” м. Краматорськ (м. Івано-Франківськ)
<https://www.facebook.com/vilha.ua/>
  - БФ "Надія по всьому світові" <https://www.facebook.com/hopewwukraine>
  - Звернутись до ГО "Асоціація ЕМДР в Україні - фахове об'єднання зі спеціальної травматерапії" <https://emdr.com.ua/>
  - Фонд “Східна Європа” <https://eef.org.ua/>
  - Партнерство «Кожній дитині» <http://www.p4ec.org.ua/ua/about>
- © Веселова Наталія

Рекомендації стосовно відновлення в галузі освіти та науки базуватимуться на плані відновлення МОН

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2022/08/19/HO.projekt.Planu.vidnovl.Osv.i.nauky-19.08.2022.pdf>

Основні показники, які надали освітні заклади громади:

1. Кількість закладів освіти – **50**
2. Проектна місткість всіх закладів освіти (кількість учнів) – **19546**
3. Фактичне наповнення на момент початку навчального рок 22/23 (кількість учнів) – **15138**

4. Наявність обладнаних бомбосховищ/укриттів у відсотковому відношенні до кількості закладів освіти - 100%

5. Формат початку навчального року 22/23 у переважній більшості навчальних закладів громади – офлайн

Вплив війни:

1. Кількість навчальних закладів, які зазнали руйнувань – 0
2. Кількість навчальних закладів, які зазнали руйнувань у відсотковому відношенні - 0%

3. Середній показник руйнувань у закладах освіти, що зазнали руйнувань – 0%
4. Дефіцит у комплектації навчальних закладів педагогічним персоналом із зазначенням фаху – переважно соціальний педагог, психолог, викладач цивільного захисту

5. Дефіцит учнів в навчальних закладах у співвідношенні до проєктної місткості – 23 відсотки

Рекомендації до Плану відновлення галузі освіти в громаді

Згідно до Плану відновлення від МОН <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2022/08/19/HO.projekt.Planu.vidnovl.Osv.i.nauky-19.08.2022.pdf>

1. Сто відсотків педагогічного та допоміжного складу закладів освіти мають закінчити курси домедичної допомоги

(для прикладу ресурси https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FAW+2022_T2/about

<https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Med+1/about>

2. Співпрацювати з вищими навчальними закладами та з центрами зайнятості щодо можливості перекваліфікації педагогів для роботи на дефіцитних посадах. Усвідомлення пріоритетів зазначених посад, таких як соціальний педагог, викладач цивільного захисту, психолог – має прийти якнайскоріше для всіх. Бо саме на ці посади буде велике навантаження в закладах освіти під час відновлення та після Перемоги.

3. Заклади освіти мають бути максимально відкритими для громади, має розпочатися максимальний процес діджиталізації та цифровізації саме освітніх закладів. Для кожного закладу має бути розроблено/оновлено сайт, освітню платформу (з альтернативою), цифровізація щоденників, онлайн збори для батьків з адміністрацією навчальних закладів на регулярних засадах та інші заходи.

4. Питання дозволів та неформальної освіти (позашкілля) – має бути прозорим і зрозумілим для всіх мешканців громади, а також для сторонніх спостерігачів, гостей міста, переселенців. Все що поза формальною освітою, має підпорядковуватися єдиному органу. Має бути розроблена єдина платформа з усіма позашкільними можливостями в громаді із зазначенням актуальної інформації, розкладу, контактних номерів телефону тощо.

5. У всі навчальні заклади (крім садочків), необхідно шукати можливість впровадження пропускнуої системи відвідування, з можливістю для батьків моніторити відвідування навчальних закладів учнями. Саме цей захід дозволить

- батькам максимально оперативно реагувати на безпекову складову дитини. Для прикладу, перебування дитини у процесі добирання до школи та після школи, щоб максимально швидко реагувати у разі потреби.
6. Громада мусить чітко вибудовувати навчальний рік, із можливістю обирати більш тривалі зимові канікули, та, за необхідності, скорочені влітку. Дефіцит енергопостачання під час опалювального сезону має на це прямий вплив.
  7. Дефіцит наповнення навчальних закладів можна використати в багатьох напрямках, для прикладу:
    - співпраця щодо оренди приміщень
    - співпраця з громадськими організаціями
    - ділення і розмежування школи для окремого простору молодша школа, середня та старша
  8. Освітній заклад має стати територією довіри та надихати всіх мешканців громади здобувати освіту. Кожна дитина, повертаючись додому має для своїх рідних та родини ставати амбасадором змін, бо діти приймають та адаптуються до змін набагато швидше. Саме через це велику увагу освітяни мають приділяти проєктному менеджменту, дизайну мислення, управлінському менеджменту.
  9. Проєктні пропозиції по створенню/облаштуванню/ремонту укріттів/бомбосховищ до моменту наявності інфраструктурних та освітянських прямих грантів необхідно подавати в проєкти через ідею створення арт-хабів, наукових-хабів, просторів «На зв'язку», просторів «підтримки» або інших. Ідея має виходити із реальної проблематики громади на етапі створення проєктної заявки. Саме під таку ідею краще створювати укріття, закладати в нього технічне та інше обладнання та долучати фахівців
  10. Кожен навчальний заклад має створити своє портфоліо проєктної діяльності (що вже зроблено, що можна вигідно подати грантодавцю). Портфоліо має бути максимально лаконічним, можна презентацію, можна буклет. На базі цих портфоліо, має бути створено портфоліо закладів освіти громади, для використання у більш значущих проєктах.
  11. У школах має з'явитися курс соціального шкільного підприємництва, з подальшим впровадженням самого шкільного підприємництва. Рекомендовані ресурси:

<https://schoolofme.me/>

<https://www.facebook.com/schoolofme.ukraine/>

<http://sse.eef.org.ua/>

<https://studbiz.in.ua/katalog-shkilnyh-pidpryemstv>

https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-facultativ/2020/11/12/Sotsialne_pidpryemnytstvo_tviy_pershiy_startup.pdf

12. Освітяни мають ставати частиною активного громадянського руху. На сьогоднішній день пряма допомога закладам освіти зустрічається рідше, ніж допомога громадським організаціям. Краще кожній школі мати свою громадську організацію.

Проєкти від <https://profrozvytok.org.ua/> запускали не одну хвилю. Коли допомагали саме в створенні ГО

<https://profrozvytok.org.ua/2022/01/26/%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%bf%d0%be%d1%87%d0%b0%d0%b2%d1%81%d1%8f-%d0%bd%d0%b0%d0%b1%d1%96%d1%80-%d0%ba%d0%be%d0%bc%d0%b0%d0%bd%d0%b4-%d0%bd%d0%b0-%d1%87%d0%b5%d1%82%d0%b2%d0%b5%d1%80%d1%82%d1%83-%d1%85/>

13. Для впровадження STEM вартує звернути увагу на звичайне Лего, яке є у переважної більшості здобувачів освіти <http://firstlegoleague.org.ua/>
На цьому ресурсі показано як поєднання Лего, робототехніки, програмування – дозволяє проєктно підходити до діяльності, відповідно розвиваючи необхідні скіли у дітей.
14. Для обміну досвідом можна долучати в навчальний заклад молодих амбітних працівників, слідкуючи за анонсами проєкту <https://teachforukraine.org/>. У тому числі із можливістю закривати потреби у дефіциті працівників
15. Для талановитих учнів та роботи з обдарованою молоддю дуже рекомендуємо проєкт менторства https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScWbLZw3LBQtPjy_r8MTG6KGxT_IJPqVWWePgoBfVLItnlas6w/viewform
16. Рекомендовано, назначити/обрати відповідальну людину в громаді, яка б володіла інформацією по технічному забезпеченню закладів освіти та реальним потребам освітян, а також контролювала ситуацію по цьому питанню.
17. Потреби здобувачів освіти з інклюзивною формою навчання та особливими освітніми потребами можливо закрити через підсилення проєктних навичок освітян. Зрозуміло, що щодня таких здобувачів освіти в відсотковому відношенні стає все більше, тому відповідальних педагогів потрібно вчити реагувати на вимоги часу.

Висновок:

Відновлення освіти базується на прозорості та чесних відносинах з усіма здобувачами освіти. Жодного освітянина не готували: як працювати в режимі війни та як долати ті виклики, які ми маємо. А це означає, що навчальний заклад за визначенням і походженням має першим реагувати на складну ситуацію в країні.

Дуже потужна громада, яка надала одну з найкраще заповнених освітянських таблиць. У цій громаді – освіта вже активний учасник громадянського суспільства, а це говорить про те, що досвід проєктної діяльності вже є.

Маючи 100 відсотковий показник по створеним укриттям в освітніх закладах, створивши портфоліо закладів освіти – можна показувати здобутки окремо та разом освітньої галузі в громаді для створення проєктів. Рекомендую провести спільну фасилітаційну сесію для освітян громади, щоб знайти пріоритети, відповідальних. Особливо рекомендую долучати до того процесу активну молодь громади, відновлювати та підсилювати шкільне самоврядування та робити їх так само активними учасниками громадянського суспільства. Спрямування проєктів може бути дуже різним, від створення

СШП в закладах освіти, до закупівлі технічного забезпечення для ресурсних кімнат або профільних кусів. Неможливо відокремити щось одне, на перший погляд здається, що в цій громаді готові до будь яких ідей, тому точно – почати з фасилітаційної сесії для освітян.

Ресурси, де можна відслідковувати гранти:

<https://gurt.org.ua/news/grants/>

<https://ednannia.ua/>

<http://www.irf.ua/grants/contests/>

<https://houseofeurope.org.ua/>

<https://www.undp.org/uk/ukraine/UNRPP-grants-and-opportunities>

та інші.

© Наталія Тішкова

660 Рекомендації щодо розвитку культури та бібліотек

Стан до війни

- Питання забезпечення населення культурними послугами входять в компетенцію Управління культури та розвитку туризму Дрогобицької міської ради.
- В громаді діють центральна Міська бібліотека ім. В. Чорновола, Міська бібліотека для дітей та 8 філіалів, 24 сільських бібліотеки, Дрогобицька дитяча музична школа №1, Дрогобицька дитяча музична школа № 2 ім. Романа Сороки, Стебницька дитяча музична школа, Дрогобицька дитяча художня школа, Палац мистецтв, 29 народних домів, КП «Туристично-інформаційний центр м. Дрогобича».
- Кількість працівників з 100% зайнятістю - 454 працівника, неповною зайнятістю – 51 працівник.
- Відсоток книг виданих до 2010 року в бібліотеках громади – 75%, кількість книг виданих після 2010 року – 25% від загального обсягу.
- Розроблено кілька туристичних маршрутів, а саме: загальна мапа міста, карта місцями Бруно Шульца, нафтова карта Дрогобича, мапа «Соляний шлях», дитяча мапа міста, храми дрогобицької громади.
- На кінець 2021 року наявно 5 готелів та 1 хостел, 14 ресторанів, 39 кафе.
- Наявні музеї: Державний краєзнавчий музей «Дрогобиччина», Відділ європейського мистецтва (Палац мистецтв), Відділ сакрального мистецтва, Відділ історії, Відділ природи (геологія, рельєф, клімат, флора і фауна південно-західних районів Львівщини), Відділ пам'яток дерев'яної архітектури XVI-XVIII ст., Солеварня «Саліна», Державний історико-культурний заповідник «Нагуєвичі».
- У громаді 6 гідів-екскурсоводів.
- Кількість туристів, що відвідали громаду: у 2018 році – 14840 чоловік, у 2019 році – 17677 чоловік, 2020 році – 9950 чоловік, у 2021 році – 12000 чоловік.
- Наявні 7 пам'яток архітектури національного значення, 165 пам'яток архітектури місцевого значення, Церква Святого Юра належить до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО.

Вплив війни

- Територія місцевої територіальної громади не була окупована
- Не зазнавала ракетних ударів
- Об'єкти культури - Не зазнали ушкоджень
- Спортивні об'єкти - Не зазнали ушкоджень
- Об'єкти відпочинку та рекреації - Не зазнали ушкоджень
- Релігійні споруди - Не зазнали ушкоджень

Потреби місцевої громади

Культура та бібліотеки - Помірні

Відновлення рекреаційних ресурсів - Низькі

Широкополосний доступ до Інтернету - Помірні

Цифрова трансформація – Високі

- Комп'ютеризація закладів культури. 80% закладів культури не обладнанні сучасною комп'ютерною технікою та широкополосним інтернетом. Обладнання, яке наявне, в переважній більшості закладів є морально застарілим, а працівники в роботі використовують особисту техніку. 40 ноутбуків, 40 проєкторів, 10 принтерів, обладнання для забезпечення інтернету і створення внутрішньої мережі (40 установ), джерело безперебійного живлення.
- Бібліотеки потребують суттєвого оновлення книжкових фондів.
- Заклади культури потребують проведення ремонтних робіт.
- Пам'ятки культури потребують ремонтно-реставраційних робіт.
- Допомога з освітнім процесом мешканцям громади та внутрішньо переміщеним особам.
- Надання консультаційної допомоги та психологічної реабілітації внутрішньо-переміщеним особам.

Ключові виклики для відновлення сфери культури громади:

- Скорочені видатки на сферу культури на рівні державного та місцевого бюджетів.
- Низька адаптивність та спроможність закладів сфери культури реагувати на виклики воєнного стану.
- Відтік кваліфікованих кадрів сфери культури закордон та в інші сфери внаслідок повномасштабного вторгнення.
- Зміна регіональної щільності населення в Україні внаслідок внутрішньої міграції та виїзду за кордон громадян України, що призвело до дисбалансу попиту та пропозиції на культурні послуги.
- Брак сучасних компетенцій працівників сфери, зокрема цифрових навичок.
- Низьке впровадження безбар'єрного доступу до закладів культури для споживачів культурних послуг.
- Слабка співпраця та партнерство культурних закладів, суб'єктів діяльності у сфері культури, окремих митців із міжнародними партнерами, донорами, меценатами і спонсорами¹.

Ключові можливості для відновлення:

- Підвищення суспільного запиту на національний (український патріотичний) культурний продукт.
- Підвищення привабливості професій сфери культури, розуміння важливості культури для розвитку громади, зокрема, та суспільства в цілому.
- Освоєння новітніх навичок та технологій задля впровадження їх в процес надання якісних та доступних культурних послуг населенню.
- Гнучкість та швидке реагування культурних інституцій на виклики воєнного часу та потреби мешканців громад та внутрішньо переміщених осіб.
- Налагодження проєктної діяльності задля альтернативного фінансування розвитку сфери культури.
- Розбудова партнерств на місцевому, національному та міжнародному рівнях².

Визначальними принципами трансформації культурних інституцій відповідно до потреб громад є наступні:

- Принцип відкритості
- Принцип інклюзивності
- Принцип гостинності та клієнтоорієнтованості
- Принцип партнерства
- Принцип розвитку³

Рекомендації до відновлення та розвитку у сфері культури:

Ціль	Рекомендації
Оновлені книжкові фонди бібліотек	Подати заявку на конкурс книжкових закупівель Українського інституту книги в 2023 році. Звернутись до українських видавництв, благодійних фондів, приватних ініціатив щодо дарування нових книг в бібліотеки громади (контакти фондів в <i>додатку №1</i>)
Альтернативне фінансування розвитку сфери культури	Розширити проєктну роботу в діяльність закладів культури (контакти українських та міжнародних організацій, які дають відповідні гранти в <i>додатку №2</i>) Розширити впровадження платних послуг в діяльність закладів культури громади для підсилення їх спроможності. ⁴
Налагодження міжнародних контактів та співпраці для закладів культури	Дрогобич є містом з широко розвинутою міжнародною співпрацю, цей досвід треба переносити на заклади культури, зокрема, встановлювати партнерства «бібліотек-посестр» для навчання та обміну досвідом реалізації спільних ініціатив.

	https://www.naplesisterlibraries.org/find-a-sister/
Підвищення організаційної спроможності закладів культури	<p>Підвищити <i>рівень</i> професійної компетентності працівників закладів культури через навчання на безкоштовних онлайн програмах для здобуття навичок та компетенцій відповідно сучасних вимог отримувачів культурних послуг (додаток №3).</p> <p>Взяти до уваги практичний посібник «Центр культурних послуг в територіальній громаді», що містить рекомендації щодо процесу створення ЦКП, приклади документів необхідні для функціонування ЦКП, зразки універсальних архітектурних моделей ЦКП, форми збору інформації, деталізовані алгоритми вибору варіантів змістовного наповнення ЦКП⁵. Створення Центрів культурних послуг є одним із пріоритетних завдань стратегічних документів України, зокрема реформи системи забезпечення населення культурними послугами.</p>
Допомога внутрішньо-переміщеним українцям	Розширити надання консультаційної допомоги для ВПО, надавати психологічну допомогу на базі закладів культури. Започаткувати надання послуги з доступу до платформи «Всеукраїнська школа онлайн» для користувачів https://lms.e-school.net.ua/
Посилення інформаційного впливу бібліотек	Бібліотеки є частиною інформаційної безпеки держави, відповідно в період війни мають посилювати свій інформаційний вплив на громади. З цією метою мають бути використані всі можливі канали комунікації: соціальні мережі Facebook, Instagram, TikTok, Telegram канали, YouTube, просвітницькі лекції, читацькі та дискусійні клуби на теми вивчення уроків історії із залученням істориків.
Підвищення рівня участі мешканців у вирішенні питань розвитку громади	Бібліотеки як відкриті простори надають майданчик для мешканців для обговорення та діалогу щодо важливих питань життя громади, це можуть бути зустріч із головою громади, зустрічі молодіжного активу, збори квартальних комітетів тощо.
Заклади культури виконують нові ролі відповідно до потреб громади	<p>Бібліотеки слугують додатковими точками для поширення інформації про здоровий спосіб життя та профілактику захворювань. Зокрема, бібліотеки можуть надавати літературу з цих напрямків, організовувати лекції з медичними працівниками, надавати базові медичні послуги (вимірювання тиску, визначення ваги та індексу маси тіла, вимірювання сатурації), організовувати спортивні гуртки. Для цього в бібліотеки треба закупити відповідну літературу та обладнання (тонометр, пульсоксиметр, ваги, термометр, спортивне обладнання).</p> <p>Бібліотеки виконують роль просвітницьких центрів щодо питань охорони довкілля. Зокрема, в світі давно розвинута мережа «зелених» бібліотек, яка через книги та просвітницькі заходи навчає дітей та дорослих бережному ставленню до довкілля.</p> <p>Бібліотеки стають центром сприяння розвитку туризму (надання інформації про туристичні маршрути, бібліотека створює особливий бібліотечно-туристичний бренд в</p>

	рамках якого активно просуває історико-туристичний напрям роботи в креативний спосіб).
Організація неформальної освіти впродовж життя	Бібліотеки та інші заклади культури мають великий потенціал для впровадження неформальної освіти через організацію лекцій, майстер класів, курсів, тощо. На базі бібліотеки можна створити бізнес-клуб, консультаційний центр з відкриття власної справи, консультування з питань відкриття ФОП та сплати податків, проводити навчальні програми з питань підприємництва, інноваційних технологій. Для цього залучити волонтерів-консультантів з числа місцевих підприємців, працівників податкової, викладачів освітніх закладів, проводити лекції онлайн тощо.
Створення публічних просторів для підтримки та розвитку інтелектуального та творчого потенціалу жителів	Бібліотекам сприяють соціалізації та самореалізації молоді, оскільки для виконання цих завдань мають усі відповідні ресурси, приміщення та дотичну сферу реалізації своєї діяльності. Пропонуємо звернути увагу на посібник Методичні рекомендації «Молодіжні простори в бібліотеках» , який надає рекомендації для створення молодіжних просторів у бібліотеках, знайомить з процедурою їх створення та методиками успішного виконання поставлених завдань. Корисним буде іноземний досвід діяльності молодіжних просторів, а також перелік та контакти бібліотек України, де такі простори вже працюють. ⁶
Сучасна бібліотека - вигідний об'єкт інвестування та важіль для розвитку	Розрахунок Індексу повернення інвестицій є потужним інструментом, що доводить актуальність та значущість бібліотек і показує вигоду від сучасних бібліотечних послуг для громад. ⁷ Для бібліотекарів цифри, які показують користь від різних видів послуг, — це інструмент для адвокації і захисту інтересів своїх громад при спілкуванні з органами влади, потенційними партнерами та спонсорами. Посадовцям цифри дають можливість приймати обґрунтовані управлінські стратегічні рішення щодо того, які послуги варто розвивати.

¹Проект Плану відновлення України (в частині культури та інформаційної політики)
https://www.mkip.gov.ua/news/7474.html?_cf_chl tk=08J_VHcQGTt9Q38oUUxUBpulsTYEdEfMqtM_sJo9ElQ-1667321583-0-gaNycGzNCz0

²Проект Плану відновлення України (в частині культури та інформаційної політики)
https://www.mkip.gov.ua/news/7474.html?_cf_chl tk=08J_VHcQGTt9Q38oUUxUBpulsTYEdEfMqtM_sJo9ElQ-1667321583-0-gaNycGzNCz0

³«5 принципів, за якими потрібно змінювати бібліотеки в Україні»
<https://livelibrary.com.ua/news/5-principles/>

⁴Платні послуги в закладах культури, БФ «Бібліотечна країна»
<https://www.facebook.com/modernUkrainianBooks/videos/817596239463401>

⁵Посібник «Центр культурних послуг в територіальній громаді»
https://drive.google.com/file/d/1bBMSSMu1j_hMweOEyAct5wKu41_vshhDe/view

⁶Методичні рекомендації ВГО Українська бібліотечна асоціація «Молодіжні простори в бібліотеках»

https://ula.org.ua/images/uba_document/publications/Method.pdf

⁷РОЗУМНІ ІНВЕСТИЦІЇ. Соціально-економічна цінність бібліотек

https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/341/Bibliomist_ROI_publication_UKR.pdf

Додаток №1 Організації, до яких можна звернутись із запитом про книжкові надходження

- Благодійний фонд «Бібліотечна країна» www.livelibrary.com.ua,
<https://www.facebook.com/modernUkrainianBooks/>
- Благодійний фонд видавництва «Ранок»
<https://www.facebook.com/fond.ranok.com.ua>
- Ініціатива «Додай читання» <http://vsimrii.in.ua>,
<https://www.facebook.com/AddReading/>
- Благодійний фонд Сергія Жадана <https://www.facebook.com/ZhadanCharity/>
- Фонд Генріха Бюлля <https://ua.boell.org>
- Українські видавництва

Додаток №2 Ресурсні центри, українські та міжнародні донорські організації

- Портал «Громадський простір» <https://www.prostir.ua/category/grants>
- Ресурсний центр «Гурт» <https://gurt.org.ua/news/grants/>
- Український культурний фонд <https://ucf.in.ua>
- ICAP Єднання <https://ednannia.ua/>
- House of Europe - <https://houseofeurope.org.ua/>
- Міжнародний фонд «Відродження» <http://www.irf.ua/grants/contests/>
- Програма ООН із відновлення та розбудови миру
<https://www.undp.org/uk/ukraine/UNRPP-grants-and-opportunities>
- Міжнародна організація з міграції <http://www.iom.org.ua/ua>
- Goethe-Institut – <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/kul/uap.html>

Додаток №3 Освітні безкоштовні онлайн курси

- Музей для людей. Побудова сучасних експозицій в історичних музеях. Платформа «Відкритий Університет Майдану»
<https://vumonline.ua/course/museum-for-people-construction-of-modern-expositions-in-historical-museums/>
- «Менеджмент у літературній сфері: Кошторис і музи», Платформа «Відкритий Університет Майдану» <https://vumonline.ua/course/management-in-the-literary-sphere-budget-and-muses/>
- Основи туризму на платформі «Прометеус»
https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_1/about
- «Проектний менеджмент в культурі» Асоціації «Культура і Креативність»
<https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/project-management>

- «Чому культура має значення» Асоціації «Культура і Креативність»
<https://www.culturepartnership.eu/ua/page/culture-matters>
- «Фандрейзинг» від Асоціації «Культура і Креативність»
<https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/fundraising-strategy>
- Грантовий менеджмент від Українського культурного фонду
<https://www.youtube.com/playlist?list=PL5Udv2S3xGjLpBcYDtk8NWLzvgYKgEyyk>
- Інформаційна гігієна під час війни
https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about?fbclid=IwAR3EesBEHqekW859vxuyt6CcgsrEEnn0FrZQeS-H-bL0pNPJH-N5zMh17w

Довідкові матеріали:

- Посібник «Центр культурних послуг в територіальній громаді»
https://drive.google.com/file/d/1bBMSSMu1j_hMweOEyAct5wKu41vshhDe/view
- Платні послуги в закладах культури, БФ «Бібліотечна країна»
<https://www.facebook.com/modernUkrainianBooks/videos/817596239463401> та
<https://drive.google.com/drive/folders/12gMWdPTZZMbU9bLlkvSv1ISHFRqbBv5X?usp=sharing>
- Практичний посібник «Чотири простори бібліотеки: модель діяльності»
<https://decentralization.gov.ua/news/12813>
- РОЗУМНІ ІНВЕСТИЦІЇ. Соціально-економічна цінність бібліотек
https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/341/Bibliomist_ROI_publication_UKR.pdf
- Мобільне бібліотечне обслуговування
https://drive.google.com/file/d/1js-hf4k-DKAmGflV9jWvhS_JRgvu9gsy/view?usp=sharing
- Методичні рекомендації ВГО Українська бібліотечна асоціація «Молодіжні простори в бібліотеках»
<https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya/4209-metodychni-rekomendatsii-vho-ukrainska-bibliotechna-asotsiatsiia-molodizhni-prostory-v-bibliotekakh>

© Люсьєна Шум

Рекомендації – охорона здоров'я

Стан до війни

Медичну допомогу мешканцям громади надавали та надають:

Вид об'єкта і його розташування, його стан	Рік будівництва або капітального ремонту	Кількість зайнятих осіб
Комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська лікарня №1» Дрогобицької міської ради, м.Дрогобич, вул.Шептицького 9	1962	683

Комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька районна лікарня» Дрогобицької міської ради м.Дрогобич, вул, Стрийська, 443/2 потребує капітального ремонту	1927	215
Комунальне некомерційне підприємство «Стебницька міська лікарня» Дрогобицької міської ради, м.Стебник, вул.Січових Стрільців,2,	1971	248
Комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська лікарня №3» Дрогобицької міської ради м.Дрогобич, вул.Трускавецька, 67 стан будівлі – задовільний	Рік будівництва – 1880; Капітальний ремонт покрівлі та водостічної системи головного корпусу – 2020рік.	80
Комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська дитяча лікарня» Дрогобицької міської ради м.Дрогобич, вул.Шептицького 11 (частково задовільний)	Рік будівництва – 1986 р.; Капітальний ремонт приміщення під інфекційне відділення – 2020 р.	140
Комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська поліклініка» Дрогобицької міської ради м.Дрогобич, вул.Січових Стрільців.	1978 рік будівництва.	421
Комунальне некомерційне підприємство «Болехівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини» Дрогобицької міської ради; заклад із надання первинної медичної допомоги с.Болехівці, вул. В. Лівого	1978 рік будівництва.	7

У зв'язку з війною та недостатнім фінансуванням – незавершений об'єкт будівництва по КНП «Дрогобицька міська лікарня №1» «Реконструкція з прибудовою приймально-ургентного відділення з технічним переоснащенням під відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги в хірургічному корпусі комунального некомерційного підприємства «Дрогобицька міська лікарня №1» Дрогобицької міської ради по вул. Шептицького,9 у м. Дрогобич Львівської області (коригування)» в сумі 1097080,00 грн. – Неможливо оплатити завершальні роботи по об'єкту у зв'язку з відсутністю механізму проведення платежів капітального характеру через Держказначейство.

У зв'язку з великою кількістю переселенців зі Сходу України лікарні місцевої територіальної потребують до оснащення, а саме

Для КНП «Дрогобицька міська лікарня №1»:

Ендоскопічна стійка
Дефібрилятор -2
Електрохірургічний блок з аргонном
Апарат для радіочастотної абляції
Стійка артроскопічна
Високочастотний хірургічний генератор-коагулятор
Нейрохірургічний мікроскоп
Ультразвуковий десектор аспіратор
Уретероскоп
Нефроскоп
Лазерний літотриптор
Синускопічна стійка
Оптичний когерентний томограф (ОСТ) з функцією ангиографії
фетальний кардіомонітор
наркозна станція
УЗД апарат з доплером для обстеження судин з датчиками 3,5 (секторальний 7-10, лінійний)
Магнітно-резонансний томограф

Для КНП «Дрогобицька міська лікарня №3»:

Рентгентерапевтичний апарат для лікування раку шкіри та губи (типу XSTRANL 200) – вкрай необхідна потреба в придбанні!
Система рентгенівська діагностична на 3 робочі місця (типу Nikaia Exel)
Наркозно-дихальний апарат середнього класу з можливістю проведення інгаляційної анестезії галогенізованими анестетиками та з системами базового анестезіологічного моніторингу – 1 шт.
Апарат ШВЛ середнього класу – 3 шт.
Стійка лапароскопічна гінекологічна
Монітор пацієнта з капнографом – 3 шт

Для КНП «Дрогобицька міська поліклініка ДМР»:

багатофункціональний автомобіль (для перевезення лежачих хворих та осіб з інвалідністю по пакету «Мобільна паліативна допомога»).

Для КНП «Дрогобицька міська дитяча лікарня» ДМР:

Наркозно-дихальний апарат «Mindray WATO EX-35»;
Поліфункціональний монітор пацієнта;
Інкубатор для новонародженого середнього класу;
Сканер ультразвуковий діагностичний 3 порти- з набором датчиків для діагностики серцево-судинної системи, щитовидної залози та проведенням нейросонографії головного мозку;
Цифрова діагностична система на два робочих місця з цифровим детектором до 150 кВт

Питання укомплектованості кадрами вирішується за рахунок переселенців з числа медичних працівників.

Потреби місцевої громади

Обстеження та розмінування територій - Низькі

Обстеження та експертна оцінка руйнувань - Низькі
Розробка проектів реконструкції та будівництва нових об'єктів - Низькі
Проектування та будівництво укриттів - Помірні
Відновлення та будівництво критичної інфраструктури - Помірні
Будівництво та облаштування житла для переселенців - Високі
Термомодернізація будівель - Високі
Енергоефективні технології - Високі
Покриття бюджетного дефіциту - Помірні
Підтримка мікро-, малого та середнього підприємництва - Високі
Підтримка фермерства - Високі
Партнерство для експорту продукції - Високі
Створення робочих місць з високою доданою вартістю - Високі
Автомобільний та спеціальний транспорт - Помірні
Сортування та переробка відходів - Високі
Навчання домедичної допомоги - Низькі
Навчання цивільного захисту - Низькі
Гуманітарна допомога переселенцям - Помірні
Соціальне забезпечення осіб з інвалідністю - Помірні
Соціальна допомога малозабезпеченим - Помірні
Психологічна допомога - Низькі
Гарантії медичного обслуговування - Низькі
Дошкільна та шкільна освіта - Помірні
Культура та бібліотеки - Помірні
Збереження природних ресурсів - Високі
Відновлення рекреаційних ресурсів - Низькі
Широполосний доступ до Інтернету - Помірні
Цифрова трансформація - Високі
Координація роботи волонтерів - Низькі
Інші потреби - Низькі

Пріоритезація питань охорони здоров'я

Питання реабілітації. Реабілітація військових, протезування та обслуговування протезів

Рекомендації у сфері охорони здоров'я

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (прийнятий 19.10.2017) запроваджує в Україні практику встановлення гарантій з медичного обслуговування – програму державних гарантій медичного обслуговування населення (далі - програма медичних гарантій) як перелік та обсяг медичних послуг та ліків, які оплачуються з державного бюджету на основі єдиних національних тарифів.

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» передбачає, що держава гарантує у межах програми медичних гарантій повну оплату коштом Державного бюджету України необхідних медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням: екстреної медичної допомоги; первинної

медичної допомоги; вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги; третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; **паліативної медичної допомоги; медичної реабілітації**; медичної допомоги дітям до 16 років; медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами. Тобто надання реабілітаційної допомоги оплачується з державного бюджету.

Згідно з Законом України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» регламентовано надання реабілітаційної допомоги на різних рівнях медичної допомоги.

Реабілітаційна допомога надається на первинному, спеціалізованому рівнях медичної допомоги. Координація руху пацієнтів з питань надання реабілітаційної допомоги між рівнями медичної допомоги здійснюється відповідно до індивідуального реабілітаційного плану.

Згідно з вищезазначеним законом органи місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законодавством:

1) забезпечують дотримання на території відповідної територіальної громади законодавства про реабілітацію;

2) організовують ефективне проведення реабілітації, сприяють формуванню оптимальної мережі реабілітаційних закладів, відділень, підрозділів;

3) здійснюють управління реабілітаційними закладами, закладами охорони здоров'я, що включають реабілітаційні відділення, підрозділи, які належать територіальним громадам або передані їм, організовують їх матеріально-технічне та фінансове забезпечення;

4) затверджують цільові програми розвитку системи реабілітації, здійснюють розподіл переданих з державного бюджету коштів у межах повноважень, визначених законодавством;

5) сприяють роботі громадських об'єднань, у тому числі громадських об'єднань осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, громадських об'єднань осіб з інвалідністю, залучають їх до співпраці та партнерства у цій сфері;

6) організовують інформування осіб з обмеженнями повсякденного функціонування про зміни у законодавстві про реабілітацію;

7) створюють умови для забезпечення осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, реабілітаційними послугами, допоміжними засобами реабілітації, медичними виробами (виробами медичного призначення) протягом усіх реабілітаційних періодів;

8) здійснюють інші повноваження у реабілітаційній галузі, визначені законодавством України.

Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я визначено Порядком організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2021 року № 1268.

Організація надання реабілітаційної допомоги на різних рівнях медичної допомоги

1. Надання реабілітаційної допомоги на первинному рівні медичної допомоги забезпечується:

фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу самостійно, зокрема у вигляді домашньої реабілітації;

фахівцями з реабілітації, які працюють у територіальних громадах (реабілітація у територіальній громаді);

фахівцями з реабілітації, які працюють в амбулаторних реабілітаційних закладах за однією або кількома професіями фахівців з реабілітації або у складі мультидисциплінарних реабілітаційних команд;

фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу самостійно та/або амбулаторними реабілітаційними закладами, що працюють разом з практиками (груповими практиками) первинної медичної допомоги.

Лікарі, які надають первинну медичну допомогу, направляють осіб, які потребують реабілітації, для надання реабілітаційної допомоги відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я та за потреби взаємодіють між собою.

2. Надання реабілітаційної допомоги на вторинному рівні медичної допомоги забезпечується в порядку, визначеному галузевими стандартами у сфері охорони здоров'я, в амбулаторних або стаціонарних умовах:

мультидисциплінарними реабілітаційними командами, які надають реабілітаційну допомогу в палатах гострої реабілітації у закладах охорони здоров'я;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами та окремими фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу особам, які потребують реабілітації, за місцем їх перебування в мобільному режимі;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами, які надають реабілітаційну допомогу у стаціонарних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації у закладах охорони здоров'я або стаціонарних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації, утворених на базі санаторно-курортних закладів незалежно від підпорядкування, типу і форми власності;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами та окремими фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу в амбулаторних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації у закладах охорони здоров'я;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами та окремими фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу в стаціонарних та амбулаторних реабілітаційних закладах.

3. Надання реабілітаційної допомоги на третинному рівні медичної допомоги забезпечується:

мультидисциплінарними реабілітаційними командами, які надають реабілітаційну допомогу в палатах гострої реабілітації у закладах охорони здоров'я;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами, які надають реабілітаційну допомогу особам, які потребують реабілітації, за місцем їх перебування в мобільному режимі;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами, які надають реабілітаційну допомогу у стаціонарних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації;

мультидисциплінарними реабілітаційними командами, які надають реабілітаційну допомогу в амбулаторних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації.

4. Реабілітаційні заклади надають стаціонарну та/або амбулаторну реабілітаційну допомогу протягом післягострого та довготривалого реабілітаційного періодів.

5. У стаціонарних реабілітаційних закладах та стаціонарних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації у закладах охорони здоров'я надається реабілітаційна допомога високого обсягу.

В амбулаторних реабілітаційних закладах, амбулаторних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації закладів охорони здоров'я, у разі проходження домашньої реабілітації або реабілітації у територіальній громаді обсяг реабілітаційної допомоги визначається відповідно до загальних мети та завдань реабілітації, зазначених в індивідуальному реабілітаційному плані особи, яка потребує реабілітації.

6. У стаціонарних реабілітаційних закладах та стаціонарних відділеннях післягострої та довготривалої реабілітації у закладах охорони здоров'я реабілітаційна допомога надається мультидисциплінарними реабілітаційними командами.

Спосіб надання амбулаторної реабілітаційної допомоги, домашньої реабілітації або реабілітації у територіальній громаді залежить від загальної мети, зазначеної в індивідуальному реабілітаційному плані, та може потребувати як залучення мультидисциплінарної реабілітаційної команди, так і окремих фахівців з реабілітації, що надають реабілітаційну допомогу згідно із законодавством.

7. Заклади охорони здоров'я, які надають вторинну (спеціалізовану) або третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу, під час надання медичної допомоги при станах здоров'я з гострим початком повинні забезпечити можливість надання реабілітаційної допомоги мультидисциплінарною реабілітаційною командою протягом гострого та післягострого реабілітаційних періодів згідно з [пунктами 24 та 25](#) цього Порядку і відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.

Реабілітаційні заклади, у складі яких функціонує мультидисциплінарна реабілітаційна команда, та реабілітаційні відділення, підрозділи, що функціонують у складі багатoproфільних закладів охорони здоров'я, зобов'язані мати кабінет асистивних технологій.

8. Реабілітаційні заклади, відділення, підрозділи:

розміщуються в будівлях та приміщеннях, що відповідають вимогам державних будівельних норм В.2.2-40:2018 “Інклюзивність будівель і споруд”. Відповідність будівель та приміщень вимогам безбар'єрності підтверджується документом, виданим фахівцем з питань технічного обстеження будівель та споруд, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат;

забезпечують надання домедичної допомоги та організацію надання екстреної (невідкладної) медичної допомоги у разі виникнення невідкладного стану в осіб під час надання реабілітаційної допомоги або під час їх перебування на території відповідного закладу, відділення, підрозділу;

зобов'язані організувати та забезпечити підбір та налаштування та/або виготовлення технічних та інших засобів реабілітації, забезпечення медичними виробами протягом надання реабілітаційної допомоги особам, які потребують реабілітації;

співпрацюють з питань освітньої діяльності із закладами вищої та фахової передвищої освіти, іншими суб'єктами освітньої діяльності, які мають ліцензію на надання освітніх послуг з фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти та/або здійснюють безперервний професійний розвиток фахівців з реабілітації згідно із законодавством. Це включає, але не обмежується забезпеченням проведення у

реабілітаційному закладі, відділенні, підрозділі клінічних практик фахівців з реабілітації, які навчаються у закладах вищої та фахової передвищої освіти, із залученням до клінічних супервізій фахівців з реабілітації, що працюють у цих закладах, відділеннях, підрозділах;

співпрацюють з питань обмежень життєдіяльності та реабілітації з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, органами соціального захисту населення, медико-соціальними експертними комісіями та лікарсько-консультативними комісіями, громадськими об'єднаннями фахівців з реабілітації осіб, які потребують реабілітації, уповноваженими органами професійного самоврядування.

9. Оснащення реабілітаційного закладу, відділення, підрозділу медичним та реабілітаційним обладнанням, технічними та іншими засобами реабілітації для тривалого використання, засобами зв'язку, комп'ютерною технікою, транспортними засобами здійснюється відповідно до таблиця матеріально-технічного оснащення, який затверджується МОЗ.

10. Державні реабілітаційні заклади, які діють в організаційно-правовій формі установи, мають бути реорганізовані, зокрема шляхом перетворення, відповідно до [частини першої](#) статті 11 Закону України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я” до 1 квітня 2022 року.

Організаційні засади фінансування реабілітаційної допомоги

11. Фінансування реабілітаційної допомоги здійснюється за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

12. Під час надання реабілітаційної допомоги застрахованій особі у разі настання нещасного випадку або професійного захворювання за рахунок Фонду соціального страхування відшкодовуються витрати на проїзд до місця проведення реабілітації і у зворотному напрямку, витрати на житло та харчування, транспортування багажу, на проїзд особи, яка її супроводжує.

13. Фінансування реабілітаційної допомоги, що надається під час проведення реабілітаційних заходів із надання комплексних послуг з реабілітації (абілітації) особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, дітям віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності (з метою запобігання виникненню інвалідності), здійснюється відповідно до [частини шостої](#) статті 20 Закону України “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”.

Реабілітаційні маршрути осіб, які потребують реабілітації, залежно від стану здоров'я

14. До реабілітаційних маршрутів осіб, які потребують реабілітації, відносяться:

1) реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з гострим початком, який складається з:

етапу надання реабілітаційної допомоги протягом гострого реабілітаційного періоду;

етапу надання реабілітаційної допомоги в стаціонарних умовах протягом післягострого реабілітаційного періоду та/або етапу надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або домашньої реабілітації, або реабілітації в територіальній громаді протягом післягострого реабілітаційного періоду;

етапу надання реабілітаційної допомоги протягом довготривалого реабілітаційного періоду;

2) реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з хронічним перебігом.

15. Медичні записи розділу першого індивідуального реабілітаційного плану заповнюються протягом гострого періоду, розділу другого - післягострого періоду, розділу третього - довготривалого реабілітаційного періоду.

16. Кожен з етапів надання реабілітаційної допомоги включає застосування всіх компонентів не менш як одного реабілітаційного циклу. У разі тривалого надання реабілітаційної допомоги застосування компонентів одного реабілітаційного циклу передбачає досягнення конкретних короткострокових реабілітаційних завдань.

Початок та закінчення кожного з етапів надання реабілітаційної допомоги супроводжуються проведенням первинного та заключного реабілітаційного обстеження, що відповідає початку та закінченню реабілітаційного циклу. У разі коли протягом одного етапу надання реабілітаційної допомоги виконується декілька реабілітаційних циклів, кожен цикл закінчується етапним реабілітаційним обстеженням.

Подальший етап реабілітаційного маршруту особи, яка потребує реабілітації, залежить від стану функціонування цієї особи при закінченні попереднього (гострого або післягострого) реабілітаційного періоду.

У разі виявлення мультидисциплінарною реабілітаційною командою ознак стійкого обмеження життєдіяльності, що зазначається в медичних записах індивідуального реабілітаційного плану, особу з обмеженнями повсякденного функціонування може бути направлено для проходження експертизи стійкого обмеження життєдіяльності з метою підтвердження стійкого обмеження життєдіяльності та встановлення статусу “особа з інвалідністю” або “дитина з інвалідністю” та продовження надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я та інших видів реабілітації, визначених законодавством.

Реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з гострим початком, етап надання реабілітаційної допомоги протягом гострого реабілітаційного періоду

17. Реабілітаційна допомога розпочинається після направлення від лікуючого лікаря nereабілітаційного відділення та після отримання інформованої згоди особи, яка потребує реабілітації, відповідно до вимог законодавства. Реабілітаційна допомога надається в мобільному режимі або в палатах гострої реабілітації у закладах охорони здоров'я.

Реабілітаційна допомога розпочинається з проведення первинного реабілітаційного обстеження (первинного огляду) лікарем фізичної та реабілітаційної медицини та фахівцями з реабілітації - членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди реабілітаційного відділення або підрозділу.

Під час проведення первинного реабілітаційного обстеження лікуючий лікар зобов'язаний надати, а лікар фізичної та реабілітаційної медицини зобов'язаний отримати від лікуючого лікаря повний обсяг медичної інформації про стан здоров'я особи, яка потребує реабілітації, подальший перебіг діагностичного та лікувального процесу, наявні медичні обмеження та застереження щодо надання реабілітаційної допомоги цій особі. У разі потреби лікар фізичної та реабілітаційної медицини узгоджує з лікуючим лікарем обсяг додаткових діагностичних та лікувальних заходів, необхідних для надання реабілітаційної допомоги.

Результати первинного реабілітаційного обстеження, які включають визначені членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди завдання реабілітаційної допомоги протягом гострого реабілітаційного періоду, необхідні реабілітаційні

втручання, зокрема із кількісною потребою у фахівцях з реабілітації, технічних та інших засобів реабілітації та медичних виробів, мають бути внесені до медичних записів розділу першого індивідуального реабілітаційного плану.

Обсяг реабілітаційної допомоги протягом гострого реабілітаційного періоду є низьким. За потреби обсяг реабілітаційної допомоги може бути збільшений, що має бути зазначено в медичних записах розділу першого індивідуального реабілітаційного плану.

Графік проведення реабілітаційних сесій під час надання реабілітаційної допомоги протягом гострого реабілітаційного періоду має бути скоординований із наданням медичної допомоги для забезпечення фізичної доступності особи, яка потребує реабілітації, в зазначений час. У разі змін стану здоров'я особи або погіршення загального стану, або у разі переведення особи до іншого закладу/відділення медичні працівники відповідного відділення повідомляють про це лікаря фізичної та реабілітаційної медицини або іншому члену мультидисциплінарної реабілітаційної команди реабілітаційного відділення або підрозділу.

Після завершення гострого реабілітаційного періоду члени мультидисциплінарної реабілітаційної команди проводять заключне реабілітаційне обстеження особи, яка потребує реабілітації, з визначенням змін стану повсякденного функціонування, стану досягнення завдань, встановлених під час первинного реабілітаційного обстеження, визначенням реабілітаційного прогнозу та плануванням подальшої реабілітаційної допомоги. Етапне реабілітаційне обстеження проводиться у разі значної тривалості реабілітаційної допомоги не рідше одного разу у два тижні.

Подальший реабілітаційний маршрут особи, яка потребує реабілітації, після завершення гострого реабілітаційного періоду може бути таким:

якщо особа не потребує подальшої реабілітації у разі відсутності обмежень повсякденного функціонування, надання реабілітаційної допомоги завершується;

якщо особа потребує продовження реабілітаційної допомоги в амбулаторному відділенні післягострої та довготривалої реабілітації або амбулаторному реабілітаційному закладі, зокрема реабілітаційних сесій з фізичної терапії, ерготерапії, терапії мови та мовлення, психологічної допомоги, або під час домашньої реабілітації у разі наявності незначних за вираженістю обмежень повсякденного функціонування, надання реабілітаційної допомоги продовжується етапом надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або домашньої реабілітації, або реабілітації в територіальній громаді протягом післягострого реабілітаційного періоду;

якщо особа потребує продовження реабілітаційної допомоги високого обсягу в стаціонарному відділенні післягострої та довготривалої реабілітації у разі наявності помірних та значних за вираженістю обмежень повсякденного функціонування та функціональної можливості особи, яка потребує реабілітації, брати активну участь у реабілітаційній допомозі високого обсягу, надання реабілітаційної допомоги продовжується етапом надання реабілітаційної допомоги в стаціонарних умовах протягом післягострого реабілітаційного періоду;

якщо особа, яка потребує реабілітації, не може брати участі у реабілітаційній допомозі високого обсягу та/або потребує догляду або паліативної допомоги у разі наявності виражених обмежень життєдіяльності та/або відсутності функціональної

можливості особи брати участь у реабілітаційній допомозі високого обсягу та/або наявності захворювання (травми), що обмежує життя або загрожує життю, надання реабілітаційної допомоги продовжується у вигляді періодичної підтримуючої реабілітаційної допомоги та/або особу направляють для забезпечення медсестринського догляду, та/або особу направляють для проходження експертизи стійкого обмеження життєдіяльності з подальшим встановленням статусу “особа з інвалідністю” або “дитина з інвалідністю”, та/або особу направляють для надання паліативної допомоги.

Реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з гострим початком, етап надання реабілітаційної допомоги в стаціонарних умовах протягом післягострого реабілітаційного періоду

18. Реабілітаційна допомога розпочинається одразу ж після закінчення гострого реабілітаційного періоду та відповідає принципам послідовності та безперервності.

Особу, яка потребує реабілітації, направляють для стаціонарної реабілітаційної допомоги у післягострому реабілітаційному періоді за результатами заключного реабілітаційного обстеження, проведеного мультидисциплінарною реабілітаційною командою наприкінці гострого реабілітаційного періоду.

У разі коли протягом гострого реабілітаційного періоду реабілітаційна допомога не надавалася або якщо після закінчення гострого реабілітаційного періоду особа була направлена для забезпечення медсестринського догляду, особа, яка потребує реабілітації, може бути направлена для стаціонарної реабілітаційної допомоги лікуючим лікарем або лікарем, що надає первинну медичну допомогу, проте рішення щодо початку стаціонарної реабілітаційної допомоги приймається лікарем фізичної та реабілітаційної медицини за результатами первинного реабілітаційного обстеження, до якого за потреби можуть бути залучені необхідні фахівці з реабілітації.

Стаціонарна реабілітаційна допомога починається з проведення первинного реабілітаційного обстеження лікарем фізичної та реабілітаційної медицини та фахівцями з реабілітації - членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди.

Під час здійснення первинного реабілітаційного обстеження на початку етапу надання реабілітаційної допомоги протягом післягострого реабілітаційного періоду в стаціонарних умовах лікуючий лікар зобов'язаний надати, а лікар фізичної та реабілітаційної медицини зобов'язаний отримати від лікуючого лікаря, який направляє особу, яка потребує реабілітації, повний обсяг медичної інформації щодо цієї особи. На підставі зазначеної інформації лікар фізичної та реабілітаційної медицини визначає медичні обмеження та застереження щодо надання реабілітаційної допомоги, про що інформує інших членів мультидисциплінарної реабілітаційної команди. У разі необхідності лікар фізичної та реабілітаційної медицини може призначати додаткові діагностичні обстеження.

За результатами проведеного первинного реабілітаційного обстеження складається розділ другий індивідуального реабілітаційного плану, який містить загальні мету та завдання стаціонарної реабілітації з визначенням орієнтовних строків їх досягнення, перелік необхідних реабілітаційних заходів, потреби у кількості фахівців з реабілітації, реабілітаційному та іншому обладнанні. Після затвердження розділу другого індивідуального реабілітаційного плану кожен фахівець з реабілітації, залучений до надання реабілітаційної допомоги особі, яка потребує реабілітації, в рамках своїх професійних компетентностей за результатами

реабілітаційного обстеження самостійно складає програму реабілітаційної терапії відповідно до професії, реалізує та оцінює досягнення особою реабілітаційних завдань, зазначених в індивідуальному реабілітаційному плані. Одночасно визначається потреба у технічних та інших засобах реабілітації та медичних виробках.

Стаціонарна реабілітаційна допомога високого обсягу надається фахівцями з реабілітації реабілітаційного закладу, відділення, підрозділу протягом не менш як п'ять днів на тиждень відповідно до розділу другого індивідуального реабілітаційного плану.

Зміни до загальних мети та завдань, визначених за результатами первинного реабілітаційного обстеження, вносяться до медичних записів індивідуального реабілітаційного плану після загального обговорення та затвердження лікарем фізичної та реабілітаційної медицини на щотижневих зборах мультидисциплінарної реабілітаційної команди.

Тривалість надання стаціонарної реабілітаційної допомоги залежить від визначених строків досягнення загальних мети та завдань стаціонарної реабілітації.

Перед закінченням етапу реабілітаційної допомоги протягом післягострого реабілітаційного періоду в стаціонарних умовах члени мультидисциплінарної реабілітаційної команди проводять заключне реабілітаційне обстеження особи з визначенням змін стану її функціонування, стану досягнення завдань, визначених під час первинного реабілітаційного обстеження, визначенням поточного реабілітаційного прогнозу та плануванням подальших циклів реабілітаційної допомоги. Етапне реабілітаційне обстеження проводиться при значній тривалості реабілітаційної допомоги не рідше одного разу у два тижні.

Під час надання стаціонарної реабілітаційної допомоги мультидисциплінарною реабілітаційною командою до роботи команди залучається соціальний працівник, який забезпечує взаємодію із службами соціального захисту з метою вчасної організації модифікації середовища, до якого особа, яка потребує реабілітації, повернеться після надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я та організації забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації після закінчення стаціонарної реабілітаційної допомоги.

Подальший реабілітаційний маршрут особи, яка потребує реабілітації, після завершення етапу надання реабілітаційної допомоги протягом післягострого реабілітаційного періоду в стаціонарних умовах може бути таким:

якщо особа не потребує подальшої реабілітації у разі відсутності обмежень повсякденного функціонування, надання реабілітаційної допомоги завершується;

якщо особа потребує продовження реабілітаційної допомоги в амбулаторному відділенні післягострої та довготривалої реабілітації або амбулаторному реабілітаційному закладі, зокрема реабілітаційних сесій з фізичної терапії, ерготерапії, терапії мови та мовлення, психологічної допомоги, або при домашній реабілітації, або реабілітації у територіальній громаді у разі наявності незначних за вираженістю обмежень життєдіяльності, надання реабілітаційної допомоги продовжується етапом надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або домашньої реабілітації, або реабілітації в територіальній громаді протягом післягострого реабілітаційного періоду.

Реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з гострим початком, етап надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або домашньої реабілітації, або

реабілітації в територіальній громаді протягом післягострого реабілітаційного періоду

19. Початок надання реабілітаційної допомоги особі, яка потребує реабілітації, ґрунтується на результатах заключного реабілітаційного обстеження, проведеного мультидисциплінарною реабілітаційною командою наприкінці попереднього етапу надання реабілітаційної допомоги.

У разі коли протягом попередніх етапів реабілітаційна допомога не надавалась, особу, яка потребує реабілітації, може бути направлено для амбулаторної реабілітаційної допомоги лікуючим лікарем або лікарем, що надає первинну медичну допомогу, проте рішення щодо початку амбулаторної реабілітаційної допомоги приймається лікарем фізичної та реабілітаційної медицини за результатами первинного реабілітаційного обстеження, до якого за потреби можуть бути залучені необхідні фахівці з реабілітації.

Під час надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або домашньої реабілітації, або реабілітації в територіальній громаді комплекс реабілітаційних втручань спрямовується на досягнення загальної мети та завдань, визначених на попередньому етапі, та ґрунтується на інформації про фактичні зміни функціонального стану особи, якій надавалась реабілітаційна допомога протягом попередніх етапів.

Амбулаторна реабілітаційна допомога починається з проведення первинного реабілітаційного обстеження лікарем фізичної та реабілітаційної медицини (первинний огляд перед початком надання амбулаторної реабілітаційної допомоги) та фахівцями з реабілітації - членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди, кількісний та професійний склад яких залежить від особливостей обмеження повсякденного функціонування особи.

Під час здійснення первинного реабілітаційного обстеження лікуючий лікар зобов'язаний надати, а лікар фізичної та реабілітаційної медицини зобов'язаний отримати від лікуючого лікаря, який направляє особу, яка потребує реабілітації, повний обсяг медичної інформації про цю особу. На підставі зазначеної інформації лікар фізичної та реабілітаційної медицини визначає медичні обмеження та застереження щодо надання реабілітаційної допомоги, про що інформує інших членів мультидисциплінарної реабілітаційної команди. У разі необхідності лікар фізичної та реабілітаційної медицини може призначити додаткові діагностичні обстеження.

За результатами проведеного первинного реабілітаційного обстеження фахівцями з реабілітації доповнюється (складається) розділ другий індивідуального реабілітаційного плану, який містить загальну мету, що була визначена на попередніх етапах, та загальні завдання етапу амбулаторної реабілітаційної допомоги з визначенням орієнтовних строків їх досягнення, перелік необхідних реабілітаційних заходів, потреб у фахівцях з реабілітації, реабілітаційному та іншому обладнанні, технічних та інших засобах реабілітації та медичних виробках. Після внесення змін (затвердження) розділу другого індивідуального реабілітаційного плану кожен фахівець з реабілітації, залучений до надання реабілітаційної допомоги особі, яка потребує реабілітації, в рамках своїх професійних компетентностей за результатами реабілітаційного обстеження самостійно складає програму реабілітаційної терапії відповідно до професії, реалізує та оцінює досягнення особою реабілітаційних завдань, зазначених в індивідуальному реабілітаційному плані. Одночасно

визначається (коригується) потреба у технічних та інших засобах реабілітації та медичних виробках.

Подальші зміни загальних мети та завдань вносяться до медичних записів індивідуального реабілітаційного плану після загального обговорення на зборах мультидисциплінарної реабілітаційної команди амбулаторного реабілітаційного закладу, відділення, підрозділу та затверджуються лікарем фізичної та реабілітаційної медицини.

У разі надання реабілітаційної допомоги в амбулаторному реабілітаційному закладі або фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу самостійно, або домашньої реабілітації, або реабілітації у територіальній громаді реалізується програма фізичної терапії або ерготерапії, або терапії мови та мовлення, або психологічної допомоги відповідно до загальної мети, зазначеної у розділі другому індивідуального реабілітаційного плану особи, яка потребує реабілітації, з урахуванням медичних обмежень та застережень щодо надання реабілітаційної допомоги.

Тривалість та обсяг надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах або домашньої реабілітації, або реабілітації в територіальній громаді залежить від мети та завдань на цьому етапі реабілітації.

Під час надання реабілітаційної допомоги в амбулаторних умовах протягом післягострого реабілітаційного періоду фахівці з реабілітації проводять етапні (заклучні у разі закінчення надання допомоги) реабілітаційні обстеження особи з визначенням змін стану її функціонування, стану досягнення завдань, визначенням поточного реабілітаційного прогнозу та плануванням подальших циклів реабілітаційної допомоги, що вносяться до медичних записів розділу другого індивідуального реабілітаційного плану.

Подальший реабілітаційний маршрут особи, яка потребує реабілітації, після завершення післягострого реабілітаційного періоду може бути таким:

якщо особа не потребує подальшої реабілітації у разі відсутності обмежень повсякденного функціонування, надання реабілітаційної допомоги завершується;

якщо особа потребує періодичної підтримуючої реабілітаційної допомоги, що надається в стаціонарних або амбулаторних умовах (зокрема в амбулаторних реабілітаційних закладах), або фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу самостійно, або домашньої реабілітації (фізичної терапії, ерготерапії, терапії мови та мовлення, психологічної допомоги тощо), або реабілітації у територіальній громаді з метою запобігання втраті та/або підтримки досягнутого рівня функціонування, надання реабілітаційної допомоги продовжується етапом надання реабілітаційної допомоги протягом довготривалого реабілітаційного періоду.

Реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з гострим початком, етап надання реабілітаційної допомоги протягом довготривалого реабілітаційного періоду

20. Надається періодична підтримуюча реабілітаційна допомога, яка відповідає принципам послідовності та безперервності.

Періодична підтримуюча реабілітаційна допомога може надаватися в стаціонарних або амбулаторних реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, фахівцями з реабілітації, які надають реабілітаційну допомогу самостійно, а також у вигляді домашньої реабілітації або реабілітації у територіальній громаді. У разі надання стаціонарної реабілітаційної допомоги її обсяг має бути високим.

Особу, яка потребує реабілітації, лікуючий лікар, або лікар, що надає первинну медичну допомогу, або медико-соціальна експертна комісія, або лікарсько-консультативна комісія, направляють для надання періодичної підтримуючої реабілітаційної допомоги протягом довготривалого реабілітаційного періоду за результатами заключного (етапного) реабілітаційного обстеження, проведеного наприкінці попереднього етапу. Рішення щодо початку, формату та обсягу підтримуючої реабілітаційної допомоги приймається за результатами реабілітаційного обстеження особи, яка потребує реабілітації.

Реабілітаційний маршрут при стані здоров'я з хронічним перебігом

21. Особі, яка потребує реабілітаційної допомоги, за наявності стану здоров'я з хронічним перебігом надається періодична підтримуюча реабілітаційна допомога. Реабілітаційний період, протягом якого надається така допомога, є довготривалим.

Реабілітаційна допомога у сфері охорони здоров'я при станах здоров'я з хронічним перебігом розпочинається після направлення для надання реабілітаційної допомоги лікуючим лікарем або лікарем, що надає первинну медичну допомогу, або медико-соціальною експертною комісією, або лікарсько-консультативною комісією.

Передумовою початку надання реабілітаційної допомоги є здійснення повного обсягу діагностичних заходів відповідно до клінічного протоколу, встановлення діагнозу захворювання (стану здоров'я) та надання лікуючим лікарем або лікарем, що надає первинну медичну допомогу, лікарю фізичної та реабілітаційної медицини цієї інформації з метою визначення ним медичних обмежень та застережень щодо надання реабілітаційної допомоги фахівцями з реабілітації.

Загальні мета та завдання реабілітаційної допомоги залежно від фази захворювання (загострення або ремісія тощо) мають бути спрямовані на запобігання втраті та/або уповільнення втрати, та/або підтримку, та/або компенсацію, та/або покращення, або відновлення функціонування особи, яка потребує реабілітації, та зазначаються у медичних записах розділу третього індивідуального реабілітаційного плану особи, яка потребує

Набрала чинності постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення реабілітаційних заходів» від 19 січня 2022 року № 31 та постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації).

Для організації роботи реабілітаційного, паліативного відділення на території Покровської селищної громади необхідно зайти на сайт НЦСУ та ознайомитись з пакетом медичних послуг на цих напрямках, з вимогами до закладу для того щоб було можливо укласти договір з НСЗУ по цим напрямкам (умови закупівлі медичних послуг, обсяги медичних та реабілітаційних послуг, додаються – Додаток 1,2,3,4). Придбати необхідно оснащення, отримати кваліфікацію спеціалістам для організації роботи.

Рекомендації для місцевих органів влади та дорожня карта з організації психосоціальної допомоги ветеранам та членам їхніх родин:

Відповідно до статті 11 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” особи, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, члени сімей таких осіб, члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України,

визначені Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (далі – Закон), мають право на безоплатну психологічну допомогу.

Коштом бюджетної програми КПКВК 1501040 “Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та членів їх сімей (при здійсненні заходів із психологічної реабілітації), членів сімей загиблих (померлих) таких осіб, виготовлення для них бланків посвідчень та нагрудних знаків” здійснюється психологічна реабілітація осіб (далі – отримувач послуг), яким установлено один з таких статусів: учасника бойових дій; особи з інвалідністю внаслідок війни; учасника війни; постраждалого учасника Революції Гідності; члена сім’ї загиблого (померлого) ветерана війни; члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України. До отримувачів послуг належать також члени сім’ї учасника бойових дій; особи з інвалідністю внаслідок війни; учасника війни; постраждалого учасника Революції Гідності зазначених вище категорій. На період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення або скасування до отримувачів послуг належать також військовослужбовці (резервісти, військовозобов’язані, добровольці Сил територіальної оборони) Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовці військових прокуратур, поліцейські, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці МВС, Управління державної охорони, Держспецзв’язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, співробітники Служби судової охорони, особи, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, інших утворених відповідно до законів військових формувань, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та члени їх сімей.

Підставами надання послуг із психологічної реабілітації є:

- 1) направлення лікаря, який надає первинну медичну допомогу, або направлення лікуючого лікаря;
- 2) особисте звернення отримувача послуг.

Цілі, завдання та етапи відновлення

	Етап 1: 2022-2023 рр.	Етап 2: 2024 - 2025	Етап 3: 2026 – 2032
Проблема №1: створення реабілітаційного центру, відділення			
Стратегічна ціль	відновлення втрачених або знижених функцій із-за хвороби, травми і т.д., у разі неможливості відновлення – надання паліативної допомоги, відновленні та збереженні		

	Етап 1: 2022-2023 рр.	Етап 2: 2024 - 2025	Етап 3: 2026 – 2032
	психічного здоров'я, попередження розвитку психічних та поведінкових розладів, зменшення потреби у госпіталізації та покращення якості життя		
Ризики	Необхідність знаходження донорів, фінансового забезпечення для створення відділення, центру реабілітації, його оснащення		
Якісні показники досягнення цілей	Відновлення знижених або втрачених функцій. Забезпечення якості життя реабілітаційним хворим. Попередження розвитку психічних та поведінкових розладів, зниження спричинення шкоди собі або іншим особам, зниження рівня стресу та його шкідливої дії на стан здоров'я		
Зв'язок з іншими галузями, напрямками	Мінветеранів, Мінінтеграція. Національна асоціація реабілітологів. Національна психологічна асоціація, Громадські організації з надання психологічної допомоги,		
Завдання на досягнення цілі	Завдання 1. Визначення необхідної кількості ресурсів (фінансових, кадрових) для створення реабілітаційного відділення або центру. 2. Визначення потреби з надання медичної допомоги з реабілітації 3. Зв'язатися з Мінветеранів для налагодження зв'язку для надання реабілітаційної допомоги		

	Етап 1: 2022-2023 рр.	Етап 2: 2024 - 2025	Етап 3: 2026 – 2032
	ветеранам та членам їх сімей		

Додаток 1
МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДОРΟΣЛИХ ТА ДІТЕЙ ВІД ТРЬОХ РОКІВ З
УРАЖЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Обсяг медичних та реабілітаційних послуг, який надавач зобов'язується надавати за договором відповідно до функціонального стану пацієнта/пацієнтки (специфікація)

1. Проведення первинного реабілітаційного обстеження членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди проводиться з використанням специфічних для конкретного клінічного діагнозу міжнародних стандартизованих інструментів обстеження та оцінки (шкали/тести/опитувальники).
2. Постановка реабілітаційного діагнозу та складання індивідуального реабілітаційного плану на основі офіційних форм документування МКФ з використанням специфічних для конкретної нозології стандартизованих інструментів оцінювання (шкали/тести/опитувальники). Загальні мета та завдання, визначені в індивідуальному реабілітаційному плані, повинні бути специфічні, вимірювані, досяжні, реалістичні та визначені в часі. Оцінювання стану функціонування, показань та протипоказань до реабілітаційної допомоги в амбулаторних та/або стаціонарних умовах.
3. Надання послуг з реабілітації у сфері охорони здоров'я за напрямом опорно-рухової реабілітації та/або післяопераційної реабілітації відповідно до складеного індивідуального реабілітаційного плану та постійний моніторинг стану пацієнта/пацієнтки.
4. Здійснення моніторингу клінічного стану пацієнта/пацієнтки, поточного контролю за виконанням та коригування індивідуального реабілітаційного плану з оцінюванням прогресу в досягненні намічених мети та завдань.
5. Визначення реабілітаційного прогнозу мультидисциплінарною реабілітаційною командою за результатами реабілітаційного обстеження для планування подальшого реабілітаційного маршруту пацієнта/пацієнтки.
6. Проведення лабораторних обстежень, зокрема:
  - a. розгорнутий клінічний аналіз крові;
  - b. біохімічний аналіз крові (загальний білок, креатинін, сечовина, С-реактивний білок);
  - c. глюкоза в цільній крові або сироватці крові;
  - d. загальний аналіз сечі;
  - e. інші лабораторні дослідження відповідно до потреб пацієнтів (за умови наявності відповідного обладнання у закладі та стаціонарного лікування пацієнта/пацієнтки).
7. Проведення інструментальних обстежень відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.
8. Консультування пацієнта/пацієнтки лікарями інших спеціальностей відповідно до нозології та стану пацієнта/пацієнтки.
9. Організація навчання пацієнтів/родини/доглядачів особливостям догляду, запобігання можливих ускладнень та дотриманню рекомендацій на всіх етапах надання допомоги.
10. Психологічний супровід пацієнтів після перенесених травм та/або післяопераційних втручань, в тому числі учасникам операції об'єднаних сил (ООС) з наданням подальших рекомендацій та/або спрямуванням (за показами) для отримання медичної допомоги або психологічної реабілітації.
11. Забезпечення харчування в умовах стаціонару.

Додаток 2
**МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДОРΟΣЛИХ ТА ДІТЕЙ ВІД ТРЬОХ РОКІВ З УРАЖЕННЯМ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ**

Умови закупівлі медичних послуг

Умови надання послуги: амбулаторно та/або стаціонарно.

Підстави надання послуги:

- направлення лікаря з надання ПМД, якого обрано за декларацією про вибір лікаря;
- направлення лікуючого лікаря;
- переведення з іншого закладу/клінічного підрозділу закладу.

Вимоги до організації надання послуги:

1. Забезпечення спеціального навчання всіх співробітників, які залучені до надання послуг з реабілітації у сфері охорони здоров'я та/або раннього втручання.
2. Визначення реабілітаційного прогнозу мультидисциплінарною командою.
3. Забезпечення цілодобового медсестринського догляду (у разі надання реабілітаційної допомоги в умовах стаціонару).
4. Оцінювання болю та своєчасне знеболення (ненаркотичними препаратами) на всіх етапах надання допомоги пацієнту/пацієнтці.
5. При наданні послуг у стаціонарних умовах забезпечення щоденно кожної відповідної терапії згідно з індивідуальним реабілітаційним планом фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, логопедії, психології, консультування, пов'язаного з протезуванням, ортезуванням протягом щонайменше 5 днів на тиждень.
6. Забезпечення можливості проведення лабораторних та інструментальних досліджень у закладі або на умовах договору підряду.
7. Наявність просторого туалету, обладнаного для осіб, які користуються кріслами-колісними, достатньо просторого для одночасного перебування пацієнта/пацієнтки та фахівця з реабілітації, який надає реабілітаційну допомогу.
8. Взаємодія з іншими надавачами медичних послуг, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах дітей, територіальними центрами соціального обслуговування населення, іншими надавачами соціальних послуг, в тому числі неурядовими та благодійними організаціями, правоохоронними органами, підприємствами, установами та організаціями, засобами масової інформації, органами місцевого самоврядування на території обслуговування в інтересах своєчасного та ефективного надання допомоги пацієнтам/пацієнткам.
9. Обов'язкове інформування пацієнта/пацієнтки щодо можливості отримання інших необхідних медичних послуг безоплатно за рахунок коштів програми медичних гарантій.
10. Інформування пацієнтів щодо можливостей профілактики та лікування, залучення пацієнтів до прийняття рішень щодо їх здоров'я, узгодження плану лікування з пацієнтами відповідно до їх очікувань та можливостей.
11. При наданні послуг у стаціонарних умовах наявність окремих сімейних палат, обладнаних відповідно до табелю оснащення профільного відділення, для сумісного перебування батьків або членів родини або інших законних представників разом з дитиною упродовж надання їй медичних послуг та/або реабілітаційних послуг у сфері охорони здоров'я.
12. Наявність затвердженої програми з інфекційного контролю та дотримання заходів із запобігання інфекційним захворюванням, пов'язаним з наданням медичної та реабілітаційної допомоги, відповідно до чинних наказів МОЗ.
13. Наявність локальних документів з інфекційного контролю за особливо небезпечними інфекційними хворобами (ОНІХ) та запобігання їх розповсюдженню з обов'язково відпрацьованим сценарієм щодо впровадження протиепідемічного

Додаток 3
МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДОРΟΣЛИХ ТА ДІТЕЙ ВІД ТРЬОХ РОКІВ З
УРАЖЕННЯМ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

Умови закупівлі медичних послуг

Умови надання послуги: амбулаторно та/або стаціонарно.

Підстави надання послуги:

- ☐ направлення лікаря ПМД, якого обрано за декларацією про вибір лікаря;
- ☐ направлення лікуючого лікаря;
- ☐ переведення з іншого закладу/клінічного підрозділу закладу.

Вимоги до організації надання послуги:

1. Забезпечення спеціального навчання всіх співробітників, які залучені до надання послуг з реабілітації у сфері охорони здоров'я та/або раннього втручання.
2. Визначення реабілітаційного прогнозу мультидисциплінарною командою.
3. Забезпечення цілодобового медсестринського догляду (у разі надання реабілітаційної допомоги в умовах стаціонару).
4. Забезпечення можливості проведення лабораторних та інструментальних досліджень у закладі або на умовах договору підряду.
5. Оцінювання болю та своєчасне знеболення (ненаркотичними препаратами) на всіх етапах надання допомоги пацієнту/пацієнтці.
6. При наданні послуг у стаціонарних умовах забезпечення щоденно кожної відповідної терапії згідно з індивідуальним реабілітаційним планом фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, логопедії, психології, консультування, пов'язаного з протезуванням, ортезуванням протягом щонайменше 5 днів на тиждень.
7. Наявність просторного туалету, обладнаного для осіб, які користуються кріслами-колісними, достатньо великого для одночасного перебування пацієнта/пацієнтки та фахівця з реабілітації, який надає реабілітаційну допомогу.
8. Взаємодія з іншими надавачами медичних послуг, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах дітей, територіальними центрами соціального обслуговування населення, іншими надавачами соціальних послуг, в тому числі неурядовими та благодійними організаціями, правоохоронними органами, підприємствами, установами та організаціями, засобами масової інформації, органами місцевого самоврядування на території обслуговування в інтересах своєчасного та ефективного надання допомоги пацієнтам/пацієнткам.
9. Обов'язкове інформування пацієнта/пацієнтки щодо можливості отримання інших необхідних медичних послуг безоплатно за рахунок коштів програми медичних гарантій.
10. Інформування пацієнтів щодо можливостей профілактики та лікування, залучення пацієнтів до прийняття рішень щодо їх здоров'я, узгодження плану лікування з пацієнтами відповідно до їх очікувань та можливостей.
11. При наданні послуг у стаціонарних умовах наявність окремих сімейних палат, обладнаних відповідно до табелю оснащення профільного відділення, для сумісного перебування батьків або членів родини або інших законних представників разом з дитиною упродовж надання їй медичних послуг та/або реабілітаційних послуг в сфері охорони здоров'я.
12. Наявність програми з інфекційного контролю та дотримання заходів із запобігання інфекціям, пов'язаним з наданням медичної та реабілітаційної допомоги, відповідно до чинних наказів МОЗ.
13. Наявність локальних документів з інфекційного контролю за особливо небезпечними інфекційними хворобами (ОНІХ) та запобігання їх розповсюдженню з обов'язково відпрацьованим сценарієм щодо впровадження протиепідемічного режиму у ЗОЗ та його

МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДОРΟΣЛИХ ТА ДІТЕЙ ВІД ТРЬОХ РОКІВ З УРАЖЕННЯМ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

Обсяг медичних та реабілітаційних послуг, який надавач зобов'язується надавати за договором відповідно до функціонального стану пацієнта/пацієнтки (специфікація)

1. Проведення первинного реабілітаційного обстеження членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди проводиться з використанням специфічних для конкретного клінічного діагнозу міжнародних стандартизованих інструментів обстеження та оцінки (шкали/тести/опитувальники).
2. Постановка реабілітаційного діагнозу та складання індивідуального реабілітаційного плану на основі офіційних форм документування МКФ з використанням специфічних для конкретної нозології стандартизованих інструментів оцінювання (шкали/тести/опитувальники). Загальні мета та завдання, визначені в індивідуальному реабілітаційному плані, повинні бути специфічні, вимірюванні, досяжні, реалістичні та визначені в часі. Оцінювання стану функціонування, показань та протипоказань до реабілітаційної допомоги в амбулаторних та/або стаціонарних умовах.
3. Надання послуг з реабілітації у сфері охорони здоров'я за напрямом нейрореабілітації відповідно до складеного індивідуального реабілітаційного плану та поточний моніторинг стану пацієнта/пацієнтки.
4. Здійснення моніторингу клінічного стану пацієнта/пацієнтки, поточного контролю за виконанням та коригування індивідуального реабілітаційного плану з оцінюванням прогресу в досягненні намічених мети та завдань за результатами реабілітаційного обстеження.
5. Визначення реабілітаційного прогнозу мультидисциплінарною реабілітаційною командою за результатами реабілітаційного обстеження для планування подальшого реабілітаційного маршруту пацієнта/пацієнтки.
6. Проведення лабораторних обстежень, зокрема:
  - a. розгорнутий клінічний аналіз крові;
  - b. біохімічний аналіз крові (загальний білок, креатинін, сечовина, С-реактивний білок);
  - c. глюкоза в цільній крові або сироватці крові;
  - d. загальний аналіз сечі;
  - e. інші лабораторні дослідження відповідно до потреб пацієнтів (за умови наявності відповідного обладнання у закладі та стаціонарного лікування пацієнта/пацієнтки).
7. Проведення інструментальних обстежень відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.
8. Консультування пацієнта/пацієнтки лікарем-невропатологом та/або лікарем-неврологом дитячим, та лікарями інших спеціальностей відповідно до нозології та стану пацієнта/пацієнтки.
9. Консультування пацієнта/пацієнтки логопедом (терапевтом мови та мовлення).
10. Організація навчання пацієнтів/родини/доглядачів особливостям догляду, запобіганню можливих ускладнень та дотриманню рекомендацій на всіх етапах надання допомоги.
11. Психологічний супровід пацієнтів з ураженням нервової системи, в тому числі учасникам операції об'єднаних сил (ООС) з наданням подальших рекомендацій та/або спрямуванням (за показами) для отримання подальшої медичної допомоги або психологічної реабілітації.
12. Забезпечення харчування в умовах стаціонару.

© Чибісова Ірина

Глава 4. Зміцнення інституційної та фінансової спроможності

В Дрогобицькій міській територіальній громаді відповідно до статті 14 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" створені органи самоорганізації населення:

Залужанський сільський комітет «Громадська ініціатива»

Нагуєвицький сільський комітет «Прометей»

Сільський комітет «Надія» с. Снятинка

Дрогобицька міська територіальна громада є учасником декількох об'єднань органів місцевого самоврядування.

Однак, не є учасником жодної із міжнародних асоціацій (об'єднань) органів місцевого самоврядування, не є учасником об'єднання євро регіонального співробітництва чи учасником європейського об'єднання територіального співробітництва.

Форми участі громадськості місцевої ради у процесах підготовки та прийняття рішень:

- збір інформації про потреби громади здійснюється через депутата місцевої ради на закріпленому виборчому окрузі або депутатська група формує рейтинг потреб виборців. Ці потреби враховуються при розробці планів і програми економічного та соціального розвитку ТГ;

- планування роботи ради здійснюється з урахуванням пропозицій трудових колективів, громадських організацій, об'єднань, рухів, громадян тощо

- обговорення проектів рішень, які підлягають обговоренню, здійснюється через їх оприлюднення на дошках оголошень, офіційних інтернет-ресурсах

- участь громадськості у голосуванні. Якщо по проекту проводилась громадська експертиза, громадські слухання або консультації, то після проголошення змісту питання головуючий оголошує текст їх висновку.

Одночасно громадськість має залучатись до реалізації різних проєктів місцевих ініціатив у галузі освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, спорту, благоустрою та озеленення місцевої громади, підготовки укриттів у воєнний час.

Рекомендовано посилити співпрацю з громадськими об'єднаннями та створити громадську раду. Громадські ради існують у більшості правових держав. Вони створюються у різних формах та сферах суспільного життя для підвищення ефективності державного управління і підвищення якості розроблюваних політик та рішень. Це можуть бути як форми громадських рад при органах влади, так і більш глобальні ініціативи на кшталт громадянських асамблей чи місцевих об'єднань. Це надасть громадянам можливість краще представляти свої інтереси та підвищить рівень довіри до влади.

1. Створення громадських рад та активна співпраця з ними сприяють формуванню інвестиційного іміджу міста та залученості громадян до прийняття рішень про партнерства, спільні проєкти з міжнародними фондами та ініціативи транскордонної співпраці. Ключове завдання громадських рад — представляти інтереси громадян під час формування та реалізації державної політики. В залежності

від діяльності органу, при якому сформовано громаду, вона може виконувати різні функції.

2. Громада має інформувати громадськість про результати своєї діяльності й забезпечувати зв'язок між органами влади та громадянським суспільством, пропонуючи на розгляд питання, які мають важливе суспільне значення. При цьому громади мають моніторити, чи враховує орган пропозиції й зауваження громадськості. Крім того, вони можуть подавати органів, при якому створені, обов'язкові для розгляду пропозиції від себе або інших громадських організацій щодо формування та реалізації державної політики.

3. Важливі функції громад — експертна та консультативна. Вони можуть здійснювати експертну перевірку проєктів нормативно-правових актів (далі — НПА) з питань формування та реалізації державної політики. А також проводити в установленому порядку громадську, антикорупційну та антидискримінаційну експертизу проєктів НПА.

<https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/gromadski-rady-dlya-chogo-potribni-ta-yak-pratsyuyut-v-ukrayini>

4. Рекомендовано створити формат діалогу та обміну пропозиціями між громадськими об'єднаннями та представниками влади у форматі конференцій, обговорень та винесення важливих рішень щодо партнерств та нових проєктів в рамках спеціального обговорення з громадськістю.

5. Рекомендовано залучення громадських формувань до процесі формування бренду міста, візії міста та стратегічного плану розвитку.

6. Рекомендовано сприяти посиленню зв'язків між громадянськими формуваннями та містами-партнерами. Місцева влада може сприяти організації та проведенню спеціальних заходів – форуму, хакатону, самітів молоді регіонів.

7. Особливу увагу варто звертати на об'єднання молоді та активістів громади: ініціювати програми обміну між представниками молоді, фахівців і активістів з містами-партнерами, ініціювати проведення спеціальних тренінгів,

8. Розробляти цифрові рішення доступу до інформації та пришвидшення комунікація з представниками громади – платформи обговорення проєктів, рейтингування ініціатив, інтерактивні платформи для отримання відгуків щодо реалізованих проєктів, портали для подання петицій і пропозицій.

9. Сприяти поінформованості громадян щодо ініціатив влади, висвітленню діяльності в медіа і соціальних мережах.

Ініціювання проведення стажувань, кваліфікаційних курсів для представників громадськості, сприяти зняттю бар'єрів в міжнародній співпраці через культурні програми, мовні програми та проведення просвітницьких заходів.

Необхідно поживати співпрацю з міжнародними об'єднаннями, асоціаціями, товариствами та альянсами. Саме такі асоціації дають змогу шукати нових партнерів для реалізації ініціатив, укладати нові партнерства та обмінюватись досвідом в різних сферах. Участь в альянсах допоможе залучити фінансові потоки в економіку загалом, а також отримати технічну і технологічну допомогу.

Асоціації:

- **Eurocities** планує згуртувати понад 200 міст для відбудови України, це Асоціація європейських міст, яка має на мету підтримку та координацію міст в Європі. <https://eurocities.eu/why-become-a-member/>

Для вступу потрібно написати листа на адресу Marta.marcuzzi@eurocities.eu

- **Асамблея європейських регіонів**

<https://aer.eu/>

- **Рада європейських муніципалітетів та регіонів**

<https://www.ccre.org/>

- **Конференція європейських законодавчих асамблей**

<https://www.calrenet.eu/>

- **Асоціація європейських прикордонних регіонів**

<https://www.aebr.eu/>

- **Конференція периферійних морських регіонів**

<https://cpmr.org/>

- **Європейська асоціація гірських районів EUROMONTANA**

<https://www.euromontana.org/en/>

Співпраця з містами партнерами

Міста (місцеві громади) іноземних країн, з якими укладені договори (меморандуми) щодо побратимства (Twinning)

Міста-побратими у Республіці Польща:

Гміна Олецко (підписаний договір про співпрацю від 1 грудня 2005 р.).

Місто Сянок (підписаний договір про співпрацю у вересні 2007 року).

Гміна Неліж (договір про співпрацю підписаний 2 березня 2011р.).

Місто Битом (договір про співпрацю підписаний 5 грудня 2011 р.).

Місто Демблін (договір про співпрацю підписаний у червні 2001р.).

Остжешувський повіт (договір про співпрацю підписаний у 2006р.).

Місто Перемишль (договір про співпрацю підписаний у вересні 2001р.).

Місто Дембіца (декларація про співпрацю).

Місто Легніца (договір про співпрацю між містами підписаний у 1998р.).

Мишкувський повіт (декларація про співпрацю).

у Республіці Хорватія:

Місто Ліпик (договір про співпрацю підписаний 2 жовтня 2010 року).

у Латвійській Республіці:

Місто Смілтене (договір про співпрацю підписаний у 2014р.).

Місто –побратим у Словацькій Республіці:

Місто Банська Бистриця (декларація про співпрацю).

Місто –побратим у Федеративній Республіці Німеччини:

Місто Грайфсвальд (договір про партнерство підписаний 13 червня 2019р.).

Місто –побратим у Республіці Корея (Південна):

Місто Гамянґ (договір про співпрацю підписаний 17 червня 2019р.).

Міста-побратими у США:

Баффало (договір про співпрацю 2000р.)

Мускатін (договір про співпрацю 2016р.)

Рекомендації щодо розширення мережі партнерств:

Розширення мережі комунікації за межі державних інституцій:

- Залучити до співпраці місцеві і/чи національні організації, комітети, асоціації, об'єднання міст шляхом вступу в ці структури та укладення меморандумів про співпрацю
- Залучити до співпраці громадські організації різного спрямування, волонтерські рухи) шляхом підписання меморандумів про співпрацю
- Визначити комерційні організації та підприємства, які функціонують в державах наявних міст-побратимів і проведення спільних заходів
- Покращення співпраці освітніх та наукових закладів, зокрема через програми ЄС (Додаток Інвестиційна таблиця).

Можливі міста-партнери Німеччини:

Місто	Область	Населення (тис.)
Stadthagen	Niedersachsen	51,8
Passau	Bayern	56
Menden (Sauerland)	Nordrhein-Westfalen	48,8
Wesel	Nordrhein-Westfalen	51,2
Amberg	Bayern	51
Dorsten	Nordrhein-Westfalen	49,2
Werdau - Crimmitschau	Sachsen / Thüringen	47
Bad Kreuznach	Rheinland-Pfalz	54,2
Dormagen	Nordrhein-Westfalen	51,5
Aue - Schneeberg	Sachsen	44
Backnang	Baden-Württemberg	53,6
Speyer	Rheinland-Pfalz	50,1
Willich	Nordrhein-Westfalen	48,2
Nordhorn	Niedersachsen	50,7
Hameln	Niedersachsen	48,3
Suhl	Thüringen	44
Gaggenau	Baden-Württemberg	49,5
Memmingen	Bayern	51,5
Merseburg	Sachsen-Anhalt	46,3
Bruchsal	Baden-Württemberg	50,3
Nettetal	Nordrhein-Westfalen	47,4
Langen (Hessen)	Hessen	49,9

- Пошук міст-партнерів за допомогою сайту «Солідарність з Україною. Відповідна платформа для українських та інших європейських міст» Cities4Cities <https://www.cities4cities.eu/LandingPage/Index?ReturnUrl=%2F>
- Розширення співпраці з високотехнологічними країнами, зокрема для реалізації ідеї технологічного парку. Варто розглянути Японію, Тайвань тощо. В цьому випадку варто зважати не на розмір населення, а на конкретні проекти та ініціативи.

Токіо: Зростаюча стартап-екосистема. Стартапи, на які варто звернути увагу в Токіо, включають: виробника запчастин для безпілотників Aeronext; постачальника послуг безготівкового кіоску-холодильнику або безпілотного магазину 600; компанію Coursebase, яка займається програмним забезпеченням для управління навчанням співробітників; і постачальника спортивної платформи для AR-спорту MeLear.

Осака: Центр інновацій. Осака використовує партнерські відносини між державним і приватним секторами для сприяння розвитку своєї інноваційної і стартап-екосистеми. Наприклад, урядова програма під назвою J-Startup, що фінансується Міністерством економіки, торгівлі і промисловості (METI), відбирає сотні стартапів, щоб дати їм можливість вийти на світовий ринок.

Фукуока: Стартап-притулок Японії. Місто з найвищими темпами зростання населення в країні, Фукуока має заслужену репутацію батьківщини нового покоління інноваторів Японії. Уряд міста різко знизив податкові ставки для стартапів, що дозволило засновникам легше започаткувати нову компанію. Фукуока також здійснила широкомасштабні регуляторні реформи, що полегшило запуск бізнесу. Це частково пов'язано з ініціативами мера Соїчіро Такашіма щодо перетворення Фукуоки на центр стартапів, технологій та послуг, область має спеціальний статус Національної стратегічної спеціальної зони, в рамках поточної програми заохочення інновацій.

Амбіційний тайванський проект "Розумне місто" має на меті вирішення проблем, пов'язаних з прогресуючою урбанізацією, шляхом поєднання інноваційних ноу-хау, громадянської участі "знизу догори" та інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій.

<https://nexttrendsasia.org/taiwan-smart-city-on-the-rise/>

Рекомендовано встановити контакт з відповідними посольствами та розпочати комунікацію для отримання детальної інформації про проекти, можливості переймання досвіду і співпраці.

Загальні рекомендації щодо сприяння укладенню нових партнерств

Покращення інституційної бази.

Для активізації побратимського співробітництва необхідно забезпечити дієвість інституцій, які можуть ефективно реалізовувати ініціативи та програми з містами-побратимами:

- Переглянути нормативні документи задля уникнення колізій щодо обсягів і повноважень місцевої влади на шляху до реалізації міжнародних програм, та визначити перелік осіб, відповідні відділи, які займаються інвестиційною співпрацею

- Розробити нормативно-правову базу співпраці з міжнародними організаціями, дипломатичними установами та фондами тощо. Визначити чіткий перелік суб'єктів для встановлення міжнародних партнерств та побратимств та розподіл повноважень між ними.

- Розробити спільний план навчання та тренінгів для «інвестиційного офісу» з залученням передового досвіду партнерів. Приклад: Regional Investor Assistance Centres (Польща)

<https://www.paih.gov.pl/regions/coi>

•Забезпечити проведення моніторингу, оцінки якості роботи «інвестиційної команди», вебінарів і конференцій для активізації співпраці і взаємодії як між органами державної влади, так і громадськістю

Покращення зовнішніх зав'язків міста через багаторівневу співпрацю

•Створення чіткого механізму взаємодії органів місцевої влади з громадськими організаціями, активістами, об'єднаннями мешканців міста

•Враховувати при побудові співпраці з містами партнерами «people to people» підхід, врахування інтересів та локальних ініціатив в містах-партнерах, забезпечуючи пряму взаємодію між мешканцями

•Розробка брендингу міста за участі громади, затвердження та удосконалення стратегічного плану розвитку міста та формування мережі комунікацій міста (зокрема через залучення коштів ЄС для покращення якості місцевих медіа ресурсів)

•Забезпечити наявність опису громади в державних довідниках і інформаційних мережах міст-партнерів, на сайтах та інших ресурсах міст-партнерів

•Активізація сайту громади, сторінки в соціальних мережах і інших медіа ресурсах

Алгоритм пошуку міста-партнера та міст-побратимів

•Провести стратегічну сесію-планування партнерств, щоб визначити напрямки співпраці за блоками:

Стратегічні питання та очікування громади від партнерства		
Очікування від співпраці та партнерства (який конкретний результат має мати дане партнерство та реалізацію яких проектів заплановано)	На якому рівні планується співпраця та з якими органами (між органами місцевої влади, з залученням громадських об'єднань, з залученням мешканців міст, з залученням міждержавних утворень)	Які потенційні перешкоди і шляхи їх подолання (мовний та культурний бар'єри, проблема фінансування ініціатив тощо)
Визначення пріоритетних країн і міст для співпраці		
А) Які країни мають схожі проекти і реалізують партнерства в сферах інтересу? (Польща - інвестиції в космос, Велика Британія - в сільське господарство, Франція - в ядерну енергетику, Італія - у водень, Нідерланди - в управління водними ресурсами, Естонія - в медицину, Чехія - в сталь тощо)	А.1) Чи наявна в цих країнах українська діаспора? (український бізнес, стартапи та ініціативи, співпраця з ними допоможе поживавити партнерство). Б.1) Аналіз спільності культур та традицій між потенційним партнером і громадою та пошук рівнів співпраці (освіта, культура тощо)	А.2) Визначити опорні пункти для комунікації і механізм подолання лінгвістичного і культурного бар'єрів (за наявності), зокрема через співпрацю з діаспорою Б.2) Синхронізація візії і брендингу міста з урахуванням візії міста-партнера В.2) Пошук фінансових ресурсів, чітке

Б) Аналіз географічного фактору та віддаленості між обраними країнами і громадою В) Аналіз конкретної економічної спроможності регіону, міста, громади (рівень міського благоустрою та конкретні інноваційні ініціативи)	В.1) Пошук інформації про конкретні фірми і підприємства в обраних регіонах, вивчення досвіду міста та синхронізація інтересів (потенційні економічні зв'язки та взаємовигідна співпраця)	визначення сфери фінансування, звітування та термінів виконання запланованих проектів. Визначення відповідальних з боку громади за реалізацію партнерських планів
Механізм втілення партнерства		
Створення бренду міста, візуальної ідентифікації, логотипу та стратегії розвитку <i>(Потенційне фінансування: у 2014 році GIZ Німецьке товариство міжнародного співробітництва профінансувало створення програму розвитку туризму в м. Запоріжжя, яка включала розробку брендингу міста і його візуальної ідентифікації.)</i> Або Ребрендинг міста, трансформація концепції з огляду на зміну обставин (нові пріоритети після перемоги у війні, зміна показників громади, розширення громади тощо)	Варто врахувати такі фактори як екологічність, безпека, сталий розвиток, ноу-хау, інноваційність і новітні технології – брендинг-політика має враховувати сучасні світові тренди і синхронізуватись з інтеграційними факторами вступу в ЄС	Приклади: Історичні бренди «місто історичної спадщини» Екологічні бренди «місто-еко ініціатив, ноу хау» Бізнес брендинг «місто-стартапів», «місто технологічний парк» Соціальне місто «місто-молоді», «місто-студентів»
Проведення зустрічей і консультацій з громадою потенційного міста-партнера, визначення спільних цілей і шляхів взаємодії	Залучення громади до процесів встановлення зав'язків, проведення спільних заходів з громадськими об'єднаннями, науково-освітніми закладами, спортивними клубами тощо	Висвітлення результатів співпраці в інформаційних матеріалах та медіа
Підготовка драфту про формування спільних цілей	Чітко прописати заплановані завдання, терміни виконання та умови співпраці. Зокрема, звернути увагу на інноваційність співпраці та такі програми як «е-	Створення відповідної асоціації чи комітету з розвитку та підтримки побратимських зав'язків, визначення форми звітування та моніторингу співпраці

	побратимство» (співробітництво шкіл через інтернет)	для активізації практичної роботи
Бюджетування партнерства та управління витратами	Рекомендовано включати витрати пов'язані з партнерством до місцевого бюджету, навіть в рамках незначних сум. Визначити перелік благодійних фондів, меценатів та донорів задля розвитку партнерських програм в рамках визначених пріоритетів	Уповноважити орган співпраці з партнерствами сприяти забезпеченню фінансування проектів в рамках партнерських домовленостей
Підписання угоди про партнерство		
Попередній візит представників органів самоврядування та офіційні візити осіб, які відповідальні за укладання партнерства (або онлайн зустрічі під час дії військового стану)		
Напрацювання документу-концепції спільного проекту та сфер співпраці		
Підписання неформальної угоди про налагодження зв'язків та намірів інтенсифікації співпраці		
Реалізація попередньої співпраці через залучення громадських об'єднань, підприємств, шкільних обмінів тощо		
Офіційне підписання угоди під час візиту представників міста-партнера		

Додаткова інформація та приклади меморандумів з містами-партнерами

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiO1IrB5Jn7AhUEjqQKHQUGCVsQFnoECCoQAQ&url=http%3A%2F%2Fspecrada.chnu.edu.ua%2Fres%2Fspecrada%2F3%2Fbogorodycka.pdf&usg=AOvVaw11DVWTVZy5V_W6TzihDHPC

Міжнародна співпраця – Рекомендації

Стан до війни

Дрогобицька міська ТГ характеризувалась високою міжнародною привабливістю та інвестиційним потенціалом. Зважаючи на високу підприємницьку активність та наявність інвесторів, громада була достатньо розвиненою. Зокрема, варто відзначити наступні характеристики:

- Високі показники підприємницької діяльності
- Наявність сучасної та модернізованої інфраструктури
- Достатньо висока якість життя населення, проте сконцентрована більшою мірою в м. Дрогобич

Міжнародна співпраця була активною та реалізовувалась в сфері економічних проектів, інвестиційної співпраці та розвитку науково-просвітницького партнерства.

Кількість суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб станом на 1 січня 2022 року - 1506

Кількість суб'єктів підприємницької діяльності - фізичних осіб станом на 1 січня 2022 року - 23387

Кількість комунальних підприємств станом на 1 січня 2022 року - 18.

Вплив війни

Територія місцевої територіальної громади не була окупована. Не зазнавала ракетних ударів.

Основні сфери для залучення міжнародної підтримки та донорської допомоги:

1. Модернізація водопостачання та водовідведення;
2. Впровадження інноваційних рішень в поводження з твердими побутовими відходами;
3. Соціальні проекти: реабілітація військових, протезування та обслуговування протезів.

Довгострокові інвестиційні ініціативи:

- Будівництва об'їзної дороги навколо Дрогобича
- Створення оборонного кластеру;
- Виготовлення енергоємної продукції за замовлення іноземних корпорацій;
- ІТ і використання високотехнологічного обладнання (верстати з ЧПУ, робототехніка)

Виклики в сфері міжнародної співпраці та можливі шляхи вирішення

<i>Проблема №1: Відбудова соціальної інфраструктури</i>	
<i>Стратегічна ціль</i>	Забезпечення населення в сфері послуг охорони здоров'я, освіти тощо
<i>Операційні цілі, які необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі</i>	изначення пріоритетів потреб: зважаючи на обсяги пошкоджень, необхідно визначити основні пріоритетні проекти для втілення та підготувати відповідні інвестиційні проекти за принципом «не відбудовувати старе, а будувати новітнє». ошук інноваційних партнерств: велика кількість подібних проектів які надходять до держав-членів ЄС унеможливило ефективне надходження допомоги. Потрібно розширити коло співпраці залучаючи нові країни: Японія, Тайвань, США, Канада, Африка тощо овгострокове планування: будувати соціальну інфраструктуру нового зразка з залученням інноваційних технологій та розробок у сфері штучного інтелекту, цифровізації тощо
<i>Ризики</i>	Висока вартість проектів та довготривале втілення проекту
<i>Якісні показники</i>	Відкриття центру реабілітації, відбудова шкіл та іншої соціальної

досягнення цілей	інфраструктури, початок інноваційних партнерств з новими країнами	
Завдання на досягнення цілі	изначити 3 пріоритетних проекти в сферах охорони здоров'я, освіти та новітніх технологій. Направити листи з описом проектів посольствам країн та потенційним донорам (Додатки 1, 2, 3)	провести онлайн-офлайн презентацію і обговорення проектів з залученням потенційних донорів. Стимулювати залучення молоді і громадськості до напрацювання ідей через техно-хакатони і онлайн дискусії
<p><i>Деталі: підготувати проектні пропозиції і визначити нові країни для залучення. Дорогобич може шукати партнерів в Швеції, Австрії, в сфері охорони здоров'я і реабілітації варто налагодити контакти з Канадою і США для закупівлі медичного обладнання і ремонту будівель. Пропозиції варто направити на електронні адреси посольств і домовитись про потенційне обговорення. Також варто провести онлайн-офлайн дискусію з залученням донорів та громадськості. Важливо залучати молодь до побудови майбутнього міста, пропонується запланувати проведення техно-хакатону за підтримки Європейського Союзу та з залученням стартапів міста, молоді і активістів.</i></p> <p><i>Поводження зі сміттям – потенційних партнер Німеччина</i></p>		
Проблема №3: Критична комунальна інфраструктура		
Стратегічна ціль	Забезпечення функціонування міста, основні напрямки енергетики, водопостачання тощо	
Операційні цілі, які необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	абезпечити необхідну кількість генераторів та пунктів обігріву	одернізувати систему водопостачання
Ризики	Нагальна потреба імплементації першого пункту та висока вартість імплементації другої цілі	
Якісні показники досягнення цілей	Громада забезпечена генераторами в повному обсязі і мобільними пунктами обігріву. Визначені партнери для модернізування системи водопостачання.	
Завдання на досягнення цілі	формувати перелік необхідних генераторів з вказанням пункту встановлення, потужності і необхідної кількості. Оцінити потенційні можливості закупівлі та направити АНТС, донорам і посольствам.	изначити приблизний обсяг робіт і кошторис модернізації водопостачання. Провести обговорення з профільним міністерством Австрії проєкт модернізації водопостачання, залучити GIZ та направити листи в посольство Японії. Вивчити досвід країн

		ЄС і провести конференцію з залученням експертів, донорів і аналітиків – пошук інноваційних рішень для втілення проекту.
<p><i>Деталі: Необхідно напрацювати документи «Тепла зима для громади», де вказати основні потреби в сфері енергетики і обігріву в зимовий період. Документ прокомунікувати з організаціями, донорами і посольствами. Щодо великого проекту модернізації водопостачання необхідно 1) зробити публічну кампанію необхідності проекту 2) провести конференції і консультації для пошуку інноваційного підходу 3) напрацювати кошторис і етапи втілення проекту 4) звернутись до потенційних донорів та великих компаній, які хочуть нарощувати соціальне портфоліо. Презентація проекту має ґрунтуватись на інноваційності, сталості і привабливості для донора.</i></p>		

<i>Проблема №4: Інвестиційна привабливість міста та візія майбутнього розвитку</i>	
<i>Стратегічна ціль</i>	Побудова іміджу міста як центру інновацій та європейського комфорту
<i>Операційні цілі, які необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі</i>	<p>ренд громади: Побудова через соціальні медіа та взаємодію з партнерами брендингу міста.</p> <p>ізія міста: залучення довгострокових інвестицій, місто «технологічний та інвестиційний хаб»</p>
<i>Якісні показники досягнення цілей</i>	Створення проектів реалізації європейського інвестиційного хабу, укладення партнерства з агенціями ЄС задля розвитку конкретних ініціатив. Позиціонування в медіа та розробка іміджу міста як прикладу успіху західної та європейської спільнот у боротьбі з державою-агресором
<i>Завдання на досягнення цілі</i>	Вивчити наявні проекти ЄС в сфері технологій. Сформувати команду втілення проекту «інвестиційного хабу», яка маж подати відповідні заявки на участі в конкурсах (стартапи, Horizon, інші проекти вказані в інвестиційній таблиці нижче). Комунікація проекту через медіа, конференції, листи до партнерів.

Принципи міжнародної співпраці для громади:

- Довгострокове стратегічне планування – створення проектів для включення в інвестиційний план відбудови країни та підготовка інфраструктури для втілення цих проектів – офіс підтримки інвестицій «інвестиційна команда», кваліфікація працівників і підвищення їх рівня знань для втілення проектів через спеціальні тренінги і проекти обміну, покращення нормативно-правової бази
- Напрацювання інноваційних ідей – проекти, які важливі для громади і цікаві інвесторам. Напрацювання через взаємодію з громадою, стратегічне

планування і обговорення. Створення відповідної документації для комунікації з донорами.

- Нетворкінг та покращення зв'язку між громадою та міжнародними партнерами: ініціювати онлайн обговорення ідей з представниками міст-партнерів, сприяти обміну працівників в рамках спеціальних тренінгових програм, активізація співпраці з громадянами та обмін молоді, пошук нових міст-партнерів для втілення культурних, освітніх проєктів
- Від реагування на кризу війни до довгострокової стратегії – розробка бренду громади, символіки, візуалізації і візії розвитку. Позиціонування громади як виняткової в певному аспекті, розробка документації для залучення партнерів.

Реалізація даних принципів можлива з залученнями європейського фінансування в освітніх проєктах і інноваційних рішеннях (Horizon), розвитку стартапів і пошук їх фінансування, реалізація партнерств та пошук міст-побратимів, нових партнерів в асоціаціях і об'єднаннях. Детальніше про можливості фінансування в додатку Інвестиційна таблиця

Співпраця з містами партнерами

Міста (місцеві громади) іноземних країн, з якими укладені договори (меморандуми) щодо побратимства (Twinning) :

Міста-побратими у Республіці Польща:

Гміна Олецко (підписаний договір про співпрацю від 1 грудня 2005 р.). Місто Сянок (підписаний договір про співпрацю у вересні 2007 року). Гміна Неліж (договір про співпрацю підписаний 2 березня 2011р.). Місто Битом.

Рекомендації щодо розширення мережі партнерств:

1. Розширення мережі комунікації за межі державних акторів:

- Залучити до співпраці місцеві і/чи національні організації, комітети, асоціації, об'єднання міст шляхом вступу в ці структури та укладення меморандумів про співпрацю
- Залучити до співпраці громадські організації різного спрямування, волонтерські рухи) шляхом підписання меморандумів про співпрацю
- Визначити комерційні організації та підприємства, які функціонують в державах наявних міст-побратимів і проведення спільних заходів
- Покращення співпраці освітніх та наукових закладів, зокрема через програми ЄС (Додаток Інвестиційна таблиця).

Стратегічні рекомендації пошуку міст-партнерів

Враховуючи результати конференції з питань відновлення України у швейцарському місті Лугано, Канада буде очолювати відновлення області.

Можливі міста-партнери:

Німеччина:

Місто	Область	Населення
Trier	Rheinland-Pfalz	133,4
Sindelfingen - Böblingen	Baden- Württemberg	135
Göttingen	Niedersachsen	122,4
Bad Oeynhausen - Löhne - Vlotho	Nordrhein- Westfalen	120,2
Düren	Nordrhein- Westfalen	118

Канада:

Місто	Область	Населення
Abbotsford (Matsqui)	BC	121,279
Barrie	ONT	145,614
Guelph	ONT	132,397

- Пошук міст-партнерів за допомогою сайту «Солідарність з Україною. Відповідна платформа для українських та інших європейських міст» Cities4Cities

<https://www.cities4cities.eu/LandingPage/Index?ReturnUrl=%2F>

- Розширення співпраці з високотехнологічними країнами, зокрема для реалізації ідеї технологічного парку. Варто розглянути Японію, Тайвань тощо. В цьому випадку варто зважати не на розмір населення, а на конкретні проекти та ініціативи.

1. Токіо: Зростаюча стартап-екосистема. Стартапи, на які варто звернути увагу в Токіо, включають: виробника запчастин для безпілотників Aeronext; постачальника послуг безготівкового кіоску- холодильнику або безпілотного магазину 600; компанію Coursebase, яка займається програмним забезпеченням для управління навчанням співробітників; і постачальника спортивної платформи для AR-спорту MeLeap.

2. Осака: Центр інновацій. Осака використовує партнерські відносини між державним і приватним секторами для сприяння розвитку своєї інноваційної і стартап-екосистеми. Наприклад, урядова програма під назвою J-Startup, що фінансується Міністерством економіки, торгівлі і промисловості (METI), відбирає сотні стартапів, щоб дати їм можливість вийти на світовий ринок.

3. Фукуока: Стартап-притулок Японії. Місто з найвищими темпами зростання населення в країні, Фукуока має заслужену репутацію батьківщини нового покоління інноваторів Японії. Уряд міста різко знизив податкові ставки для стартапів, що дозволило засновникам легше започаткувати нову компанію. Фукуока також здійснила широкомасштабні регуляторні реформи, що полегшило запуск бізнесу. Це

частково пов'язано з ініціативами мера Соїчіро Такашіма щодо перетворення Фукуоки на центр стартапів, технологій та послуг, область має спеціальний статус Національної стратегічної спеціальної зони, в рамках поточної програми заохочення інновацій.

- Амбіційний тайванський проект "Розумне місто" має на меті вирішення проблем, пов'язаних з прогресуючою урбанізацією, шляхом поєднання інноваційних ноу-хау, громадянської участі "знизу догори" та інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій.¹

Рекомендовано встановити контакт з відповідними посольствами та розпочати комунікацію для отримання детальної інформації про проекти, можливості переймання досвіду і співпраці.

Загальні рекомендації щодо сприяння укладенню нових партнерств

1. Покращення інституційної бази. Для активізації побратимського співробітництва необхідно забезпечити дієвість інституцій, які можуть ефективно реалізовувати ініціативи та програми з містами-побратимами:

- Переглянути нормативні документи задля уникнення колізій щодо обсягів і повноважень місцевої влади на шляху до реалізації міжнародних програм, та визначити перелік осіб, відповідні відділи, які займаються інвестиційною співпрацею
- Розробити нормативно-правову базу співпраці з міжнародними організаціями, дипломатичними установами та фондами тощо. Визначити чіткий перелік суб'єктів для встановлення міжнародних партнерств та побратимств та розподіл повноважень між ними.

¹ <https://nexttrendsasia.org/taiwan-smart-city-on-the-rise/>

- Розробити спільний план навчання та тренінгів для «інвестиційного офісу» з залученням передового досвіду партнерів. Приклад: Regional Investor Assistance Centres (Польща)²
- Забезпечити проведення моніторингу, оцінки якості роботи «інвестиційної команди», вебінарів і конференцій для активізації співпраці і взаємодії як між органами державної влади, так і громадськістю

² <https://www.paih.gov.pl/regions/coi>

2. Покращення зовнішніх зав'язків міста через багаторівневу співпрацю

- Створення чіткого механізму взаємодії органів місцевої влади з громадськими організаціями, активістами, об'єднаннями мешканців міста
- Враховувати при побудові співпраці з містами партнерами «people to people» підхід, врахування інтересів та локальних ініціатив в містах-партнерах, забезпечуючи пряму взаємодію між мешканцями
- Розробка брендингу міста за участі громади, затвердження та удосконалення стратегічного плану розвитку міста та формування мережі комунікацій міста (зокрема через залучення коштів ЄС для покращення якості місцевих медіа ресурсів)

- Забезпечити наявність опису громади в державних довідниках і інформаційних мережах міст-партнерів, на сайтах та інших ресурсах міст-партнерів
  - Активізація сайту громади, сторінки в соціальних мережах і інших медіа ресурсах
3. Алгоритм пошуку міста-партнера та міст-побратимів
- Провести стратегічну сесію-планування партнерств, щоб визначити напрямки співпраці за блоками:

Стратегічні питання та очікування громади від партнерства		
Очікування від співпраці та партнерства (який конкретний результат має мати дане партнерство та реалізацію яких проектів заплановано)	На якому рівні планується співпраця та з якими органами (між органами місцевої влади, з залученням громадських об'єднань, з залученням мешканців міст, з залученням міждержавних утворень)	Які потенційні перешкоди і шляхи їх подолання (мовний та культурний бар'єри, проблема фінансування ініціатив тощо)
Визначення пріоритетних країн і міст для співпраці		
<p>А) Які країни мають схожі проекти і реалізують партнерства в сферах інтересу? (Польща - інвестиції в космос, Велика Британія - в сільське господарство, Франція - в ядерну енергетику, Італія - у водень, Нідерланди - в управління водними ресурсами, Естонія - в медицину, Чехія - в сталь тощо)</p> <p>Б) Аналіз географічного фактору та віддаленості між обраними країнами і громадою</p> <p>В) Аналіз конкретної економічної спроможності регіону, міста, громади</p> <p>(рівень міського благоустрою та конкретні інноваційні ініціативи)</p>	<p>А.1) Чи наявна в цих країнах українська діаспора? (український бізнес, стартапи та ініціативи, співпраця з ними допоможе поживати партнерство).</p> <p>Б.1) Аналіз спільності культур та традицій між потенційним партнером і громадою та пошук рівнів співпраці (освіта, культура тощо)</p> <p>В.1) Пошук інформації про конкретні фірми і підприємства в обраних регіонах, вивчення досвіду міста та синхронізація інтересів (потенційні економічні зв'язки та взаємовигідна співпраця)</p>	<p>А.2) Визначити опорні пункти для комунікації і механізм подолання лінгвістичного і культурного бар'єрів (за наявності), зокрема через співпрацю з діаспорою</p> <p>Б.2) Синхронізація візії і брендингу міста з урахуванням візії міста-партнера</p> <p>В.2) Пошук фінансових ресурсів, чітке визначення сфери фінансування, звітування та термінів виконання запланованих проектів. Визначення відповідальних з боку громади за реалізацію партнерських планів</p>
Механізм втілення партнерства		
<p>1. Створення бренду міста, візуальної ідентифікації, логотипу та стратегії розвитку³</p> <p>Або</p> <p>Ребрендинг міста, трансформація концепції з огляду на зміну обставин (нові пріоритети після перемоги у війні, зміна показників громади, розширення громади тощо)</p>	Варто врахувати такі фактори як екологічність, безпека, сталий розвиток, ноу-хау, інноваційність і новітні технології – брендинг-політика має враховувати сучасні світові тренди і синхронізуватись з інтеграційними факторами вступу в ЄС	<p>Приклади:</p> <p>Історичні бренди «місто історичної спадщини»</p> <p>Екологічні бренди «місто-еко ініціатив, ноу хау»</p> <p>Бізнес брендинг «місто-стартапів», «місто технологічний парк»</p> <p>Соціальне місто «місто-молоді», «місто-студентів»</p>
2. Проведення зустрічей і консультацій з громадою потенційного міста-партнера, визначення спільних цілей і шляхів взаємодії	Залучення громади до процесів встановлення зав'язків, проведення спільних заходів з громадськими об'єднаннями, науково-освітніми закладами, спортивними клубами тощо	Висвітлення результатів співпраці в інформаційних матеріалах та медіа
3. Підготовка драфту про формування спільних цілей	Чітко прописати заплановані завдання, терміни виконання та умови співпраці. Зокрема,	Створення відповідної асоціації чи комітету з розвитку та підтримки побратимських зав'язків,

	звернути увагу на інноваційність співпраці та такі програми як «е-побратимство» (співробітництво шкіл через інтернет)	визначення форми звітування та моніторингу співпраці для активізації практичної роботи
4. Бюджетування партнерства та управління витратами	Рекомендовано включати витрати пов'язані з партнерством до місцевого бюджету, навіть в рамках незначних сум. Визначити перелік благодійних фондів, меценатів та донорів задля розвитку партнерських програм в рамках визначених пріоритетів	Уповноважити орган співпраці з партнерами сприяти забезпеченню фінансування проектів в рамках партнерських домовленостей
Підписання угоди про партнерство		
Попередній візит представників органів самоврядування та офіційні візити осіб, які відповідальні за укладання партнерства (або онлайн зустрічі під час дії військового стану)		
Напрацювання документу-концепції спільного проекту та сфер співпраці		
Підписання неформальної угоди про налагодження зв'язків та намірів інтенсифікації співпраці		
Реалізація попередньої співпраці через залучення громадських об'єднань, підприємств, шкільних обмінів тощо		
Офіційне підписання угоди під час візиту представників міста-партнера		

³Потенційне фінансування: у 2014 році GIZ Німецьке товариство міжнародного співробітництва профінансувало створення програму розвитку туризму в м. Запоріжжя, яка включала розробку брендингу міста і його візуальної ідентифікації. Додаткова інформація та приклади меморандумів з містами-партнерами⁴

⁴https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiO1IrB5Jn7AhUEjqQKHQUGCVsQFnoECCoQAQ&url=http%3A%2F%2Fspecrada.chnu.edu.ua%2Fres%2Fspecrada%2F3%2Fbogorodycka.pdf&usg=AOvVaw11DVWTVZy5V_W6TzihDHPC

Співпраця з міжнародними фондами і організаціями

Місцева територіальна громада є учасником декількох об'єднань органів місцевого самоврядування.

Місцева територіальна громада не є учасником міжнародних асоціацій (об'єднань) органів місцевого самоврядування.

Місцева територіальна громада не є учасником об'єднання євро регіонального співробітництва.

Місцева територіальна громада не є учасником європейського об'єднання територіального співробітництва.

- Необхідно пошукати співпрацю з міжнародними об'єднаннями, асоціаціями, товариствами та альянсами. Саме такі асоціації дають змогу шукати нових партнерів для реалізації ініціатив, укласти нові партнерства та обмінюватись досвідом в різних сферах. Участь в альянсах допоможе залучити фінансові потоки в економіку загалом, а також отримати технічну і технологічну допомогу.

Асоціації:

- Eurocities планує згуртувати понад 200 міст для відбудови України, це Асоціація європейських міст, яка має на меті підтримку та координацію міст в Європі.

<https://eurocities.eu/why-become-a-member/>

Для вступу потрібно написати листа на адресу Marta.marcuzzi@eurocities.eu

- Асамблея європейських регіонів

<https://aer.eu/>

- Рада європейських муніципалітетів та регіонів

<https://www.ccre.org/>

- Конференція європейських законодавчих асамблей

<https://www.calrenet.eu/>

- Асоціація європейських прикордонних регіонів

<https://www.aebr.eu/>

- Конференція периферійних морських регіонів

<https://cpmr.org/>

- Європейська асоціація гірських районів EUROMONTANA

<https://www.euromontana.org/en/>

Транскордонне співробітництво:⁵

⁵http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/Posibnuk_TKS.pdf

Транскордонне співробітництво: правові основи та успішні практики

Визначення єврорегіону, ОЕС та ЄОТС були внесені в Закон України «Про транскордонне співробітництво» в 2018 році. Чотири єврорегіони, в яких беруть участь органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади України, були створені вздовж зовнішніх кордонів ЄС:

Міжрегіональна асоціація «Карпатський єврорегіон» (у 1993 р.), Транскордонне об'єднання Єврорегіон «Буг» (у 1995 р.), Єврорегіон «Нижній Дунай» (у 1998 р.), Єврорегіон «Верхній Прут» (у 2000 р.).

Вони функціонують на основі угод між органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади та мають статус неурядових організацій. До нині жодного ОЕС не було створено за ініціативою чи участю українських органів місцевого самоврядування та/або місцевих органів виконавчої влади.

Тільки одне ЄОТС – ЄОТС з обмеженою відповідальністю ТИСА - було створене угорськими та українськими органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади, яке функціонує на основі Угоди про його заснування та його Статуту, прийнятих і введених в дію у 2015 році.

- єврорегіон «Бескиди»
- єврорегіон «Буг»
- єврорегіон «Дніпро»
- єврорегіон «Дністер»
- єврорегіон «Неман»
- [Єврорегіон «Нижній Дунай»](#)
- [Чорноморський єврорегіон](#)
- [Єврорегіон «Карпати»](#)
- «Єврорегіон «Верхній Прут»

Додаткові можливості:

Європейська асоціація вільної торгівлі <http://www.efta.int/>

Західноєвропейський Союз <http://www.weu.int/>

Організація Чорноморського економічного співробітництва <http://www.bsec-organization.org/>

Північна Рада <http://www.norden.org/>

Рада держав Балтійського моря <http://www.cbss.st/>

Центральноєвропейська ініціатива <http://www.ceinet.org/>

EFSCA - найбільша світова асоціація навчально-наукових установ, які працюють у галузі безпеки людини <https://efsc.org>

Міжнародна асоціація пожежно-рятувальних служб CTIF <https://ctif.org>

Міжнародна асоціація юристів IBA <https://www.ibanet.org>

Міжнародна асоціація інспекції праці IALI <https://www.iali-aiit.org>

IEASSA - укр. Міжнародна асоціація засобів та стандартів ефективного землеробства

Міжнародної асоціації тестування насіння ISTA <https://www.seedtest.org/en/home.html>

Американської асоціації виробників насіння ASTA <https://www.betterseed.org>

Асоціація "Енергоефективні міста України" АЕМУ <https://enefcities.org.ua>

Альянс чистого водню https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/industrial-alliances/european-clean-hydrogen-alliance_en

Акумуляторний альянс <https://www.eba250.com>

Альянси у сфері низьковуглецевих галузей промисловості, промислових хмар та платформ, а також сировини.

Співпраця з громадськими об'єднаннями

Взаємодія органів місцевого самоврядування з місцевими об'єднаннями громадян - Ефективна співпраця.

Назви об'єднань громадян, з якими взаємодіють органи місцевого самоврядування з приводу громадських ініціатив та обговорень ключових питань життєдіяльності:

- Залужанський сільський комітет «Громадська ініціатива»
- Нагуєвицький сільський комітет «Прометей»
- Сільський комітет «Надія» с. Снятинка

Громада активно співпрацює з громадянами, залучаючи їх до профільних обговорень та має громадську раду.

Рекомендовано поживавити співпрацю з громадськими об'єднаннями в секторі культури, розвитку стартапів та інновацій.

1. Рекомендовано створити формат діалогу та обміну пропозиціями між громадськими об'єднаннями та представниками влади у форматі конференцій, обговорень та винесення важливих рішень щодо партнерств та нових проєктів в рамках спеціального обговорення з громадськістю.
2. Рекомендовано залучення громадських формувань до процесі формування бренда міста, візії міста та стратегічного плану розвитку.
3. Рекомендовано сприяти посиленню зв'язків між громадянськими формуваннями та містами-партнерами. Місцева влада може сприяти організації та проведенню спеціальних заходів – форуму, хакатону, саммітів молоді регіонів.
4. Особливу увагу варто звертати на об'єднання молоді та активістів громади: ініціювати програми обміну між представниками молоді, фахівців і активістів з містами-партнерами, ініціювати проведення спеціальних тренінгів,
5. Розробляти цифрові рішення доступу до інформації та пришвидшення комунікація з представниками громади – платформи обговорення проєктів, рейтингування ініціатив, інтерактивні платформи для отримання відгуків щодо реалізованих проєктів, портали для подання петицій і пропозицій.
6. Сприяти поінформованості громадян щодо ініціатив влади, висвітленню діяльності в медіа і соціальних мережах.
7. Ініціювання проведення стажувань, кваліфікаційних курсів для представників громадськості, сприяти зняттю бар'єрів в міжнародній співпраці через культурні програми, мовні програми та проведення просвітницьких заходів

© Катерина Мусієнко

Фінансові спроможності державного бюджету для місцевих бюджетів у 2023 році.

При складанні Державного бюджету на 2023 рік прогноз середньомісячної заробітної плати в Україні складав **18261** грн., що на **30,2%** більше, ніж у 2022 році.

Очікування щодо фінансової підтримки з боку міжнародних партнерів, яка сприятиме підтримці платіжного балансу, дозволили припустити що **обмінний курс** гривні до долара США на **кінець 2023** року становитиме **45,8 грн. за долар США** при **середньорічному** значенні обмінного курсу - **42,2 грн. за долар США**.

Закон України “Про державний бюджет на 2023 рік” встановлює з 1 січня 2023 року **прожитковий мінімум** на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі **2589 гривень**, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

– дітей віком до 6 років - 2272 гривні;

- дітей віком від 6 до 18 років - 2833 гривні;
- працевздатних осіб - 2684 гривні;
- працевздатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, - 2102 гривні;
- працевздатних осіб, який застосовується для визначення посадових окладів працівників інших державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових і митних органів - 2102 гривні;
- працевздатних осіб, який застосовується для визначення посадового окладу прокурора окружної прокуратури, - 1600 гривень;
- осіб, які втратили працевздатність, - 2093 гривні.

З 1 січня 2023 року **мінімальна заробітна плата** становитиме:

- у місячному розмірі - **6700 гривень**;
- у погодинному розмірі - 40,46 гривні.

У 2023 році рівень **забезпечення прожиткового мінімуму** для призначення допомоги відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить:

- для працевздатних осіб - 45 відсотків;
- для осіб, які втратили працевздатність, та осіб з інвалідністю - 100 відсотків;
- для дітей - 130 відсотків відповідного прожиткового мінімуму.

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму для визначення права на звільнення від плати за харчування дитини у державних і комунальних закладах дошкільної освіти відповідно до Закону України "Про дошкільну освіту" у 2023 році не збільшується.

Пунктом 3 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» **зупинено дію** норм багатьох законів, які мають вплив на громадян країни.

Перше. Бюджетним кодексом України визначено, що при складанні Бюджетної декларації та проекту Державного бюджету України державний **фонд регіонального розвитку** визначається в обсязі **не менше 1,5 відсотка** прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період. Однак, ця норма зупиняється з 1 січня 2023 року. Отже під час складання Бюджетної декларації та проекту Державного бюджету України на 2024 рік фонд регіонального розвитку може бути значно меншим, що **вплине на ресурс територіальних громад**.

Друге. Четвертий рік поспіль (2020, 2021, 2022, 2023) в державному бюджеті **не передбачаються кошти на Програму медичних гарантій** через зупинення дії абзацу першого частини п'ятої статті 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».

Довідково: програма державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій) - програма, що визначає перелік та обсяг медичних послуг, медичних виробів та лікарських засобів, повну оплату надання яких пацієнтам держава гарантує за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з тарифом, для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами.

Третє. Через зупинення з 1 січня 2023 року дії Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» встановлений законами та іншими нормативно-правовими актами України механізм підвищення грошових доходів населення, що дає можливість частково або повністю відшкодовувати подорожчання споживчих товарів і послуг, здійснюватися не буде. Отже пенсії, стипендії, оплата праці (грошове забезпечення), суми виплат, що здійснюються відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, суми відшкодування шкоди, заподіяної фізичній особі каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також суми, що виплачуються особам, які мають право на відшкодування шкоди у разі втрати годувальника та аліменти не підлягатимуть індексації.

Четверте. Безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування не буде надаватись у 2023 році учасникам бойових дій; учасникам війни; сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни; сім'ям загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України; особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною; особам з інвалідністю внаслідок війни та прирівняним до них особам через зупинення дії пункту 3 частини першої статті 12, пункту 3 частини першої статті 13, пункту 3 частини першої статті 14, пункту 3 частини першої статті 15, пункту 6 частини першої статті 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"

П'яте. У зв'язку з зупиненням дії пункту 4 частини першої статті 20, пункту 10 частини третьої статті 30 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" позачергове щорічне безплатне забезпечення санаторно-курортними путівками шляхом надання щорічної грошової допомоги для компенсації вартості путівок чи одержання грошової компенсації у розмірі середньої вартості путівки в Україні не буде надаватись у 2023 році особам, віднесеним до категорії 1, та особам з інвалідністю з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілих від Чорнобильської катастрофи, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, що хворі внаслідок Чорнобильської катастрофи на променеву хворобу, та відносяться до категорії 1.

Крім того, батькам потерпілих дітей з інвалідністю або особам, які їх замінюють, не буде забезпечуватись щорічне безплатне забезпечення дитини з інвалідністю та одного з батьків чи особи, яка їх замінює, путівкою для будь-якого виду оздоровлення чи відпочинку протягом двох місяців шляхом надання щорічної грошової допомоги для компенсації вартості путівки за надання послуг із оздоровлення або відпочинку чи одержання грошової компенсації у розмірі середньої вартості путівки в Україні.

Шосте. Безоплатне першочергове забезпечення санаторно-курортним лікуванням не буде також надаватись особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною через зупинення дії пункту 6 частини першої статті 9, статті 33 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні".

Слід відмітити, що у 2023 році зарахування **податку на доходи фізичних осіб** до загального фонду бюджетів сільських, селищних та міських територіальних громад **збільшено з 60 до 64 відсотків**.

Експертний аналіз ухваленого Закону України “Про державний бюджет на 2023 рік” свідчить, що суми міжбюджетних трансфертів з державного бюджету конкретним місцевим бюджетам визначені у вигляді:

- базових дотацій (КПКВК 3511050) місцевим бюджетам на загальну суму 29 млрд. грн.,
- додаткової дотації з державного бюджету на суму 0,8 млрд.грн.,
- субвенції із загального фонду державного бюджету на суму 1,9 млрд. грн.,
- субвенції спеціального фонду на суму 22,6 млрд. грн.

Реверсна дотація державному бюджету становить 19 080 375,8 тис.грн. для 218 бюджетів територіальних громад.

Однак більшість сум дотацій та субвенцій в Законі не розподілено для місцевих бюджетів.

Загалом нерозподілена сума в загальному фонді державного бюджету складає 160,4 млрд. грн., або 80,26 % від загальної суми дотацій та субвенцій із загального фонду державного бюджету місцевим бюджетам на 2023 рік.

Також, нерозподілена для місцевих бюджетів сума 42,5 млрд.грн. або 65,3% від загальної суми дотацій та субвенцій із спеціального фонду державного бюджету місцевим бюджетам на 2023 рік.

Тобто, для місцевих бюджетів є фінансовий ресурс в сумі понад 202,8 млрд. грн., які в 2023 році будуть розподіляти Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади.

Міжбюджетні трансферти на 2023 рік затверджені у додатках №5 і №6 до Закону.

Встановлено, що, як виняток з положень частини шостої статті 108 Бюджетного кодексу України, розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках **Надзвичайної кредитної програми для відновлення України** та субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках **Програми відновлення України** між місцевими бюджетами здійснюється **Кабінетом Міністрів України**.

У 2023 році, як виняток з положень підпунктів 2 і 3 частини першої статті 98, пункту 2 частини першої статті 99 Бюджетного кодексу України, **горизонтальне**

вирівнювання податкоспроможності здійснюється для бюджетів місцевого самоврядування за очікуваними надходженнями у 2022 році податку на доходи фізичних осіб, визначеному пунктом 1 частини першої статті 64 Бюджетного кодексу України.

Порядок та умови надання додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Встановлено, що, як виняток з положень частини шостої статті 108 Бюджетного кодексу України, **розподіл такої додаткової дотації** між місцевими бюджетами здійснюється Кабінетом Міністрів України.

У 2023 році створюється **Фонд ліквідації наслідків збройної агресії** в сумі **16 139 млн. грн.** у складі спеціального фонду Державного бюджету України з метою ліквідації наслідків (у т.ч. гуманітарних, соціальних, економічних), спричинених збройною агресією російської федерації проти України.

Рішення про виділення коштів з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії (з відкриттям у разі потреби нових бюджетних програм, включаючи трансферти місцевим бюджетам), як виняток з положень підпункту 1 пункту 22 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України, приймаються Кабінетом Міністрів України, за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Обмеження, встановлені частиною десятою статті 23 Бюджетного кодексу України, не застосовуються у випадках прийняття рішення про виділення коштів за напрямками, передбаченими цією статтею.

Кошти Фонду ліквідації наслідків збройної агресії мають спрямовуватись на:

будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт) громадських будівель та захисних споруд цивільного захисту (з урахуванням вимог безпеки щодо них);

будівництво, реконструкцію, капремонт будівель для забезпечення житлом ВПО та осіб, які втратили житло внаслідок збройної агресії рф; розроблення проектно-кошторисної документації для об'єктів, зруйнованих внаслідок збройної агресії рф;

будівництво, реконструкцію, капремонт об'єктів критичної інфраструктури, пов'язаних з наданням послуг водопостачання, водовідведення, теплопостачання, електропостачання і газопостачання (які були зруйновані або пошкоджені внаслідок збройної агресії рф), освітлення;

закупівлю шкільних автобусів, спецтранспорту для закладів охорони здоров'я та комунальних підприємств з благоустрою територій;

придбання житлових приміщень, садових та дачних будинків, відповідних об'єктів нерухомого майна, об'єктів будівництва (їх складових частин) для громадян України, майно яких знищено внаслідок збройної агресії рф;

закупівлю медичного обладнання та устаткування для закладів охорони здоров'я, які постраждали від воєнних дій та/або були на тимчасово окупованій території, за умови наявності придатного для використання приміщення, де можливо розмістити таке медичне обладнання та устаткування;

закупівлю комп'ютерного та мультимедійного обладнання (яке було знищено, пошкоджено або викрадено) для закладів освіти, що знаходяться на територіях, які постраждали внаслідок збройної агресії рф.

Встановлено, що у 2023 році, як виняток з положень 24² Бюджетного кодексу України, кошти спеціального фонду державного бюджету, передбачені для здійснення заходів, визначених пунктом 4 частини третьої статті 24² Бюджетного кодексу України, спрямовуються на проектування, будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт, модернізацію, реставрацію, придбання та облаштування незалежно від форми власності об'єктів інфраструктури, рухомого та нерухомого майна, житлової нерухомості, у тому числі пошкоджених внаслідок збройної агресії, з метою відновлення цілісності і стійкості окремих галузей життєдіяльності суспільства, а також фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху.

Як виняток з положень частини другої статті 103² і частини третьої статті 103³ Бюджетного кодексу України, **розподіл освітньої субвенції** з державного бюджету місцевим бюджетам та **субвенції** з державного бюджету місцевим бюджетам **на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами** між місцевими бюджетами здійснюється Кабінетом Міністрів України

Залишки коштів за освітньою субвенцією з державного бюджету місцевим бюджетам, які утворилися на рахунках місцевих бюджетів на кінець 2022 року, як виняток з положень частини четвертої статті 103² Бюджетного кодексу України, **перераховуються Державною казначейською службою України до спеціального фонду Державного бюджету України для Міністерства освіти і науки України з метою подальшого розподілу таких коштів за рішеннями Кабінету Міністрів України у визначеному ним порядку між місцевими бюджетами з урахуванням цільового призначення освітньої субвенції, а також на реалізацію заходів із забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа", видання, придбання, доставку підручників, посібників і навчально-методичної літератури для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників, інших заходів у сфері освіти (з відкриттям у разі потреби нових бюджетних програм, включаючи трансферти місцевим бюджетам).**

У разі надходження коштів в рамках **програм допомоги і грантів Європейського Союзу**, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ та коштів кредитів (позик), залучених державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, для відновлення України та ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації проти України такі кошти за рішенням Кабінету Міністрів України, погодженим з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету (яке може передбачати

відкриття нових бюджетних програм, включаючи трансфери місцевим бюджетам), спрямовуються за спеціальним фондом державного бюджету на здійснення заходів з відновлення України та ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації проти України.

Міжнародні договори України, на підставі яких залучаються такі кошти, можуть включати, зокрема, положення щодо відмови від суверенного імунітету України в можливих спорах щодо таких зобов'язань та не потребують ратифікації Верховною Радою України.

Також, Законом передбачено фінансові ресурси для вирішення проблем в місцевих територіальних громадах:

- надання **пільгових іпотечних кредитів внутрішньо переміщеним особам** – 19,7 млн грн (надання кредитів із спеціального фонду за рахунок надходження гранту Кредитної установи для відбудови)

- нова бюджетна програма КПКВК-3107300 **«Проектування, будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, модернізація, реставрація, придбання та облаштування незалежно від форми власності об'єктів інфраструктури, рухомого та нерухомого майна, житлової нерухомості, в тому числі пошкоджених внаслідок збройної агресії, з метою відновлення цілісності і стійкості окремих галузей життєдіяльності суспільства, а також фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху»** за рахунок коштів державного дорожнього фонду в обсязі 1 831,2 млн грн;

- нова бюджетна програма КПКВК - 2761070 **«Державний фонд регіонального розвитку»** у сумі 2 000 млн грн.

- нова бюджетна програма КПКВК - 3411250 **«Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання окремих заходів з реалізації соціального проекту «Активні парки - локації здорової України»** з обсягом видатків споживання у сумі 54 млн грн (реалізація ініційованого Президентом України соціального проекту «Активні парки - локації здорової України» з метою забезпечення в регіонах фізкультурно-оздоровчої роботи з внутрішньо переміщеними особами як засобу їх соціально-психологічної реабілітації);

- нова бюджетна програма КПКВК - 2301630 **«Відновлення і розвиток стійкої національної моделі медичної галузі України»** – видатки спеціального фонду державного бюджету в обсязі 422 млн грн (джерелом є надходження гранту Світового банку).

Рекомендації щодо додаткових джерел коштів та ресурсів для Дрогобицької міської громади Львівської області

Повномасштабна воєнна агресія російських військ та запровадження воєнного стану на території України призвели до суттєвих обмежень фінансових ресурсів для **Дрогобицької міської громади Львівської області**, зокрема в міжбюджетних стосунках місцевої громади з державним бюджетом.

В Законі України “Про Державний бюджет на 2021 рік” базова дотація для Дрогобицької міської громади Львівської області становила **101356 тис.грн.**

В Законі України “Про Державний бюджет на 2022 рік” базова дотація для Дрогобицької міської громади становила **110403,5 тис.грн.**

В Законі України “Про Державний бюджет на 2023 рік” бюджетне призначення базової дотації для Дрогобицької міської громади Львівської області становить **75820,6 тис.грн.**

Якщо для Дрогобицької міської громади Львівської області освітня субвенція в 2021 році становила **215745,5 тис.грн.**, в 2022 році - **259216,7 тис.грн.**, то в Законі України “Про Державний бюджет на 2023 рік” не передбачено конкретної суми освітньої субвенції і її розподіл має зробити Кабінет Міністрів України.

У зв’язку із суттєвою вимушеною міграцією учнів цього року та неможливістю здійснити достовірний прогноз кількості учнів у необхідних для додаткової дотації та освітньої субвенції, субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами розрізах для всіх місцевих бюджетів в Законі України “Про державний бюджет на 2023 рік” розподіл зазначених міжбюджетних трансфертів у розрізі місцевих бюджетів не здійснено.

Задля збору якісних даних щодо місця здобуття освіти учнями й унеможливлення дублювання кількості учнів у закладах освіти, в яких вони навчалися до та після 24 лютого, Міністерство освіти і науки України прийняло рішення вперше збирати персональні дані учнів. Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.09.2022 № 795 «Про збір відомчої адміністративної звітності дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти у 2022/2023 навчальному році».

На сьогодні відбувається верифікація зібраних даних. Кабінет Міністрів України має здійснити розподіл додаткової дотації та освітньої субвенції, субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами між місцевими бюджетами на основі верифікованих Міністерством освіти та науки України даних про кількість учнів.

За експертними оцінками місцевий бюджет Дрогобицької міської громади Львівської області може розраховувати отримати в 2023 році освітньої субвенції на суму **209965,5 тис.грн.**

Потенціальні ресурси фінансового забезпечення для місцевих бюджетів можуть забезпечити головні розпорядники коштів державного бюджету за рахунок нерозподілених коштів загального фонду:

Головний розпорядник коштів державного бюджету: Міністерство фінансів України:

- КПКВК 3511060 Додаткові дотації з державного бюджету місцевим бюджетам - **3 733 573,7 тис.грн.**
- КПКВК 3511280 Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації
- **23 934 055,6 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету: Міністерство у справах ветеранів України (загальнодержавні видатки та кредитування)

- КПКВК 1511040 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених пунктами 2 - 5 частини першої статті 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I - II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначених пунктами 11-14 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов - **1 733 939,2 тис.грн.**
- КПКВК 1511050 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов - **3 264 682,4 тис.грн.**
- КПКВК 1511060 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких

настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов - **499 281,6 тис.грн.**

- КПКВК 1511070 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених у абзаці чотирнадцятому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності, визначених пунктом 10 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов - **3 938,3 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство освіти і науки України (загальнодержавні видатки та кредитування)**

- КПКВК 2211190 Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам - **87 515 508,9 тис.грн.**
- КПКВК 2211220 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами **304 595,3 тис.грн.**
- КПКВК 2211310 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти - **1 500 000,0 тис.грн.**
- КПКВК 2211320 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів - **1 000 000,0 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство розвитку громад та територій України (загальнодержавні видатки та кредитування)**

- КПКВК 2761350 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження - **200 000,0 тис.грн.**
- КПКВК 2761070 Державний фонд регіонального розвитку - **2 000 000,0 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство молоді та спорту України (загальнодержавні видатки та кредитування)**

- КПКВК 3411250 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання окремих заходів з реалізації соціального проекту «Активні парки - локації здорової України» - **54 000,0 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету в Законі не визначено:

- Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я - **2 950 000,0 тис.грн.**

Також, фінансове забезпечення для місцевих бюджетів здатні забезпечити головні розпорядники коштів державного бюджету за рахунок нерозподілених коштів спеціального фонду:

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство фінансів України:**

- КПКВК 3511430 Фонд ліквідації наслідків збройної агресії - **35 500 000,0 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство розвитку громад та територій України (загальнодержавні видатки та кредитування)**

- КПКВК 761600 - Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України (Кредитор - Європейський інвестиційний банк) **1 703 428,3 тис.грн.**
- КПКВК 2761610 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми з відновлення України (Кредитор - Європейський інвестиційний банк) - **5 292 000,0 тис.грн.**

Також, певні можливості фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування містяться в програмах субвенцій, які розподілено для обласних бюджетів за рахунок коштів загального та спеціального бюджетів:

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство соціальної політики України (загальнодержавні видатки та кредитування)**

- КПКВК 2511180 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа - **9 970,9 тис.грн.**
- КПКВК 2511240 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі **175 440,0 тис.грн.**

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Державне агентство автомобільних доріг України (загальнодержавні видатки та кредитування)**

Спеціальний фонд

- КПКВК 3131090 Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах - **16 022 992,1 тис.грн.**

Для відновлення та розвитку бізнесу в місцевих територіальних громадах важливими є бюджетні програми:

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство фінансів України:**

- КПКВК 3501540 Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва **16 000 000,0** тис.грн.

Головний розпорядник коштів державного бюджету: **Міністерство економіки України**

- КПКВК 1201350 Надання грантів для створення або розвитку бізнесу **-1 370 000,0** тис.грн.

З метою отримання додаткових фінансових ресурсів органу місцевого самоврядування **Дрогобицької міської громади Львівської області** необхідно звернутись в установленому порядку з техніко-економічним обґрунтуванням потреб місцевої громади до відповідного головного розпорядника коштів державного бюджету.

© Зварич Ольга Володимирівна

СТАН ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ ДО ВІЙНИ

До основних екологічних проблем ТГ належать:

- **Негативні інженерно-геологічні процеси, активізовані у районі шахт міста Стебник.**

Стебницький ДГХП «Полімінерал» належить до екологічно небезпечних об'єктів Львівської області; підприємство на даний час недіюче. Родовище калійних руд розроблялося двома рудниками. Останніми роками мало місце різке ускладнення екологічної, гідрографічної, гірничо-геологічної ситуації в карстопровальній зоні шахтного поля рудника № 2, наслідком чого стало раптове зникнення русла р. Вишниця та активізація процесу просідання земної поверхні. Загальна площа просідання земної поверхні становить 5 га, максимальне просідання в районі репера 1,7 м. У цій зоні різко збільшилася інтенсивність просідання поверхні з утворенням тріщин сколу. Розвиток тріщин значно наблизився до автодороги Дрогобич – Трускавець, ліній електропередач 110, 220 кВ (по яких здійснюється електроживлення споживачів Бориславсько-Дрогобицького енерговузла) та магістрального водогону “Гірне – Дрогобич”. Відстань від межі зони просідання земної поверхні становить: до автодороги – 155 м, до ЛЕП 110 кВ – 25 м, до магістрального водогону – 80 м. Інженерно-геологічна ситуація несе загрозу руйнуванню автодороги Дрогобич -Трускавець, ліній електропередачі 110 і 220 кВ, магістрального водогону “Гірне – Дрогобич”.

- **Неефективне поводження з твердими побутовими відходами.**

Існує проблема з централізованим вивезенням ТПВ. ТГ має плани із розвитку інфраструктури управління ТПВ: у місті Дрогобич (на межі міста) вже виділили земельну ділянку для будівництва сміттесортувальної лінії.

Серед інших проблем, пов'язаних зі станом довкілля та використанням природних ресурсів, можна зазначити:

- Значні втрати води у системі централізованого водопостачання (22%);
- Недостатній обсяг охоплення населення ТГ послугами з централізованого водовідведення (53,9% мешканців);
- Зношеність Дрогобицьких районних споруд з очищення комунальних стічних вод, на яких здійснюється очищення стічних вод з міст Дрогобича, Стебника, Трускавця та Борислава, а також технологічного обладнання цих споруд (зношеність 60%), відтак - необхідність комплексу заходів з реконструкції та модернізації, для зменшення забруднення водного середовища та інших компонентів довкілля.

Інші особливості управління у природоохоронній галузі:

- у селах ТГ здійснюються комплекс протипаводкових заходів.

Серед пріоритетних напрямів повоєнного відновлення ТГ відзначено:

- впровадження сучасної системи управління відходами;
- розвиток інфраструктури водопостачання/водовідведення в сільських територіях громади;
- реалізація рекреаційного потенціалу громади (Дрогобицька МТГ безпосередньо межує з Трускавецькою та Східницькою громадами, які є визнаними центрами рекреації та оздоровлення загальнодержавного значення);
- розвиток альтернативних джерел енергії (сонячної, вітрової, енергії біомаси тощо).

Вплив війни

ТГ не була окупована, територія не зазнавала ракетних ударів.

Дрогобицька МТГ значно віддалена від зони активних бойових дій, тому шкода, заподіяна довкіллю внаслідок збройної агресії РФ, – відсутня.

Потреби місцевої громади:

- Обстеження та розмінування територій - Низькі
- Обстеження та експертна оцінка заподіяної війною шкоди довкіллю – Низькі;
- Сорткування та переробка відходів – Високі;
- Збереження природних ресурсів – Високі.

Рекомендації у сфері охорони довкілля

Ключові принципи відновлення

- Відбудовувати краще (“build back better”);
- Забезпечити перехід до нульового забруднення;
- Інклюзія, захист уразливих соціальних груп, соціальна стійкість;
- участь усієї громади у процесі прийняття рішень та заходів управління, що можуть мати вплив на довкілля.

Цілі, завдання та етапи відновлення

ПРОБЛЕМА:	<i>Неефективне управління відходами</i>		
<i>Стратегічна ціль</i>	управління відходами відповідає сучасним викликам, у громаді розвивається інфраструктура (система) управління відходами		
<i>Етапи відновлення</i>	2023-2024 рр.	2025-2026 рр.	2026-2032 рр.
<i>Операційні цілі,</i>	Сформувані базис	Реалізувати проекти	будівництва та

які необхідно досягти для вирішення проблеми на кожному етапі	для переходу до сучасної системи управління відходами	модернізації, пов'язані із системою управління побутовими відходами; Забезпечити збільшення частки перероблення та утилізації побутових відходів, зменшення частки їх захоронення на полігонах
Завдання на досягнення цілі	<p>1. Виконання передпроектних вишукувань та розроблення техніко-економічного обґрунтування (або попереднього ТЕО) на будівництво установок з оброблення або утилізації побутових відходів (розгляд та оцінка альтернатив).</p> <p>2. Розроблення проектної документації на станцію сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів.</p> <p>Окрім сміттесортувальних установок, рекомендується розглянути та оцінити інші альтернативи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - біологічні та біохімічні методи утилізації (перероблення) змішаних харчових відходів, станції компостування органічних відходів; установки утилізації відпрацьованих шин (механічне подрібнення, спалювання, метод магнітного удару); термічна утилізація 	<p>. Розроблення та реалізація дій та заходів із забезпечення переходу громади до 100%-го сортування твердих побутових відходів. Заходи зі стимулювання роздільного збирання побутових відходів у громаді.</p> <p>. Розроблення та реалізація заходів зі 100%-го охоплення громади послугами з вивезення побутових відходів.</p> <p>. Підготовка і прийняття місцевого плану управління відходами, з урахуванням відповідного регіонального плану.</p> <p>Будівництво та введення в експлуатацію станції сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів та / або інших об'єктів системи (інфраструктури) управління відходами, їх інтеграція в логістичні ланцюги на місцевому та вищих рівнях;</p> <p>. Досягнення цільових показників з оброблення (перероблення) та утилізації побутових відходів, а також охоплення громади послугами з управління відходами;</p>

	<p>побутових відходів, у т.ч. стаціонарні установки з виробництва енергії, мобільні установки для термічної утилізації побутових відходів;</p> <p>- інше.</p>	
Якісні показники досягнення цілей	<p>Кількість розробленої проектної документації на об'єкти інфраструктури (системи) управління відходами – сміттєпереробну станцію та ін.;</p> <p>кількість об'єктів інфраструктури (системи) управління відходами, що збудовані, та їхня виробнича потужність із перероблення чи утилізації відходів;</p> <p>частка твердих побутових відходів, що переробляється або утилізується внаслідок реалізованих проектів;</p> <p>Частка, на яку зменшуються обсяги захоронення побутових відходів на полігонах за рахунок модернізації системи управління відходами;</p> <p>Проведено оцінку потенціалу перероблення та утилізації побутових відходів, а також потенціалу впровадження технологій та моделей циркулярної економіки;</p> <p>100% роздільне збирання (або сортування) твердих побутових відходів, що утворюються у громаді (за комунальним сектором і за домогосподарствами);</p> <p>- Новостворені об'єкти із управління відходами використовуються для надання товарів та послуг іншим громадам, вбудовані у логістичні ланцюги та місцеву, регіональну економіку або економіку на вищому рівні (оцінити економічний ефект від новостворених об'єктів).</p>	
Ризики	<p>- нестача внутрішніх ресурсів (фінансових, експертних, трудових) у громаді. Недостатньо навичок для залучення зовнішніх ресурсів. Для вирішення цієї проблеми та залучення зовнішніх ресурсів, необхідно розвивати стратегічне партнерство (з органами державної влади, фінансовими інституціями, міжнародними експертними організаціями, науковими та академічними установами);</p> <p>Брак підтримки і усвідомлення потреби усередині громади. Для вирішення цієї проблеми рекомендується забезпечити достатнє, активне та різнопланове охоплення громади заходами та діями з поширення інформації, навчання. Найбідніші та інші вразливі групи населення потребують індивідуального підходу;</p> <p>- Не визначено об'єкти, які будуть здійснювати приймання роздільно зібраних та відсортованих відходів. Рекомендується залучити експертів для визначення технічних та економічних питань щодо формування та розвитку цілісних виробничих ланцюгів з перероблення та утилізації побутових відходів;</p> <p>- Невідповідність проектів визначених об'єктів вимогам з екологічної безпеки та охорони довкілля на державному рівні, а також принципам з охорони довкілля та екологічного</p>	

	менеджменту міжнародних фінансових інституцій (потенційних донорів). Проекти будівництва мають успішно пройти оцінку впливу на довкілля, а для залучення коштів міжнародних фінансових інституцій – експертизу на відповідність їхнім принципам з охорони довкілля та громадського здоров'я; - Недостатньо розвинені економічні механізми стимулювання переходу до циркулярної економіки. Подолання цього ризику значно мірою залежить від рішень на вищих рівнях державної влади;
--	---

Проектна пропозиція

(необхідне подальше передінвестиційне планування і деталізація із залученням зацікавлених сторін)

Найменування проекту: проектування і будівництво станції сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів

Обґрунтування необхідності виконання проекту: Необхідно виконати вимоги законодавства щодо забезпечення роздільного збирання побутових відходів, а також приступити до нарощування на місцевому рівні спроможності і потужностей з перероблення побутових відходів, збільшення частки їх перероблення та утилізації і зменшення частки захоронення. З цією метою на місцевому рівні територіальна громада має потребу розвивати потужності із сортування твердих побутових відходів. Переваги сортувальних ліній у тому, що вони дозволяють виокремити корисні компоненти (вторсировину або ін.) зі складу побутових відходів централізовано, незалежно від здатності і навичок побутових споживачів (домогосподарств та ін.) до роздільного збирання відходів.

Ефективні сортувальні потужності дозволяють: зменшити обсяги побутових відходів, які необхідно захоронювати на полігоні; отримати економічний ефект від технологій та заходів циркулярної (кругової) економіки на місцевому рівні.

Для реалізації проекту будівництва вже виділено земельну ділянку у місті Дрогобич (на межі міста).

Необхідно підготувати техніко-економічне обґрунтування проекту станції сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів, для розгляду та оцінки громадою та усіма зацікавленими сторонами виправданих альтернатив. На підставі розгляду альтернатив, необхідно підготувати проектну документацію (проект) на будівництво станції сортування, пройти встановлені законодавством дозвільні процедури щодо погодження (затвердження) проекту та реалізувати його.

В залежності від інвестора (донора, партнера), підготовлений проєкт на будівництво станції сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів може потребувати адаптації (врахування зауважень та пропозицій, приведення у відповідність до керівних принципів донора).

Стратегічні цілі проекту: у міській територіальній громаді управління побутовими відходами відповідає сучасним викликам, розвивається система (інфраструктура) управління відходами.

Очікувані результати:

- розроблена проектна документація на станцію сортування (сортування і пакування) побутових відходів;
- проведено оцінку впливу на довкілля проекту будівництва;
- затверджено проектну документацію та визначено джерела фінансування;
- реалізовано проект будівництва та введено об'єкт в експлуатацію;
- за допомогою станції сортування зі складу твердих побутових відходів вилучається не менше 15% (за масою) компонентів, придатних для перероблення та повторного використання, на першому етапі (до кінця 2026 р.).

Завдання проекту:

- 1) підготувати техніко-економічне обґрунтування проекту станції сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів, з розглядом виправданих альтернатив (альтернативних технічних варіантів). Очікується, що обрані альтернативи будуть відповідати вимогам екологічної безпеки та нормам ЄС (Найкращим Доступним Технологіям та Методам Управління) та матимуть як економічний, так і екологічний ефект;
- 2) провести консультації із зацікавленими сторонами (бізнесом, громадськістю, потенційними інвесторами та донорами) щодо ТЕО, визначити оптимальну альтернативу (оптимальний варіант) та джерела її фінансування;
- 3) підготувати проектну документацію (проект) на будівництво станції сортування;
- 4) забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля та інших встановлених законодавством дозвільних процедури щодо погодження (затвердження) проекту;
- 5) реалізувати проект будівництва та здійснити введення в експлуатацію об'єкту;
- 6) розробити і прийняти план заходів із забезпечення роздільного збирання та сортування твердих побутових відходів в межах територіальної громади.

В залежності від інвестора (донора, партнера), підготовлений проєкт на будівництво станції сортування (сортування і пакування) твердих побутових відходів може потребувати адаптації (врахування зауважень та пропозицій, приведення у відповідність до керівних принципів донора).

Потреба у фінансуванні:

(необхідні подальші техніко-економічні розрахунки):

Необхідно провести вишукування, підготувати техніко-економічне обґрунтування (з урахуванням виправданих в екологічному і техніко-економічному відношенні альтернативних варіантів), провести його розгляд та обговорення, розробити проект будівництва;

Здійснити оцінку впливу на довкілля проекту будівництва (відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійсненню ОВД підлягає планована діяльність щодо операцій у сфері поводження з побутовими та іншими відходами (оброблення, перероблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення) обсягом 100 тонн на добу або більше, а також інша планована діяльність з утилізації, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів);

Залучити інвестиції та інші кошти для будівництва сортувальної станції відповідно до проекту та введення її в експлуатацію.

Пропоновані джерела фінансування: буде визначено додатково, в загальному - міжнародні фінансові організації, міжнародна технічна допомога, приватні інвестиції, спеціалізовані фонди.

Фінансування може бути визначено в рамках реалізації проектів щодо розбудови інфраструктури об'єктів управління відходами Національного плану відновлення (розділ «Екологічна безпека», доступ за посиланням: www.recovery.gov.ua).

Нормативно-правове забезпечення: Закон України «Про відходи» № 187/98-ВР від 05.03.1998, новий Закон України «Про управління відходами» № 2320-ІХ від 20.06.2022 (набирає чинності 20.06.2023).

Ключові можливості за проектом:

- виявлення виправданих для громади альтернатив щодо розбудови об'єктів сучасної системи (інфраструктури) управління відходами, екомодернізація відповідної комунальної інфраструктури;
- розвиток стратегічного партнерства (з фінансовими, науковими, експертними установами та організаціями тощо), залучення зовнішніх ресурсів до планів і проектів;
- перебудова місцевої економіки на основі ресурсозберігаючих технологій, підвищення її привабливості для інвестицій і нових промислових альянсів;

Ключові рамкові умови (вимоги та обмежуючі фактори):

- нове законодавство про управління відходами;
- потреба у кваліфікованому проведенні експертизи та техніко-економічного обґрунтування з урахуванням місцевих особливостей (особливостей територіальної громади).

**Проектна пропозиція, спільна для кількох громад,
спрямована на вирішення проблеми з накопиченням та незадовільним
очищенням комунальних стічних вод**

Назва проекту:	Модернізація споруд очищення стічних вод у територіальних громадах, з використанням сучасних технологій та обладнання для досягнення нормативного стану стічних вод та їх безпечного скидання у довкілля
Обґрунтування проекту:	<p>Малі територіальні громади (сільські, селищні та невеликі міські) усі характеризуються невирішеною проблемою поводження з комунальними стічними водами: споруди для очищення стічних вод зруйновані або настільки технічно не ефективні, що не спроможні очистити стічні води до рівня нормативних показників перед скиданням. Неочищені зворотні води потрапляють у річки. Комунальні стічні води є одним з пріоритетних джерел забруднення довкілля. Малі громади через обмеженість фінансових ресурсів мають значно гірший доступ до сучасних технологій очищення стічних вод, порівняно з великими містами. А ризики, пов'язані з відсутністю очищення стічних вод, для здоров'я населення, якісного водокористування і водопостачання та довкілля однаково високі. Більшість каналізаційних очисних споруд та пов'язаних з ними установок (каналізаційні насосні станції) потребують реконструкції. На сьогодні чимало сільських і селищних громад в Україні розглядають варіант встановлення локальних очисних споруд з вторинним біологічним очищенням стічних вод. Лідером по частоті проектування подібних малих очисних споруд виступає приватна технологія «BIOTAL». Переваги технології у тому, що вона передбачає достатній рівень автоматизації, можливість будівництва кількох чергами, розрахована на малі потужності, забезпечує біологічне очищення стічних вод, що вимагається законодавством для комунальних стічних вод. За доступністю вартості проектування та будівництва у даної технології, ймовірно, відсутні конкуренти в Україні. Разом з тим, технологія є новою і мало вивченою, даних про граничний термін експлуатації її технологічного устаткування та інші обмеження поки не що недостатньо.</p> <p>Важливо надати громадам можливість розглянути кілька альтернатив, виправданих у технічному (в т.ч. екологічному) та економічному відношенні. Для цього необхідно здійснити попередні дослідження та вишукування, з урахуванням найкращих доступних технологій та місцевих умов у громадах.</p> <p>Поряд з упровадженням у громадах нових технологій, необхідно забезпечити післяпроектний моніторинг (після встановлення установок та введення їх в експлуатацію).</p>
Стратегічні цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечити сільські громади умовами для централізованого водовідведення та дотримання нормативів екологічної безпеки водокористування; - Відбудувати зношену інфраструктуру за принципом “build back better”; - зменшити забруднення водних об'єктів від житлово-комунального сектору, забезпечити перехід до нульового забруднення довкілля; - збільшити охоплення громад централізованим водовідведенням з дотриманням принципу інклюзії; - Чиста вода та належні санітарні умови (ціль сталого розвитку).

Завдання (операційні цілі) проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - Активізувати наукові дослідження, інженерні вишукування та проектні роботи з метою модернізації систем очищення та досягнення безпечного для довкілля стану зворотних вод; - Здійснити проекти будівництва або модернізації (реконструкції, технічного переоснащення) систем очищення комунальних стічних вод вторинної очистки, каналізаційно-насосних станцій з системою біологічного очищення стічних вод, у т.ч. з поетапним введенням черг та пускових комплексів; - Забезпечити післяпроектний моніторинг та оцінку (стосовно ефективності модернізованих установок, досягнення екологічних та соціальних цілей), а також облік, який вимагається для новостворених об'єктів відповідно до законодавства.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - Кількість проектів будівництва або реконструкції, підготовлених з урахуванням наукових (науково-технічних) обґрунтувань; - Кількість установок і споруд, що були встановлені або модернізовані відповідно до проектів, а також обсяги охоплених ними стічних вод (оцінити частку від загальних обсягів стічних вод, що утворюються внаслідок життєдіяльності громад); - Забезпечено сталий розвиток територіальних громад (кількість громад, перелік областей); - Створено умови для доступу сільського населення до послуг централізованого водовідведення (оцінити чисельність населення та частку від загальної чисельності); - Забруднення місцевих річок, а також підземних вод господарсько-побутовими стічними водами повністю усунуто або зменшено (оцінити частку зменшення); - здійснюється післяпроектний моніторинг та оцінка ефективності виконаних проектів.
Ризики	<ul style="list-style-type: none"> - висока вартість проектних та будівельних робіт; - Залежність ефективності реалізації проектів від збільшення частки підключення населення громади до централізованого водовідведення, потреба в окремому плані дій зі збільшення показників централізованого водовідведення у громаді; - Залежність ефективності реалізації проектів від зовнішньої експертизи та кваліфікованих спеціалістів або, натомість, потреба у навчанні усередині громади; - Потреба у довготривалому технічному обслуговуванні нових установок, у людських та фінансових ресурсах для цього.
Рамкові умови (вимоги та обмежуючі фактори):	<ul style="list-style-type: none"> - Скидання зворотних вод у водні об'єкти здійснюється виключно на підставі дозволу на спеціальне водокористування. Необхідно пройти дозвільну процедуру; - діючі системи очищення стічних вод та їх ефективність підлягають державному обліку водокористування: водокористувачі зобов'язані подавати звіти про водокористування; - дотримання умов скидання зворотних вод (після їх очищення) відповідно до водного законодавства та дозволу на спеціальне водокористування; - водокористувач має здійснювати засобами вимірювальної техніки виробничий контроль за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин та за якістю води водних об'єктів у контрольних створах. Періодичність і показники для здійснення такого контролю погоджуються з органами з реалізації політики з охорони навколишнього природного середовища. Монтаж та експлуатацію пристроїв, призначених для

	здійснення такого контролю, зобов'язаний здійснити водокористувач; - очисні споруди не можуть розташовуватися у прибережних захисних смугах річок чи водойм; - слід врахувати, що в Україні нормування якості очищених стічних вод здійснюється за методами, які не повною мірою відповідають вимогам Директиви Ради 91/271/ЄЕС від 21 травня 1991 року про очищення міських стічних вод. Основні нормативно-правові акти: Водний кодекс України, № 213/95-ВР від 06.06.1995; Правила охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. N 465.
Період виконання:	2023-2032
Орієнтовна фінансова потреба	Потрібні техніко-економічні розрахунки. Вихідні дані: орієнтовна вартість проекту реконструкції каналізаційно-насосних станцій з добудовою споруд біологічного очищення стічних вод технології "BIOTAL" потужністю 100 куб.м/добу та виконання відповідних будівельних робіт: 172,7 тис євро, або 6 млн грн (за курсом обміну на початок 2021 року), проте, вартість залежить від місцевих умов та індивідуальних особливостей проекту.
Територія, на яку проект матиме вплив:	Дрогобицька міська територіальна громада Львівської області; (всього населення за 9 громадами – понад 220 тис осіб)
Орієнтована кількість отримувачів вигоди:	Оцінити чисельність населення, що буде охоплено централізованим водовідведенням, за громадами
Потенційні партнери, джерела фінансування	Буде визначено додатково.

© Оксана Абдулоєва

ЮРИДИЧНА ОСНОВА – АКТУАЛЬНІ НОРМИ ЗАКОНОДАВСТВА

(станом на 1 листопада 2022 року)

ims

<p>1) Конституція України (Розділ XI МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text</p> <p>2) Закон України “Про засади державної регіональної політики” із змінами, внесеними згідно із Законом № 2389-IX від 09.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text</p> <p>3) Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” із змінами, внесеними згідно із Законами №2292-IX від 31.05.2022, №2321-IX від 20.06.2022, №2392-IX від 09.07.2022, № 394-IX від 09.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text</p> <p>4) Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування»: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2493-14#Text</p> <p>5) Закон України “Про правовий режим воєнного стану” із змінами, внесеними згідно із Законами № 2124-IX від 15.03.2022, № 2126-IX, від 15.03.2022, № 2158-IX від 24.03.2022, № 2193-IX від 14.04.2022, № 2257-IX від 12.05.2022, № 2259-IX від 12.05.2022, № 2247-IX від 12.05.2022, № 2394-IX від 09.07.2022, № 2526-IX від 16.08.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text</p> <p>6) Закон України “Про основи національного спротиву” із змінами, внесеними згідно із Законами №2024-IX від 27.01.2022, № 2170-IX від 01.04.2022, №2237-IX від 03.05.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text</p> <p>7) Бюджетний кодекс України – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2118-IX від 03.03.2022, № 2127-IX від 15.03.2022, № 2134-IX від 15.03.2022, № 2192-IX від 14.04.2022, № 2390-IX від 09.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text</p> <p>8) Податковий кодекс України – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2118-IX від 03.03.2022, № 2120-IX від 15.03.2022, № 2139-IX від 15.03.2022, № 2142-IX від 24.03.2022, № 2173-IX від 01.04.2022, № 2192-IX від 14.04.2022, № 2214-IX від 21.04.2022, № 2260-IX від 12.05.2022, № 2261-IX від 12.05.2022, № 2273-IX від 22.05.2022, № 2284-IX від 31.05.2022, № 2290-IX від 31.05.2022, № 2308-IX від 19.06.2022, № 2325-IX від 21.06.2022, № 2330-IX від 21.06.2022, № 2480-IX від 29.07.2022, № 2516-IX від 15.08.2022, №2520-IX від 15.08.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text</p> <p>9) Господарський кодекс України – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2253-IX від 12.05.2022, № 2389-IX від 09.07.2022, №2463-IX від 27.07.2022, № 2479-IX від 29.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15#Text</p>	<p>10) Земельний кодекс України – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2145-IX від 24.03.2022, № 2079-IX від 17.02.2022 №2247-IX від 12.05.2022, № 2321-IX від 20.06.2022, № 2530-IX від 16.08.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text</p> <p>11) Лісовий кодекс України – із змінами, внесеними згідно із Законом №2321-IX від 20.06.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text</p> <p>12) Закон України «Про доступ до публічної інформації»: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2939-17#Text</p> <p>13) Закон України «Про публічні закупівлі» - із змінами, внесеними згідно із Законами № 2229-IX від 21.04.2022, № 2386-IX від 09.07.2022, № 2526-IX від 16.08.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text</p> <p>14) Закон України «Про запобігання корупції» - із змінами, внесеними згідно із Законами № 2280-IX від 31.05.2022, № 2322-IX від 20.06.2022, № 2381-IX від 08.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text</p> <p>15) Закон України “Про ринок електричної енергії” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2371-IX від 08.07.2022, № 2479-IX від 29.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#n1354</p> <p>16) Закон України “Про повну загальну середню освіту” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2157-IX від 24.03.2022, №2208-IX від 14.04.2022, № 2315-IX від 19.06.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n977</p> <p>17) Закон України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2153-IX від 24.03.2022, № 2312-IX від 19.06.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text</p> <p>18) Закон України “Про інвестиційну діяльність” – із змінами, внесеними згідно із Законом № 2254-IX від 12.05.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#n224</p> <p>19) Закон України «Про господарські товариства» https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1576-12#Text</p> <p>20) Закон України “Про оренду державного та комунального майна” – із змінами, внесеними згідно із Законом № 2181-IX від 01.04.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#n458</p> <p>21) Закон України “Про будівельні норми” – із змінами, внесеними згідно із Законом № 2254-IX від 12.05.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17#n3</p>
---	--

<p>22) Закон України “Про регулювання містобудівної діяльності” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2139-IX від 15.03.2022, №2254-IX від 12.05.2022, № 2259-IX від 12.05.2022, № 2392-IX від 09.07.2022, № 2530-IX від 16.08.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text</p> <p>23) Закон України “Про землеустрій” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2145-IX від 24.03.2022, № 2247-IX від 12.05.2022, № 2321-IX від 20.06.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text</p> <p>24) Закон України “Про охорону земель” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2247-IX від 12.05.2022, № 2321-IX від 20.06.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text</p> <p>25) Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2347-IX від 01.07.2022, № 2379-IX від 08.07.2022, № 2494-IX від 29.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text</p> <p>26) Закон України “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2347-IX від 01.07.2022, № 2471-IX від 28.07.2022, №2494-IX від 29.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text</p> <p>27) Закон України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2347-IX від 01.07.2022, №2494-IX від 29.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#n265</p> <p>28) Закон України “Про фахову передвищу освіту” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2153-IX від 24.03.2022, № 2157-IX від 24.03.2022, № 2471-IX від 28.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#n1258</p> <p>29) Закон України “Про вищу освіту” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2153-IX від 24.03.2022, № 2157-IX від 24.03.2022, № 2471-IX від 28.07.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n1169</p> <p>30) Закон України “Про державну допомогу суб’єктам господарювання” – із змінами, внесеними згідно із Законами № 2134-IX від 15.03.2022, № 2175-IX від 01.04.2022, № 2313-IX від 19.06.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text</p> <p>31) Закон України “Про гуманітарну допомогу” - із змінами, внесеними згідно із Законами № 2118-IX від 03.03.2022, № 2228-IX від 21.04.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text</p>	<p>32) Закон України “Про благодійну діяльність та благодійні організації” - із змінами, внесеними згідно із Законами № 2107-IX від 03.03.2022, № 2173-IX від 01.04.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text</p> <p>33) Закон України "Про Державний бюджет України на 2021 рік": https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1082-20#Text</p> <p>34) Закон України "Про Державний бюджет України на 2022 рік" - із змінами, внесеними згідно із Законами № 2118-IX від 03.03.2022, № 2120-IX від 15.03.2022, № 2135-IX від 15.03.2022, № 2218-IX від 21.04.2022, № 2280-IX від 31.05.2022, № 2290-IX від 31.05.2022, №2385-IX від 09.07.2022, № 2481-IX від 29.07.2022, № 2517-IX від 15.08.2022, № 2549-IX від 30.08.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text</p> <p>35) Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 р. №70 {Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ ...№ 327 від 20.03.2022, № 419 від 09.04.2022, № 920 від 19.08.2022} “Про порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/70-2016-%D0%BF#n15</p> <p>36) Постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 р. № 1324 {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 811 від 19.07.2022} “Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів у рамках Програми з відновлення України” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-2021-%D0%BF#n10</p> <p>37) Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 р. № 646 {Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ ... № 768 від 07.07.2022} “Про затвердження Порядку створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/646-2016-%D0%BF#n8</p>
---	---

<p>38) Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text</p> <p>39) Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 67/2022 “Про невідкладні заходи щодо фінансового забезпечення функціонування держави в умовах воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67/2022#Text</p> <p>40) Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 “Про утворення військових адміністрацій” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text</p> <p>41) Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 69/2022 “Про загальну мобілізацію” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/69/2022#Text</p> <p>42) Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 70/2022 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24 лютого 2022 року “Про введення в дію плану оборони України та Зведеного плану територіальної оборони України” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/70/2022#Text</p> <p>43) Постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 22 “Про особливості підтримання ліквідності банків у період дії воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022500-22#Text</p> <p>44) Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 153 “Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2022-%D0%BF#Text</p> <p>45) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 181-р “Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/181-2022-%D1%80#Text</p> <p>46) Постанова Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2022 р. №156 “Про випуск облігацій внутрішньої державної позики “Військові облігації” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-2022-%D0%BF#Text</p> <p>47) Постанова Кабінету Міністрів України від 2 березня 2022 р. № 185 “Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2022-%D0%BF#n5</p>	<p>48) Закон України від 3 березня 2022 року №2114-IX “Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text</p> <p>49) Постанова Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 р. №590 {Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 188 від 04.03.2022, № 210 від 06.03.2022, № 240 від 10.03.2022, № 308 від 17.03.2022, № 322 від 19.03.2022, № 346 від 21.03.2022, № 381 від 29.03.2022, № 420 від 09.04.2022, № 469 від 19.04.2022, № 520 від 03.05.2022, № 572 від 13.05.2022, № 613 від 20.05.2022, № 765 від 07.07.2022, № 831 від 22.07.2022, № 978 від 27.08.2022, № 996 від 07.09.2022} “Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#n38</p> <p>50) Закон України від 15 березня 2022 року №2132-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text</p> <p>51) Закон України від 15 березня 2022 року №2137-IX “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України “Про електронні комунікації” щодо підвищення ефективності досудового розслідування “за гарячими слідами” та протидії кібератакам” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#Text</p> <p>52) Закон України від 15 березня 2022 року №2136-IX “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text</p> <p>53) Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332 “Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-%D0%BF#n54</p> <p>54) Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 326 “Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#n12</p>
---	--

55) Закон України від 24 березня 2022 року №2145-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>

56) Закон України від 24 березня 2022 року №2157-IX “Про внесення змін до деяких законів України у сфері освіти”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-20#Text>

57) Закон України від 24 березня 2022 року №2143-IX “Про ратифікацію Гарантійної угоди (Додаткове фінансування для протидії COVID-19 в рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2143-20#Text>

58) Закон України від 24 березня 2022 року №2147-IX “Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо запровадження комплексного огляду системи соціального захисту ветеранів війни”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-20#Text>

59) Закон України від 24 березня 2022 року №2153-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з внесенням змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2153-20#Text>

60) Постанова Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380 “Про збір, обробку та облік інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/380-2022-%D0%BF#n22>

61) Закон України від 01 квітня 2022 року №2168-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення допоміжними засобами реабілітації осіб, постраждалих внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-20#Text>

62) Закон України від 14 квітня 2022 року №2193-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2193-20#Text>

63) Указ Президента України від 21 квітня 2022 року № 266/2022 “Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/2022#Text>

64) Закон України від 21 квітня 2022 року №2220-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2220-20#Text>

65) Закон України від 21 квітня 2022 року №2215-IX “Про дерадянізацію законодавства України”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2215-20#Text>

66) Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. №495 “Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/495-2022-%D0%BF#Text>

67) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022р. №327-р “Про затвердження плану заходів забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/327-2022-%D1%80#Text>

68) Закон України від 3 травня 2022 року №2233-IX “Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій "Горизонт Європа" та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій "Горизонт Європа"

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2233-20#Text>

69) Закон України від 12 травня 2022 року №2246-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-20#Text>

70) Закон України від 12 травня 2022 року №2247-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text>

71) Закон України від 12 травня 2022 року №2254-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text>

<p>72) Закон України від 12 травня 2022 року №2253-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2253-20#Text</p> <p>73) Закон України 12 травня 2022 року № 2259-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text</p> <p>74) Указ Президента України від 17 травня 2022 року № 344/2022 “Про невідкладні заходи щодо об'єднання зусиль для підтримки України” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2022#Text</p> <p>75) Указ Президента України від 17 травня 2022 року № 345/2022 “Про визначення збитків, завданих Україні внаслідок війни” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/345/2022#Text</p> <p>76) Указ Президента України від 18 травня 2022 року № 346/2022 “Про робочу групу з розробки та впровадження міжнародно-правових механізмів відшкодування шкоди, завданої Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/346/2022#Text</p> <p>77) Закон України від 22 травня 2022 року №2267-IX “Про внесення змін до статті 30-1 Закону України "Про охорону дитинства" щодо законного представництва деяких категорій дітей під час дії надзвичайного або воєнного стану в Україні” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2267-20#Text</p> <p>78) Закон України від 22 травня 2022 року №2271-IX “Про внесення змін до Закону України "Про лікарські засоби" щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництва яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь, а також щодо вивезення лікарських засобів з України” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2271-20#Text</p> <p>79) Закон України від 22 травня 2022 року №2278-IX “Про ратифікацію Договору гарантії (Проект "Україна - Підвищення стійкості енергосистеми для європейської інтеграції енергомережі (Встановлення гібридних систем з виробництва електроенергії в ПрАТ "Укргідроенерго") між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку та Договору гарантії (Проект "Україна - Підвищення стійкості енергосистеми для європейської інтеграції енергомережі (Встановлення гібридних систем з виробництва електроенергії в ПрАТ "Укргідроенерго") між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку, що діє в якості виконавця від імені Фонду чистих технологій” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2278-20#Text</p>	<p>80) Постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 р. № 634 “Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/634-2022-%D0%BF#Text</p> <p>81) Закон України від 19 червня 2022 року №2312-IX “Про внесення змін до Закону України "Про професійну (професійно-технічну) освіту" щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2312-20#Text</p> <p>82) Закон України від 19 червня 2022 року №2315-IX “Про внесення зміни до розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2315-20#Text</p> <p>83) Закон України від 19 червня 2022 року №2313-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2313-20#Text</p> <p>84) Закон України від 19 червня 2022 року №2307-IX “Про внесення зміни до розділу 6 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про Український культурний фонд” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2307-20#Text</p> <p>85) Закон України від 20 червня 2022 року №2322-IX “Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text</p> <p>86) Закон України від 20 червня 2022 року №2320-IX “Про управління відходами” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text</p> <p>87) Закон України від 21 червня 2022 року №2325-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо перегляду окремих пільг з оподаткування” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2325-20#Text</p> <p>88) Закон України від 21 червня 2022 року №2330-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустриальних парків в Україні” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2330-20#Text</p> <p>89) Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 р. № 738 “Деякі питання надання грантів бізнесу” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text</p>
--	--

90) Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 736 “Про реалізацію експериментального проекту щодо надання на конкурсних засадах фінансової підтримки стартапам в Україні, у тому числі в сфері інформаційних технологій”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2022-%D0%BF#Text>

91) Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 739 “Деякі питання надання грантів для переробних підприємств”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2022-%D0%BF#Text>

92) Закон України від 01 липня 2022 року №2347-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>

93) Закон України від 01 липня 2022 року №2352-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text>

94) Постанова Кабінету Міністрів України від 01 липня 2022 р. № 741 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741-2022-%D0%BF#Text>

95) Закон України від 08 липня 2022 року №2381-IX “Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20#Text>

96) Закон України від 09 липня 2022 року №2389-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>

97) Закон України від 09 липня 2022 року №2390-IX “Про внесення змін до розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України щодо посилення гнучкості місцевих бюджетів та підвищення оперативності прийняття рішень”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2390-20#Text>

98) Закон України від 09 липня 2022 року №2393-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2393-20#Text>

99) Закон України від 09 липня 2022 року №2392-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для запровадження комплексної термомодернізації будівель”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2392-20#Text>

100) Закон України від 09 липня 2022 року №2394-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб’єктів забезпечення цивільного захисту та імплементації норм міжнародного гуманітарного права у сфері цивільного захисту”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2394-20#Text>

101) Закон України від 18 липня 2022 року №2398-IX “Про ратифікацію Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект “Енергоефективність громадських будівель в Україні”) між Україною та Європейським інвестиційним банком та Угоди про надання інвестиційного гранту (Проект “Енергоефективність громадських будівель в Україні”) між Україною та Європейським інвестиційним банком”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-20#Text>

102) Закон України від 18 липня 2022 року №2421-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання трудових відносин з нефіксованим робочим часом”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2421-20#Text>

103) Закон України від 19 липня 2022 року №2434-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2434-20#Text>

104) Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. №824 “Деякі питання отримання, розподілу, використання та обліку гуманітарної допомоги для задоволення потреб енергетики в умовах воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/824-2022-%D0%BF#Text>

105) Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. №821 “Про затвердження Порядку проведення моніторингу рівня безпеки об’єктів критичної інфраструктури”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/821-2022-%D0%BF#Text>

106) Закон України від 27 липня 2022 року №2463-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей діяльності фінансового сектору у зв’язку із введенням воєнного стану в Україні”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2463-20#Text>

<p>107) Закон України від 27 липня 2022 року №2454-IX “Про щомісячну грошову виплату деяким категоріям громадян” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2454-20#Text</p> <p>108) Закон України від 27 липня 2022 року №2459-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання простроченої заборгованості у період дії воєнного стану в Україні” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2459-20#Text</p> <p>109) Закон України від 27 липня 2022 року №2457-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування інтегрованих інформаційних систем у сфері освіти” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2457-20#Text</p> <p>110) Закон України від 28 липня 2022 року №2470-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2470-20#Text</p> <p>111) Закон України від 28 липня 2022 року №2468-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2468-20#Text</p> <p>112) Закон України від 29 липня 2022 року №2490-IX “Про внесення змін до статті 10-1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо рівних можливостей матері і батька, які є військовослужбовцями, на догляд за дитиною в особливий період” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2490-20#Text</p> <p>113) Закон України від 29 липня 2022 року №2488-IX “Про внесення зміни до пункту 5 статті 8 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо системи переходу від військової кар’єри до цивільного життя” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2488-20#Text</p> <p>114) Закон України від 29 липня 2022 року №2477-IX “Про ратифікацію Фінансової угоди "Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні" між Україною та Європейським інвестиційним банком” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2477-20#Text</p> <p>115) Закон України від 29 липня 2022 року №2493-IX “Про внесення зміни до статті 7 Закону України "Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності" щодо передачі з державної у комунальну власність цілісних майнових комплексів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-20#Text</p>	<p>116) Закон України від 29 липня 2022 року №2494-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення доступності медичної та реабілітаційної допомоги у період дії воєнного стану” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2494-20#Text</p> <p>117) Закон України від 29 липня 2022 року №2479-IX “Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2479-20#Text</p> <p>118) Закон України від 29 липня 2022 року №2486-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2486-20#Text</p> <p>119) Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2022 р. № 879 “Деякі питання фінансування робіт з відновлення зруйнованого майна та інфраструктури” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/879-2022-%D0%BF#Text</p> <p>120) Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2022 р. № 891 “Про реалізацію експериментального проекту щодо взяття на державний облік (зняття з обліку і коригування відомостей про об’єкт) об’єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров’я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, в електронній формі” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/891-2022-%D0%BF#Text</p> <p>121) Указ Президента України від 8 серпня 2022 року № 568/2022 “Про Координаційну раду з питань захисту та безпеки дітей” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/568/2022#Text</p> <p>122) Закон України від 15 серпня 2022 року №2516-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загинувших учасників бойових дій під час участі у відсічі збройній агресії та забезпеченні національної безпеки України” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2516-20#Text</p> <p>123) Закон України від 15 серпня 2022 року №2519-IX “Про внесення змін до Закону України "Про волонтерську діяльність" щодо підтримки волонтерської діяльності” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2519-20#Text</p>
--	--

124) Закон України від 15 серпня 2022 року №2520-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності та діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2520-20#Text>

125) Закон України від 15 серпня 2022 року №2518-IX “Про гарантування речових прав на об’єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2518-20#Text>

126) Закон України від 16 серпня 2022 року №2526-IX “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” та інших законодавчих актів України щодо здійснення оборонних та публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2526-20#Text>

127) Закон України від 16 серпня 2022 року №2530-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов для відновлення та розвитку електронних комунікаційних мереж”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2530-20#Text>

128) Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 р. № 977 “Деякі питання, пов’язані з компенсацією за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/977-2022-%D0%BF#Text>

129) Закон України від 6 вересня 2022 року № 2561-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації деяких питань примусового відчуження та вилучення майна в умовах правового режиму воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2561-20#Text>

130) Закон України від 6 вересня 2022 року № 2573-IX “Про систему громадського здоров’я”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

131) Закон України від 7 вересня 2022 року № 2581-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2581-20#Text>

132) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2022р. №792-р “Про внесення зміни до плану основних заходів цивільного захисту на 2022 рік”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792-2022-%D1%80#Text>

133) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2022 р. №798-р “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на компенсацію витрат за липень 2022 р. за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2022-%D1%80#Text>

134) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2022 р. №800-р “Про залучення позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку як третього додаткового фінансування для реалізації інвестиційного проекту “Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/798-2022-%D1%80#Text>

135) Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2022 р. № 1030 “Деякі питання ідентифікації об’єктів підвищеної небезпеки”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2022-%D0%BF#Text>

136) Указ Президента України від 15 вересня 2022 року № 651/2022 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 вересня 2022 року “Про пропозиції до проекту Закону України “Про Державний бюджет України на 2023 рік” по статтях, пов’язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651/2022#Text>

137) Закон України від 20 вересня 2022 року №2600-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з об’єктами нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2600-20#Text>

138) Закон України від 20 вересня 2022 року №2601-IX “Про внесення змін до Закону України “Про географічні назви” щодо удосконалення діяльності, пов’язаної із встановленням, унормуванням, обліком, реєстрацією, використанням та збереженням географічних назв”

139) Закон України від 20 вересня 2022 року №2614-IX “Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-20#Text>

140) Закон України від 21 вересня 2022 року №2618-IX “Про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо ставок акцизного податку на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2618-20#Text>

141) Закон України від 21 вересня 2022 року №2622-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2622-20#Text>

142) Указ Президента України від 29 вересня 2022 року № 675/2022 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 вересня 2022 року "Про охорону, захист, використання та відтворення лісів України в особливий період"

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675/2022#Text>

143) Указ Президента України від 30 вересня 2022 року № 679/2022 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 вересня 2022 року “Щодо дій України у відповідь на спробу Російської Федерації анексувати території нашої держави, з метою гарантування безпеки євроатлантичного простору, України та відновлення її територіальної цілісності”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679/2022#Text>

144) Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2022 р. № 1094 “Про внесення змін до Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1094-2022-%D0%BF#Text>

145) Закон України від 6 жовтня 2022 року № 2653-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства з питань проходження служби цивільного захисту”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2653-20#Text>

146) Закон України від 6 жовтня 2022 року № 2655-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перших кроків дерегуляції бізнесу шляхом страхування цивільної відповідальності”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2655-20#Text>

147) Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 р. № 1147 “Про внесення змін до Порядку здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2022-%D0%BF#Text>

148) Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1156 “Деякі питання фінансування підтримки малого та середнього бізнесу”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1156-2022-%D0%BF#Text>

149) Постанова Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 р. № 1168 “Про внесення змін до Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1168-2022-%D0%BF#Text>

150) Закон України від 18 жовтня 2022 року №2678-IX “Про внесення зміни до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо особливостей призову на строкову військову службу та діяльності призовних комісій під час дії воєнного стану”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2678-20#Text>

151) Закон України від 18 жовтня 2022 року №2682-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту соціальних, трудових та інших прав фізичних осіб, у тому числі під час воєнного стану, та спрощення обліку робочих місць для осіб з інвалідністю”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2682-20#Text>

152) Постанова Кабінету Міністрів від 21 жовтня 2022 р. № 1203 “Деякі питання діяльності агенцій регіонального розвитку”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2022-%D0%BF#Text>

153) Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2022 р. № 1199 “Про затвердження Порядку маркування в особливий період будівель та споруд, транспортних засобів, які підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права, відповідними розпізнавальними знаками (емблемами)”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1199-2022-%D0%BF#Text>

154) Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2022 р. № 1195 “Деякі питання використання коштів для задоволення потреб евакуйованих осіб та осіб, які проживають в деокупованих населених пунктах”

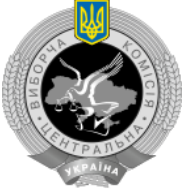

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1195-2022-%D0%BF#Text>

155) Постанова Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2022 р. № 1227 “Про внесення змін до Порядку пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови (KfW)”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-2022-%D0%BF#Text>

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

	https://www.president.gov.ua/ ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ / Офіційне інтернет-представництво
	https://www.rada.gov.ua/ Верховна Рада України / Офіційний веб-портал парламенту України
	https://www.kmu.gov.ua/ Урядовий портал / Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
	https://www.cvk.gov.ua/ Центральна виборча комісія / Офіційний веб-сайт
	https://decentralization.gov.ua/ Портал «Децентралізація» – головний інформаційний портал реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади (децентралізації), створений у березні 2014 року за технічної підтримки швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO).
	https://atu.decentralization.gov.ua/ САЙТ: АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ/АТЛАС/ІНТЕРАКТИВНА МАПА
	https://www.oporaua.org/ Сайт / Громадянська мережа "ОПОРА"
	https://drohobych-rada.gov.ua/ Офіційний інтернет-портал Дрогобицької міської ради
	https://drogtravel.com/ Найцікавіші місця Дрогобича

КОМАНДА ПРОЄКТУ

Учасники Проєкту від Дрогобицької міської територіальної громади

Депутат Дрогобицької міської ради Юрій КУШЛИК,

Фахівець управління інвестицій та економічного розвитку
ДМР Микола РУПНЯК,

Директор КУ «Інститут міста Дрогобича» Володимир
КОНДЗЬОЛКА

Учасники Проєкту від ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””

Оксана ЮРИНЕЦЬ – Регіональний проєктний менеджер, аналітик Проєкту, член ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””, український політик, народний депутат Верховної ради України VIII скликання, науковець, громадський діяч, доктор економічних наук, професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка».

Ярослав СИДОРОВИЧ - Керівник аналітиків Проєкту, співзасновник, член правління ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”” (з жовтня 2019), Керівник Головного департаменту з питань впровадження реформ Адміністрації Президента України (серпень 2014 - листопад 2019); Директор Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення Міністерства фінансів України (2005-2010); науковий співробітник Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору Національної Академії наук України (2010-2014); математик.

Наталія ВЕСЕЛОВА – експерт Проєкту з питань соціального захисту та внутрішньо переміщених осіб, член ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС””, український політик, народний депутат Верховної ради України VIII скликання, секретар Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, громадський діяч, співзасновник добровольчого батальйону «Донбас».

ПОДЯКИ

Команда Проєкту висловлює щиру вдячність українському народу за стійкість у відсічі Збройним Силам України у протидії збройній військовій агресії російської федерації, які надали свою допомогу, експертизу, послуги, технічну і логістичну підтримку.

Команда Проєкту щиро дякує підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Агентство США з міжнародного розвитку USAID

<https://www.usaid.gov/>

Компанія Кімонікс Інтернешнл Інк. (Chemonics International Inc.)

01034, Україна, м. Київ, вул. Ярославів Вал, буд. 14а, 3-й поверх

<https://chemonics.com/>

ГО “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”

Україна, м. Київ, пров. Шевченка 13

info@ants.org.ua

<https://ants.org.ua/>

Дрогобицька міська рада

пл. Ринок, 1, м. Дрогобич, 82100, Україна

Тел.: (03244) 225 69; Факс: (03244) 371 66

Е-mail виконкому: dmr@drohobych-rada.gov.ua

Е-mail прес-служби: press@drohobych-rada.gov.ua

<https://drohobych-rada.gov.ua/>